

Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji

Mečislav Borák

Opava, Slezské zemské muzeum 2011. 320 s. ISBN 978-80-86224-81-7.

Niniejsza praca została wydana dzięki dotacji Czech Science Foundation na podstawie grantu nr 409/09/0555 „Represja wobec obywateli czechosłowackich w Związku Radzieckim (1918–1956)“

Elektroniczna wersja książki przeznaczona jest do celów badawczych. Nie zawiera żadnych załączników obrazów, indeksów ani ostateczne formatowanie druku. W cytatach zawsze należy podać oficjalną drukowaną wersję książki. Więcej informacji na stronie www.mecislavborak.cz.

Tato elektronická verze knihy je určena pro studijní a badatelské účely. Neobsahuje žádné obrazové přílohy, rejstříky ani formátování finální sazby. V citacích prosím vždy uvádějte oficiální tištěnou verzi knihy. Více informací na www.mecislavborak.cz.

Spis treści

Słowo wstępne

1. Zbrodnia w Katyniu i jej wątki czeskie (czechosłowackie)

Świadectwa członków komisji i delegacji katyńskich
Świadectwa żołnierzy Wehrmachtu
Świadectwa tych, którzy wrócili ze Wschodu

2. Czeskie badania nad ofiarami Zbrodni Katyńskiej

Z historii badań
Źródła i kryteria ewidencji ofiar
Liczby i struktura ofiar

3. Listy ofiar

Katyń
Charków
Miednoje
Ofiary z Listy Ukraińskiej
Inne ofiary
Ofiary niepotwierdzone

4. Pamięć ofiar Zbrodni Katyńskiej

Wykaz skrótów

Źródła i literatura

*a przecież w tych sprawach konieczna jest aktualność
nie wolno się pomylić
nawet o jednego*

*jesteśmy mimo wszystko
stróżami naszych braci
niewiedza o zaginionych
podważa realność świata*

Zbigniew Herbert, Raport zoblężonego miasta

Chociaż od zbrodni, którą świat poznał pod nazwą Zbrodni Katyńskiej, upłynęło już ponad siedemdziesiąt lat, stare rany wciąż jeszcze się nie zabiły. Stale je rozdrapuje niechęć rosyjskich urzędów do odkrywania prawdy o zbrodni, do otwarcia długie lata utajnionych archiwów, wskazania z nazwiska sprawców, którzy już na zawsze pozostaną chyba bezkarni. Co jakiś czas pojawiają się wciąż jeszcze głosy negujące prawdę o Katyniu, i to nie tylko w Rosji. Dziś na szczęście nikt już nie traktuje ich poważnie, a odpowiedzialność sowiecką za tę zbrodnię uznali już także najwyżsi przedstawiciele, organy i instytucje dzisiejszej Rosji.

Także w Czechach nie trzeba już dzisiaj wyjaśniać istoty zbrodni, wskazywać jej sprawców, których oficjalna propaganda pół wieku chroniła przed jakimkolwiek podejrzeniem. Wiedzę o przyczynach, przebiegu i tragicznych skutkach Zbrodni Katyńskiej należy jednak stale uzupełniać, odnawiać pamięć następnych generacji.

Temu celowi chciałaby służyć także nasza książka poświęcona oficerom i policjantom - Polakom z Zaolzia i z innych miejsc byłej Czechosłowacji, Polakom z Polski, którzy na Zaolziu przed wojną mieszkali lub otrzymali tu przydział służbowy, kilku Czechom, którzy przed wojną byli mieszkańcami Państwa Polskiego. Stali się ofiarami Zbrodni Katyńskiej i spoczywają na Polskich Cmentarzach Wojennych w Katyniu, Charkowie, Miednoje.

Leżą na wszystkich tych tragicznych miejscach polskiej pamięci narodowej. Może to symboliczne, że już na pierwszej stronie Księgi Cmentarnej Katynia widnieje nazwisko Pawła Achtelika, porucznika Wojska Polskiego przydzielonego do Cieszyna, a na stronie

ostatniej ostatnie nazwisko w całej Księdze Cmentarnej należy do podporucznika Wilhelma Żyły, urodzonego w Lutyni Polskiej na Zaolziu. Niedawno rozpoczął się ostatni etap prac ekshumacyjnych w Bykowni pod Kijowem i wiadomo, że również tam leżą prawdopodobnie Polacy z Zaolzia i terenów byłej Czechosłowacji, np. generał dywizji Rudolf Prich, urodzony w Opawie.

Nazwiska i życiorysy tych ofiar były raczej nieznane w dzisiejszej Republice Czeskiej, a także w Polsce. O katyńskim losie Polaków z Zaolzia, o czeskich wątkach sprawy katyńskiej niewiele wiedziano. Przekazanie tej wiedzy jest kolejnym celem niniejszej książki.

Serdecznie dziękuję swoim przyjaciołom, którzy ofiarnie mi pomagali, przede wszystkim dziękuję za wszechstronną pomoc Otylii Tobole, która już ponad dwadzieścia lat z niesłabnącym entuzjazmem towarzyszy mi w badaniach katyńskich, Marianowi Steffkowi za bezcenną pomoc przy weryfikacji danych o ofiarach, identyfikacji zdjęć i korekturze polskiego tekstu. Dziękuję również członkom Rodziny Katyńskiej w Republice Czeskiej za przekazane mi informacje, udostępnione dokumenty, za współpracę przy wspólnym dziele utrwalania pamięci ofiar Zbrodni Katyńskiej.

W Ostrawie, 10 kwietnia 2011 r.

Mečislav Borák

1. Zbrodnia w Katyniu i jej wątki czeskie (czechosłowackie)

Ogólna wiedza o sprawie katyńskiej w czeskim społeczeństwie jest, niestety, wciąż jeszcze niewielka, o wiele mniejsza niż jej znaczenie by zasługiwało. Dopiero stosunkowo niedawno, przede wszystkim pod wpływem emocji spowodowanych tragiczną katastrofą polskiego samolotu prezydenckiego w Smoleńsku, wspnianym filmem Andrzeja Wajdy a także nowymi filmami dokumentalnymi Telewizji Czeskiej, doszło do zmian na lepsze. Wciąż jednak nie jest wyjątkiem, że kogoś zdumiewa już sama informacja, że wśród ofiar Katynia byli również Polacy z ziem czeskich. Przyczyną może być to, że tereny Śląska Cieszyńskiego, skąd wywodziła się większość ofiar, w październiku 1938 r. stały się częścią państwa polskiego, zaś w czasie wojny zostały wcielone do Rzeszy Niemieckiej, co rozluźniło ich wcześniejsze związki z Czechosłowacją. Prawie pół wieku fałszowania i ukrywania prawdy o Katyniu w latach reżymu komunistycznego doprowadziło do tego, że także fakty powszechnie znane w czasach Protektoratu Czech i Moraw, poszły w zapomnienie. To paradoks historii, że prawdziwe informacje o zbrodni ogłosiła światu właśnie propaganda nazistowska, znana ze swoich przekłamań. Stąd większość czeskiego społeczeństwa uważała, że informacje o Katyniu to niemiecka sztuczka, mająca na celu zakrycie ich własnych zbrodni. Tego przekonania nie zmieniło nawet pojawienie się wkrótce kilku świadectw osób, które wprawdzie miejsce zbrodni odwiedziły na polecenie niemieckich urzędów, w czeskim społeczeństwie miały jednak opinię wiarygodnych¹.

Świadectwa członków komisji i delegacji katyńskich

Czesi mieli swojego przedstawiciela od razu w pierwszej wspólnej wyprawie do Katynia, zorganizowanej przez ministerstwo propagandy Rzeszy już 20 kwietnia 1943 r., czyli zaledwie tydzień po ujawnieniu przez Niemców informacji o odkryciu grobów. Wśród jedenastu członków delegacji „europejskich pisarzy” pochodzących z Belgii,

¹Szczegółowo o tej problematyce patrz M. Borák, *Zločin v Katyni a jeho české a slovenské souvislosti. W: Evropa mezi Německem a Ruskem. Sborník prací k sedmdesátinám Jaroslava Valenty*, eds. M. Šesták a E. Voráček, Praha 2000, s. 505-522; przedruk i przekład na rosyjski http://ru_katyn.livejournal.com/tag/link-borak-katyn-cs; http://community.livejournal.com/ru_katyn/9810.html

Włoch, Hiszpanii, Szwecji, Finlandii, Polski, Rosji i Niemiec był również czeski poeta, pisarz i dramaturg **František Kožík**². Zajmował w tym czasie stanowisko redaktora praskiego radia i wśród swoich czeskich słuchaczy i czytelników cieszył się popularnością i zaufaniem. Z tego prawdopodobnie powodu został członkiem delegacji na wyraźne żądanie Urzędu Protektora Rzeszy. Nie chcąc, by wykorzystywano go w nazistowskiej propagandzie, starał się w swoich artykułach i reportażach radiowych unikać oceny zbrodni, niemniej fakty, które przedstawiał, świadczyły przeciwko rzeczywistym sprawcom. Na przykład wzmianka, że najpóźniejsza data dokumentów przy zwłokach wyjętych z grobów pochodziła z początku kwietnia 1940 r., dowodziła ich winy, podobnie jak wypowiedzi okolicznych wieśniaków, na których się powoływał³. W jego artykułach pojawiło się jednak również stwierdzenie, że niemiecki żołnierz uratował „nową Europę” przed bolszewizmem, co Kožík oznaczył później za redakcyjną ingerencję w tekst bez jego wiedzy. Kiedy miał na polecenie urzędów wstąpić do Ligi przeciwko Bolszewizmowi, odmówił, i ponosił konsekwencje. Miał zakaz wykładów, jego sztuki wycofano z repertuaru teatrów, w radiu mógł pracować tylko pod obcym nazwiskiem. Podobne zakazy dotknęły go również krótko po wojnie. Pomimo że walczył z okupantem w powstaniu praskim, jego świadectwo katyńskie uznano za przejaw kolaboracji i ukarano go kilkuletnim zakazem publikacji. W 1952 r. został zmuszony do udziału w kampanii propagandowej Związku Sowieckiego. Jej celem było podważenie wyników śledztwa w sprawie Zbrodni Katyńskiej, prowadzonego przez Kongres USA. W dzienniku „Rudé právo” Kožík sprawę katyńską oznaczył za nazistowską prowokację i w odróżnieniu od swoich wcześniejszych artykułów obecnie twierdził, że w Katyniu potajemnie zajrzał do notatników znalezionych w dołach i dowiedział się, że polscy oficerowie byli w niewoli niemieckiej, a więc zabili ich Niemcy⁴. W 1957 r. został zwerbowany pod pseudonimem „Medard” do służb Urzędu Bezpieczeństwa w

²Jego najslawniejsza powieść *Największy z pierotów* pojawiła się w polskim przekładzie w 1960 r. O drodze do Katynia patrz np. *So war es in Katyn. Ausländische Journalisten schildern ihre Eindrücke*, „Völkischer Beobachter”, 23 IV 1943; *Evropští básníci u katynských hrobů*, „České slovo”, 27 IV 1943, s. 2.

³Np. *Evropští spisovatelé o katynské vraždě. František Kožík mezi účastníky výpravy*, „České slovo”, 30 IV 1943, s. 2; *Spisovatel dr. Kožík o svých dojmech z Katynu*, „České slovo”, 3 V 1943, s. 2; F. Kožík, *Co jsem viděl v Katynu*, „Svět” 1943, nr 18, s. 3 (również „Výběr” 1943, nr 5, s. 565-569), nieznaczenie skrócona wersja pod nazwą *Básníkovo katynské „viděl jsem”*. Dr. Kožík popisuje své dojmy ze zájezdu do Katynu, „České slovo”, 8 V 1943, s. 4.

⁴F. Kožík, *Svědectví o „katynském případu”*, „Rudé právo”, 14 III 1952, s. 3; pokazało się również w dzienniku „Práce”, 12 III 1952, nieznaczenie zmienione też w tygodniku „Literární noviny”, 15 III 1952.

charakterze informatora, w zamian za co komunistyczny reżym pozwolił mu kontynuować jego pomyślnie rozwijającą się karierę artystyczną⁵. Nawet po upadku tego ustroju nie odważył się podać świadectwa, które byłoby pozbawione wszelkich wcześniejszych nacisków. Dopiero gdy ustami M. Gorbaczowa Związek Sowiecki w 1990 r. przyznał swoją odpowiedzialność za Zbrodnię Katyńską, Kožík uwierzył wreszcie, że niebezpieczeństwo minęło. Odwołał swoją wypowiedź, że wśród dokumentów w Katyniu widział zapiski świadczące o pobycie polskich oficerów w niemieckiej niewoli. Powtórzył jednak, że wewnętrznie był zawsze przekonany o tym, że zbrodni dokonali Niemcy i przyznał, że całą prawdę poznał dopiero teraz⁶.

Od 28 do 30 kwietnia 1943 r. przebywała w Katyniu międzynarodowa komisja pracowników instytutów medycyny sądowej i kryminologii z trzynastu krajów Europy, zaproszona przez stronę niemiecką do wzięcia udziału w ekshumacjach. Członkiem tej komisji był również profesor medycyny sądowej Uniwersytetu Karola w Pradze **František Hájek**⁷. Razem z innymi lekarzami podpisał protokół końcowy, w którym stwierdzono, że do zamordowania polskich oficerów doszło już na wiosnę 1940 r., a więc w czasie, gdy tereny były jeszcze pod administracją Związku Sowieckiego⁸. Po powrocie do Pragi potwierdzał to stanowisko w licznych artykułach prasowych i publicznych prelekcjach⁹. W jednym z artykułów wyraził przekonanie, że podobny los mógł spotkać także czeską inteligencję, gdyby bolszewicy ze swoim GPU dostali się dalej na Zachód¹⁰. W kilka lat później okazało się wprawdzie, że twierdzenie to nie było aż tak przesadzone, niemniej w latach naznaczonych ciężkimi zbrodniami niemieckich okupantów mało kto mógł je właściwie rozumieć. Krótco po wojnie Dr Hájek został

⁵M. Stehlík, *Katyn 1943. Protektorátní propaganda, zákulisí a osudy českých svědků*, „Paměť a dějiny“, 2010, nr 4, s. 5-21.

⁶K. Hvížd'ala – O. Neff, „Přál jsem si, aby nás sestřelili“, vypráví František Kožík o návštěvě v Katyni. „Víkend Mladé fronty“, nr 21 z 26 V 1990. Szczegółowo o wizycie F. Kožíka w Katyniu zobacz M. Borák, *Trzy spowiedzi Franciszka Kozika*, „Suplement. Pismo Stowarzyszenia Autorów Polskich w Krakowie“, 1993, nr 22, s. 3-7; F. Kožík, *Vzpomínky*, Praha 1995, s. 211-214.

⁷Blíže np. P. Svobodný, *František Hájek. Český profesor soudního lékařství v Katyni*, „Historia Universitatis Carolinae Pragensis“, 2008, t. 48, nr 2, s. 33-51.

⁸H. de Montfort, *Masakra w Katyniu. Zbrodnie rosyjska czy niemiecka?*, Warszawa 1999, s. 49-50; tekst protokołu patrz *Amtliches Material zum Massenmord von Katyn*, Berlin 1943, s. 114-118.

⁹*Profesor dr. Hájek o Katyni. Český lékař o místě, kudy šla hrůza bolševických zvěrstev*, „České slovo“, 6 V 1943, s.1; zobacz też np. *Účastník vyšetřování v Katyni. Význačný lékař MUDr. F. Hájek*, „České slovo“, 8 V 1943, s.1; kolejne artykuły były opublikowane w czasopismach „Polední list“, „Přítomnost“, w radiu Protektoratu wygłosił prof. Hájek wykład o Katyniu.

¹⁰-čp-, *Nezvratné svědectví o Katyni*, „České slovo“, 7 V 1943, s. 2.

aresztowany i długi czas był przesłuchiwany z powodu podejrzenia o kolaborację z okupantem. Na żądanie sowieckich władz miał po odpowiedniej „reedukacji” prawdopodobnie wystąpić w charakterze świadka na korzyść sowieckiej wersji zbrodni przed Trybunałem w Norymberdze. Ostatecznie jednak bardziej odpowiednim kandydatem okazał się bułgarski lekarz Mark Antonow Markow. Być może wypowiedź Hájka na temat zbrodni nie brzmiała zbyt przekonująco. Potwierdza to również niewielka książeczka, którą wówczas napisał na swoją obronę i w 1946 r. wydał nakładem Towarzystwa Czeskich Lekarzy¹¹. Aneks zawierał szkice sytuacyjne z Katynia oraz trzydzieści fotografii, dobrej jakości, które pochodziły z ówczesnych niemieckich źródeł. Sowiecką wersję zbrodni potwierdzał w tej książce nazbyt ostentacyjnie. Rażąco sprzeczność pomiędzy swoją wojenną wypowiedzią na temat Katynia a obecną tłumaczył nierzetelnością dziennikarzy Protektoratu. Książka Hájka było właściwie pomimo wielu niedociągnięć i stwierdzeń ewidentnie wypaczonych jedynym czeskim źródłem, które przynajmniej częściowo pozwalało zajrzeć za kulisy zbrodni. Publikacje z czasów wojny¹² były niedostępne i, rzecz jasna, zakazane, tak więc prócz schematycznej broszury przełożonej z języka rosyjskiego¹³ oraz zbioru materiałów z Procesu Norymberskiego¹⁴ w Czechosłowacji prawie pół wieku nie było żadnego innego źródła wiedzy o Katyniu¹⁵. Hájek starał się później odkupić swoją „winę”, współpracując z reżymem komunistycznym. Według zaleceń służb bezpieczeństwa preparował protokoły obdukcji ciał niektórych ofiar reżymu¹⁶. W 1952 r. aktywnie włączył się do kampanii propagandowej Związku Sowieckiego¹⁷. W przeciwieństwie do swojej wypowiedzi z czasu wojny, twierdził obecnie, że ekshumacje w Katyniu zostały wcześniej zaaranżowane, a lekarze medycyny sądowej podpisywali protokoły pod

¹¹F. Hájek, *Důkazy katynské*, Praha 1946.

¹²Np. *Amtliches Material zum Massenmord von Katyn*, Berlin 1943; *Das Massenmord im Walde von Katyn. Ein Tatsachenbericht auf Grund amtlicher Unterlagen*, Berlin 1943.

¹³*Zpráva Zvláštní komise pro zjištění a vyšetření okolností, za kterých byli německými fašistickými vetřelci postřeleni v Katynském lese zajatí polští důstojníci*, Moskva 1944.

¹⁴*Norimberský proces. Sborník materiálů*, T. I, Praha 1953, s. 544-569.

¹⁵Może z wyjątkiem pracy A. Wertha, *Od Stalingradu po Berlín. Rusko vo vojne 1941-1945*, Część II, Bratislava 1969, która była próbą obiektywnej oceny. Dopiero pod koniec lat osiemdziesiątych XX w. przeniknęły do Czechosłowacji prawdziwe informacje tłumaczone z prasy polskiej i publikowane np. w prasie drugiego obiegu „*Lidové noviny*”, 1989, nr 4, 6, 9.

¹⁶J. Pospíšil, *Nesmířitelní*, Vizovice 1992, s. 156; K. Kaplan, *Nebezpečná bezpečnost*, Brno 1999, s. 161.

¹⁷O kampanii np. A. S. Gundurov, *Po Goebbelsových stopách*. „*Slovanský přehled*” 38, 1952, nr 5, s. 170-171.

naciskiem Niemców¹⁸. Natychmiast zareagowali niektórzy lekarze żyjący na Zachodzie (Vinzenzo Mario Palmieri z Neapole, Helge Tramsen z Kopenhagi, François Neville z Genewy), kategorycznie odrzucając twierdzenia Dr. Hájka. Dr Palmieri zauważył jednak z pobłażaniem, że ta wypowiedź nawet go nie dziwi i że gdyby Neapol wyzwoliła armia sowiecka, być może też odwołałby swoje wcześniejsze opinie¹⁹.

Protokół katyńskiej komisji lekarskiej podpisał również przedstawiciel Słowacji **František Šubík**, profesor anatomii patologicznej na Wydziale Medycznym Uniwersytetu Komenského w Bratysławie²⁰. Na Słowacji pełnił w czasie wojny funkcję szefa służby zdrowia, znany był też jako poeta i tłumacz (publikował pod pseudonimem Andrej Žarnov). Przed wojną należał do czołowych słowackich polonofilów²¹. Do Katynia podróżował na polecenie ministra spraw wewnętrznych Alexandra Macha. Uważano bowiem, że jego dobra znajomość polskich realiów może być przydatna. Jego świadectwo o śmierci polskich oficerów będzie bardziej wiarygodne. Zachowała się fotografia z Katynia, gdzie profesor Šubík przygląda się wraz z innym członkiem komisji technicznej Polskiego Czerwonego Krzyża, dr. Marianem Wodzińskim, obdukcji zwłok polskiego oficera przeprowadzanej przez profesora Hájka²². Po powrocie do Bratysławy Šubík wygłosił kilka wykładów, które, jak podała prasa, zakończyły demonstracje przeciwko żydom i bolszewikom. Pod koniec wojny w obawie przed zemstą wyjechał do Austrii i Bawarii. Amerykańskie władze latem 1945 r. przekazały go jednak z powrotem Czechosłowacji. W zeznaniu podkreślał, że protokół podpisał pod przymusem. Później został postawiony przed sądem ludowym, jednak oficjalnie nie z powodu postawy, jaką zajął w Katyniu, tylko z powodu antyżydowskich rozporządzeń, które wydał kierowany przez niego w czasie wojny urząd zdrowia. Po odbyciu niedługiej kary więzienia pracował jako patolog w państwowym szpitalu w Trnawie. Kiedy w 1952 r. rozpoczęła

¹⁸*Usvědčení lháři. Prohlášení univ. prof. Františka Hájka*, „Rudé právo“, 11 III 1952, s. 2; opublikowała też „Lidová demokracie“, 9 III 1952.

¹⁹Bliżej M. Borák, *Dlaczego kłamał Franciszek Hajek?*, „Biuletyn Katyński“ 1997, 42, s. 55-69.

²⁰*Andrej Žarnov (1903-1982). Zborník o živote a diele univerzitného profesora MUDr. Františka Šubíka*, zestawil J. M. Rydlo, Bratislava 2008.

²¹Tym większe jego rozczarowanie wywołały polskie roszczenia do części Orawy, Spisza i Jaworzyny w listopadzie 1938 r. Opublikował wówczas w „Slováku“ wiersz o swoim emocjonalnym rozstaniu się z Polską. O wierszu tym konsul Łaciński w liście do ambasadora Papée napisał, że spowoduje szerzenie się antypolskich nastrojów na Słowacji o wiele bardziej skutecznie aniżeli nawet kilka antypolskich artykułów w gazetach. Patrz E. Orlof, *Dyplomacja polska wobec sprawy słowackiej w latach 1938-1939*, Kraków 1980, s. 113-114.

²²H. Hubmann, *Dokument Katyn*, „Signal“ 1943, Nr 12, s. 15-18 (foto na s. 17).

się wspomniana tu już kampania propagandowa, wraz z rodziną udało mu się uciec przez graniczną rzekę Morawę do Austrii, przez co uniknął udziału w tej kampanii. W rok później wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie w 1982 r. zmarł²³.

Początkowo Republikę Słowacką miał w Katyniu reprezentować profesor **Herman Krsek**, ordynator Instytutu Medycyny Sądowej przy Uniwersytecie Słowackim w Bratysławie. Ostatecznie nie został wybrany, ponieważ władzom przeszkadzało jego czeskie pochodzenie. W kilka tygodni później jednak brał już udział w międzynarodowej komisji lekarzy sądowych, zaproszonych przez niemieckie władze do Winnicy na Ukrainie, gdzie odkryto groby ponad dziewięciu tysięcy mieszkańców rozstrzelanych już przed wojną przez sowieckie organa NKWD. (W odróżnieniu od Katynia w tej komisji nie było czeskiego przedstawiciela). Interesującym jest fakt, że po wojnie Krsek za udział w tej komisji nigdy nie był pociągnięty do odpowiedzialności, wręcz przeciwnie, w czasie rządów komunistycznych otrzymał wysokie odznaczenia państwowe²⁴.

Czeska literatura emigracyjna²⁵, prasa drugiego obiegu²⁶, a także prasa czeska w pierwszych latach po upadku reżymu komunistycznego²⁷ podawały, że członkiem jednej z delegacji katyńskich był również ówczesny bratysławski adwokat JUDr **Gustáv Husák**, przedostatni prezydent Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej. Ta informacja nie została potwierdzona, pomimo to jest wciąż rozpowszechniana. W rzeczywistości jesienią 1941 r. Husák brał udział w „propagandowej” wycieczce słowackich komunistów na Ukrainę, gdzie po stronie Niemiec walczyła również armia słowacka. Celem wycieczki, którą zorganizowało słowackie ministerstwo spraw wewnętrznych, było pokazanie słowackim działaczom komunistycznym ogromu zniszczeń i represji, których na Ukrainie dopuszczał się ich wzór, reżym bolszewicki. Fotografia, na której Husák jest w mundurze wojskowym wśród ukraińskich wieśniaków, dokumentuje, że słowaccy komuniści zostali zmuszeni do uczestniczenia w tej wycieczce na podstawie rozkazu powołującego ich na nadzwyczajne ćwiczenia wojskowe²⁸.

²³Bliżej E. Čobejová, *Katynská tragédia a slovenský básnik*, „Život“ 1990, nr 22, s. 20-21.

²⁴*Slovenský biografický slovník*, T. III, Martin 1994, s. 277.

²⁵J. Frolík, *Špión vypovídá*, wyd. 5, Praha 1990, s. 23.

²⁶J. J. [Jaroslav Jírů], *Katyn*, „Lidové noviny“ 1989, nr 9, s. 14.

²⁷Np. *Dovíme se pravdu o G. Husákovi?*, „Ostravský večerník“, 9 IV 1990, s. 2.

Do niedawna nieznanym był fakt, że Czesi swoich przedstawicieli mieli nie tylko w sprowadzanych do Katynia przez Niemców komisjach lekarskich i w delegacji pisarzy, ale także w grupie zagranicznych dziennikarzy zaproszonych do Katynia w styczniu 1944 r. przez władze sowieckie. Dziennikarze mieli stać się świadkami ogłoszenia wyników dochodzenia tzw. komisji specjalnej Burdenki, powołanej w celu sfalszowania dowodów winy rzeczywistych sprawców zbrodni i zrzucenia jej na okupantów niemieckich. Około dwudziestoosobową grupę zagranicznych dziennikarzy z państw sojuszniczych tworzyli przede wszystkim korespondenci amerykańskich, kanadyjskich i brytyjskich agencji prasowych, spółek radiowych i większych gazet, a także dyplomaci²⁹. Czech, który znalazł się w Katyniu, nazywał się **František Vašek**, został przydzielony do grupy dziennikarzy amerykańskich. Był moskiewskim korespondentem emigracyjnej gazety *New Yorké Listy*. W swoim reportażu z ekshumacji w Katyniu ściśle trzymał się sowieckiej wersji zbrodni oraz przekazanych materiałów, które „udowadniały” winę niemieckim okupantom. Nie było w tym nic wyjątkowego. Takie same świadectwa podawali również pozostali korespondenci (wersji sowieckiej uwierzył w tym czasie np. również Alexander Werth). Świadczą o tym artykuły, które przejęły inne czeskie i słowackie gazety emigracyjne w USA³⁰. To daje doskonały obraz ówczesnej sytuacji międzynarodowej, kiedy to prasa państw sojuszniczych od samego początku uważała informacje o Katyniu za część goebbelsowskiej propagandy, mającej doprowadzić do skłócenia aliantów. Ten powód rychło przeważał nad nielicznymi wątpliwościami co do sprawców zbrodni. Pomimo że czołowi przywódcy mocarstw zachodnich mieli prawdziwe informacje o Katyniu, był im potrzebny udział Związku Sowieckiego w wojnie przeciwko Niemcom. Sprawę Katynia traktowali więc wyłącznie pragmatycznie. Pod tym względem ówczesna amerykańska propaganda w niczym nie różniła się od sowieckiej. Jest gorzką ironią historii, że za pośrednictwem nazistowskiej propagandy

²⁸A. Rašla, *Polní prokurátor vzpomíná. Vzpomínky na léta 1938-1945*, Praha 1967, załącznik fotograficzny; J. Jablonický, *Samizdat o Odboji*, Bratislava 2004, s. 496.

²⁹W grupie byli Amerykanie, Kanadyjczycy, Brytyjczycy, jeden Francuz i Polak (Jerzy Borejsza z tygodnika *Wolna Polska*). Dziennikarze reprezentowali agencje Associated Press, United Press, Reuter, News Chronicle, BBC i in. Byli wśród nich Alexander Werth (*Sunday Times*, *Daily Sketch*), Edmund Stevens (*Christian Science Monitor*), Jerome Davies (*Toronto Star*), Edward Augly (*Chicago Sun*), W. H. Lawrence (*New York Times*), Harrison Salisbury (*United Press*, *Dailly Worker*), Homer Smith i in. Patrz zespół artykułów o Katyniu z archiwum wycinków prasowych Ministerstwa Spraw Zagranicznych CSR, złożony w Archiwum Narodowym w Pradze, zespół *Zahraniční tiskový archiv*, nr inw.1792, k. 1263.

³⁰Np. E. Augly, *Katynský les: obžaloba Němců*, „*Nová doba*” [Chicago], 1 II 1944; W. H. Lawrence, *Katynské hroby obžalobou nacistov*, „*Ľudový denník*” [Pittsburgh], 3 II 1944.

mieszkańcy okupowanej Europy byli w sprawach Katynia o wiele bardziej obiektywnie informowani, aniżeli mieszkańcy Stanów Zjednoczonych i innych zachodnich demokracji jeszcze kilka lat po wojnie.

Świadectwa żołnierzy Wehrmachtu

Wiadomości o Katyniu przynosili nie tylko lekarze, pisarze i dziennikarze, ale też żołnierze armii niemieckiej, odwiedzający groby katyńskie w ramach akcji propagandowych. W Ołomuńcu np. miejscowa organizacja NSPAD zorganizowała w sierpniu 1943 r. pogadankę z chorążym **Gottfridem Prokschem**, który „miał okazję na własne oczy przekonać się o rozmiarach zbrodni w Katyniu”, jak napisała niemiecka prasa³¹. Wśród tych żołnierzy byli również Czesi, nie występowali jednak publicznie. Dopiero w 1952 r. w związku z sowiecką kampanią propagandową zgłosił się w urzędzie bezpieczeństwa w charakterze świadka **Václav Chval**³² z Radvanic (pow. Trutnov). Jako kierowca Wehrmachtu znalazł się latem 1943 r. w garnizonie w Smoleńsku i w czasie ekshumacji odwiedził katyńskie cmentarzysko. Twierdził, iż zabici nie mogli leżeć w ziemi dłużej aniżeli osiem miesięcy, co podobno potrafił określić dokładnie, ponieważ znał masowe groby Żydów zastrzelonych przez nazistów w okolicach Mińska. Prowadzący śledztwo chcieli jego wypowiedź przekazać „do dyspozycji prasy partyjnej”, jednak ich przełożeni z komendy Urzędu Bezpieczeństwa nie zgodzili się na to, uzasadniając swoją odmowę tym, że sowieckie organy wszystko już należycie wyjaśniły i byłoby niewskazane ponowne „rozdmuchiwanie” całej sprawy³³.

Innym świadkiem, który ujawnił się dopiero w 1990 r., był **Stanislav Lorek** z Czeskiego Cieszyńska³⁴. W czasie wojny służył w Wehrmachcie w jednostce łączności, zajmującej się naprawą połączeń telefonicznych wzdłuż linii kolejowej w okolicy Smoleńska. Jego wypowiedź jest o tyle unikatowa, że groby katyńskie widział już 2 kwietnia 1943 r., czyli prawie dwa tygodnie przed oficjalnym podaniem tej informacji do

³¹*Augenzeuge berichtet über die Massengräber von Katyn*, „Der neue Tag”, 19 VIII 1943.

³²Pochodził z czeskich rodziców, którzy już przed pierwszą wojną światową odeszli w poszukiwaniu pracy do Wiednia, tak więc później automatycznie uzyskał obywatelstwo niemieckie i musiał pójść do niemieckiego wojska; jako reemigrant w 1949 r. wrócił do CSR.

³³Archiwum Ministerstwa Spraw Wewnętrznych CSR, filia Brno-Kanice, zespół A 2/1, k. 69, nr inw.1912.

³⁴Będąc mieszkańcem terytorium wcielonego do Rzeszy, musiał po przymusowym wpisie na tzw. niemiecką volkslistę odbywać służbę wojskową w Wehrmachcie.

publicznej wiadomości i zaledwie dwa dni po rozpoczęciu niemieckich ekshumacji. Z tego okresu oprócz informacji władz niemieckich nie ma innego świadectwa. Lorek rozmawiał również z mieszkańcami miejscowości Gniezdowo. Potwierdzili mu fakt mordowania polskich oficerów na wiosnę 1940 r. Pomimo zakazu fotografowania w Lesie Katyńskim wykonał kilka zdjęć. Jest na nich dobrze widoczne podwójne ogrodzenie z drutu kolczastego ciągnące się wokół lasu i wzdłuż drogi prowadzącej do grobów. Rzekomo już we wrześniu 1941 r. powiedział mu administrator prawosławny kościoła w Smoleńsku, że sowieckie służby bezpieczeństwa mordowały polskich oficerów. Uwierzył w to jednak dopiero wtedy, gdy sam zobaczył ich groby³⁵.

Dopiero przed kilkoma laty pojawiło się świadectwo **Antoniego Walicy**, Polaka z Frysztatu na Zaolziu. Przyjął niemiecką volkslistę, aby uratować sklep i pomóc rodzinie. Jego trzech bracia zostali za udział w ruchu oporu wywiezieni do Auschwitz. Wysłano go na front do jednostki łącznościowej, która naprawiała linię telefoniczną wzdłuż torów kolejowych pod Smoleńskiem. Szedł z kolegami zobaczyć odkryte groby i widział sprasowane warstwy trupów, „jak śledzie w beczce”, takie miał skojarzenie ze swojego sklepu. Widział też lekarzy, którzy przeprowadzali obdukcje ekshumowanych ciał. Po lesie wiatr roznosił z grobów polskie banknoty, jeden wartości stu złotych udało mu się schować i przywieźć do domu na pamiątkę.

Kolejne świadectwo o zbrodni podał niedawno **Jan Gomola** z Łomnej Dolnej. Już od początku wojny służył w niemieckiej artylerii. W październiku 1941 r. po ciężkich walkach pod Smoleńskiem miał, rzekomo, wraz ze swoim działem zająć pozycję bojową w lesie niedaleko Katynia. Tam ich wóz amunicyjny zapadł się w grząskim terenie, gdzie znajdował się niezbyt dokładnie zasypyany grób, i obnarzył ludzkie szczątki posypane wapnem. Gomola dopiero znacznie później doszedł do wniosku, że to mógł to być jeden z grobów polskich oficerów, znalezionych dwa lata po tym zdarzeniu. Jego wspomnienie jest jednak nazbyt ogólnikowe³⁶.

³⁵M. Borák, *Vraždy v Katyňském lese*, Ostrava 1991, s. 101-102.

³⁶M. Švidrnoch, *Masové hroby v Katyni objevil jako první! Neuvěřitelný příběh českého vojáka Wehrmachtu*, „Ostrava“ 2006, r. 8, č. 6, s. 1 a 15; J. Gomola, *Objevil jsem Katyň. Unikátní zpověď Čecha, který sloužil u Wehrmachtu*, Praha 2009.

Świadectwa tych, którzy wrócili ze Wschodu

Armia niemiecka zajęła Zaolzie już w pierwszym dniu wojny. Krótko przedtem do swoich jednostek zgłaszali się oficerowie rezerwy Wojska Polskiego, rozpoczęła się masowa ewakuacja urzędów i instytucji państwowych. Od pierwszych godzin wojny dołączała do niej żywiołowa ucieczka mieszkańców przed frontem. Funkcjonariusze Policji Województwa Śląskiego oraz innych formacji bezpieczeństwa, często z rodzinami, kierowali się w większych grupach na wschód w stronę Lwowa. Kiedy Polskę zaatakowała armia sowiecka, w mieście i okolicy były już setki uciekinierów z Zaolzia. Licznym udało się uniknąć niewoli, inni zbiegli z kolumn jenieckich podczas transportu do obozu czy zataili swoje stopnie wojskowe, i zostali zwolnieni. Niektórych odesłano z obozów w ramach wymiany jeńców z Niemcami. Dzięki temu już pod koniec 1939 r. przenikały na Zaolzie stosunkowo dokładne informacje o tym, jak władze sowieckie obchodzą się z polskimi żołnierzami i policjantami i do których obozów ich wywożą. Nazwiska kolegów i przyjaciół tych świadków znalazły się wkrótce na listach osób zaginionych i rozstrzelanych.

Późniejszy inżynier górniczy **Józef Borowiec** z Rychwałdu wraz z dowódcą miejscowej placówki wojskowej w Orłowej ppor. **Władysławem Wróblem** dostali się do niewoli za Tarnopolem. Borowiec miał skórzaną kurtkę, Wróblowi udało się zerwać dystyncję i twierdził, że w cywilu jest technikiem. W ten sposób nie znaleźli się w transporcie oficerów i po kilku dniach udało im się zbiec z kolumny, eskortowanej w głąb Związku Sowieckiego. Sprzyjało im szczęście, i tak w listopadzie 1939 r. byli już znowu w domu. Nie przeczuwali jednak, że tu będą ich czekać nazistowskie obozy koncentracyjne, do których obydwaj już wkrótce zostali wywiezieni³⁷. **Jerzy Kostka** z Nydku służył przed wojną w randze rotmistrza w armii czechosłowackiej, później został pracownikiem Rejonowej Komendy Uzupełnień w Pszczynie. Kiedy niedaleko Zborowa dostał się do sowieckiej niewoli, był w cywilnym ubraniu. Po paru dniach wraz z kilkoma innymi cywilami został zwolniony, i pod koniec grudnia po wielu tarapatach dotarł do domu³⁸. Księża ewangeliccy **Eryk Cimała** z Szumbarku i **Adolf Zmełty** z Zabłocia wykupili się z transportu zegarkiem, w zamian za który strażnik wagonu pozwolił im

³⁷O. Tobała, *Wyboiste lata pana Józefa*, „Zwrot” 1990, nr 4, s. 41-45.

³⁸O. Tobała, *Lutyńskie tango i inne historie wojenne z Zaolzia*, Czeski Cieszyń 2003, s. 337-345.

pójść po wodę, i zniknąć³⁹. W podobny sposób udało się we Lwowie uzyskać zwolnienie z niewoli księdzu i nauczycielowi Sylwestrowi Madeckiemu z Karwiny. Na ten cel ofiarował zegarek i pierścione⁴⁰. Pracownik poczty w Błędowicach **Adolf Jurczek** ewakuował się wraz z żoną, która była w wysokiej ciąży. Pod Zdołbunowem dostał się do niewoli i prosił żonę, aby wyprosiła jego zwolnienie u komendanta obozu. Rzeczywiście jej się to udało i razem odjechali później do Lwowa, gdzie 15 października przyszła na świat ich córka Małgosia⁴¹. Również żonie nauczyciela **Teofila Molinka** z Markłowic udało się doprowadzić do zwolnienia męża z więzienia we Lwowie. Twierdziła, że jest zdunem, który chce osiedlić się w Związku Sowieckim⁴². Żona dyrektora Polskiej Szkoły Wydziałowej w Bystrzycy **Rudolfa Budnika** wróciła ze Lwowa z dwójką dzieci za pośrednictwem niemieckiej komisji. Wiele razy widziała, jak z miasta wywożą Polaków w głąb Rosji i nie przypuszczała, że tam niedługo skończy swe życie również jej mąż, który pozostał we Lwowie⁴³. Bracia **Franciszek i Adam Szopowie** z Końskiej uciekli wspólnie z ojcem na Wschód i w okolicach Lwowa rozstali się; ojciec wrócił później do domu, bracia zostali deportowani na Syberię i wrócili dopiero w 1946 r.⁴⁴. Z grupą harcerzy ewakuował się z Trzyńca **Władysław Martynek**. W okolicach Brześcia nad Bugiem był świadkiem brania do niewoli polskich żołnierzy i policjantów. Dotarł do Lwowa, znalazł tam pracę, jednak już pod koniec maja 1940 r. został wywieziony na Syberię, gdzie pracował w kopalniach złota nad rzeką Witim, na północ od jeziora Bajkał. W 1941 r. wstąpił do Wojska Polskiego i przeszedł cały szlak bojowy w II Korpusie Polskim gen. Andersa⁴⁵.

Kilku oficerom udało się powrócić, pomimo że byli w obozach, z których dla większości już nie było powrotu. Obóz w Kozielsku przeżył ppor. **Frydolin Popiołek** z Cieszyna, były dyrektor banku. Był najpierw w obozie Kozielszczyzna za Dnieprem, skąd w październiku przywieziono go do Kozielska. Kiedy wiosną 1940 r. zaczęto wywozić więźniów, których groby odnaleziono później w Katyniu, znalazł się w ostatniej grupie

³⁹O. Toboła, *Uratował mi życie...*, „Głos Ludu”, 24 IX 1994, s. 3.

⁴⁰Informacja córki S. Madeckiego, Heleny Součkovéj z Opawy.

⁴¹O. Toboła, *Ich drogi wiodły do Lwowa*, „Głos Ludu”, 24 IX 1994, s. 3.

⁴²Tamże.

⁴³O. Toboła, *Ostatnia posada dyrektora Budnika*. „Zwrot” 1991, nr 8, s. 8-13.

⁴⁴O. Lanc, *Końska i okolice teraz i w przeszłości*. Trzyniec 1999, s. 95.

⁴⁵W. Martynek, *Pamiętnik Sybiraka*, Czeski Cieszyń 1997, s. 18.

około 150 jeńców, których przewieziono do obozu Pawliszczew Bor, a później Griazowiec. Tam doczekali zwolnienia i wstąpili do formujących się w Związku Sowieckim oddziałów Wojska Polskiego. Tę wspólną drogę przebywał z nim już od Kozielska nauczyciel **Ludwik Chroboczek** z Dzieńmorowic⁴⁶. Jeszcze w październiku 1939 r. przed wyjazdem oficerów z Kozielszczyzny do Kozielska w ramach wymiany jeńców między Niemcami a Związkiem Sowieckim został zwolniony z obozu nauczyciel z Ropicy **Andrzej Wania**. Jest o nim wzmianka w notatniku Pawła Brusa zamordowanego w Katyniu. Wania dostał się do niemieckiego obozu jenieckiego Stalag VIII C i całą wojnę pracował w Nadrenii⁴⁷.

Wielu z uratowanych oficerów przewinęło się przez obóz w Starobielsku. Nauczyciel **Antoni Bieleś** z Końskiej p. Trzyńcem ukończył przed wojną oficerski kurs przygotowawczy. Gdy dostał się do niewoli, nie miał na sobie munduru oficera ani książeczki wojskowej, i to go uratowało. W obozie w Starobielsku przyznał jedynie służbę zasadniczą w armii czechosłowackiej i zataił swój stopień wojskowy. Szeregowi żołnierze nie byli bowiem uważani za wrogów klasowych Związku Sowieckiego i w ramach wymiany jeńców z Niemcami mogli być zwolnieni. Tak więc również Bieleś trafił pod koniec października 1939 r. przez Kijów i Lublin do niemieckiego obozu jenieckiego Sagan, a w grudniu 1939 r. był już w Trzyńcu. Opowiadał o stosunkach panujących w Starobielsku, o zakazie korespondencji, o politycznej propagandzie i innych utrapieniach współwięźniów, wśród których byli również rodacy ze Śląska Cieszyńskiego, zamordowani później w Charkowie⁴⁸. Inni dwaj byli żołnierze, **Józef Franek**⁴⁹ ze Stanisławic i **Karol Gabzdyl**⁵⁰ z Karwiny znaleźli się w Starobielsku dopiero latem 1941 r. po wcześniejszym pobycie w obozach przejściowych, gdzie pracowali w kamieniołomach, przy budowie dróg i lotniska. W tym czasie ich koledzy byli już dawno martwi: „Nie mieliśmy pojęcia, jaka tragedia spotkała naszych poprzedników, chociaż na pryzkach widzieliśmy wydrapane nożem polskie napisy i nazwiska“, zwierzył się Karol Gabzdyl. Obydwaj zgłosili się później do polskiego wojska w Związku Sowieckim i przez

⁴⁶M. Borák, *Symbole Katynia. Zaolziańskie ofiary obozów i więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyn 1991, s. 166-168.

⁴⁷Informacja Ottona Wani z Dąbrowy.

⁴⁸K. J., *Przeżył Starobielsk*, „Głos Ziemi Cieszyńskiej” 1990, nr 27, s. 4; O. Toboła, *Jeńcy Starobielska*, „Zwrot” 1990, nr 9, s. 16-19; O. Toboła, *Lutyńskie tango...*, s. 317-322.

⁴⁹K. J., *Przeżył Starobielsk*, „Głos Ziemi Cieszyńskiej” 1990, nr 27, s. 4; O. Toboła, *Jeńcy Starobielska*, „Zwrot” 1990, nr 10, s. 22-25; O. Toboła, *Lutyńskie tango...*, s. 317-322.

⁵⁰L. Kara, *Tułacz z Karwiny*, „Zwrot” 1990, nr 11, s. 18-19.

liczne pola bitewne dotarli do domu. Do Starobielska trafili pod koniec 1940 r. również dwaj Czesi, którzy uciekli do Związku Sowieckiego, aby walczyć przeciwko nazistom. **Evžena Kijonkę** z Bogumina aresztowano od razu po przekroczeniu granicy i w Starobielsku skazano na pięć lat robót przymusowych w gułagu Uchta na Syberii. Został zwolniony dopiero w 1947 r.⁵¹. **Jiří Pavlič** został wywieziony ze Starobielska do gułagu Magadan niedaleko Kamczatki⁵². Oni także nie przeczuwali, jaki los spotkał polskich żołnierzy, którzy byli w tym obozie przed nimi. W Starobielsku znalazł się również policjant **Leon Myśliwiec** z Ruptawy, które trafił do sowieckiej niewoli pod Tarnopolem. Po 1938 r. służył na Zaolziu. Zaprzeczał, że jest policjantem, a ponieważ miał przy sobie tylko dowód cywilny, jego prześladowcy włączyli go do grupy jeńców wyznaczonych na wymianę z Niemcami. Niedługo przedtem zachorował i przez most graniczny przeniesiono go na noszach. Po rekonwalescencji w Radomiu wrócił do domu⁵³.

Najwięcej uratowanych było wśród policjantów. **Teodor Rduch** z Posterunku PWŚl. Cieszyn Zachodni miał szczęście wprost niewiarygodne. Komendant sowieckiej jednostki zwolnił wszystkich jeńców i rozkazał im wrócić do domów. Po drodze omal nie zabili ich Ukraińcy, w końcu jednak doszli na Śląsk⁵⁴. Licznym policjantom udało się uciec, ponieważ w pierwszych dniach niewoli – w czasie transportu lub marszu pieszych kolumn – taka okazja nadarzała się dość często. Wykorzystał ją np. **Józef Łupiński** z Darkowa, kiedy wraz z **Gustawem Kubiczkiem** z Gutów uciekł z kolumny jeńców w lesie niedaleko Lwowa. Mundury policyjne zamienili na wcześniej przygotowane ubrania cywilne i skierowali się na zachód. Kilka razy tylko o włos uniknęli ukraińskim bandom, przedarli się również przez niemieckie posterunki i wrócili do domu. Kubiczek jednak po dwu tygodniach zmarł na skutek ciężkich przeżyć⁵⁵. **Karol Palarczyk** ze szkoły policyjnej w Boguminie wspominał, jak z czwórką kolegów policjantów (**Cieślar, Pyszko, Kotas, Pindór**) wyskoczył z jadącego pociągu, który wiozł ich ze Lwowa w głąb Rosji. Z pomocą miejscowych Polaków przedzierali się przez okolicę aż do Sanu w

⁵¹Cesty a osudy bohumínských odbojářů, Bohumín [1995], s. 38-49.

⁵²J. Pavlič, O osudu vězněných v SSSR, „Hlas revoluce“ 1990, č. 24, s. 3.

⁵³J. Delowicz, Śmierć przyszła wiosną, Żory 2000, s. 23-25.

⁵⁴J. Delowicz, op. cit, s. 19-20.

⁵⁵O. Tobała, Wojenny prolog Józefa Łupińskiego, „Zwrot“ 1991, nr 1, s. 18-21;

Jarosławiu, gdzie znów polscy kolejarze pomogli im przedostać się przez tereny pod niemiecką okupacją, i tak dotarli do Bielska⁵⁶.

Wypowiedź Palarczyka potwierdził **Jan Pindór** z Bystrzycy nad Olzą, dodając, że wraz z nimi uratował się również jego kolega **Józef Marosz** z tej samej wsi⁵⁷.

Policjantów, którzy uniknęli obozów, było z pewnością więcej – z ustnych relacji wiemy, że należał do nich np. **Jan Macura** z Markłowic Dolnych, **Zotyka** z Błędowic, **Turek** z Orłowej. Policjant **E. S.**, który przed 1938 r. pracował jako górnik na Kopalni Dąbrowa, został wzięty do niewoli pod Tarnopolem. Podał nazwiska kilku kolegów, z którymi spotkał się w niewoli, jednak swojego nazwiska ani okoliczności zwolnienia z obozu nie ujawnił⁵⁸.

Znani są również szczęśliwcy, którym udało się wrócić, z terenów Czech i Słowacji. Anonimowy mieszkaniec Ostrawy już w prasie Protektoratu podał świadectwo o stosunkach panujących w sowieckiej niewoli w okolicy Lwowa⁵⁹. Weterynarz **Andrej Pardel** z miejscowości Chyżne na Orawie, mający stopień oficera, został powołany do polskiej armii, kiedy Chyżne zostało w listopadzie 1938 r. włączone do Polski. W sowieckiej niewoli ukrywał swój stopień wojskowy. W czasie transportu na wschód udało mu się uciec z pociągu. Po powrocie na Słowację, do której Chyżne już znowu należało, opowiedział ówczesnej prasie, jak odbywała się selekcja jeńców, decydująca o ich życiu i śmierci⁶⁰. W czeskiej gminie Glinsk na Wołyniu mieszkał **Václav Jedlička**, który w sierpniu 1939 r. został powołany do WP i dostał się do sowieckiej niewoli. Będąc mieszkańcem terenów włączonych do Związku Sowieckiego, został zwolniony i wrócił do domu. W 1944 r. wstąpił do czechosłowackiego wojska i w dywizji czołgów przebył cały szlak bojowy aż do Ostrawy⁶¹.

⁵⁶O. Toboła, *Dzieje fotografii z choinką*, „Zwrot” 1990, nr 12, s. 15-18.

⁵⁷J. Pindór, *List do redakcji*, „Zwrot” 1991, nr 3, s. 71.

⁵⁸Prawdopodobnie chodzi o Emanuela Stankusza z Rychwałdu. Zobacz *Z listu byłego policjanta E. S.* W: M. Borák, *Symbol Katynia...*, s. 170-171; M. Borák, *Tragédie slezských policistů*, „Těšínsko” 1993, r. 36, nr 4, s. 11-19.

⁵⁹-p-, *Dva roky ve spárech bolševiků. Odysea Ostravana v rudém pekle*, „České slovo”, 15 VIII 1941.

⁶⁰A. Pardel, *Ako to bolo pred Katynom?*, „Gardista”, 13 V 1943; *Dem Genickschuß entronnen*, bliżej niesprecyzowany wycinek z niemieckiej gazety z 21 V 1943, Centralne Archiwum Wojskowe Warszawa (CAW), Kolekcja mat. rosyjskich, Komisja Burdenki, sygn. VIII.800.21.12 (K-228), t. 956, s. 32; M. Borák, *Svědectví ze Slovenska*, „Těšínsko” 1994, r. 37, č. 3, s. 18-20.

⁶¹K. Š, *Zůstal skromným člověkem*, „Národní osvobození” 2010, nr 24, s. 5.

Przytoczyłem tu kilka przeżyć osób, którym po ewakuacji na Wschód udało się uniknąć sowieckiej niewoli lub szczęśliwie się z niej wydostać. Takich osób było z pewnością więcej. Po powrocie do domu rozpowiadali o tym, jak obchodziły się władze sowieckie z oficerami i policjantami wziętymi do niewoli. Kiedy jeńcy zaginęli bez śladu, a w kilka lat później Niemcy ogłosili informację o znalezieniu katyńskich grobów, przyjaciele i krewni zaginionych przypomnieli sobie te świadectwa, i już przeczuwali, kto był sprawcą tej zbrodni.

2. Czeskie badania nad ofiarami Zbrodni Katyńskiej

Z historii badań

Prawie pół wieku obowiązywała w powojennej historii Czechosłowacji wyłącznie sowiecka wersja wydarzeń w Katyniu. Znajdziemy ją we wszystkich pracach naukowych o historii Polski czy drugiej wojny światowej, w podręcznikach do historii nowożytnej wydanych przed 1990 r. Komunistyczny reżym starał się usunąć ze świadomości społecznej nawet samą już nazwę „Katyń”. Tak więc w słownikach i encyklopediach w ogóle nie zamieszczano tego hasła, można było w nich znaleźć najwyżej „Katuń”, rzekę na Ałtaju, jeden z dopływów Obu⁶².

Dopiero po zmianach społeczno-politycznych doszło w listopadzie 1989 r. również do zasadniczych zmian w poglądach na temat represji politycznych reżimu komunistycznego, co przełożyło się również na stosunek do zbrodni w Katyniu. W Polsce już kilka lat przed upadkiem reżimu pojawiały się w literaturze sprowadzanej z zagranicy czy literaturze drugiego obiegu prawdziwe informacje na ten temat i stopniowo przenikały do literatury dla szerszego ogółu. Również w ówczesnym Związku Radzieckim ukazały się już w 1989 r. pierwsze artykuły, w których otwarcie napisano, że sprawcami Zbrodni Katyńskiej są funkcjonariusze sowieckich państwowych służb bezpieczeństwa⁶³. W Czechosłowacji natomiast nie znano prawdy o Katyniu. Skąpe wzmianki w prasie drugiego obiegu nie docierały do szerszego kręgu czytelników. Niemniej polski przykład Czechów inspirował. Wykorzystując literaturę przywiezioną z Polski, już w jesieni 1989 r. w ówczesnym Instytucie Śląskim Czechosłowackiej Akademii Nauk w Opawie rozpoczęto pierwsze badania nad losami mieszkańców Zaolzia, którzy zaginęli na Wschodzie. Początkowo były jeszcze prowadzone raczej „na własną rękę”, ale wkrótce uzyskano już pierwsze wyniki.

Został sporządzony prowizoryczny spis około dwudziestu prawdopodobnych ofiar. Nie przypuszczano wtedy jeszcze, że ofiar może być znacznie więcej; nie wynikało to

⁶²Np. *Ilustrovaný slovník encyklopedický*. T. II, Praha 1981, s. 113.

⁶³Np. A. Akuličev, A. Pamjatnych, *Katyń: potvrdit' ili opроверgnut'*. „Moskowskie Nowosti” 1989, nr 21, s. 16; G. Žavoronkov, *Tajny Katyńskiego lesa*. „Moskowskie Nowosti” 1989, nr 32, s. 16.

bowiem z ówczesnych list ofiar wojennych. Zabitych i zaginionych uważano za ofiary okupacji nazistowskiej, po części dlatego, że Zbrodnię Katyńską przypisywano Niemcom, przede wszystkim jednak dlatego, że nie były wyjaśnione okoliczności dostania się do niewoli osób zaginionych. Często przypuszczano, że ci oficerowie i policjanci polegli podczas walk obronnych z Niemcami. O sowieckiej agresji na Polskę bowiem całe lata milczano. W tym czasie już system totalitarny w Czechosłowacji rozpadał się, a w Polsce zaczęło się ukazywać coraz więcej prawdziwych informacji o Katyniu.

Wówczas zrodziła się myśl odwiedzenia miejsca zbrodni, najlepiej w celu nakręcenia tam filmu dokumentalnego. Pod koniec 1989 r. powstał scenariusz, w kwietniu 1990 r. sowieckie urzędy wydały zezwolenie na filmowanie w Katyniu. Czechosłowackiej opinii publicznej film przyniósł nie tylko obiektywne informacje o zbrodni i jej sprawcach, ale też o ofiarach, mieszkańcach Śląska Cieszyńskiego. Po obejrzeniu tego filmu zgłaszali się wciąż nowi krewni i przyjaciele ofiar zbrodni. Ich lista stale się rozrastała. Urządzono kilka wystaw muzealnych, nagrano kilkadziesiąt audycji radiowych i telewizyjnych, odbywały się prelekcje, wykłady i spotkania krewnych i przyjaciół osób, które na początku wojny zniknęły bez wieści na terenie byłego Związku Radzieckiego. Od stycznia 1990 r. w polskiej i czeskiej prasie regionu ostrawskiego („Głos Ludu”, „Zwrot”, „Nová svoboda”, „Moravskoslezský den”) regularnie publikowano artykuły o ofiarach Zbrodni Katyńskiej, zwracając się do czytelników z prośbą o współpracę przy weryfikowaniu danych⁶⁴. Czytelnicy bardzo pomogli w uzupełnieniu i sprecyzowaniu ewidencji ofiar, podobnie jak członkowie powstałej wówczas Rodziny Katyńskiej. Ich pomoc w weryfikacji danych biograficznych konkretnych osób była nieoceniona.

W 1991 r. wydano pierwszą czeską pracę na temat Katynia *Morderstwa w Lesie Katyńskim (Vraždy v Katynském lese)*⁶⁵. Zebrano w niej podstawowe fakty dotyczące przyczyn, przebiegu i tragicznych następstw Zbrodni Katyńskiej, jak również nieznane

⁶⁴Np. *Zaginęli bez wieści? Katyń – krwawa „biała plama” historii*. „Głos Ludu” 27 I 1990, 3 II 1990, 5 IV 1990; *Nie tylko Katyń*. „Głos Ludu” 12 IV 1990, 21 IV 1990, 27 IV 1990, 29 IV 1990, 3 V 1990, 10 V 1990, 12 V 1990, 17 V 1990, 12 VII 1990, 24. 1. 1991; *Byliśmy w Katyniu*. „Głos Ludu” 9 VI 1990, s. 4; *Katyńskie blizny. Z listów czytelników o ofiarach obozów w ZSSR*. „Głos Ludu” 19 VII 1990, 26 VII 1990, 2 VIII 1990, 9 VIII 1990, 16 VIII 1990, 30 VIII 1990, 6 IX 1990, 13 IX 1990, 20 IX 1990; *Masakr v Katynském lese*. „Magazín Nové svobody” 1990, nr 18, 19, 31; *Varování z Katyně*. „Moravskoslezský večerník” 14 V 1991, nr 34; *Zápisky z Katyně*. „Moravskoslezský den” 17-19 V 1990, 21-25 V 1990; *Byliśmy w Katyniu...* „Zwrot” 1990, nr 7, s. 22-28.

⁶⁵M. Borák, *Vraždy v Katynském lese*. Ostrava 1991.

do tej pory czeskie świadectwa z Katynia oraz wzmianki o losach oficerów i policjantów z Zaolzia. Bliżej zajmowała się tą problematyką wydana w języku polskim monografia *Symbol Katynia*⁶⁶, która przyniosła dane biograficzne około dwustu ofiar Zbrodni Katyńskiej. Do monografii załączono również dokumenty archiwalne, fragmenty notatników, listy z obozów, korespondencję rodzin poszukujących swych bliskich, świadectwa i wspomnienia. Prawie dwadzieścia lat była źródłem informacji o zaolziańskich ofiarach Zbrodni Katyńskiej. Badania prowadzone w kolejnych latach w Śląskim Muzeum Krajowym oraz na Uniwersytecie Śląskim w Opawie wykazały jednak, że ofiar tych było w rzeczywistości co najmniej dwa razy więcej.

Od wydania tych dwu monografii upłynęło już dwadzieścia lat, niemniej czeskich książek na temat Katynia niewiele przybyło. Nie pojawiła się żadna monografia naukowa, wydana została zaledwie jedna samodzielna praca o charakterze popularno-naukowym, gdzie podsumowano w skrócie ogólną wiedzę o Katyniu⁶⁷. Jeden rozdział w innej pracy popularyzatorskiej zajmuje się tragiczną śmiercią generała Sikorskiego w kontekście sprawy katyńskiej⁶⁸. Wszystko wskazuje na to, że oprócz wspomnianych tu już badań w Opawie w Republice Czeskiej nigdzie indziej nie zajmowano się problematyką katyńską, może poza kilkoma przyczynkami naukowymi, które pojawiły się dopiero niedawno⁶⁹. Tę lukę mogą tylko częściowo wypełnić monografie obcych autorów, przełożone z języka niemieckiego, angielskiego i węgierskiego⁷⁰. Nie doczekała się przekładu, niestety, żadna z polskich prac, pomimo że polska historiografia temat Katynia opracowała, ponad wszelką wątpliwość, najpełniej, z pewnością więc było z czego wybierać. Budzi zdziwienie, że nie przetłumaczono nawet polskich opracowań naukowych, z jednym może wyjątkiem, pracą niedawno opublikowaną, w której autor

⁶⁶M. Borák, *Symbol Katynia. Zaolziańskie ofiary obozów i więzień w ZSRR*. Czeski Cieszyn 1991.

⁶⁷K. Richter, *Zločin, který unikl trestu. Masakr v Katyni*. Praha 2008

⁶⁸V. P. Borovička, *Vraždy ve státním zájmu*. Praha 1992, s. 99-118.

⁶⁹P. Svobodný, František Hájek. Český profesor soudního lékařství v Katyni. „Historia Universitatis Carolinae Pragensis” 48, 2008, nr 2, s. 33-51; M. Stehlík, Katyň 1943. Protektorátní propaganda, zákulisí a osudy českých svědků. „Paměť a dějiny” 2010, nr 4, s. 5-21.

⁷⁰G. Kaiser, Státní zločin – státní tajemství. Praha 2003; A. Paul, Katyň. Stalinský masakr a triumf pravdy. Praha 2008; I. Kovács, Piłsudski... Katyň... Solidarita... Klíčové pojmy polských dějin 20. století. Praha 2010.

zastanawia się nad niemiecko-sowiecką współpracą i dopatruje się powiązań pomiędzy Zbrodnią Katyńską a niemiecką akcją pacyfikacyjną AB⁷¹.

Badania opawskie miały poniekąd specyficzny charakter, dotyczyły bowiem katyńskich ofiar rodem ze Śląska Cieszyńskiego, przede wszystkim zaś Polaków. Na przykładzie ich losów zajmowały się wszystkimi aspektami ówczesnych wydarzeń – ewakuacją, niewolą i okolicznościami zbrodni. Stopniowo poszerzał się krąg osób objętych badaniami na cały obszar ziem czeskich, badania poszerzono o represje, których dokonywano w innych miejscach byłego Związku Sowieckiego. Do podstawowych celów badań należało gromadzenie dokumentów i informacji, które umożliwiałyby identyfikację ofiar oraz weryfikowanie danych dotyczących ich dostania się do niewoli, pobytu w obozie, dnia i miejsca śmierci, tak żeby krewni i przyjaciele mogli w należyty sposób uczcić ich pamięć. W ciągu ostatnich lat stale przybywa próśb o tego rodzaju pomoc.

Pierwsze wyniki tych badań zostały przedstawione polskiej i czeskiej opinii publicznej już na początku lat dziewięćdziesiątych XX wieku, kiedy to zaprezentowano je również na międzynarodowej konferencji w Paryżu⁷². Żywe zainteresowanie wzbudził przyczynek na temat czeskich i słowackich członków lekarskiej komisji ekshumacyjnej oraz uczestników wycieczki i delegacji do grobów katyńskich⁷³. Ewidencja ofiar zbrodni pochodzących z ziem czeskich była na bieżąco prowadzona, poszerzana i uzupełniana, zasadnicze zmiany w badaniach nastąpiły jednak dopiero po przyjęciu nowych priorytetów na przełomie tysiącleci. Dzięki uzyskaniu wsparcia z funduszu grantowego Ministerstwa Spraw Zagranicznych RC oraz Agencji Grantowej RC można było w sposób zasadniczy poszerzyć zakres badań, którymi objęto obecnie wszystkie represje polityczne wobec Czechów i obywateli Czechosłowacji w Związku Radzieckim w latach 1918 – 1956. W rosyjskich i ukraińskich archiwach rozpoczęły się rozległe badania archiwalne, które w zasadzie wciąż trwają. Owocem tych badań jest kilka monografii i prac zbiorowych, kilkadziesiąt artykułów w czasopismach naukowych, kilka konferencji

⁷¹W. Wasilewski, *Sovětsko-německá spolupráce a katyňský zločin*. „Paměť a dějiny” 4, 2010, nr 4, s. 22-41.

⁷²M. Borák, *Obyvatelé Těšínska obětmi táborů a věznic v SSSR (výsledky výzkumu)*. „Slezský sborník” 90, 1992, nr 2, s. 108-120; M. Borák, *Zaolziańskie ofiary Katynia*. „Łambinowicki Rocznik Muzealny” 15, 1992, s. 20-27; M. Borák, *Katyn dans la mémoire des Tchéques et des Polonais de Silésie*. „La Nouvelle Alternative. Revue pour les droits et les libertés démocratiques en Europe de l’Est”, Paris 1993, nr 32, s. 28-31; M. Borák, *Echa katyńskie*. „Kalendarz Śląski” 29, 1993, s. 49-52.

⁷³M. Borák, *Zločin v Katyni a jeho české a slovenské souvislosti*. W: *Evropa mezi Německem a Ruskem*. Red. M. Šesták a E. Voráček, Praha 2000, s. 505-522.

naukowych, filmów dokumentalnych itp. Po raz pierwszy w czeskiej historiografii dokonano dzięki tym badaniom głębszego rozeznania problematyki politycznych represji wobec czeskich mieszkańców i innych obywateli ziem czeskich na terenie Związku Sowieckiego, włącznie z mieszkańcami tamtejszych licznych skupisk czeskiej mniejszości. Do wyników badań włączono również problematykę Zbrodni Katyńskiej i jej ofiar spośród ludności ziem czeskich, o czym świadczą poszczególne rozdziały opublikowanych prac syntetycznych⁷⁴. Szczegółowa informacja o badaniach została opublikowana także w Polsce⁷⁵. W podsumowaniu wyników przeprowadzonym na nowo po kilku latach, pojawiły się nowe fakty dotyczące ofiar Zbrodni Katyńskiej, została też opublikowana ich nowa lista, znacznie poszerzona⁷⁶.

Bardziej szczegółowej ocenie czeskich badań nad ofiarami katyńskimi był poświęcony obszerny przyczynek naukowy, który uzupełniały nowe listy ofiar; w nieznacznie zmienionej wersji został opublikowany również w Polsce⁷⁷. Tam ukazały się również dwie inne prace o losach ofiar ze Śląska⁷⁸. Po stronie czeskiej znaczne zainteresowanie wzbudził artykuł o losach kilku ofiar katyńskich, których czaszki trafiły po ekshumacjach z Katynia na Zachód (wyniki badań posłużyły do nakręcenia filmu dokumentalnego, który spotkał się z żywą reakcją widowni)⁷⁹. Do tej pory najbardziej dokładną listę ofir pochodzących z ziem czeskich zamieściła publikacja wydana z okazji 70. rocznicy Zbrodni Katyńskiej⁸⁰.

⁷⁴M. Borák, *České stopy v Gulagu. Z výzkumu perzekuce Čechů a občanů ČSR v Sovětském svazu*. Opava 2003, s. 95-101; M. Borák, *Českoslovenští občané z území dnešní České republiky perzekvovaní v SSSR*. W: *Perzekuce občanů z území dnešní České republiky v SSSR*. Praha 2003, s. 99-106.

⁷⁵M. Borák, *Formy i rozmiar represji wobec Czechów i mieszkańców ziem czeskich w Związku Radzieckim do 1956 r.* Stan Badań. W: *Represje sowieckie wobec narodów Europy 1944-1956*. Pod red. Dariusza Roguta i Arkadiusza Adamczyka, Żelów 2005, s. 323-341.

⁷⁶M. Borák, *Popravy jako součást politických represí v SSSR a dosud zjištěné oběti z řad Čechů a československých občanů*, W: *Perzekuce československých občanů v Sovětském svazu (1918-1956)*. Cz. I – *Vězni a popravení*. Opava 2007, s. 178-181, 186-189, 219-236.

⁷⁷M. Borák, *Katyňský zločin a jeho oběti z Těšínského Slezska*. „Časopis Slezského zemského muzea”, série B, 5, 2006, nr 3, s. 218-250; M. Borák, *Ofiary zbrodni katyńskich w Republice Czeskiej w świetle nowych ustaleń*. „Łambinowski Rocznik Muzealny” 30, 2007, s. 63-84.

⁷⁸M. Borák, *Pamięć Katynia po obu stronach Śląska*. W: *Z pamięcią ku przyszłości*. Rydułtowy 2007, s. 107-126; M. Borák, *Ewangelicy ze Śląska Cieszyńskiego wśród ofiar Katynia, Ostaszkowa i Miednoje*. W: *Trzysta lat tolerancji na Śląsku Cieszyńskim*. Red. Renata Czyż, Wacław Gojniczek, Daniel Spratek, Cieszyn 2011, s. 226-234.

⁷⁹M. Borák, *Záhada katyňských lebek*. „Acta Historica Universitatis Silesianae Opaviensis” 1, 2008, Confinia Silesiae (K životnímu jubileu Rudolfa Žáčka), s. 511-532.

⁸⁰*Katyň – Paměť Narodu / Katyň – Paměť národa*. Red. Marian Steffek. Český Těšín 2010. Tu artykuły M. Boráka *Zbrodnie katyńska i ofiary ze Śląska Cieszyńskiego / Katyňský zločin a oběti z Těšínského Slezska* (s.

Źródła i kryteria ewidencji ofiar

Podobnie jak opisane już w tysiącach publikacji i artykułów wydarzenia katyńskie zostały kompleksowo ujęte w czterotomowej źródłowej edycji dokumentów⁸¹, tak i wydane do tej pory listy ofiar (np. A. Moszyńskiego, A. L. Szczęśniaka czy J. Tucholskiego)⁸², stanowiące punkt wyjścia do pierwszej ewidencji ofiar, zostały już szczegółowo zweryfikowane w księgach cmentarnych Katynia, Charkowa i Miednoje⁸³. Dla badaczy bardzo przydatne są również spisy alfabetyczne i wykazy jeńców, więźniów, internowanych i deportowanych polskich obywateli, opublikowane przez Ośrodek KARTA w edycji *Indeks Represjonowanych*, a także notki biograficzne zamordowanych oficerów *Epitafia Katyńskie*⁸⁴. Nie straciły też na wartości niektóre specjalistyczne listy ofiar, np. funkcjonariuszy policji i formacji granicznych⁸⁵ czy rosyjska lista jeńców Starobielska i listy transportowe jeńców Kozielska i Ostaszkowa, umożliwiające porównanie transkrypcji imion i nazwisk z rosyjskiej azbuki i w wielu wypadkach pomocne w ustaleniu prawdopodobnej daty śmierci⁸⁶.

Cenne wskazówki dla uzupełnienia ewidencji znajdziemy też w regionalnych listach ofiar, czy to już dla regionu Śląska Cieszyńskiego (F. Pasz, M. Łabuz, M. Borák, T.

3-20) i *Spisy ofiar zbrodni / Seznamy obětí zločinu* (s. 28-47).

⁸¹Katyń. Dokumenty zbrodni. T. 1-4, Warszawa 1995-2006.

⁸²*Lista Katyńska. Jeńcy obozów Kozielsk, Ostaszków, Starobielsk zaginieni w Rosji Sowieckiej*. Opracował A. Moszyński, Warszawa 1989 (reprint 1 wyd. Londyn 1949); *Katyń. Lista ofiar i zaginionych jeńców obozów Kozielsk, Ostaszków, Starobielsk*. Wstęp i opracowanie A. L. Szczęśniak, Warszawa 1989; J. Tucholski, *Mord w Katyniu. Kozielsk, Ostaszków, Starobielsk. Lista ofiar*. Warszawa 1991.

⁸³*Katyń. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego*. Warszawa 2000; *Charków. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego*. Warszawa 2003; *Miednoje. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego*. T. 1-2, Warszawa 2006.

⁸⁴*Indeks Represjonowanych*. T. 1-18, Warszawa 1995-2010; *Epitafia Katyńskie. Pro memoria*. „Wojskowy Przegląd Historyczny” 1989-1996.

⁸⁵Np. *Lista Ostaszkowska. Spis polskich policjantów i funkcjonariuszy służb granicznych zamordowanych i zaginionych po 1 września 1939 roku*. Pod red. A. Misiuka, Szczytno 1993; W. K. Roman, *Żandarmi polscy zamordowani na wschodzie. Wrzesień 1939 – maj 1940*. „Wojskowy Przegląd Historyczny” 1996, nr 3; M. J. Rubas, *Katyńska lista strat polskich formacji granicznych. Żołnierze Korpusu Ochrony Pogranicza i funkcjonariusze Straży Granicznej pomordowani i zaginieni na wschodzie na przełomie lat 1939/1940*. Warszawa 2000.

⁸⁶*Lista Starobielska*. Oprac. Z. Gajowniczek, cz. I-II, „Wojskowy Przegląd Historyczny” 1992, nr 4, s. 285-304, 1993, nr 1, s. 283-323; *Listy wywózkowe z obozu w Kozielsku*. „Wojskowy Przegląd Historyczny” 1990, nr 3-4, s. 313-387; J. Tucholski, *Transporty śmierci z Ostaszkowa do Kalinina*. „Wojskowy Przegląd Historyczny” 1994, nr 1-2, s. 284-299; J. Tucholski, *Mord w Katyniu...*, s. 574-987 (listy wywózkowe z Kozielska i Ostaszkowa i lista jeńców Starobielska w transkrypcji rosyjskiej).

Brachaczek, S. Król)⁸⁷, czy bliskiej okolicy (W. Starościak, M. Łabuz, J. Delowicz, J. Filar, P. Śmigielski)⁸⁸. Należą tu również kserokopie wykazów oficerów 4 Pułku Strzelców Podhalańskich w Cieszynie, opracowanych z okazji różnych rocznic, zazwyczaj przez J. Matysiaka, podobnie dokumenty zebrane przez miejscowych badaczy (np. J. Kazik z Czeskiego Cieszyna, J. Burek z Łąk nad Olzą [później z Ustronia], O. Guziur z Katowic), należy tu również kilkadziesiąt artykułów dotyczących konkretnych ofiar ze Śląska Cieszyńskiego, publikowanych w prasie regionalnej (np. R. Danel, L. Kara [Karol Raszyk], A. Mainka, K. Ochman, K. Santarius, O. Toboła). Do uzupełnienia życiorysów można też wykorzystać listy oraz notki biograficzne ofiar wojny i okupacji, wydane już w przeszłości w innych celach, np. bilans strat pracowników kultury i nauczycieli⁸⁹. Szczególne znaczenie ma tu zwłaszcza lista zaolziańskich ofiar okupacji S. Zahradnika⁹⁰.

Z materiałów archiwalnych jest dla badań bardzo istotna obszerna kolekcja dokumentująca przebieg wojny i niemieckiej okupacji na Śląsku Cieszyńskim, zgromadzona krótko po wojnie przez J. Mazurka z Bystrzycy. Zawiera również informacje o ofiarach obozów i więzień w ZSRR z większości gmin Zaolzia. Jest złożona w Bibliotece Śląskiej w Katowicach oraz w Powiatowym Archiwum w Karwinie⁹¹. Do weryfikacji przydziału służbowego oraz danych biograficznych policjantów z Zaolzia są niezastąpione akta Policji Województwa Śląskiego, przechowywane w Archiwum Państwowym w Katowicach – rozkazy i okólniki Głównej Komendy PWŚl. oraz personalia (kartoteki osobowe, listy kwalifikacyjne, wnioski odznaczeniowe i

⁸⁷F. Pasz, *Zaginieni Cieszyńscy*. „Katolik” 1989, nr 27; M. Łabuz, *Śmierć Cieszyńian i Bielszczan w ZSSR*. „Kronika” [Bielsko-Biała] 1989, nr 41, 43-45; M. Borák, *Zaginęli bez wieści? Katyń...;* M. Borák, *Nie tylko Katyń...;* T. Brachaczek, *Ta krew nie może zostać zapomniana*. „Głos Ziemi Cieszyńskiej” 1991, nr 16, 17, 19-21; S. Król, *Cieszyńscy zamordowani w ZSRR*. „Kalendarz Cieszyński” 2000, s. 112-137.

⁸⁸*Księga Katyńska*. Cz. 1 *Ostaszków*. Oprac. W. Starościak, Katowice 1995; M. Łabuz, *Ślązacy zamordowani w ZSRR (Ostaszków – Kozielsk – Starobielsk)*. Cz. I. „Zaranie Śląskie” 54, 1991, nr 1-2, s. 111-129; J. Delowicz, *Zginęli na wschodzie. Kozielsk, Starobielsk, Ostaszków*. Żory 1995; J. Delowicz, *Śmierć przyszła wiosną. Mieszkańcy ziemi rybnicko-wodzisławskiej z obozów Kozielsk, Starobielsk, Ostaszków zamordowani w roku 1940 w Katyniu, Charkowie i Kalininie*. Żory 2000; *Śląska lista ofiar „Golgoty Wschodu”*. Oprac. J. Filar, P. Śmigielski, „Dziennik Zachodni” 8-9 IV 2000 (Dodatek).

⁸⁹Np. L. Brożek, R. Hajduk, A. Targ, H. Rechowicz, *Materiały do listy strat kultury polskiej na Śląsku w latach 1939-1945*. „Zaranie Śląskie” 1960, nr 4, s. 629-651; J. Macura, *Lista strat nauczycielstwa polskiego czechosłowackiej części Śląska Cieszyńskiego w okresie II wojny światowej*. „Przegląd Historyczno-Oświatowy” 1974, nr 4.

⁹⁰S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej (w byłych powiatach czeskocieszyńskim i frysztackim) 1939-1945*. Opole 1988.

⁹¹Biblioteka Śląska Katowice, Oddział Zbiorów Specjalnych, zbiory dr. J. Mazurka, sygn. R 1662 III; Powiatowe Archiwum Karwina, spuścizna dr. J. Mazurka, sygn. kart. II Hs 16 844/39 a, b, c.

awansowe)⁹². Dane dotyczące urodzenia niektórych ofiar można zweryfikować w dochowanych metrykach katolickich i ewangelickich urzędów parafialnych w gminach Zaolzia, złożonych w Archiwum Krajowym w Opawie. Kolejne dane dotyczące ofiar można też znaleźć w Warszawie – w kartotekach Muzeum Katyńskiego, w kartotekach i aktach personalnych oficerów w Centralnym Archiwum Wojskowym w Rembertowie (przede wszystkim stopnie wojskowe i przydział służbowy), w kartotekach *Indeksu Represjonowanych* w Ośrodku KARTA. Istotnym warunkiem badań jest ścisła współpraca z Rodziną Katyńską w Republice Czeskiej, zwłaszcza w celu stwierdzenia danych biograficznych konkretnych ofiar. Liczne dokumenty i zdjęcia ofiar zbrodni można znaleźć w Ośrodku Dokumentacyjnym Kongresu Polaków w Republice Czeskiej w Czeskim Cieszynie. Bardzo ważny jest też częsty kontakt ze społeczeństwem za pośrednictwem prasy, radia i telewizji. Około stu pięćdziesięciu reakcji czytelników i słuchaczy w znacznym stopniu przyczyniło się do uzupełnienia i uściślenia danych w ewidencji ofiar⁹³.

W metodyce badań i ewidencji ofiar zostały wykorzystane doświadczenia polskiej historiografii, uwzględniające specyfikę Zbrodni Katyńskich⁹⁴. Podstawą ewidencji są dane obejmujące imię i nazwisko ofiary, datę i miejsce urodzenia, imię ojca (co jest niezbędne dla orientacji według „otczestwa” w rosyjskich materiałach), imię matki i jej nazwisko panieńskie, miejsce zamieszkania, wykształcenie, zawód, miejsce zatrudnienia czy zamieszkania w czasie wybuchu wojny, stopień wojskowy oraz ostatni przydział służbowy, stopień w formacjach policji i służb bezpieczeństwa (Policja Województwa Śląskiego, Policja Państwowa, Straż Graniczna, Korpus Ochrony Pogranicza), dalej okoliczności ewakuacji i dostania się do niewoli, obóz jeniecki, okoliczności śmierci (lista wywózkowa, cmentarz). Jeżeli umożliwiały to materiały archiwalne, wspomnienia krewnych czy inne źródła informacji, do ewidencji zostały wprowadzone również inne szczegóły życiorysu ofiary (pochodzenie społeczne, wykształcenie, wykształcenie wojskowe i policyjne, ewentualny udział w I wojnie światowej, legionach, czas

⁹²Archiwum Państwowe Katowice, Policja Województwa Śląskiego, sygn. 73-106; opis zespołu zbiorowego podał E. Długajczyk, *Kancelaria i pozostałość aktowa Policji Województwa Śląskiego (1922-1939)*. „Archeion” 88, 1990, s. 24-25; E. Długajczyk, *Inwentarz akt Policji Województwa Śląskiego [1911] 1922 – 1939*. Katowice 2010

⁹³Patrz np. M. Borák, *Katyńskie blizny...*; M. Borák, *Na tropie nieznanych losów*. „Głos Ludu” 9 V 1996.

⁹⁴Np. M. Tarczyński, J. Tucholski, *Z metodyki i organizacji badań nad wykazami imiennymi i życiorysami katyńczyków*. „Wojskowy Przegląd Historyczny” 1989, nr 2, s. 405-409; A. Knyt, *Represjonowani – imiennie*. „Karta” 2000, nr 31, s. 142-145.

wstąpienia do pierwszych formacji WP i policji, awans służbowy, przebieg pracy, działalność społeczna, odznaczenia, rodzina – zwłaszcza żona i dzieci, dalej świadectwa innych osób względem okoliczności dostania się do niewoli, listy i wiadomości z niewoli, dokumenty znalezione podczas ekshumacji w Katyniu w 1943 r., jak również w latach dziewięćdziesiątych XX w. w Miednoje i Charkowie itp.). Nie brak też odsyłaczy do źródeł informacji umożliwiających porównanie wszystkich stwierdzonych danych, a w wypadku ich rozbieżności – ponowną weryfikację. Znalazły się tu również zestawienia bibliograficzne artykułów, w których mowa o konkretnej osobie. Potrzebom wewnętrznym służy spis adresów żyjących krewnych i świadków, którzy mogą dane uzupełnić.

Celem badań było ustalenie ofiar tzw. Zbrodni Katyńskiej, pochodzących z terenów dzisiejszej Republiki Czeskiej, przede wszystkim z Zaolzia, gdzie żyje polska ludność autochtoniczna, ale też z innych miejsc Czech, Moraw czy Śląska. W ewidencji znalazły się osoby, które tu się urodziły, jak również te, które bezpośrednio przed wybuchem wojny w 1939 roku tu mieszkaly lub były czynne służbowo; w większości chodziło o osoby, które przybyły tu w poszukiwaniu pracy po październiku 1938 roku, kiedy Zaolzie zostało przyłączone do polskiego państwa. Byli wśród nich również policjanci, którzy w tym czasie do służby na Zaolziu zostali tylko na jakiś czas delegowani ze swojej jednostki macierzystej. Z podobnych powodów pozostawiono w ewidencji trzech policjantów, którzy służyli na posterunkach w słowackich gminach Skalite i Świerczynowiec, w tym czasie przyłączonych do Polski. Ewidencją objęto również osoby urodzone, mieszkające lub pracujące w ówczesnym zjednoczonym Cieszynie, bez względu na to, czy chodziło o jego dzisiejszą czeską czy polską część, ponieważ dotarcie do takiej informacji było raczej niemożliwe. Cieszyn, ośrodek regionu, był siedzibą wielu organów administracyjnych, policji i wojska, w mieście stacjonowała załoga 4 pułku strzelców podhalańskich (4 psp). W ewidencji znalazły się więc również ofiary spośród oficerów mających stały przydział do tej jednostki, jak również tych, którzy takiego przydziału nie mieli, niemniej 1 września 1939 r. walczyli na Zaolziu. Natomiast nie ewidencjonowano tych, którzy w Cieszynie wcześniej mieszkali, studiowali lub służyli, natomiast krótko przed wojną mieszkali i pracowali już gdzie indziej.

Wyjątek z owego kryterium terytorialnego stanowi włączenie do ewidencji ofiar, które deklarowały narodowość czeską, jednak nie pochodziły z ziem czeskich, tylko z

innych miejscowości byłych Austro-Węgier lub Niemiec, przede wszystkim z Galicji i Wołynia, gdzie przed wojną mieszkała liczna mniejszość czeska. Sądzimy bowiem, że ten wątek również należy do czeskich wątków Katynia. Jak podają statystyki NKWD, w obozach dla polskich jeńców za Czechów podawało się sześciu jeńców, nam, jak na razie, udało się ustalić nazwiska trzech⁹⁵. Inny wyjątek stanowi włączenie do naszej ewidencji kilku ofiar, które wprawdzie urodziły się i pracowały w Polsce, ale ich rodziny mają obecnie stałe miejsce zamieszkania w Republice Czeskiej lub w granicznym Cieszynie, biorą udział w życiu Rodziny Katyńskiej i życzą sobie, żeby ich bliscy byli upamiętnieni na listach tutejszych ofiar⁹⁶. Tę więc emocjonalną powinniśmy uszanować, i uwzględnić.

Kryterium czasowe jest podyktowane okolicznościami Zbrodni Katyńskiej, a więc początkiem sowieckiej niewoli po 17 września 1939 roku oraz zamordowaniem jeńców na wiosnę 1940 roku. Osoby, które zostały przez reżym sowiecki zgładzone lub umęczone w gułagach jeszcze przed wojną lub, przeciwnie, w okresie późniejszym, czyli w czasie jej trwania i po jej zakończeniu, figurują w oddzielnej ewidencji, jako że z tematem naszych badań – Zbrodnią Katyńską – nie są związane bezpośrednio.

⁹⁵Według raportu NKWD dotyczącego struktury narodowościowej i pochodzenia terytorialnego jeńców z 28 II 1940, 3 III 1940 i 16 III 1940 w obozie w Kozielsku za Czecha podał się jeden oficer pochodzący z Czechosłowacji, w obozie Starobielsk był jeden czeski oficer pochodzący z województwa nowogródzkiego w Polsce, w obozie Ostaszków spośród polskich policjantów dwaj podali się za Czechów, w obozie zaporoskim był wśród podoficerów polskiej armii kolejny Czech. Na razie jako Czesi zostali zidentyfikowani tylko dwaj oficerowie pogrzebani w Katyniu i jeden z Listy Ukraińskiej. Pierwszym był Kamil Rafael Sýkora, ur. 4 VI 1892 w Pięciokościelu na Węgrzech, kapitan piechoty w polskiej armii, po studiach w Pradze, Wiedniu i Brnie. Był oficerem zawodowym już przed I wojną światową w armii austriackiej, w 1918 roku przeszedł do Polskich Legionów, do 1939 roku służył w Dubnie. Drugim Czechem był, według informacji „Czeskiej Biesiady” we Lwowie, kapitan WP Pavel Jiří Mazák, absolwent Wydziału Chemii Politechniki Lwowskiej. Urodził się 10 I 1904 w Tarnopolu jako syn pochodzącego z regionu Hana kapelmistrza wojskowego Jana Mazáka, który zmarł na skutek ran odniesionych w walkach z bolszewikami w 1920 roku. Trzecim Czechem był podpułkownik František Kikal, ur. 28 III 1869 w Brnie, zam. we Lwowie. Wpisany na Ukraińską Listę Wywózkową, prawdopodobnie rozstrzelany w Kijowie i pogrzebany w Bykowni. Tożsamości pozostałych Czechów nie udało się wiarygodnie ustalić. Bliżej patrz *Katyń. Dokumenty zbrodni*. T. 1, Warszawa 1995, s. 446, 452, 454, 466. T. 2, Warszawa 1998, s. 67-73; *Pro memoria*. „Wojskowy Przegląd Historyczny” 1991, nr 1, s. 392.

⁹⁶Chodzi np. o kapitana Ludwika Szymańskiego z Rajczy, lekarza z Krakowa, zamordowanego w Katyniu. Miał rodzinę na Zaolziu, jego córka zam. w Trzyńcu była w 1991 r. jedną z założycielek Stowarzyszenia „Katyń” w Czechosłowacji; w Karwinie i Cieszynie zam. rodzina starszego przodownika PWŚl. Tomasza Knauera, ur. w Bluszwowie, pow. raciborski, komendanta Post. w Zebrzydowicach, zamordowanego w Twerze; w Cieszynie zam. syn Karola Kulisza, podporucznika rez., ur. w Żyrardowie, nauczyciela z Chocieńczy, ofiary Katynia; w Ostrawie zam. wnuk posterunkowego PP Stefana Jarząbkowskiego z Glińska na Wołyniu, prawdopodobnie zmarłego na Syberii.

Liczby i struktura ofiar

Podstawę ewidencji tworzy 479 ofiar z obozów w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie, zweryfikowanych w księgach cmentarnych, dalej 6 ofiar, których nazwiska znalazły się na liście Polaków pomordowanych na Ukrainie, oraz grupa 56 osób, gdzie bliższe okoliczności śmierci nie są znane. Osoby te dostały się do sowieckiej niewoli lub więzienia już jesienią 1939 r. i prawdopodobnie stały się ofiarami tej zbrodni. Pięć osób, które zostały stracone na innych miejscach i w innym czasie, prowadzimy osobno.

Ofiary obozów jenieckich Kozielsk, Starobielsk i Ostaszków prowadzone są w ewidencji według miejsc, gdzie zostali pogrzebani, a więc Katyń (99 ofiar), Charków (33 ofiar), Ostaszków (347 ofiar). Do nich należy zaliczyć również odnalezione do tej pory ofiary, które były więzione na zachodniej Ukrainie, zamordowane prawdopodobnie w Kijowie i pogrzebane prawdopodobnie w Bykowni (3 oficerowie i 3 policjanci). W porównaniu z pierwszym etapem badań w 1991 r. liczba zweryfikowanych ofiar znacznie się powiększyła (z ówczesnych 198 do obecnych 485 ofiar)⁹⁷. Równocześnie usunięto z ewidencji kilkanaście nazwisk ofiar, które nie wytrzymały weryfikacji w księgach cmentarnych. Dla dokonania analizy będzie jednak bardziej wskazany podział ofiar do dwu grup, czyli osobne potraktowanie oficerów Wojska Polskiego a osobne policjantów.

Z ogólnej liczby 135 oficerów absolutną większość tworzyło 104 oficerów rezerwy, z 29 oficerów zawodowych było 21 w służbie stałej, 8 w stanie spoczynku, 2 oficerowie byli z pospolitego ruszenia. Wśród stopni wojskowych przeważali podporucznicy – było ich w sumie 72, co potwierdza opinię, że wśród ofiar przeważali oficerowie rezerwy. W ewidencji znalazło się również 32 poruczników, 16 kapitanów, 5 majorów, 6 podpułkowników i 1 generał dywizji, a także 2 aspirantów i 1 rotmistrz. Niemal jedna trzecia oficerów (44) należała do 4 Pułku Strzelców Podhalańskich w Cieszynie. Interesująco przedstawia się rozrzut stopni wojskowych według obozów; np. w Starobielsku znalazło się 4 z ogólnej liczby 6 podpułkowników, chociaż w porównaniu z Kozielskiem była tu umieszczona tylko jedna trzecia oficerów z Zaolzia i ziem czeskich.

⁹⁷ Wyniki publikowane w: M. Borák, *Symbol Katynia...*; M. Borák, *Obyvatelé Těšínska obětmi táborů a věznic v SSSR (výsledky výzkumu)*, „Slezský sborník” 1992, nr 2, s. 108-120.

Potwierdza to znany fakt, iż obóz w Starobielsku był przeznaczony przede wszystkim dla wyższych oficerów.

Z punktu widzenia struktury społecznej ofiary należały wyłącznie do środowisk inteligenckich. Oprócz 29 oficerów zawodowych było wśród oficerów rezerwy 48 nauczycieli (w tym 1 profesor uniwersytecki), 12 inżynierów i techników, 9 lekarzy i weterynarzy, 8 prawników i sędziów, 8 innych urzędników państwowych i komunalnych, 7 urzędników górnictwa i hutnictwa, 6 urzędników bankowych, 5 kupców i przedsiębiorców, w 4 wypadkach nie udało się stwierdzić zawodu. Wykaz ten potwierdza, że likwidując polskich oficerów, sowiecki reżym chciał poważnie zaszkodzić polskiej inteligencji narodowej, tak samo jak już od samego początku wojny czynił to również okupacyjny system nazistowski.

Biorąc pod uwagę miejsce urodzenia, prawie połowa oficerów pochodziła z terenów dzisiejszej Polski (63), zaledwie nieco mniej z terenów dzisiejszej Republiki Czeskiej (61 osób), 4 oficerów pochodziło z Cieszyna (bez sprecyzowania jego części); w 4 wypadkach miejsca urodzenia nie stwierdzono, 3 oficerów urodziło się za granicą (Pięciokościele na Węgrzech, Petersburg w Rosji i Hlybokie na Bukowinie). W sumie 43 oficerów urodziło się w jednej z 30 miejscowości na Zaolziu – po 3 w Dąbrowie, Karwinie, Sibicy i Wędryni, po 2 w Dzieńmorowicach, Cierlicku, Łazach, Stonawie i Raju, po 1 w Gutach, Kojkowicach, Końskiej, Koniakowie, Lutyni Polskiej, Łyżbicach, Markłowicach, Mostach pod Cieszynem, Mostach pod Jabłonkowem, Nawsiu, Orłowej, Piotrowicach, Porębie, Ropicy, Rychwałdzie, Starym Mieście, Suchej Dolnej i Górnej, Trzanowicach, Wierzniowicach i Żukowie Dolnym. Z liczby 18 oficerów urodzonych w głębi ziem czeskich – 6 pochodziło z Ostrawy (z dzisiejszych dzielnic Morawska i Śląska Ostrawa, Witkowice i Michałkowice), 2 z miejscowości Břeclav i Hranice na Morawach, po 1 z Pragi, Brna, Opawy i z miejscowości: Vysoké Mýto, Vilímov, Olšany w Szumperskiem, Starý Dvůr u Domažlic i Grilovice na Morawach [tej ostatniej miejscowości nie udało się zlokalizować]. W porównaniu z poprzednimi badaniami stwierdzona liczba rodaków z Zaolzia uległa tylko niewielkiej zmianie (z 39 wzrosła do 43), podczas gdy znacznie wzrosła liczba osób urodzonych w Polsce (z 4 do 63) oraz w głębi Republiki Czeskiej (z 6 do 18). Wcześniejsza ewidencja tworzona była przede wszystkim na podstawie informacji uzyskanych od mieszkańców Zaolzia i jest rzeczą

zrozumiały, że wspomnienia o członkach miejscowych rodzin, osiadłych tam od lat, zostały dłużej w ich pamięci, niż wspomnienia o urzędnikach, którzy przybyli tu w poszukiwaniu pracy po 1938 roku, o oficerach z cieszyńskiego garnizonu 4 psp czy Polakach pochodzących z głębi Czech lub Moraw. W kolejnym etapie badań przyrost ofiar w ewidencji był raczej wynikiem studiowania materiałów archiwalnych oraz nowo opublikowanych list, przede wszystkim ksiąg cmentarnych.

Jeżeli chodzi o miejsce zamieszkania, które w większości pokrywało się z miejscem zatrudnienia, to przeważają miejscowości w Polsce (w 102 przypadkach), w 14 przypadkach chodziło o Cieszyn, w 2 przypadkach miejsca nie stwierdzono. Tylko 17 oficerów mieszkało w tym czasie na Zaolziu (po 3 oficerów żyło w Boguminie i Jabłonkowie, po 2 w Trzyńcu i Orłowej, po 1 w Karwinie, Darkowie, Dąbrowie, Lutyni Polskiej, Mostach pod Cieszynem, Rychwałdzie oraz Starym Mieście. W Polsce mieszkali więc nie tylko oficerowie rezerwy, którzy służyli w 4. Pułku Strzelców Podhalańskich, ale też przeważająca większość Polaków urodzonych na Zaolziu i wszyscy Polacy rodem z głębi ziem czeskich. Niektórzy odeszli do Polski podczas pierwszej wojny światowej, większość jednak dopiero krótko po niej oraz po podziale Śląska Cieszyńskiego w 1920 r., tylko nieliczni jednak po 1938 r. wrócili na Zaolzie. Przedstawiciele inteligencji zdobyli już bowiem w Polsce określoną pozycję społeczną i zawodową, co prawdopodobnie było powodem, że dłużej wahali się, czy wrócić do niepewnych warunków, aniżeli ludzie bez kwalifikacji lub ci, którzy liczyli na uzyskanie posady w administracji państwowej⁹⁸.

Z opublikowanych życiorysów dowiadujemy się, że 30 oficerów służyło podczas I wojny w armii austriackiej, 12 w Legionach Polskich, 1 w armii rosyjskiej. W walkach o granice Polski brało udział 11 oficerów na froncie ukraińskim, 16 walczyło z bolszewikami, 8 z Czechami, 19 uczestniczyło w akcji plebiscytowej na Górnym Śląsku. Co najmniej 56 oficerów było żonatych.

Zamordowani oficerowie leżą na cmentarzach wojskowych w Katyniu lub Charkowie, trzej prawdopodobnie w Bykowni pod Kijowem. Tylko jeden oficer,

⁹⁸O konkretnych losach niektórych oficerów M. Borák, *Katyn – neznámé souvislosti. Občané z Těšínska obětmi zločinu NKVD*. „Těšínsko” 1991, nr 3, s. 10-15; M. Borák, *Mrtví od Charkova. Občané z Těšínska v Katyni číslo 2*. „Těšínsko” 1992, nr 1, s. 16-22; M. Borák, *Ostravští rodáci obětmi zločinu NKVD v Katyni*. „Ostrava. Příspěvky k dějinám a současnosti Ostravy a Ostravska”, 17, 1995, s. 152-163; M. Borák, *Oběti katyňského zločinu z Bystřice*. W: K. Gaura, *Bystřice nad Olší/Bystrzyca nad Olzą. Od minulosti k přítomnosti jedné z největších obcí na Těšínsku*. Bystřice 2007, s. 236; O. Tobała, *Notatnik ppor. Andrzeja Riegera z Witkowic*. „Głos Ludu” 9 VI 1990, s. 4.

podporucznik Sylwester Burzyk, pochodzący z Karwiny, absolwent Polskiego Gimnazjum Realnego w Orłowej, urzędnik górnictwa, zmarł już w styczniu 1940 r. w obozie w Kozielsku i został pochowany na miejskim cmentarzu⁹⁹.

Poniekąd odmienne wyniki przyniosła analiza zweryfikowanych 350 ofiar z grupy policjantów i pracowników państwowych. W porównaniu z danymi z wcześniejszych badań liczba ustalonych ofiar zwiększyła się tu ponad dwukrotnie. Policjanci należeli prawie wyłącznie do formacji Policji Województwa Śląskiego, tylko trzech było funkcjonariuszami Policji Państwowej poza obszarem województwa¹⁰⁰ (niemniej 13 innych przeniesiono z PP do PWŚl.), dwóch służyło w Straży Granicznej¹⁰¹. Pod względem stopnia służbowego było wśród ofiar 194 posterunkowych, 90 starszych posterunkowych, 31 przodowników, 29 starszych przodowników, 4 komisarzy, 2 pracowników cywilnych.

Biorąc pod uwagę miejsce urodzenia, również w grupie policjantów przeważają osoby urodzone w Polsce (w sumie 170), z Zaolzia pochodziło 126 osób, kolejnych 5 urodziło się w Cieszynie (w obu jego częściach). Z innych terenów ziem czeskich pochodziły 3 osoby (z Pragi, Ostrawy-Witkowic i miejscowości Vikýřovice, pow. Szumperk), 5 osób urodziło się w Niemczech (Berlin, Essen, Bottrop, Wanne, Gross Krauschen), miejsca urodzenia 41 osób nie stwierdzono. Prawie każda gmina na Zaolziu ma kogoś wśród ofiar pogrzebanych w Miednoje pod Twerem. Ofiary pochodziły z 50 tutejszych miejscowości (bez Cieszyna), najwięcej było ich z Karwiny (11), z Darkowa (9), z Łazów (8), po 7 z Mostów pod Jabłonkowem i Dolnych Błędowic, po 6 ze Stonawy i Końskiej, po 5 z Bystrzycy i Łąk nad Olzą, po 4 z Lutyni Polskiej, po 3 z Datyń Dolnych, Nawsia, Orłowej, Suchej Górnej, po 2 z Bogumina, Karpętnej, Łyżbic, Piotrowic, Raju, Stanisławic, Suchej Średniej, Trzycieża, Trzyńca i Żywocic, po 1 z Cierlicka Górnego, Frysztatu, Grodziszcz, Gródka, Kojkowic, Koszarzysk, Lesznej Dolnej, Lutyni Niemieckiej, Markłowic Dolnych, Milikowa, Nieborów, Oldrzychowic, Poręby, Pudłowa, (czeskiego) Puńcowa, Ropicy, Rychwałdu, Skrzeczonia, Suchej Dolnej, Śmiłowic, Szumbarku, Szonychla, Tyry, Wędryni, Wierzniowic i Zawady.

⁹⁹Katyń. Dokumenty zbrodni. T. 3. Warszawa 2001, s. 497-498.

¹⁰⁰Piotr Drózd, Adam Hławiczka, Mikołaj Pawlus.

¹⁰¹Edward Zaprzalski, Alfons Hess.

Pochodzenie społeczne ofiar przed ich przyjęciem do policji można było stwierdzić tylko w ograniczonym stopniu, było to możliwe przede wszystkim w wypadku rodaków z Zaolzia, gdzie informacji udzielili krewni, oraz z niekompletnej ewidencji personalnej PWŚl. w katowickim archiwum. Starsi policjanci przeszli do służby w policji zazwyczaj wprost z armii lub żandarmerii, podczas gdy przeważająca część młodych znalazła się tam w wyniku masowego werbunku w latach 1938-1939, kiedy to zaistniała potrzeba utworzenia struktury PWŚl. na Zaolziu z osób lojalnych, znających miejscowe stosunki. Wiele z tych osób mogło w ten sposób rozwiązać swoją trudną sytuację życiową, ponieważ bezrobocie groziło przede wszystkim ludziom młodym, gorzej wykształconym. W odróżnieniu od oficerów, którzy prawie wyłącznie należeli do przedstawicieli inteligencji, wśród nowo przyjętych policjantów przeważali robotnicy różnych profesji. Byli to zwłaszcza hutnicy z Huty Trzynieckiej oraz górnicy z kopalń Zagłębia Ostrawsko-Karwińskiego, wielu było też rolników i rzemieślników. Według niepełnych materiałów personalnych, wśród ofiar było co najmniej 39 robotników, 29 górników, 11 ślusarzy, 9 rolników, 8 hutników, 5 rzeźników, stolarzy i krawców, 3 nauczycieli, szoferów, szewców i pomocników handlowych, 2 murarzy, kolejarzy, elektryków, malarzy pokojów, woźnych, techników, introligatorów, kupców i pomocników biurowych oraz 1 tkacz, szklarz, biuralista, subiekt sklepowy, bednarz, siodlarz, tokarz, młynarz, celnik, muzykant, czapnik, fotograf, laborant, listonosz, cukiernik, kelner, fryzjer, ogrodnik, urzędnik pocztowy, piekarz i rymarz.

Tu dobrze widoczny jest likwidacyjny charakter sowieckiego systemu. Podczas gdy szeregowi żołnierze i podoficerowie krótko po wzięciu do niewoli zostali odseparowani od oficerów i zazwyczaj w dowód międzynarodowej solidarności klasy robotniczej zwolnieni, wobec policjantów kryterium klasowego nie zastosowano. Uważano ich bowiem za wykonawców burżuazyjnej władzy państwowej, za wrogów ideologicznych komunistycznego reżymu, tym bardziej niebezpiecznych, że wcześniej przeważnie należeli do klasy robotniczej¹⁰².

Wykaz uwzględniający miejsce wykonywania służby potwierdza powiązanie policjantów z Zaolziem jeszcze widoczniej. W sumie 282 policjantów służyło na

¹⁰²O konkretnych losach niektórych policjantów O. Toboła, *W Ostaszkowie...* „Zwrot” 1990, nr 6, s. 20-24; M. Borák, *Tragédie slezských policistů*. „Těšínsko” 1993, nr 4, s. 11-19; M. Borák, *Paměť nie opuszcza żywych*. „Zwrot” 45, 1993, nr 4, s. 8-15; M. Borák, *Największa zbrodnia w historii Zaolzia. Podróż do Miednoje*. „Kalendarz Śląski” 37, 2001, s. 106-111.

posterunkach na Zaolziu, kolejnych 24 w Komisariacie i Komendzie Powiatowej PWŚl. w Cieszynie (w obu jego częściach: 18 policjantów w Komisariacie Cieszyn, 4 w Komendzie Powiatowej, 1 w Wydziale Śledczym, 1 w Plutonie Konnym). Lista tych miejscowości pozwala na pełne rozpoznanie struktury policji w regionie i świadczy o nadzwyczaj wysokiej liczbie ofiar spośród funkcjonariuszy PWŚl. na Zaolziu. Najwięcej policjantów służyło we Frysztacie, który po Cieszynie był drugim centrum powiatu, 49 policjantów (11 w Komisariacie Frysztat, 18 w Komendzie Powiatowej, 17 w Wydziale Śledczym, 3 w Dowództwie Kompanii Kandydatów Rezerwy). W pozostałych komisariatach służyło: 36 policjantów w Nowym Boguminie (w Komisariacie i Szkole Policyjnej), 23 w Orłowej (13 w Komisariacie, 10 w Plutonie Konnym), 19 w Pietwałdzie (w Komisariacie i Urzędzie Celnym), 16 w Komisariacie Karwina i 5 w Komisariacie Trzyniec. Niemal każdy Posterunek PWŚl. na Zaolziu ma ofiary Zbrodni Katyńskiej – 11 ofiar było w Rychwałdzie, 8 w Jabłonkowie, 7 w Łazach, po 5 w Boguminie-Mieście, Gnojniku, Lutyni Niemieckiej, Skrzeczoniu i Stonawie, po 4 w Darkowie, Lutyni Polskiej, Mostach pod Jabłonkowem i Szumbarku, po 3 w Błędowicach, Bystrzycy, Dąbrowie, Domaśłowicach, Łąkach nad Olzą, Piotrowicach, Porębie, Pudłowie i Wojkowicach, po 2 w Cierlicku Górnym, Dziećmorowicach, Frysztacie, Łomnej Dolnej, Morawce Polskiej, Oldrzychowicach, Ropicy, Suchej Dolnej i Górnej, Wędryni oraz po 1 w Karwinie, Ligotce Kameralnej, Mistrzowicach, Nawsiu, Raju, Szonowie i Trzyciezu. Ofiary były również z Posterunków PWŚl. na terenie Słowacji, włączonym w 1938 r. do Polski: 2 z Posterunku Skalite i 1 z Posterunku Świerczynowiec. W ewidencji służbowej 10 policjantów w rubryce miejsce pełnienia służby podano tylko „Zaolzie”, bez bliższego sprecyzowania, w kilku innych przypadkach podano „powiat frysztacki” (w naszej statystyce zaliczamy ich do Komendy Powiatowej Frysztat). Na posterunkach w dzisiejszej Polsce służyło tylko 41 policjantów, w przeważającej większości pochodzących z Zaolzia, najwięcej w Komisariacie w Chorzowie (9) i Katowicach (5). W głębi Polski służyło 3 policjantów w Policji Państwowej.

W odróżnieniu od oficerów WP, ofiar Zbrodni Katyńskiej, których życiorysy zostały już opublikowane, informacje o losach ofiar spośród policjantów są bardzo skąpe. Akta personalne Głównej Komendy PWŚl. są mało szczegółowe, brakuje setek kart ewidencyjnych. Z materiałów, które są do dyspozycji, nie da się więc przeprowadzić całościowej analizy danych policjantów, możemy jednak dowiedzieć się na przykład, że

starsi policjanci, podobnie jak oficerowie, walczyli w I wojnie w armii austriackiej (31 osób) czy niemieckiej (również 31 osób), tylko 2 policjanci służyli w armii rosyjskiej. Uczestniczyli też w walkach Legionów Polskich, Armii gen. Hallera, w akcji plebiscytowej oraz w powstaniach śląskich. W karcie ewidencyjnej co najmniej 50 z nich jest zapisana służba w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd na początku lat dwudziestych XX w. przeszli do PWŚl. Niemal wszyscy młodszy policjanci z Zaolzia, którzy zostali przyjęci do PWŚl. w latach 1938 – 1939 w ramach akcji werbunkowej, wcześniej służyli w armii czechosłowackiej, gdzie otrzymali pierwsze stopnie wojskowe (te dane zapisano w 42 kartach personalnych, ale takich osób było z pewnością więcej). Niektórzy służyli też w czechosłowackiej policji, żandarmerii i służbie celnej¹⁰³.

Oprócz ofiar zweryfikowanych w księgach cmentarnych i rosyjskich listach wywózkowych z obozów jenieckich (także liście ukraińskiej) mamy w ewidencji również 56 osób, których okoliczności śmierci na razie nie udało nam się dokładnie ustalić. Jest wśród nich 22 oficerów WP, 20 funkcjonariuszy PWŚl. i SG oraz 14 innych mężczyzn z Zaolzia. Wszyscy oni zostali aresztowani jesienią 1939 r. lub na początku 1940 r. przez władze sowieckie we Lwowie, i zaginęli¹⁰⁴. Niektóre nazwiska ofiar tej grupy już zostały znalezione na liście Polaków pomordowanych na Ukrainie. Jest wielce prawdopodobne, że większość tych osób to ofiary katyńskie, należy to jednak bardziej szczegółowo udokumentować.

Z pierwszej listy ofiar katyńskich natomiast przesunęliśmy do oddzielnej ewidencji nazwiska 5 zaolziańskich rodaków, którzy w ZSRR zostali straceni już przed wojną¹⁰⁵ lub zmarli w gułagach podczas wojny¹⁰⁶. Kolejne 44 nazwiska usuniętych z listy podczas nowych badań to udokumentowane pomyłki w ewidencji¹⁰⁷, duplikaty, niejasno sprecyzowane okoliczności śmierci (chodzi zwłaszcza o osoby zaginione podczas kampanii wrześniowej, gdzie brak dokumentacji, nie wiadomo, czy naprawdę zaginęły

¹⁰³Np. Jan Buzek, Karol Dominik, Erwin Rusek.

¹⁰⁴Bliżej O. Tobała, *Ich drogi wiodły do Lwowa*. „Głos Ludu” 24 IX 1994.

¹⁰⁵Józef Gibiec z Końskiej, Wiktor Polak z Łazów.

¹⁰⁶Henryk Cimała z Błędowic, Pinkus Wesserteil z Karwiny, Paweł Mizia ze Śmiłowic.

¹⁰⁷Nazwy niektórych miejscowości są identyczne w Polsce jak również na Zaolziu czy w Czechach, np. Dąbrowa, Gródek, Poręba, Lutynia, Łazy, Michałkowice, Śmiłowice, Witkowice, Zawada itp.

na Wschodzie), osoby, których miejsce urodzenia, zamieszkania czy przydział służbowy znajdują się poza uwzględnianym tu terytorium Republiki Czeskiej itp.

Badania nad problematyką ofiar Zbrodni Katyńskich pochodzących z terenów dzisiejszej Republiki Czeskiej (zwłaszcza zaś Zaolzia) są więc w zasadzie ukończone. Udostępnianie kolejnych materiałów archiwalnych mogłoby wpłynąć jeszcze na drobne przesunięcia w kategoriach ofiar, których miejsca urodzenia dotychczas nie znamy¹⁰⁸. W księgach cmentarnych figuruje wprawdzie kilkaset takich nazwisk, ale w wypadku naszych badań może to dotyczyć zaledwie paru osób, które urodziły się w głębi kraju; takich osób byłoby już prawdopodobnie niewiele. Wykaz przydziałów służbowych policjantów i oficerów został już opublikowany, tak więc większych niespodzianek nie przewidujemy. Może tylko weryfikacja Ukraińskiej Listy Ofiar, odnalezienie Białoruskiej Listy czy wreszcie teczek personalnych z obozów jenieckich pozwoliłoby na wprowadzenie bardziej istotnych uzupełnień.

¹⁰⁸Nie znamy jeszcze miejsca urodzenia 4 oficerów i 41 policjantów, których nazwiska znalazły się na liście ofiar z innych powodów.

3. Listy ofiar

Niniejsze listy ofiar zbrodni, symbolicznie zwanej Zbrodnią Katyńską, obejmują nazwiska oficerów Wojska Polskiego i funkcjonariuszy policji i służb państwowych, którzy podczas kampanii wrześniowej 1939 r. dostali się do sowieckich obozów jenieckich i więzień i na podstawie rozkazu Biura Politycznego Komitetu Centralnego Sowieckiej Partii Komunistycznej WKS(b) z 5 marca 1940 r. zostali zamordowani. Dokumenty znalezione w archiwach potwierdziły, że w kwietniu i maju 1940 r. zastrzelono około 22 tysięcy Polaków.

Opublikowane tu listy ofiar obejmują tylko te ofiary, które urodziły się na terenie byłej Czechosłowacji, przede wszystkim na Zaolziu, lub krótko przed wybuchem II wojny światowej mieszkały tu lub wykonywały czynności służbowe. Bliższe szczegóły dotyczące kryteriów, który przyjęto w ewidencji ofiar, zostały podane w poprzednim rozdziale. Notki biograficzne objętościowo są zróżnicowane, ponieważ opracowanie poszczególnych sylwetek było zależne od informacji, do których udało nam się dotrzeć. Na końcu każdej notki biograficznej podane jest źródło informacji i wykorzystana literatura. Litery oznaczają skróty poszczególnych źródeł, wyjaśnione w „Spisie skrótów”, cyfry podają odpowiednią stronę publikacji lub rocznik. Nazwiska ofiar są uporządkowane w kolejności alfabetycznej według miejsc pochowania. Ze względów praktycznych stopnie wojskowe i służbowe oficerów i policjantów podajemy zgodnie z ówczesną ewidencją, chociaż znana jest nam decyzja Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego z 5 października 2007 o pośmiertnym awansowaniu o jeden stopień wszystkich oficerów i policjantów zamordowanych w 1940 r. w Katyniu, Charkowie i Twerze.

Pierwsza lista zawiera nazwiska oficerów WP, którzy byli więźniami obozu jenieckiego w Kozielsku i są pogrzebani na Polskim Cmentarzu Wojennym w Katyniu. Zastrzelono ich nie tylko w Katyniu, ale również w budynku zarządu rejonowego NKWD w Smoleńsku. Z ogólnej liczby 4 421 zamordowanych na naszej liście znalazło się 99 ofiar.

Druga lista zawiera tak samo nazwiska oficerów, tyle że z obozu jenieckiego w ukraińskim Starobielsku, skąd wywożono ich do siedziby zarządu rejonowego NKWD w Charkowie. Tam strzelano ich w piwnicy i zakopywano w lesie na przedmieściach

Charkowa, gdzie obecnie znajduje się Polski Cmentarz Wojenny. Z ogólnej liczby 3 820 zastrzelonych nasza lista obejmuje 33 ofiary.

Trzecia lista dotyczy polskich policjantów więzionych w obozie jenieckim w Ostaszkowie, skąd wywożono ich na rozstrzelanie do ówczesnego Kalinina (obecnie ponownie Twer) i zakopywano w lesie pod Miednoje, gdzie powstał Polski Cmentarz Wojenny, na którym spoczywa ogółem 6 311 policjantów. Na naszej liście figuruje 347 nazwisk ofiar, w większości funkcjonariuszy Policji Województwa Śląskiego.

Na czwartej liście są nazwiska 6 ofiar z tzw. Ukraińskiej Listy NKWD, zawierającej ogółem 3 435 nazwisk polskich obywateli, zastrzelonych na podstawie tego samego rozkazu w więzieniach Zachodniej Ukrainy lub w Kijowie. Zostali pogrzebani prawdopodobnie na peryferiach Kijowa, w lesie niedaleko wsi Bykownia, gdzie również przewiduje się wybudowanie Polskiego Cmentarza Wojennego, lub na innych miejscach Ukrainy (wymienia się np. Charków, Cherson, Włodzimierz Wołyński).

Piąta lista zawiera nazwiska 5 ofiar, które zginęły lub zostały stracone na innych miejscach byłego Związku Sowieckiego oraz w innym czasie, tak więc ich losy ze Zbrodnią Katyńską nie są bezpośrednio związane.

Na ostatniej liście figurują nazwiska 56 osób, w większości oficerów WP i policjantów PWŚl., którzy również już jesienią 1939 r. dostali się do sowieckiej niewoli lub do więzień i prawdopodobnie stali się ofiarami tej zbrodni, niemniej do tej pory nie udało na się stwierdzić bliższych okoliczności ich śmierci.

Katyń

Ofiary wywiezione w kwietniu i maju 1940 r. zobozy w Kozielsku,
zamordowane w budynku NKWD w Smoleńsku i w Lesie Katyńskim,
pogrzebane na Polskim Cmentarzu Wojennym w Katyniu

ACHTELIK Paweł

Ur. 15 VI 1912 w Rachowicach p. Gliwicami (obecnie gmina Sośnicowice), syn Józefa i Marii z Nawrotów. Porucznik rezerwy (1937). Nauczyciel, absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Tarnowskich Górach (1931). Uczył w szkole powszechnej w Świerklanach Górnych, później w Ruptawie (obecnie dzielnica Jastrzębia-Zdroju), pow. rybnicki, i tam mieszkał. Absolwent SPR Piechoty w Zambrowie (1934), przydzielony do 45 pp w Równem. Ukończył również Dywizyjny Kurs Podchorążych Piechoty przy 44 pp, lecz ostatnie ćwiczenia rezerwistów (od 22 VII do 10 VIII 1938 r.) odbył już w 4 psp w Cieszynie, gdzie został przydzielony. W jego szeregach wziął również udział w kampanii wrześniowej 1939 r. Żonaty z Jadwigą Wesenfeld.

Wpisany na LW z Kozielska 036/1 z 16 IV 1940, poz. 98, t. 2820. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3752. Przy zwłokach znaleziono kartę szczepień, dwa listy i kartkę z zapiskami; jest o nim wzmianka na kartce Lotariusza Gołyszego znalezionej w Katyniu.

KC-K 1; Mo 15; T 67, 689; Król 114; Bor 33, 61; Koz 899; WPH 1989, nr 4, s. 264; WPH 1990, nr 3-4, s. 366; Del-Ś 56; Wykaz Cieszyn; CAW-AP 107

BARTELA Władysław

Ur. 2 VI 1896 w Kętach p. Bielskiem, syn Franciszka i Agnieszki z Czapków. Kapitan służby stałej (1936). Od 10 IV 1915 żołnierz 2 kompanii 4 pp Legionów Polskich, brał

udział w walkach na wołyńskim odcinku frontu jako szeregowy i kurier pułkowy. W sierpniu 1917 r. wstąpił do Szkoły Podoficerskiej Polskiego Korpusu Posiłkowego, w lutym 1918 r. znalazł się w austriackim obozie internacyjnym w Milejowicach p. Radomiem. Od listopada 1918 r. w WP – 4 pp w Kielcach, 2 Dywizja Piechoty, absolwent Szkoły Podchorążych Piechoty w Warszawie (1920). Ukończył również III kurs Państwowego Seminarium Nauczycielskiego w Kętach (1919), uzyskał maturę w Wilnie (1924), później pełnił obowiązki młodszego oficera w 85 pp, dziewięć lat (1928-1936) był oficerem w 4 psp w Cieszynie. Skończył dwa semestry na Wydziale Prawa Uniwersytetu im. Stefana Batorego w Wilnie. W 1937 r. został przeniesiony do Centrum Wyszukolenia Oficerów Lotnictwa w Dęblinie jako wykładowca taktyki. Ostatnio był kierownikiem referatu w Rejonowej Komendzie Uzupełnień w Puławach. Odznaczony KN. Żonaty ze Stefanią Pieczką, córka Weronika zam. później w Cieszynie. Wzięty do niewoli 18 IX 1939 r. pod Czortkowem. W dzień później podczas konwoju do Tarnopolu spotkał się po raz ostatni z rodziną. Wysłał 24 XI 1939 oraz 7 I 1940 listy z Kozielska.

Wpisany na LW z Kozielska (transport bez oznaczenia) z 2 IV 1940, poz. 80. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 2167, przy zwłokach znaleziono dwa wtórniki listu przewozowego PKP i dwa odcinki pocztowe.

KC-K 21; Mo 20 (Bartel); T 72, 599; Król 114; Bor 32, 61-62; WPH 1990, nr 3-4, s. 318; WPH 1992, nr 1, s. 427-428; GZC 1991, nr 16; Wykaz Cieszyn; CAW-AP 4421

BICZ Aleksander Józef

Ur. 27 II 1909 w Krakowie, syn Józefa i Franciszki z d. Izmałow. Porucznik rezerwy (1932). Nauczyciel, absolwent Seminarium Nauczycielskiego im. ks. Grzegorza Piramowicza w Krakowie (1929). Uczył w szkołach powszechnych w Krakowie, Złotej, Chrobrzu, kierownik szkoły powszechnej w Śladkowie Dużym, pow. stopnicki, woj. kieleckie. Absolwent SPR Piechoty nr 5 w Cieszynie (1931), przydzielony do 4 psp w Cieszynie, czterokrotnie powoływany na ćwiczenia. Wzięty do niewoli prawdopodobnie w okolicach Tomaszowa lub Włodzimierza.

Wpisany na LW z Kozielska (transport bez oznaczenia) z 1 IV 1940, poz. 47. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 1884, przy zwłokach znaleziono legitymację, fotografię i różaniec. Wzmianka o nim w notatniku Zbigniewa Przystasza znalezionym w Katyniu (24 III 1940 przygotował „menu” na pierwsze Święto Wielkanocne w Kozielsku, 5 IV 1940 już go nie było w obozie, bo wyjechał w jednym z pierwszych transportów).

KC-K 31; Mo 23; T 74, 596; Koz 779, 989, 992; Król 114; WPH 1990, nr 3-4, s. 316; WPH 1992, nr 2, s. 323; Wykaz Cieszyn; CAW-AP 1159

BLACHA Wilhelm

Ur. 30 IX 1910 w Raju, pow. frysztański, syn Józefa i Ludwiny z Kroczków. Podporucznik rezerwy (1934). Pochodził z rodziny górnik, miał dwu braci. Ukończył Polską Szkołę Wydziałową we Frysztacie oraz Seminarium Nauczycielskie w Cieszynie (1929). Nauczyciel szkoły powszechnej w Szopienicach, od 1938 r. kierownik Szkoły Ludowej i Wydziałowej w Boguminie. Przydzielony do 73 pp w Katowicach, Ośrodek Zapasowy, I kompania zapasowa w Oświęcimiu. Działacz kulturalno-oświatowy, interesował się ludoznawstwem – pieśniami ludowymi i tańcami śląskimi. Był członkiem Macierzy Szkolnej i Chóru Mieszanego we Frysztacie, prowadził tańce narodowe i ludowe w Darkowie. Żonaty, miał syna Andrzeja. W listopadzie 1939 r. rodzina otrzymała wiadomość z PCK o prawdopodobnym pobycie w obozie jenieckim w Radomiu, w grudniu list z Kozielska.

Wpisany na LW z Kozielska (bez oznaczenia) z 1 IV 1940, poz. 97. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 1992, przy zwłokach znaleziono legitymację oficera rezerwy.

Wzmianka o nim w pamiętnikach jeńców Kozielska: Czesława Bartkowiaka, Augustyna Dyjasa i Andrzeja Riegera znalezionych w Katyniu. Jego nazwisko widniało na tablicy pamiątkowej umieszczonej na budynku polskiej szkoły w Raju, obecnie tablica znajduje się w Domu PZKO.

KC-K 39; Mo 25; T 76, 597; Król 114; Bor 24-25, 32, 42; WPH 1989, nr 4, s. 267; Z 157; Pam 21, 304; Koz 109, 134, 930; Mainka 28; WPH 1990, nr 3-4, s. 316; GZC 1991, nr 19, s. 4; Těš 1991, nr 3, s. 13; CAW-AP 5779

BRACHACZEK Rudolf

Ur. 1 IV 1895 w Starym Mieście, pow. frysztański, syn Józefa i Joanny ze Szpandelów. Kapitan rezerwy (1920). Absolwent Polskiego Gimnazjum Macierzy Szkolnej w Cieszynie. Uczestnik I wojny światowej w armii austriackiej, absolwent szkoły oficerskiej, dwukrotnie ranny na froncie. Od grudnia 1918 r. w WP, dowódca kompanii I batalionu 10 pp. Brał udział w walkach w konflikcie polsko-czeskim, na froncie ukraińskim i walkach z bolszewikami. W listopadzie 1919 r. skierowany do polskiej komisji plebiscytowej na Górnym Śląsku. W 1921 r. przeniesiony do rezerwy i przydzielony do 73 pp. Ukończył Akademię Handlową w Krakowie (1922), piastował kierownicze stanowiska w bankowości – w latach 1923-1927 kierował oddziałem Banku Małopolskiego w Bielsku-Białej, następnie wydziałem Banku Gospodarstwa Krajowego w Katowicach, gdzie mieszkał. Żonaty, miał córkę Halinę i syna Zdzisława. Odznaczony MN, ZKZ, SKZ. Po raz ostatni kontaktował się z rodziną w Bochni i w czasie marszu do niewoli w Kowlu. Propozycję krewnych ukrycia go stanowczo odrzucił, uznając, że taka postawa jest niegodna oficera. Z Kozielska wysłał 10 XI 1939 list do rodziny.

Wpisany na LW z Kozielska 029/1 z kwietnia 1940, poz. 20, t. 2186. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 108, przy zwłokach znaleziono świadectwo szczepienia z Kozielska, kopertę listową wysłaną w lipcu 1939 r. z Warszawy na adres do Karwiny-Sowińca, zaświadczenie służby w POW na Śląsku Cieszyńskim od 15 XI 1919 do 20 VIII 1920, kartę pocztową od Marii Brachaczek, 5 fotografii, 10 znaczków pocztowych, medalik aluminiowy z wizerunkiem Matki Boskiej Niepokalanej i literą „M” na rewersie; wzmianka o nim na kartce Zygmunta-Stanisława Fabrowskiego znalezionej w Katyniu.

KC-K 51; Mo 29; T 79, 656; Koz 98, 117-118, 135; GZC 1991, nr 16; WPH 1990, nr 3-4, s. 344; WPH 1994, nr 4, s. 300; CAW-AP 8751

BRUS Paweł

Ur. 15 XII 1893 w Drogomyślu, pow. bielski, syn Adama i Zuzanny z Kurczyków. Porucznik rezerwy (1 VI 1919). Ukończył Seminarium Nauczycielskie w Bielsku (1912). Uczestnik I wojny światowej w armii austriackiej, absolwent Szkoły Oficerskiej w Opawie. Nauczyciel w szkołach powszechnych w Zabrzegu i Chybiu, od 1923 r. kierownik szkoły powszechnej w Pruchnej, pow. bielski. Działacz polskich towarzystw społecznych i kulturalnych. Żonaty z Heleną Kaletą. Przydzielony do 3 psp w Bielsku. Decyzją DOK V został przydzielony do służby pomocniczej w policji. Według jednego z ostatnich rozkazów Głównej Komendy PWŚl., nr 1754 z 30 VIII 1939, został z dniem 27 VIII 1939 przez Rejonową Komendę Uzupełnień zwolniony z wojska „dla umocnienia służby w PWŚl.” i przydzielony do Komendy PWŚl. w Cieszynie (dotyczyło to również por. rez. Franciszka Alojzego Wiochny, który 9 IX 1939 za Tarnowem przy Dąbrowej dostał się do niewoli niemieckiej).

Wpisany na LW z Kozielska 022/1 z 9 IV 1940, poz. 96, t. 3614. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem PCK 765, przy zwłokach znaleziono legitymację urzędniczą nauczyciela P. Brusa, wydaną w Cieszynie w 1935 r., dwa listy treści rodzinnej z grudnia 1939 r., w których Helena Brus rozpoznała (27 VI 1944) pismo męża oraz swoje listy do niego do Kozielska, dalej podanie jeńca z Kozielska, Alfreda Farnego z Białej, oraz notatnik z zapiskami od 7 IX 1939 do 13 III 1940.

KC-K 54 (porucznik rezerwy, według wszystkich innych dokumentów był podporucznikiem); Król 114, Koz 118-119; 309-314; WPH 1990, nr 3-4, s. 335; APK 10; CAW-AP 6909

BUBIK Witold

Ur. 12 VII 1908 w Zebrzydowicach Dolnych, syn Józefa i Franciszki z Wicherków. Porucznik rezerwy. Absolwent Gimnazjum im. Jana Matejki w Krakowie (1928) i Szkoły Handlowej w Krakowie. Ostatnio urzędnik na kopalni w Karwinie, mieszkał w

Zebrzydowicach. Ukończył kurs w Batalionie Podchorążych Rezerwy Piechoty nr 2, w 1937 r. został przeniesiony do 31 pp. Miał żonę Zuzannę.

Wpisany na LW z Kozielska 029/3 z 13 IV 1940, poz. 12, t. 3906. W Katyniu zidentyfikowany pod numerem AM 2909, przy zwłokach znaleziono dowód osobisty i metrykę ślubu, jest o nim wzmianka w kalendarzyku Mieczysława Konstantego Jankowskiego i w notatniku Pawła Brusa znalezionym w Katyniu.

KC-K 57; Mo 31; T 81, 660; Król 114; Koz 914, 932; WPH 1990, nr 3-4, s. 348; CAW-AP 199

BULICZ Włodzimierz Ignacy

Ur. 19 V 1907 w Krakowie, syn Stanisława i Józefy z Fiałkowskich. Podporucznik rezerwy (1931). Absolwent Seminarium Nauczycielskiego im. Grzegorza Piramowicza w Krakowie (1928). Nauczyciel wychowania fizycznego w Szkole Powszechnej Nr 1 w Hajdukach Wielkich oraz w szkole powszechnej w Ligocie, pow. lubliniecki. Absolwent kursu w Batalionie Podchorążych Rezerwy Piechoty nr 6, przydzielony do 4 psp w Cieszynie.

Wpisany na LW z Kozielska 059/ z maja 1940, poz. 79, t. 3878. W Katyniu niezidentyfikowany; wzmianka o nim na kartkach Alojzego Gałuszki i Tadeusza Władysława Kmiecica znalezionych w Katyniu.

KC-K 61; Mo 32; T 82, 718; Król 114; Koz 898, 935; WPH 1990, nr 3-4, s. 335; CAW-AP 6939

CHROMIK Walerian Ernest

Ur. 14 XII 1907 w Dąbrowie, pow. frysztański, syn Jana i Emilii, inżynier leśnictwa. Podporucznik rezerwy (1936). Absolwent Polskiego Gimnazjum Realnego im. J. Słowackiego w Orłowej (1927) oraz Wydziału Leśnego Uniwersytetu Poznańskiego

(1932). Ostatnio mieszkał w Lipowej, pow. żywiecki. Absolwent SPR Piechoty w Zambrowie (1933), przydzielony do 3 psp Bielsko. We wrześniu 1939 r. brał udział w walkach obronno-odwrotowych 3 psp w składzie 21 dywizji piechoty górskiej na południowym odcinku frontu.

Wpisany na LW z Kozielska 036/2 z 16 IV 1940, poz. 26, t. 4567. W Katyniu niezidentyfikowany.

KC-K 78; Mo 37; T 86, 690; Król 114; Bor 33, 43; Z 61; WPH 1990, nr 3-4, s. 367; WPH 1991, nr 3-4, s. 449-450; Těš 1991, nr 3, s. 14; CAW-AP 2000

CZARNECKI Czesław

Ur. 30 VI 1894 w m. Hranice na Morawach, syn Stefana i Leopoldyny z Synków. Porucznik rezerwy. Pełnomocnik bankowy, absolwent kursów abiturienckich w Akademii Handlowej w Krakowie. Uczestnik I wojny światowej, absolwent Oficerskiej Szkoły Artylerii. W wojnie 1918-1921 w 11 pułku artylerii polowej. Przydzielony do 5 pułku artylerii ciężkiej. Żonaty z Ireną z Dynowskich, miał córkę Marię.

Wpisany na LW z Kozielska 022/1 z 9 IV 1940, poz. 48, t. 4133. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 1493, przy zwłokach znaleziono dowód osobisty, kartę szczepień i tymczasową legitymację wojskową.

KC-K 90; Mo 40; T 640; WPH 1990, nr 3-4, s. 334; CAW-AP 5309

DOBIJA Michał

Urodzony 27 I 1904 w Rybarzowicach, pow. żywiecki, syn Józefa i Teresy. Podporucznik rezerwy (1932). Absolwent Państwowej Średniej Szkoły Rolniczej w Bojanowie (1928). Zam. w Rybarzowicach. Absolwent SPR Piechoty Nr 10 w Gródku Jagiellońskim (1929), przydzielony do 4 psp w Cieszynie.

Wpisany na LW z Kozielska (transport bez oznaczenia) z 1940, poz. 8, s. 396. W Katyniu niezidentyfikowany.

KC-K 107; Mo 45; T 94; Król 115; WPH 1990, nr 3-4, s. 325; CAW-AP 659

DYBA Roman Alojzy

Urodzony 5 XII 1908 w Sibicy, pow. cieszyński, syn Alojzego i Wiktorii z Półtoraków. Podporucznik rezerwy (1932). Absolwent Wyższej Szkoły Przemysłowej w Bielsku-Białej, właściciel warsztatu ślusarskiego w Cieszynie. Absolwent SPR Piechoty w Krakowie (1930), oraz kursu oficerów rezerwy w Centrum Wyszkożenia Broni Pancernej w Modlinie (1933). Przydzielony do 3 psp w Bielsku. Działacz sportowy „Strzelca”. Żonaty.

Wpisany na LW z Kozielska 032/4 z 14 IV 1940, poz. 51, t. 4746. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3686, przy zwłokach znaleziono wojskowe prawo jazdy, legitymację sportową, wizytówkę, pocztówki i list.

KC-K 123; Mo 49; T 97, 676; Z 56; Król 115; Bor 33, 43; GZC 1991, nr 16; WPH 1990, nr 3-4, s. 358; Kronika 1989, nr 44; Těš 1991, nr 3, s. 14; OAK-M; CAW-AP 2738

DZWONEK Adolf

Ur. 6 XII 1905 w Morawskiej Ostrawie, syn Jakuba i Anny z Szarków. Podporucznik rezerwy (1933). Pochodził z rodziny hutnika. Absolwent Państwowego Seminarium Nauczycielskiego im. Jana Długosza w Starym Sączu (1927), nauczyciel w szkołach powszechnych w Łomży i Pińsku. Uprawiał lekkoatletykę. Ukończył kurs w BPR Piechoty Nr 5 w Krakowie (1939), przydzielony do 1 psp w Nowym Sączu, następnie do 33 pp w Łomży, w 1937 r. przeniesiony do korpusu intendentów. Żonaty. Od 1928 r. mieszkał z rodziną w Pińsku.

Wpisany na LW z Kozielska (transport bez oznaczenia) z 1940, poz. 64. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 1882, przy zwłokach znaleziono pismo urzędowe, telegram i listy.

KC-K 129; Mo 51; T 99, 614; Król 115; Bor 32, 44; WPH 1990, nr 3-4; s. 325; WPH 1991, nr 1, s. 336; CAW-AP 2936

FARNY Alfred Bernard

Ur. 30 III 1894 w Cierlicku, pow. frysztacki, syn Karola i Anny z Bałonów. Kapitan służby stałej (1924). Absolwent Polskiego Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie (1914) i kursu Akademii Handlowej w Krakowie (1919). W roku szkolnym 1914/1915 nauczyciel w Polskiej Szkole Ludowej w Bystrzycy, pow. cieszyński. Zmobilizowany w 1915 r. do armii austriackiej, ukończył szkołę oficerską. Walczył na froncie rosyjskim i włoskim, w 1918 r. ranny - stracił prawą rękę. Od 1919 r. był ochotnikiem WP, następnie w Szkole Inwalidów Wojennych w 5 baonie sanitarnym jako dowódca plutonu, w PKU Bielsko-Biała, Inowrocław i Pszczyna. Od 1933 r. był płatnikiem w 3 psp w Bielsku, Ośrodek Zapasowy 21 Dywizji Piechoty Górskiej. Odznaczony SKZ. Żonaty z Heleną z Pechaczków, miał syna Tadeusza i córkę Annę, mieszkali w Białej. Na początku wojny ewakuowany z Białej do Tłumacza, gdzie został internowany. Wysłał do rodziny 28 XI 1939 list z Kozielska. Wzmianka o nim również w liście Sylwestra Burzyka.

Wpisany na LW z Kozielska 029/1 z 13 IV 1940, poz. 39, s. 467, t. 3114. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 1807, przy zwłokach znaleziono 4 koperty listowe z adresem nadawcy – jego żony w Białej – i jego adresem do obozu w Kozielsku w języku rosyjskim i polskim, z datownikiem „pocztamtu“ w Moskwie, oraz 4 listy od żony i dzieci. Jego list do ambasady niemieckiej w Moskwie z prośbą o pozwolenie powrotu do rodziny znaleziono przy zwłokach Pawła Brusa w Katyniu.

KC-K 134; Mo 52; T 100, 656; Król 115; Bor 33, 44; Koz 118, 136, 1247; WPH 1990, nr 3-4, s. 345; WPH 1992, nr 2, s. 329; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 16; Těš 1991, nr 3, s. 14-15; Wykaz oficerów; CAW, AP 543

FILIPEK Jan

Ur. 7 IX 1888 w Sibicy, pow. cieszyński, syn Jana i Marianny z Gryczów. Kapitan w stanie spoczynku. Ukończył cztery klasy Polskiego Gimnazjum Macierzy Szkolnej w Cieszynie i Państwową Szkołę Przemysłową w Brnie. Podczas I wojny światowej żołnierz II Brygady Legionów, walczył pod Rokitną i Rarańczą. Do WP zgłosił się 11 XI 1918, skierowany do 4 pp, później do kompanii gospodarczej 1 DP Legionów. Od maja 1919 r. do stycznia 1921 r. brał udział w walkach frontowych oraz w akcji plebiscytowej na Śląsku Cieszyńskim, następnie w jednostkach intendencji w Toruniu. Od 1930 r. był z powodu wieku przekazany do dyspozycji Dowództwa Okręgu Korpusu nr VIII - został inspektorem Junackich Hufców Pracy. Odznaczony KN, trzykrotnie KW oraz SKZ. Żonaty, miał dwoje dzieci. Mieszkali w Warszawie. We wrześniu 1939 r. ewakuowany z urzędem JHP na wschód. Wysłał do żony 20 XI 1939 list z Kozielska.

Wpisany na LW z Kozielska 022/2 z 9 IV 1940. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 1321, poz. 80, t. 2031, przy zwłokach znaleziono 3 pocztówki, kartę z adresami; wzmianka o nim na kartce Konstantego Zacherta znalezionej w Katyniu.

KC-K 137; Mo 53; T 101, 643; Król 115; Koz 291, 665; WPH 1990, nr 3-4, s. 337; WPH 1991, nr 2, s. 452; CAW-AP 3854

FILIPOWSKI Józef Antoni

Ur. 13 IV 1898 w Michałkowicach p. Ostrawą, syn Józefa i Magdaleny z Pilchów. Porucznik rezerwy. Absolwent Gimnazjum św. Jacka w Krakowie, członek POW. W 1917 r. powołany do armii austriackiej, w listopadzie 1918 r. uczestniczył w rozbrajaniu wojsk zaborczych na ziemi krakowskiej i został żołnierzem WP. Ranny w bitwie pod

Gródkiem Jagiellońskim na froncie ukraińskim, był ochotnikiem Legii Akademickiej w walce z bolszewikami w 1920 r. Po demobilizacji studiował prawo i filozofię na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Uczył historii i geografii w Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie, w gimnazjach w Chorzowie i Lublińcu, od 1936 r. w Szkole Powszechnej Nr 5 w Czechowicach. Żonaty z Franciszką Pąchalską, miał troje dzieci, mieszkał w Dziedzicach. Odznaczony MN i medalami pamiątkowymi. We wrześniu 1939 r. zmobilizowany do 74 pp w Lublińcu, walczył w składzie 7 Dywizji Piechoty Armii „Kraków”.

Wpisany na LW z Kozielska 052/3 z 27 IV 1940, poz. 2, t. 4088. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 2520.

KC-K 138; T 101, 710; Król 115; Bor 33, 44-45; WPH 1990, nr 3-4, s. 381; WPH 1991, nr 1, s. 338-339; CAW-AP 1551

FITZKE Jan Józef

Ur. 20 I 1909 w Gdowie, woj. krakowskie, syn Jana i Marii, doktor filozofii. Podporucznik rezerwy. Absolwent Gimnazjum św. Jacka w Krakowie (1929) i Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w zakresie nauk antropologicznych (1932). Prehistoryk, uczestnik badań wykopaliskowych (m.in. w Biskupinie), autor kilku prac naukowych. Od 1937 r. kustosz w Muzeum Ziemi Wołyńskiej w Łucku, gdzie mieszkał. Absolwent kursu podchorążych w 20 pp (1933), przydzielony do 4 psp Cieszyn. Żonaty z Marią Gorzoń. We wrześniu 1939 r. zmobilizowany do 4 psp w składzie 21 DP Armii „Kraków”, spotkał się ze swoimi formacjami w Brzeżanach, skąd 15 IX 1939 wysłał pocztówkę do rodziny. Następną kartkę przyszła już pod koniec grudnia 1939 r. z Kozielska.

Wpisany na LW z Kozielska 036/3 z kwietnia 1940, poz. 50, t. 2521. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 2482, przy zwłokach znaleziono pocztówkę od brata Mieczysława z Wieliczki z 26 II 1940 i kartki z zapiskami.

KC-K 139; Mo 53 (Fitzki); Król 116; Koz 84, 137; WPH 1990, nr 3-4, s. 369; WPH 1991, nr 1, s. 339; CAW-AP 1518

FIZEK Karol

Ur. 2 VI 1912 w m. Landek, pow. bielski, syn Jana i Anny ze Steffków. Podporucznik rezerwy (1934). Uczeń Gimnazjum im. A. Osuchowskiego i Gimnazjum Matematyczno-Przyrodniczego w Cieszynie (absolwent 1931), od 1933 r. studiował na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Uczył w Gimnazjum im. A. Osuchowskiego w Cieszynie, zdolny matematyk i topograf. Absolwent SPR Artylerii we Włodzimierzu Wołyńskim (1932). Przydzielony do 21 pułku artylerii lekkiej w Białej Podlaskiej.

Wpisany na LW z Kozielska 017/1 z kwietnia 1940, poz. 51, t. 4612. W Katyniu niezidentyfikowany. Trzy wzmianki o nim w notatniku Pawła Brusa znalezionym w Katyniu.

KC-K 140; Mo 52, T 101, 628; Król 115; Bor 32, 45; Koz 832, 917, 932; WPH 1990, nr 3-4, s. 331 (nr AM 567) ; WPH 1992, nr 1, s. 452-453; GZC 1991, nr 19, s. 4; Wykaz oficerów; CAW-AP 100

FUCIK Wiktor Jan

Ur. 30 X 1890 w Gryłowicach Wielkich na Morawach (m. nie ustalono), syn Jana i Melanii z Wytwarów, inżynier. Kapitan rezerwy (1919). Absolwent szkoły realnej w Żywcu (1911) i Wszechnicy Ziemiaństwa w Wiedniu, gdzie ukończył Wydział Inżynierii Leśnej (1919). Zmobilizowany do armii austriackiej w sierpniu 1914 r., ukończył Szkołę Oficerską (1915), ranny na froncie, został oficerem inspekcyjnym, później kierownikiem wojskowym przemysłu drzewnego na Węgrzech; awansował do stopnia porucznika (1918). W listopadzie 1918 r. zaciągnął się do WP, był oficerem w Baonie Żywieckim, oficerem do zleceń w Wołkowysku, kierownikiem tartaku i warsztatów stolarskich w

Wilnie, oficerem 2 armii. W 1922 r. zwolniony do rezerwy. Został adiunktem leśnictwa w Zarządzie Lasów w Lipowej, podległym Zarządowi Państwowemu Dóbr Arcyksięcia Karola Stefana w Żywcu. Członek ZG Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. Żonaty z Marią Zajączkowską, miał syna Zbigniewa. Brat porucznika rezerwy Alfonsa Fucika, lekarza weterynarii, który był również ofiarą Katynia.

Wpisany na LW z Kozielska (transport bez oznaczenia) z 2 IV 1940, poz. 69. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 1963, przy zwłokach znaleziono dowód osobisty, medalik, wizytówki i list.

KC-K 146; Mo 55; T 103, 598; WPH 1990, nr 3-4, s. 318; WPH 1991, nr 3-4, s. 455; CAW-AP 1776

GALAS Antoni

Ur. 13 I 1915 w Koryczanach, pow. olkuski, syn Piotra i Katarzyny z Czechów. Podporucznik rezerwy (1938). Absolwent Szkoły Techników Mechaników przy Śląskich Technicznych Zakładach Naukowych w Katowicach (1934). Technik mechanik, mieszkał w Koryczanach. Absolwent kursu podchorążych w Centrum Wyszukolenia Łączności w Zegrzu p. Warszawą (1935), przydzielony do 4 psp Cieszyn.

Wpisany na LW z Kozielska 025/1 z 9 IV 1940 poz. 88, t. 2192. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 681, przy zwłokach znaleziono list i cygarniczkę.

KC-K 151; Mo 56; T 104, 650; Król 116; WPH 1990, nr 3-4, s. 340; CAW-AP 4037

GAŁUSZKA Alojzy

Ur. 5 VIII 1892 w Stonawie, pow. frysztański, syn Karola i Magdaleny z Wałoszków. Porucznik rezerwy. Absolwent Polskiego Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie (1913), nauczyciel szkół powszechnych w Olbrachcicach i Łąkach na Zaolziu. W czasie I wojny światowej w armii austriackiej, we Włoszech wzięty do niewoli, zgłosił się do

Armii gen. Hallera we Francji, skąd wrócił w 1919 r. W latach 1919 – 1920 był członkiem POW na Śląsku Cieszyńskim, w 1921 r. uczestniczył w III powstaniu śląskim. Następnie uczył w szkołach powszechnych w Ustroniu, Szczygłowicach, został kierownikiem szkoły w Kończycach p. Zabrzem oraz w Brennej. Odznaczony SKZ i medalami pamiątkowymi. Żonaty z Anną, miał córkę Janinę i Wandę. Zmobilizowany do kadry oficerskiej Okręgu Korpusu V Kraków, ewakuował archiwum Huty Trzynieckiej w kierunku Krakowa. W Sarnach na Polesiu wzięty do sowieckiej niewoli, 24 XI 1939 przysłał do rodziny list z Kozielska.

Wpisany na LW z Kozielska 025/2 z 9 IV 1940, poz. 6, t. 4330. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 1723, przy zwłokach znaleziono książeczkę wojskową, kartkę pocztową od brata Roberta wysłaną 9 I 1940 ze Stonawy, 3 listy od żony i córek (jeden z odciskiem datownika „Pocztamt Moskwa 18 III 1940” na kopercie); wzmianka o nim również w liście do Fryderyka Króla znalezionym w Katyniu.

KC-K 153; Mo 57; Król 116; Bor 32, 45-46; T 105, 651; Koz 83, 141-142, 183, 1248; WPH 1989, nr 4, s. 278, 279; WPH 1990, nr 3-4, s. 342; Těš 1991, nr 3, s. 13-14; Wykaz oficerów; OAK-M

GOŁĄB Tadeusz Marcin

Ur. 9 VII 1915 w m. Břeclav (Ludenburg) na Morawach, syn Marcina i Łucji z Niklewiczów. Porucznik służby stałej. Absolwent Państwowego Gimnazjum Humanistycznego w Rawiczu (1932) i Szkoły Podchorążych Piechoty w Ostrowi Mazowieckiej (1935). Następnie dowódca plutonu w 78 pp, od 1938 r. instruktor kompanii w 4 baonie pancernym. Narciarz, kolarz, turysta wysokogórski. Kawaler.

Wpisany na LW z Kozielska (transport bez oznaczenia) z 2 IV 1940, poz. 46, t. 3140. W Katyniu niezidentyfikowany.

KC-K 173; Mo 62; T 110, 601; WPH 1990, nr 3-4, s. 320; WPH 1996, nr 2, s. 253; CAW-AP 10374

GOŁĘBSKI Antoni

Ur. 20 V 1890 w Piotrkowie Trybunalskim, syn Leona i Eleonory z Batorskich, wnuk powstańca listopadowego 1830 r. Podporucznik rezerwy (1919). W 1918 r. członek Straży Akademickiej. Absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego (1926), lekarz Ubezpieczalni Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim, później lekarz-adiunkt szpitala w Cieszynie. Żonaty z Marią Szerszyńską, miał córkę Halinę.

Wpisany na LW z Kozielska 022/1 z 9 IV 1940, poz. 95, t. 2532. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem 1499, przy zwłokach znaleziono dowód osobisty i wizytówki.

KC-K 174; Mo 62; T 110, 600; Król 116; WPH 1990, nr 3-4, s. 336; CAW-AP 424

GRECZYN Stefan Tadeusz

Ur. 18 V 1902 we Lwowie, syn Antoniego i Heleny z Trybalskich, inżynier. Podporucznik rezerwy (1925). Absolwent Szkoły Realnej w Stanisławowie (1919). W latach 1918-1919 członek POW, aresztowany przez Ukraińców. Uczestnik walk o Stanisławów, żołnierz baonu etapowego WP pełniący służbę na dworcu kolejowym. W 1920 r. czynny w akcji plebiscytowej na Spiszu i Orawie, też żołnierz Armii Ochotniczej w 6 pułku saperów w Przemyślu. Uczestnik walk z bolszewikami w składzie 11 baonu saperów. Absolwent Politechniki Lwowskiej, Wydział Komunikacyjny (1926), inżynier dróg i mostów. Pracownik Państwowego Zarządu Wodnego w Stanisławowie, od 1929 r. urzędnik wojewódzki w Katowicach. Od 1937 r. referendarz w Zarządzie Wodnym w Cieszynie, gdzie zam. Od 1931 r. przydzielony do 7 batalionu saperów. Żonaty, miał córkę Marylę.

Wpisany na LW z Kozielska 017/2 z 1940, poz. 20, t. 2573. W Katyniu zidentyfikowany przez PCK pod nrem AM 0077A, przy zwłokach znaleziono książeczkę wkładową Pocztovej Kasy Oszczędności w Cieszynie, list od rodziny z 21 I 1940, kartkę pocztową z Rumunii z 20 I 1940; wzmianka o nim w spuściźnie katyńskiej dr. Robla w Instytucie Katyńskim w Krakowie.

KC-K 185; Mo 65; T 113, 632; Król 116; Bor 32, 46-47; Koz 81, 150, 151; WPH 1990, nr 3-4, s. 332; WPH 1992, nr 2, s. 332; Kronika 1989, nr 44; GZC 1991, nr 16; Biuletyn Katyński 1991, nr 1, s. 11; Wykaz oficerów; CAW-AP 715

GRODECKI Jan Ludwik

Ur. 17 V 1910 w Głogowie, pow. rzeszowski, syn Władysława i Rozalii z Krydów. Podporucznik rezerwy (1936). Wychowanek Korpusu Kadetów Nr 3 w Rawiczu (1931), słuchacz Szkoły Podchorążych Inżynierii (1932), po roku przeniesiony do Szkoły Podchorążych Lotnictwa. Przydzielony do 4 psp Cieszyn. Należał do PKU Żywiec.

Wpisany na LW z Kozielska 032/4 z 14 IV 1940, poz. 87, t. 3644. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 662, przy zwłokach znaleziono kartę od Celiny Grodeckiej z Warszawy i telegram otrzymany 23 III 1940.

KC-K 186; Mo 66; T 113, 676; Król 116; Koz 840, 1250; WPH 1990, nr 3-4, s. 358; CAW-AP 214

GUZDEK Józef

Ur. 2 III 1908 w Dziedzicach, pow. bielski, syn Teofila i Marii ze Świątłochów. Podporucznik rezerwy (1932). Absolwent Wyższej Szkoły Przemysłowej w Bielsku (1928) i dwuletniego kursu teletechnicznego w Warszawie (1935). Technik, od 1929 r. pracownik Urzędu Poczтового w Bielsku, od 1935 r. nauczyciel w szkole przysposobienia do zawodu w Rybniku. Absolwent kursu w BPR Piechoty Nr 5 w Krakowie. Przydzielony do 3 psp jako oficer żywnościowy. Żonaty. W pierwszym dniu wojny walczył z pułkiem w okolicach Bogumina i Cieszyna. Ewakuował się przez Mogilany na Lubelszczyznę, brał udział w walce pod Oleszycami, gdzie zginął generał Kustroń. Wzięty do niewoli 20 IX 1939 pod Tomaszowem Lubelskim. Wysłał 28 XI 1939 list do rodziców z Kozielska.

Wpisany na LW z Kozielska 022/2 z 9 IV 1940, poz. 33, t. 3616. W Katyniu niezidentyfikowany; trzy wzmianki o nim w notatniku Pawła Brusa znalezionym w Katyniu.

KC-K 193; Mo 68; T 115, 642; Król 116; Koz 458, 479, 527, 888, 1250; Del-Ś 63; WPH 1990, nr 3-4, s. 337; WPH 1996, nr 3, s. 350; CAW-AP 5400

HALAMA Rudolf

Ur. 29 VI 1900 w Sibicy, pow. cieszyńskim, syn Pawła i Anny z Goćków. Podchorąży rezerwy. Najmłodszy żołnierz Legionu Cieszyńskiego w I wojnie światowej (w wieku 14 lat ukrył się w pociągu Legionu, który wyjechał z Cieszyna 21 IX 1914 na front, przeszedł z nim całą wojnę, był czterokrotnie ranny). Żołnierz 2 kompanii 3 pp Legionów. Współpracownik Wojciecha Korfantego podczas powstań śląskich. W latach 1919-1920 pracownik sekretariatu generalnego Katolickich Związków Oświatowych w Cieszynie, w 1921 r. inspektor Spółki Rolniczo-Handlowej „Ziemia” w Czeskim Cieszynie, w 1933-1938 dyrektor Banku Spółdzielczego w Cieszynie, w 1938-1939 dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności w Trzyńcu. Od 1929 r. miał mandat Wydziału Gminnego w Cieszynie, w 1935 r. kandydował do Sejmu Śląskiego. Działacz polskich organizacji, redaktor odpowiedzialny „Gwiazdki Cieszyńskiej”, aktor i reżyser w teatrze amatorskim. Zainicjował wzniesienie w Cieszynie pomnika „Legionistom – Ślązakom poległym za Polskę”. Odznaczony KN, trzykrotnie KW, SKZ. Żonaty z Teresą, dzieci Tadeusz, Bronisława, Henryk i Władysław. W sierpniu 1938 r. zmobilizowany do wojska. Rodzina otrzymała 31 I 1940 jedyny list wysłany z Kozielska.

Wpisany na LW z Kozielska 054/3 z 5 IV 1940, poz. 42, t. 3908. W Katyniu niezidentyfikowany.

KC-K 196; Mo 69; T 116, 716; Król 116; Bor 24, 34, 46-47, 138-139 (list); WPH 1990, nr 3-4, s. 384; WPH 1989, nr 4, s. 285-286; GZC 1989, nr 14, s. 4; GZC 1991, nr 16, s. 4; Těš 1991, nr 3, s. 14; Wykaz oficerów

HEMMERLING Emil Marian

Ur. 30 VI 1904 w Krakowie, syn Macieja i Katarzyny z Antoniewiczów, magister prawa. Podporucznik rezerwy. Absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego, Wydział Prawa (1927). Sędzia grodzki w Krzeszowicach p. Krakowem. Absolwent kursu w BPR Piechoty Nr 6 w Zaleszczykach, przydzielony do 4 psp Cieszyn.

Wpisany na LW z Kozielska 029/3 13 IV 1940, poz. 39, t. 4411. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3015, przy zwłokach znaleziono kilka listów.

KC-K 202; Mo 70; T 117, 661; Król 116; Bor 33, 62; WPH 1990, nr 3-4, s. 349; GZC 1991, nr 16, s. 4; Wykaz oficerów, CAW-AP 3395

JAGOSZ Alojzy Jan

Ur. 6 XI 1910 w Cieszynie, syn Jana i Marii ze Strachów. Podporucznik rezerwy (1935). Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie (1930). Nauczyciel w szkole powszechnej w Szopienicach i Koniakowie. Absolwent kursu podchorążych w Cieszynie (1932), przydzielony do 1 psp. Żonaty z Janiną, dzieci Kazimierz i Stanisława. Zmobilizowany 31 VIII 1939 do Nowego Sącza, ewakuowany do Brzeżan, Tłumacza, Kołomyi, Kutów, wzięty do niewoli 21 IX 1939 pod Nadworną. Wysłał do żony list z Kozielska 29 XI 1939.

Wpisany na LW z Kozielska 035/2 z kwietnia 1940, poz. 18, t. 3639. W Katyniu niezidentyfikowany; wzmianka o nim na liście Stanisława Lenczewskiego-Samoty znalezionym w Katyniu.

KC-K 217; Mo 74; T 121, 680; Król 116; Koz 743; WPH 1990, nr 3-4, s. 361; WPH 1994, nr 1-2, s. 306; CAW-AP 862

JAKUBOWSKI Józef Władysław

Ur. 22 I 1901 w Jasieniu p. Brzeskiem, woj. krakowskie, syn Jana i Katarzyny z Bielów, doktor filozofii. Podporucznik rezerwy (1925). W listopadzie 1918 r. ochotniczo wstąpił do WP, w składzie 16 pp brał udział w wojnie polsko-sowieckiej do grudnia 1920 r., kiedy w stopniu kaprała został bezterminowo urlopowany. Nominację na podporucznika rezerwy otrzymał ze starszeństwem od 1 VII 1925. W 1921 r. rozpoczął studia historyczne na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, tytuł doktora filozofii uzyskał w maju 1928 r. Był nauczycielem historii w Państwowym Gimnazjum Klasycznym w Królewskiej Hucie (Chorzów). Po przyłączeniu Zaolzia do Polski w 1938 r. został nauczycielem i zastępcą dyrektora Gimnazjum im. J. Słowackiego w Orłowej, następnie dyrektorem Gimnazjum i Liceum im. A. Asnyka w Nowym Boguminie. Współpracownik „Krajoznawcy Śląskiego” i katowickiej rozgłośni Polskiego Radia. Żonaty z Małgorzatą Nowarą, miał córkę Danutę. Po ogłoszeniu mobilizacji zgłosił się do macierzystego 75 pp stacjonującego w Chorzowie i w jego szeregach brał udział w walkach z Niemcami. Z Kozielska wysłał list do rodziny 20 XI 1939.

Wpisany na LW z Kozielska 029/3 z 14 IV 1940, poz. 10, t. 1857. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3254. Przy zwłokach znaleziono legitymację urzędniczą i kartę wstępu; wzmianka o nim na kartce Konstantego Zacherta, w notatkach Jana Bartysa i Adama Solskiego, znalezionych w Katyniu.

KC-K 220; Z 44; Mo 75; T 122, 660; Król 117; Bor 33, 47; Koz 82, 661, 768, 854, 857; WPH 1990, nr 1-2, s. 385-386; WPH 1990, nr 3-4, s. 349; GZC 1991, nr 16, s. 4; Kronika 1989, nr 44; Těš 1991, nr 3, s. 14; CAW-AP 3170; OAK-M

JANIK Antoni Józef

Ur. 14 VI 1892 w Wędryni, pow. cieszyński, syn Jana i Anny z Mitręgów. Podporucznik rezerwy. Absolwent Polskiego Gimnazjum Macierzy Szkolnej w Cieszynie (1913), zdał również egzamin kwalifikacyjny w Polskim Seminarium Nauczycielskim

(1914). Podczas I wojny światowej zmobilizowany do służby w armii austriackiej (1914-1918), ukończył kurs w Szkole Oficerów Rezerwy w Opawie (1916) i walczył na froncie rosyjskim i włoskim. Pod koniec wojny awansował do stopnia podporucznika, dowodził kompanią 100 pp. Działacz plebiscytowy na Śląsku Cieszyńskim – w rejonie Piotrowic, Markłowic i Zebrzydowic sformował oddziały TOW i dowodził nimi. Utworzył oddział dywersyjny, organizował opór przeciw czechizacji Śląska Cieszyńskiego. Ukończył Szkołę Oficerów Rezerwy WP (kurs dla wojsk szturmowych), nominację na podporucznika rezerwy otrzymał 1 IV 1924 ze starszeństwem z dniem 1 VI 1919. Przydzielony do 3 psp w Bielsku, od r. 1925 przeniesiony do 75 pp w Królewskiej Hucie (Chorzów). Uczył w szkole powszechnej w Jejkowicach, od 1927 r. aż do wybuchu wojny był kierownikiem Szkoły Powszechnej Nr 1 w Rybniku, gdzie mieszkał. Odznaczony MN. Żonaty z Hildegardą Peter, miał synów Antoniego, Stanisława, Tadeusza i córkę Helenę. Zmobilizowany (1 IX 1939) w Pszczynie do służby pomocniczej w charakterze kadry oficerskiej Okręgu Korpusu V Kraków.

Wpisany na LW z Kozielska 035/3 z kwietnia 1940, poz. 95, t. 3617. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 720. Przy zwłokach znaleziono dowód osobisty i fragment różańca z białej masy perłowej z krzyżykiem, który podczas wizji 24 I 1944 Hildegarda Janik rozpoznała jako własność męża. Wzmianki o jego internowaniu: 20 IX 1939 w Tarnopolu, w połowie października w Kozielszczynie, w listopadzie 1939 r. w Kozielsku są w notatniku Pawła Brusa znalezionym w Katyniu.

KC-K 223; Mo 76; T 122, 684; Król 117; Bor 26, 33, 47; Del-Ś 64, 65; Koz 162, 406, 458, 527, 644, 881, 1252; WPH 1990, nr 1-2, s. 386; WPH 1990, nr 3-4, s. 363; GZC 1991, nr 19; CAW-AP 1940; Těš 1991, nr 3, s. 14; OAK-M

JAROŃCZYK Henryk Ludwik

Ur. 22 VII 1895 w Chomranicach, pow. nowosądecki, syn Aleksandra i Florentyny z domu Potaca-Eichler. Porucznik rezerwy (1919). Szkołę średnią ukończył w Nowym Sączu (1914). Uczestniczył w walkach z bolszewikami (1920). Absolwent Instytutu Robót Ręcznych w Warszawie (1927). Nauczyciel Szkoły Powszechnej im. S. Haszewicza

przy placu Wolności w Cieszynie. Przydzielony do 4 psp w Cieszynie. Żonaty, miał córki Zofię, Janinę i Halinę oraz syna Zdzisława. Zmobilizowany do 4 psp, wzięty do niewoli w okolicach Lwowa. Internowany najpierw w Starobielsku, później w Kozielsku, skąd wysłał 15 II 1940 list do rodziny.

Wpisany na LW z Kozielska 040/3 z 20 IV 1940, poz. 50, t. 2890. W Katyniu niezidentyfikowany, jest o nim wzmianka w notatniku Pawła Brusa (o transporcie do Kozielszczyzny z 25 IX 1939) i w spisie oficerów w Kozielsku od Feliksa Gadomskiego, znalezionych w Katyniu.

KC-K 230; Mo 77; T 124, 421, 701; Król 117; Bor 33, 48; Koz 407, 746; WPH 1989, nr 4, s. 289; WPH 1990, nr 3-4, s. 374; Kronika 1989, nr 44; GZC 1990, nr 18; GZC 1991, nr 16; Wykaz oficerów; OAK-M

JAROSZ Sylwester

Ur. 29 (lub 16) XII 1896 w Dąbrowie, pow. frysztański, syn Franciszka i Franciszki z Macurów. Kapitan służby stałej. Student Polskiego Gimnazjum Realnego im. J. Słowackiego w Orłowej (do 1912), absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie. Od kwietnia 1915 r. w armii austriackiej. Ukończył Szkołę Oficerską w Opawie, walczył na froncie włoskim i rosyjskim, najpierw jako dowódca plutonu, później kompanii. Brał udział w walce pod Brzeżanami, Koniuchami, w ofensywie nad Zbruczem. Awansował do stopnia porucznika, odznaczony Krzyżem Karola i brązowym medalem Signum Laudis. Od listopada 1918 r. w WP, w składzie 3 baonu Pułku Ziemi Cieszyńskiej brał udział w walkach z Czechami w 1919 r. w Karwinie, Dąbrowie i pod Skoczowem. Uczestniczył w akcji plebiscytowej na Śląsku Cieszyńskim, był dowódcą odcinka Dąbrowa - Orłowa - Łazy. Należał do POW. W sierpniu 1920 r. przeniesiony do baonu śląskiego w Białej, później do 4 psp w Cieszynie i do 10 pp, od 1922 r. ponownie w 4 psp jako dowódca kompanii. Od marca 1930 r. służył w 3 baonie KOP „Hoszczka”, gdzie był dowódcą szkoły podoficerskiej, oficerem materiałowym i kwatermistrzem. Od lipca 1936 r. był kierownikiem referatu mobilizacyjnego w sztabie DOK nr II w Lublinie. Odznaczony KW, MN, dwukrotnie SKZ. Żonaty z Olgą Horak, miał córki Wandę i Lidę.

Podczas kampanii wrześniowej ewakuował się ze sztabem DOK II i generałem Smorawińskim na wschód. Wzięty do niewoli prawdopodobnie 20 IX 1939 pod Włodzimierzem Wołyńskim. Pisał do rodziny z Kozielska, wzmianka o nim również w liście Sylwestra Burzyka. Córka Lidia zam. w Cieszynie.

Wpisany na LW z Kozielska 035/4 z 16 IV 1940, poz. 60, s. 529, t. 4069. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3953. Przy zwłokach znaleziono legitymację oficerską i listy.

Jego zgon podała do wiadomości 19 VIII 1943 „Gazetka Polska”.

KC-K 230 (ur. 16 XII 1896) ; Mo 78; Z 62 (ur. 29 XII 1896); T 124, 686; 40 lat, s. 38; Król 117; Bor 33, 48-49; WPH 1990, nr 3-4, s. 365; WPH 1994, nr 1-2, s. 311 (ur. 16 XII 1896 w Dąbrówce); GZC 1991, nr 16, s. 4; Těš 1991, nr 3, s. 15; CAW-AP 453; OAK-M (ur. 29 XII 1896)

JOCH Antoni

Ur. 28 VII 1891 w Olszanach na Morawach, syn Antoniego i Karoliny z Myślinów. Porucznik rezerwy. Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Tarnopolu (1911) i Wyższego Kursu Nauczycielskiego we Lwowie. Uczestnik I wojny światowej. W 1920 r. walczył pod Zadwórzem i Krasnem. Nauczyciel w szkole ćwiczeń przy Seminarium Nauczycielskim w Tarnopolu. Żonaty z Mieczysławą Jaszcyszyn, miał córkę Helenę i syna Tadeusza.

Wpisany na LW z Kozielska 035/2 z kwietnia (bez daty) 1940, poz. 59, t. 1005. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3680, przy zwłokach znaleziono fotografie i medalik z łańcuszkiem.

KC-K 237; Mo 80; T 126, 681; WPH 1990, nr 3-4, s. 362; CAW-AP 2939

KABAROWSKI Włodzimierz Emil

Ur. 14 II 1913 w Limanowej, syn Pawła i Marii z Bulwów. Podporucznik rezerwy. Urzędnik Sądu Grodzkiego w Jabłonkowie, pow. cieszyński. Absolwent gimnazjum klasycznego. Od 1932 r. w l psp, w 1936 r. dca plutonu strzeleckiego kaemów, w 1938 r. adiutant baonu.

Wpisany na LW z Kozielska 029/2 z kwietnia (bez daty) 1940, poz. 100, t. 4215. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3179, przy zwłokach znaleziono pocztówkę i kartę szczepień; wzmianka o nim na znalezionej w Katyniu liście oficerów Kozielska Stanisława Lenczewskiego-Samoty.

KC-K 242; Mo 81; T 127, 661; Koz 744; WPH 1990, nr 3-4, s. 347; CAW-AP 8192

KABIESZ Ferdynand

Ur. 30 IV 1899 w Karwinie, pow. frysztański, syn Franciszka i Jadwigi z Seidlerów. Podporucznik rezerwy (1925). Absolwent Polskiego Gimnazjum Realnego im. J. Słowackiego w Orłowej (1918), student Politechniki Lwowskiej. Członek „Sokoła” i harcerstwa, uczestnik patriotycznych manifestacji. W 1917 r. wcielony do armii austriackiej, ukończył szkołę oficerską. W listopadzie 1918 r. powołany do służby w Radzie Narodowej Księstwa Cieszyńskiego, w styczniu 1919 r. wstąpił do WP i w składzie 10 pp Ziemi Cieszyńskiej brał udział w walkach z Czechami. Po zawieszeniu broni ponownie w Radzie Narodowej i w sekretariacie Komisji Polsko-Czeskiej w Cieszynie. Uczestnik akcji plebiscytowej, żołnierz TOW Okręgu Cieszyn. W grudniu 1920 r. zwolniony z wojska. Został sekretarzem Dyrekcji Technicznej w Polskich Kopalniach w Chorzowie, następnie urzędnikiem w polsko-francuskiej spółce węglowej „Skarboferm” w Chorzowie, gdzie mieszkał. Działacz społeczny i oświatowy. Odznaczony SKZ. Żonaty z Walerią Czudek, miał córki Jadwigę i Danutę. Zmobilizowany do 75 pp w Chorzowie. Z niewoli wysłał jedyny list z datą 29 XI 1939. Jest też o nim wzmianka w liście Sylwestra Burzyka z Kozielska.

Wpisany na LW z Kozielska 017/1 z 1940 (bez daty), poz. 33, t. 2919. W Katyniu zidentyfikowany po nrem AM 506. Przy zwłokach znaleziono notatnik, legitymację, wizytówki i różne pisma.

KC-K 242; Mo 81; Z 81; T 127, 628; Król 117; Bor 32, 49; 40 lat, s. 38; WPH 1990, nr 3-4, s. 331; WPH 1991, nr 3-4, s. 464-465; GZC 1991, nr 19, s. 4; Těš 1991, nr 3, s. 14; CAW-AP 8184

KISZKA Jan

Ur. 24 XI 1888 w Suchej Dolnej, pow. frysztacki, syn Jana i Joanny z Santariusów. Porucznik rezerwy (1919). Urodził się w rodzinie górnika, jako czwarte z dziesięciorga dzieci. Absolwent Polskiego Gimnazjum Realnego w Cieszynie i Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie (1912). Nauczyciel w szkole ludowej w Suchej Dolnej. W I wojnie światowej walczył w armii austriackiej na froncie serbskim i włoskim. Ukończył Szkołę Oficerską w Opawie (1916). Walczył na froncie rosyjskim i ponownie na froncie włoskim, gdzie dostał się do niewoli. Przebywał w obozach Santa Maria, Capua Vetere. W listopadzie 1918 r. wstąpił do Armii gen. Hallera, ukończył kurs w Szkole Oficerskiej we Włoszech. Został instruktorem w składzie „Armii Błękitnej”, do Polski powrócił w czerwcu 1919 r. Jako oficer WP pełnił obowiązki dowódcy kompanii i batalionu w 51 pułku strzelców kresowych. W październiku 1919 r. wysłany na urlop plebiscytowy do Cieszyna, gdzie został komendantem oddziału hallerczyków na rejon Cieszyn i Bielsko-Biała. Na własną prośbę zwolniony z wojska w październiku 1920 r. Uczył w szkołach w Ligocie p. Dziedzicami i Jasienicy p. Bielskiem, gdzie pracował do wybuchu wojny. Działacz „Macierzy Szkolnej” i „Sokoła”, prezes „Związku Młodzieży Ewangelickiej” pow. bielskiego. Odznaczony austriackim Krzyżem Karola i polskim Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Żonaty z Heleną Tytko. Jego macierzystą jednostką był 11 pp w Tarnowskich Górach. Zmobilizowany do kadry oficerskiej Okręgu Korpusu V – Kraków. Pisał z Kozielska do żony i rodziny Smyrnów.

Wpisany na LW z Kozielska 029/2 z kwietnia (bez daty) 1940, poz. 46, t. 3463. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 1830. Przy zwłokach znaleziono pismo

urzędowe, książeczkę wojskową, pocztówki, fotografie, umowę najmu między Janem i Heleną Kiszka a Pawłem Smierną w Cieszynie. Jest o nim wzmianka w liście żony Fryderyka Króla i notatniku Pawła Brusa (notatka o internowaniu w Tarnopolu 20 IX 1939) znalezionych w Katyniu. Nazwisko widnieje na grobie rodzinnym na cmentarzu ewangelickim w Suchoj Średniej.

KC-K 265; Mo 88, Z 173; Król 118; Bor 33, 49-50; T 134, 555, 659; Koz 183, 406; WPH 1990, nr 3-4, s. 347; WPH 1993, nr 4, s. 362-363; Kronika 1989, nr 44; GZC 1991, nr 16; Těš 1991, nr 3, s. 14; Wykaz Oficerów; CAW-AP 1570; BŚ-M

KLIMCZYK Antoni

Ur. 20 IV 1907 w Wieliczce, syn Antoniego i Karoliny z Lepiarzów. Podporucznik rezerwy (1932). Absolwent Państwowego Gimnazjum w Wieliczce, słuchacz Wyższej Szkoły Handlowej w Krakowie. Absolwent SPR Piechoty nr 5 w Krakowie (1929). Przydzielony do 4 psp w Cieszynie, gdzie ostatnie ćwiczenia odbywał w latach 1933 – 1937. Był nauczycielem, mieszkał w Wieliczce. Bliższe jego losy nie są znane.

Wpisany na LW z Kozielska (transport bez oznaczenia) z 3 IV 1940, poz. 62. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 2127. Przy zwłokach znaleziono znak tożsamości, miesięczną kartę jazdy i różaniec. Wzmianka o nim w liście do Eugeniusza Raszeke ze 4 I 1940 znalezionym w Katyniu.

KC-K 268; Mo 89; T 135, 594; Król 118; Bor 32, 62; Koz 233; WPH 1990, nr 3-4, s. 315; WPH 1991, nr 3-4, s. 471; Wykaz oficerów; CAW-AP 5847

KOHÓTEK Józef

Ur. 23 VII 1898 w Łazach, pow. frysztański, syn Jana i Marianny z Folwarcznych. Porucznik (1934). W latach 1919-1921 brał udział w walkach przeciw Czechom i Ukraińcom, uczestniczył w akcji plebiscytowej na Górnym Śląsku. Następnie służył w 10

pp. W 1928 r. skierowany do Szkoły dla Podoficerów w Bydgoszczy. Po ukończeniu przeniesiony do 49 pp, później do baonu KOP „Iwieniec”. Żonaty z Olgą Weibl, miał syna Mieczysława.

Wpisany na LW z Kozielska 032/4 z 14 IV 1940, poz. 91, t. 4812. W Katyniu niezidentyfikowany.

KC-K 276; Mo 91; T 137, 677; WPH 1990, nr 3-4, s. 358; CAW-AP 14775

KOSMALA Wacław

Ur. 21 IX 1909 w Starym Dworze, pow. domażlicki (obecnie Republika Czeska), syn Wawrzyńca i Marii z Błaszczków. Podporucznik rezerwy (1936). Absolwent Państwowego Seminarium Nauczycielskiego im. T. Kościuszki w Ostrowcu, pow. opatowski (1930). Był nauczycielem w Ożarowie i Wszechświętem, pow. opatowski. Kawaler. Działacz społeczny. Ukończył SPR Kawalerii w Grudziądzu (1931). Kilkakrotnie odbywał ćwiczenia rezerwy w 20 pułku ułanów w Rzeszowie, dokąd został przydzielony. Tam również zmobilizowany. Z obozu internowania w Kamionce Strumiłowej napisał rodzicom, że jeńcy będą wywiezieni w kierunku Kijowa, pisał również z Kozielska.

Wpisany na LW z Kozielska 025/3 z 9 IV 1940, poz. 59, t. 3625. W Katyniu niezidentyfikowany.

KC-K 289; Mo 95; T 140, 654; Król 118; Bor 32, 50, 51; WPH 1990, nr 3-4, s. 344; WPH 1991, nr 1, s. 359, 360; CAW-AP 13533

KOWALSKI Jan

Ur. 8 IV 1912 w Końskiej, pow. cieszyński, syn Józefa i Zuzanny z Kajzerów. Podporucznik rezerwy (1936). Pochodził z licznej rodziny hutnika Huty Trzynieckiej. Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie (1931). Uczył w szkołach

powszechnych w Wiśle-Malinie, Ustroniu i Hażlachu. Działacz „Macierzy Szkolnej” i „Strzelca”, aktor teatrów amatorskich, uprawiał piłkę nożną. Ukończył dywizyjny kurs podchorążych rezerwy w 4 psp w Cieszynie (1934). Przydzielony do 3 psp w Bielsku. Do niewoli dostał się prawdopodobnie pod Stanisławowem, w styczniu 1940 r. pisał do ojca z Kozielska.

Wpisany na LW z Kozielska 054/3 z 5 V 1940, poz. 18, t. 2966. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 4078. Przy zwłokach znaleziono legitymację urzędniczą, pocztówkę i list. Jego nazwisko znalazło się na pomniku ofiar faszyzmu w Końskiej.

KC-K 297; Mo 97; Z 97; T 715; Król 118; Bor 34, 51; WPH 1990, nr 3-4, s. 384; GZC 1988, nr 45, GZC 1991, nr 16; Kronika 1989, nr 44; Těš 1991, nr 3, s. 14; CAW-AP 995; OAK-M

KRÓL Fryderyk Dominik

Ur. 6 III 1895 w Dzieńmorowicach, pow. frysztański, syn Józefa i Józefy z Seberów. Kapitan rezerwy (1923). Urodził się jako przedostatnie z czternaściorga dzieci górnika. Absolwent Polskiego Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie (1915). Powołany do armii austriackiej i wysłany na front I wojny światowej. Po wojnie został oficerem WP, był dowódcą kompanii 10 pp. Zwolniony z wojska w grudniu 1919 r., uczestniczył w akcji plebiscytowej na Śląsku Cieszyńskim. Był członkiem POW. Awansował do stopnia kapitana rezerwy 74 pp w Lublińcu (1923), później przydzielony do 3 psp. Po zwolnieniu z wojska rozpoczął pracę nauczyciela w Darkowie i Dzięgielowie, następnie w Hucie Laura (obecnie dzielnica Siemianowic Śl.). Uczył śpiewu i wychowania fizycznego. W kwietniu 1921 r. zdał kwalifikacyjne egzaminy nauczycielskie, w Śląskiej Akademii oraz w Szkole Muzycznej w Katowicach studiował w klasie skrzypiec, ukończył kurs nauczycielski w Poznaniu (1931). Od września 1932 r. był kierownikiem szkoły powszechnej w Strumieniu. Działacz Macierzy Szkolnej, Związku Obrony Kresów Zachodnich, Związku Powstańców Śląskich. Odznaczony KN, KW i Krzyżem za Obronę Śląska. Żonaty z Heleną Sikorą, miał córkę Annę. Zmobilizowany 23 VIII do Krakowa, 28 XI 1939 wysłał do rodziny list z Kozielska.

Wpisany na LW z Kozielska 017/3 z (bez daty) 1940, poz. 36, s. 429-434, t. 2889. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 1017. Przy zwłokach znaleziono książeczkę oszczędnościową PKO, książeczkę wojskową oficera F. Króla, zaświadczenie powołania do służby wojskowej wystawione przez Dowództwo Okręgu Korpusu Nr 5 (doreczone 24 VIII 1939), upoważnienie dla kpt. Króla wystawione 14 IX 1939 przez komendanta garnizonu we Lwowie (do prowadzenia transportu w kierunku Tarnopola), kopertę z listem od żony Heleny ze Strumienia z 7 I 1940 i z odciskiem datownika cenzury rosyjskiej „Moskwa Poczta 6 II 1940” oraz obrazek Matki Boskiej Częstochowskiej z odciskiem pieczęci na odwrocie: „Pamiętka z Częstochowy 1939 r.” Wzmianki o nim też w innych materiałach znalezionych w Katyniu – w notatniku Pawła Brusa (spotkanie 13 IX 1939 w Złoczowie, spotkanie 20 IX 1939 w internacji w Tarnopolu) i w liście Pawła Brusa do żony, napisanym w Kozielsku 17 II 1940. Rodzina w Strumieniu dowiedziała się o jego śmierci w Katyniu w 1943 r. z prasy niemieckiej.

KC-K 311; Mo 101; T 146, 636; Król 118; Bor 32, 51-52, 137-138 (list); Koz 182-183, 312, 406, 832; WPH 1990, nr 3-4, s. 334; GZC 1989, nr 45; GZC 1991, nr 16; Kronika 1989, nr 44; Kalendarz Cieszyński 1991, s. 97-98; Těš 1991, nr 3, s. 14; Wykaz oficerów; CAW-AP 14474

KRZEMIŃSKI Józef

Ur. 16 III 1898 w Swojczanach, pow. miechowski, syn Marcina i Katarzyny z Kordysiów. Porucznik służby stałej (1936). Członek POW. Absolwent Szkoły Podoficerskiej w Ostrowi Mazowieckiej (1919) i Szkoły Podchorążych dla Podoficerów w Bydgoszczy (1931). Był dowódcą kompanii w 79 pp. W kwietniu 1939 r. przeniesiony do 10 dyonu taborowego. Odznaczony SKZ, medalami 1918-1921 i 10-lecia. Żonaty z Anielą Ptak, miał córkę Jadwigę. W kampanii wrześniowej 1 IX 1939 walczył na Zaolziu.

Wpisany na LW z Kozielska 014 z 4 IV 1940, poz. 84, t. 574. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3453, przy zwłokach znaleziono książeczkę oszczędnościową PKO i kartę szczepień.

KC-K 316; Mo 102; T 148, 617; Król 118; Bor 32, 63; WPH 1990, nr 3-4, s. 326; Wykaz oficerów; CAW-AP 589

44. KULISZ Karol

Ur. 14 VII 1900 w Żyrardowie, woj. mazowieckie, syn Bronisława i Franciszki ze Zdanowskich. Podporucznik rezerwy (1931). Uczestnik walk o Wilno i Grodno w 1920 r. Absolwent kursów nauczycielskich, kierownik szkoły powszechnej w Chocieńcach, pow. wilejski. Przydzielony do 86 pp. Odznaczony Medalem „Polska Swemu Obrońcy”. Żonaty, miał syna, który po wojnie mieszkał w Cieszynie.

Wpisany na LW z Kozielska 025/2 z 9 IV 1940, poz. 83, t. 94. W Katyniu niezidentyfikowany.

KC-K 326; T 150, 652; Król 118; Bor 32, 52; WPH 1990, nr 3-4, s. 342; Wykaz oficerów; CAW-AP 3976

LURANC Franciszek

Ur. 8 X 1909 w Osieku, pow. bielsko-bialski, syn Jana. Podporucznik rezerwy (1936). Absolwent gimnazjum w Bielsku (1929). Mieszkał i pracował w Chorzowie. Należał ewidencyjnie do 4 psp w Cieszynie.

Wpisany na LW z Kozielska (transport bez oznaczenia) z 3 IV 1940, poz. 28. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 1978, przy zwłokach znaleziono kartę szczepień, kartę meldunkową i dwie pocztówki.

KC-K 355; Mo 114; Król 118; T 158, 593; WPH 1990, nr 3-4, s. 315; T 158, CAW-AP 4381

MACIAŁOWICZ Kazimierz Piotr

Ur. 24 II 1910 w Częstochowie, syn Jana i Wacławy z Piotrowskich. Kapitan służby stałej (1935). Absolwent gimnazjum w Częstochowie. Ukończył Szkołę Podchorążych Piechoty w Ostrowi Mazowieckiej. Służył w 4 psp Cieszyn i Centrum Wyszukolenia Broni Pancernych w Modlinie. W wrześniu 1939 r. walczył w obronie Lwowa.

Wpisany na LW z Kozielska (transport bez oznaczenia) z 2 IV 1940, poz. 119. W Katyniu niezidentyfikowany.

KC-K 368; Mo 118; T 161, 604; Król 118; Bor 32, 63; WPH 1990, nr 3-4, s. 320; GZC 1991, nr 16; Wykaz oficerów; CAW-AP 4728

MALEJKA Leon

Ur. 23 X 1897 w Wierzniowicach, pow. frysztański, syn Antoniego i Józefy z Walów. Porucznik rezerwy (1920). Absolwent Polskiego Gimnazjum Realnego im. J. Słowackiego w Orłowej (1917). Uczestniczył w akcji plebiscytowej na Śląsku Cieszyńskim oraz w walkach na froncie ukraińskim i bolszewickim. W latach trzydziestych mieszkał w Gdyni, pracował jako urzędnik firmy spedycyjnej, też jako urzędnik prywatny w Warszawie. Odznaczony KW, Odznaką Honorową „Orlęta”. Przydzielony do 29 pułku artylerii lekkiej w Grodnie Jest o nim wzmianka w liście Sylwestra Burzyka z Kozielska.

Wpisany na LW z Kozielska 025/3 z 9 IV 1940, poz. 19, t. 2748. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 689. Przy zwłokach znaleziono książeczkę wojskową, paszport, kartę szczepień i pismo urzędowe.

KC-K 375; Mo 120; Z 192; T 163, 653; 40 lat, s. 38; Król 118; Bor 32, 52; WPH 190, nr 3-4, s. 344; Těš 1991, nr 3, s. 14; CAW-AP 4649

MARMUŻNIAK Stanisław

Ur. 12 IV 1906 w Kleczanach p. Gorlicami, syn Józefa i Michaliny. Podporucznik rezerwy (1935). Absolwent Gimnazjum im. M. Kromera w Gorlicach (1926) i Wydziału Filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego (1932). Historyk, nauczyciel w Gimnazjum i Liceum Towarzystwa Szkoły Kupieckiej w Krakowie. Absolwent SPR Piechoty przy 27 DP, przydzielony do 4 psp Cieszyn. Żonaty.

Wpisany na LW z Kozielska 052/1 z 27 IV 1940, poz. 51, t. 3132. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3876, przy zwłokach znaleziono dowód osobisty, legitymację oficera rezerwy, kartę mobilizacyjną, dwie fotografie i wizytówki.

KC-K 383 Marmużniak); Mo 123 (Marmużniak); T 165 (Marmużniak), 706; Król 118-119 (Marmużniak); WPH 1990, nr 3-4, s. 378 (Marmużniak); CAW-AP 5622

MAZAK Paweł Jerzy

Ur. 10 I 1904 w Tarnopolu, syn Jana i Jadwigi z Hummerów, inżynier. Podporucznik rezerwy (1933). Czech, syn członka „Czeskiej Besedy” we Lwowie, Jana Mazaka, rodaka z Moraw, znanego kapelmistrza wojskowego i wirtuoza gry na trąbce skrzydłowiec, który zmarł we lwowskim szpitalu w 1920 r. na skutek ran odniesionych w walce z bolszewikami. Absolwent Wydziału Chemii Politechniki Lwowskiej i kursu w BPR Piechoty w Zaleszczykach, przydzielony do 12 pp. Żonaty, miał jedno dziecko.

Wpisany na LW z Kozielska 036/1 z 17 IV 1940, poz. 62, t. 3784. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3756, przy zwłokach znaleziono pocztówki i list.

KC-K 389; Mo 124; T 167, 688; WPH 1990, nr 3-4, s. 366; Чехи в Галичині, Lwów 1998, s. 65; CAW-AP 5173

MILEWSKI Wojciech

Ur. 4 I 1913 w Milówce, pow. żywiecki, syn Stanisława i Marii z Kwoczyńskich. Podporucznik rezerwy (1938). Absolwent gimnazjum w Bielsku (1933), student Wyższej Szkoły Handlowej w Krakowie. Wszechstronny sportowiec – uprawiał narciarstwo, pływanie, lekkoatletykę, zapasnictwo i turystykę górską. Słuchacz SPR Piechoty w Zambrowie, skąd został przeniesiony na Dywizyjny Kurs Podchorążych Rezerwy Piechoty w 4 psp w Cieszynie (1934). W 1935 r. został skierowany do rezerwy, przydzielony do 4 psp Cieszyn.

Wpisany (na imię Wacław) na LW z Kozielska 036/3 z 16 IV 1940, poz. 10, t. 3645. W Katyniu niezidentyfikowany. Jednak najnowsza identyfikacja komputerowa ustaliła na podstawie niepełnej informacji ekshumacyjnej, że jego własnością jest fotografia z dedykacją: „Kozielsk 7 XII 1939”. Jego imię podane jest w źródłach w postaci: Wojciech, Wacław, Wojsław, Wojsław Stanisław i Wojsław Stanisław Antoni.

KC-K 403 (Wojciech); Mo 128 (Wojsław); T 692 (Wacław); Koz 40, 923, 1128 (Wojsław Stanisław); Król 119 (Wojsław Stanisław Antoni); WPH 1990, nr 3-4, s. 370 (Wojsław); WPH 1994, nr 1-2, s. 322 (Wojsław Stanisław Antoni); CAW-AP 1036

MŁYNARCZYK Franciszek

Ur. 20 V 1894 w Starej Wsi p. Limanową, syn Jana i Antoniny z Mamaków. Major służby stałej. Służył w 23 pp. Odznaczony KW dwukrotnie, SKZ. Kawaler. Od 1936 r. przydzielony do 4 psp. Cieszyn.

Wpisany na LW 015/2 z 1940 (bez daty), poz. 75, t. 4007. W Katyniu niezidentyfikowany.

KC-K 407; Mo 129; T 172, 625; WPH 1990, nr 3-4, s. 330

MOLDA Mieczysław Ferdynand

Ur. 24 XII 1904 w Oświęcimiu, syn Michała i Marianny z Milewskich. Podporucznik rezerwy (1933). Uczył się w szkole powszechnej w Boguminie oraz w Szkole Handlowej w Cieszynie. W 1919 r. w kompanii bogumińskiej uczestniczył w walkach z Czechami w obronie miasta, a także w walkach odwrotowych pod Skoczów. Członek POW i TOW. Podczas przygotowań plebiscytu pełnił funkcję łącznika między Boguminem i Cieszynem. Pracował w kółku teatralnym i śpiewaczym Macierzy Szkolnej. W 1922 r. osiedlił się w Bielsku, później w Katowicach i Tarnowskich Górach. Pracował jako urzędnik i księgowy w bankach w Bielsku i Katowicach oraz w firmie Silarbor S.A. w Tarnowskich Górach. Działacz „Związku Ochrony Kresów Zachodnich” i „Związku Strzeleckiego”. W 1938 r. powrócił do Bogumina jako pełnomocnik fabryki rur żelaznych „Hahn”. Należał do Składnicy Materiału Intendenckiego nr 4. Odznaczony Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi. Miał żonę Helenę. We wrześniu 1939 r. działał prawdopodobnie w Batalionie Obrony Narodowej w Oświęcimiu, podczas ewakuacji dostał się do niewoli. Wysłał list z Kozielska z 24 XI 1939.

Wpisany na LW z Kozielska 029/1 z 9 IV 1940, poz. 57, t. 2082. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 1582, przy zwłokach znaleziono pocztówki; wzmianka o nim na kartkach znalezionych w Katyniu z adresami Stanisława Karońskiego i Alojzego Gałuszki.

KC-K 409; Mo 130; T 172, 648; Król 119; Koz 324, 899, 1128-1131; WPH 1990, nr 3-4, s. 341; WPH 1996, nr 4, s. 406-407; CAW-AP 7226

MORAWIEC Leon

Ur. 13 II 1905 w Trzebini, pow. chrzanowski, syn Józefa i Karoliny z Hauzlików. Podporucznik rezerwy (1933). Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Krakowie (1928), nauczyciel w szkołach powszechnych w Jedłowniku p. Rybnikiem oraz w Markłowicach Dolnych. Absolwent SPR Piechoty (1929), przydzielony do 12 pp w Wadowicach, 3 psp i ostatnio do 4 psp w Cieszynie.

Wpisany na LW z Kozielska 015/1 z 1940 (bez daty), poz. 40, t. 3641. W Katyniu niezidentyfikowany.

KC-K 410; T 620; Król 119; WPH 1990, nr 3-4, s. 328; CAW-AP 5562

MOROZ Mirosław

Ur. 15 II 1893 w Tarnobrzegu, syn Michała i Franciszki z Kmiotków. Porucznik rezerwy (1919). Absolwent gimnazjum w Krakowie-Podgórzu (1912), ukończył chemię na Uniwersytecie Jagiellońskim. Brał udział w I wojnie światowej w armii austriackiej, w latach 1918-1920 był oficerem WP, w 1919 r. w Dowództwie Okręgu Generalnego Kraków. Uczył w Polskim Gimnazjum Realnym im. J. Słowackiego w Orłowej, następnie w gimnazjum i liceum w Wadowicach. Od 1923 r. przydzielony do 27 pp, następnie do 4 psp Cieszyn. Miał żonę Stefanię.

Wpisany na LW z Kozielska 032/2 z 14 IV 1940, poz. 20, t. 3000. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 1670. Przy zwłokach znaleziono legitymację urzędniczą, dwie wizytówki i prawo jazdy.

KC-K 412; Mo 130; T 173, 670; Król 119; Bor 33, 63-64; WPH 1990, nr 3-4, s. 355; GZC 1991, nr 16; Wykaz oficerów; CAW-AP 1383

MOTŁOCH Eugeniusz Bolesław

Ur. 3 X 1912 w Zebrzydowicach, pow. cieszyński, syn Teodora i Antonii z Bubików. Podporucznik rezerwy (1936). Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Białej (1933), Nauczyciel w szkole powszechnej w Brzezinach Śląskich. Absolwent dywizyjnego kursu podchorążych piechoty (1934), przydzielony do 4 psp Cieszyn.

Wpisany na LW z Kozielska 029/5 z kwietnia (bez daty) 1940, poz. 8, t. 3895. W Katyniu niezidentyfikowany.

KC-K 415; Mo 131; T 173, 665; Król 119; WPH 1990, nr 3-4, s. 352; CAW-AP 1883

MOTYKA Paweł

Ur. 15 II 1913 w Kojkowicach, pow. cieszyński, syn Pawła i Anny ze Szczuków. Podporucznik rezerwy (1938). Absolwent Gimnazjum im. A. Osuchowskiego w Cieszynie (1933). Urzędnik skarbowy. Absolwent dywizyjnego kursu podchorążych rezerwy piechoty (1934), przydzielony do 3 psp, od 1939 r. w 4 psp Cieszyn. Pracownik Urzędu Skarbowego w Cieszynie, następnie we Frysztacie. Mieszkał w Cieszynie, miał siostrę Annę. Zmobilizowany do Nowego Sącza, pisał do rodziny z Kozielska.

Wpisany na LW z Kozielska 017/1 z 1940 (bez daty), poz. 64, t. 3640. W Katyniu niezidentyfikowany; wzmianka o nim na znalezionej w Katyniu liście oficerów Stanisława Lenczewskiego-Samoty.

KC-K 415; Mo 131; T 173, 629; Król 119-120; Bor 32, 53; Koz 743; WPH 1990, nr 3-4, s. 331; Kronika 1989, nr 44; GZC 1991, nr 16; Těš 1991, nr 3, s. 14; Wykaz oficerów; CAW-AP 1881

NIEMIEC Henryk Marian

Ur. 23 VI 1898 w Suchej Górnej, pow. frysztacki, syn Antoniego i Genowefy z Fajów. Major służby stałej (1937). Absolwent Polskiego Gimnazjum im. A. Osuchowskiego w Cieszynie (1916) i Akademii Handlowej w Krakowie (1919). Uczestniczył w pracach Polskiej Macierzy Szkolnej, drużyny harcerskiej „Skaut”, amatorskiego koła teatralnego w Domu Narodowym w Cieszynie. W maju 1916 r. powołany do armii austriackiej, ukończył szkołę oficerską, został wysłany na front rosyjski, następnie włoski, gdzie w listopadzie 1918 r. dostał się do niewoli. Zgłosił się do Armii Polskiej. Został przydzielony do Pułku im. Francesco Nullo jako dowódca kompanii, od lutego 1919 r. był dowódcą kompanii w 221 pp we Francji i 1 IV 1919 r. z „Błękitną Armią” generała Hallera powrócił do kraju. Brał udział w walkach na froncie pomorskim i śląskim,

uczestniczył w pracach plebiscytowych na Śląsku Cieszyńskim, w lipcu 1920 r. wysłany na front wschodni. Następnie pełnił służbę w 44 pp jako adiutant pułku i dowódca kompanii, którym był również w 16 baonie KOP „Polesie”. W lutym 1927 r. został przeniesiony do 45 pp., następne dwa lata był powiatowym komendantem Przysposobienia Wojskowego w Kostopolu. Od 1930 r. ponownie w 45 pp. Odznaczony KW, MN, SKZ. Autor kilku publikacji z dziedziny wojskowości. Ostatnio mieszkał w Równem. Żonaty z Ireną, miał syna Bronisława.

Wpisany na LW z Kozielska 017/2 z kwietnia 1940 (bez daty), poz. 13, t. 2036. W Katyniu zidentyfikowany, bez numeru AM, w wykazie PCK pod nrem 62. Przy zwłokach znaleziono książeczkę oszczędnościową PKO (z ostatnią wypłatą 30 VIII 1939), bilet wizytowy, skrawki kartek ze śladami pisma atramentowego, dwanaście znaczków pocztowych, zniszczoną fotografię mężczyzny w mundurze. Jego wizytówkę, jak również wizytówkę żony Ireny, znaleziono przy zwłokach Eugeniusza Niemunisa. Wzmianki o nim w znalezionym w Katyniu notatniku Stanisława Kukli (o spotkaniach - w Dubnie 13 IX 1939, w celi więzienia NKWD w Kamieńcu Podolskim 19 IX 1939, w obozie przejściowym w monastyrze przy stacji kolejowej Tiotkino niedaleko Putywła w drugiej połowie września 1939 r.).

KC-K 426 (błędnie miejsce urodzenia Sucha Góra); Mo 134; Z 176; T 176, 631; Król 119; Bor 32, 53; Koz 201, 202, 240, 334, 412, 475, 1261, 1286; WPH 1990, nr 3-4, s. 333; WPH 1992, nr 2, s. 354-355; GZC 1991, nr 20; Těš 1991, nr 3, s. 15; Biuletyn Katyński 1992, nr 1 (35), s. 11; CAW-AP 4063; OAK-M; BŚ-M, zeszyt 18

NIKIEL Michał

Ur. 23 IX 1908, syn Michała i Marianny z Motyków. Podporucznik rezerwy (1933). Nauczyciel, ostatnio zatrudniony w szkole powszechnej w Radostowicach, pow. pszczyński. Przydzielony do 4 psp Cieszyn.

Wpisany na LW z Kozielska 040/2 z 20 IV 1940, poz. 5, t. 1720. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 2403, podczas ekshumacji znaleziono przy nim dwie karty szczepień.

KC-K 430; Mo 135; T 177, 697; Król 120; Bor 64; WPH 1990, nr 3-4, s. 373;

PAJĄK Józef

Ur. 15 II 1903 w Brzeźcach p. Pszczyną, syn Franciszka i Marii z Nowaków.
Porucznik rezerwy. Uczestnik III powstania śląskiego. Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Pszczynie (1926) i Wyższego Kursu Nauczycielskiego w Krakowie (1935). Nauczyciel szkół powszechnych w Starej Wsi, Pszczynie i Suszu, od 1938 r. kierownik Szkoły Powszechnej Nr 2 w Pszczynie. Absolwent kursu w BPR Piechoty nr 5a w Cieszynie, przydzielony do 4 psp Cieszyn. Żonaty z Jadwigą Speidl.

Wpisany na LW z Kozielska 036/2 16 IV 1940, poz. 90, t. 2374. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 2832, przy zwłokach znaleziono listy i kartę szczepień; jego nazwisko widnieje też na znalezionej w Katyniu kartce Lotariusza Gołyszynego.

KC-K 460; Mo 143; T 185, 691; Król 120; Koz 899; WPH 1990, nr 3-4, s. 368; CAW-AP 6148

PELAR Jan

Ur. 1 V 1912 w Skoczowie, pow. cieszyński, syn Józefa i Marii z Wardasów.
Podporucznik rezerwy (1936). Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie (1932). Nauczyciel w szkołach powszechnych na Górnym Śląsku, m. in. w Szkole Powszechnej Nr 9 w Chorzowie. Absolwent dywizyjnego kursu podchorążych rezerwy w Cieszynie (1934), przydzielony do 4 psp Cieszyn.

Wpisany na LW z Kozielska 025/2 z 9 IV 1940, poz. 45, t. 3198. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 1732, przy zwłokach znaleziono zaświadczenie i kartę mobilizacyjną.

KC-K 470; Mo 146; T 188, 651; Król 120; Bor 32, 64; WPH 1990, nr 3-4, s. 343;
Wykaz oficerów; CAW-AP 3123; OAK-M

PERCZYŃSKI Antoni

Ur. 25 VIII 1907 w Raławicach, syn Franciszka i Marianny z Mariaszów.
Podporucznik rezerwy (1932). Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Tarnowskich
Górach (1928). Nauczyciel szkół powszechnych w powiecie pszczyńskim, kierownik
Szkoły Powszechnej Nr 1 w Warszowicach. Absolwent SPR Piechoty nr 5 w Krakowie
(1929), przydzielony do 4 psp Cieszyn.

Wpisany na LW z Kozielska 035/3 z kwietnia 1940 (bez daty), poz. 67, t. 3411. W
Katyniu niezidentyfikowany.

KC-K 471; Mo 146; T 188, 683; Król 120; Bor 33, 64; WPH 1990, nr 3-4, s. 364;
Wykaz oficerów; CAW-AP 7492

PICHLER Franciszek

Ur. 20 I 1893 w m. Břeclav (Lundenburg) na Morawach, syn Ferdynanda i Janiny
z Regiów. Kapitan w stanie spoczynku (1922). Uczestnik I wojny światowej. W 1920 r.
służył w 51 pp w Brzeżanach, od 1930 r. w KOP jako kwatermistrz. Szkolił się w
ośrodkach wyszkolenia przy DOG Lwów oraz w Rembertowie. Należał do kadry
oficerskiej OK V. Odznaczony KW.

Wpisany na LW z Kozielska 022/3 z 9 IV 1940, poz. 50, t. 4304. W Katyniu
zidentyfikowany pod nrem AM 1213, przy zwłokach znaleziono kartkę z tekstem po
niemiecku rozpoczynającym się od słów „Kochana mamoo...” i różne zapisane kartki. Jego
nazwisko widnieje też w innych materiałach znalezionych w Katyniu – na kartkach
z adresem Stefana Kazimierza Pieńkowskiego i w notatniku Pawła Brusa (wzmianka z 7
I 1940 z Kozielska o tym, że kapitan Pichler „wygląda na bardzo chorego”).

KC-K 476; Mo 147; Król 120 (m. urodzenia Drogomyśl); T 189, 645; Koz 43, 350, 530, 703, 932; WPH 1990, nr 3-4, s. 339; CAW-AP 15612

POŃCZA Jan

Ur. 29 III 1897 w Cierlicku, pow. cieszyński, syn Józefa i Heleny. Porucznik rezerwy (1919). Uczestnik I wojny światowej. Służył w 47 pp, należał do 7 dyonu taborowego. Mieszkał w Poznaniu.

Wpisany na LW z Kozielska 036/3 z 16 IV 1940, poz. 78, t. 4840. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3715, przy zwłokach znaleziono dowód osobisty, legitymację oficerską, wojskowe prawo jazdy i kartę szczepień.

KC-K 498; Mo 153; T 195, 691; WPH 1990, nr 3-4. s. 368; CAW-AP 10976

PROBST Józef Ernest

Ur. 13 XII 1910 w Cieszynie, syn Józefa i Anny. Podporucznik rezerwy (1937). Absolwent klasy profilu matematyczno-przyrodniczego Gimnazjum im. A. Osuchowskiego w Cieszynie (1929) oraz Politechniki Lwowskiej. Elektro- i radiotechnik w firmie „Rohn-Zieliński” w Warszawie. Absolwent SPR Artylerii we Włodzimierzu Wołyńskim (1935). Przydzielony do 21 pułku artylerii lekkiej, ostatni przydział do 9 dyonu artylerii przeciwlotniczej w Trauguttowie p. Brześciem. Żonaty z Marią, miał jedno dziecko.

Wpisany na LW z Kozielska 040/1 z kwietnia 1940 (bez daty), poz. 90, s. 563-567, t. 4594.

W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 952. Przy zwłokach znaleziono dowód osobisty, świadectwo szczepień w Kozielsku z 6 XII 1939, fotografię całkowicie zniszczoną, kopertę z odciskiem datownika rosyjskiej cenzury „Moskwa 4. 2. 1940” i nieczytelnym już listem, srebrny medalik z wizerunkiem Matki Boskiej z Dzieciątkiem Jezus, książeczkę do nabożeństwa „Boskie Dzieciątko Jezus” (wydaną w Warszawie i

Vimperku w Czechach). Jego żona Maria Probst, zam. w Cieszynie, rozpoznała 19 VII 1944 podczas wizytacji w Krakowie swój list oraz pismo męża, i określiła modlitewnik i medalik, jako jego własność.

KC-K 502; Mo 154; T 196, 704; Król 120; Bor 33, 54; Koz 224-226; WPH 1990, nr 3-4, s. 376; Kronika 1989, nr 44; GZC 1991, nr 16; CAW-AP 3391, OAK-M

PUSTÓWKA Józef

Ur. 6 VI 1898 w Cieszynie, syn Jana i Anny z Woliców. Porucznik rezerwy (1919). Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie (1916). W maju 1916 r. wcielony do 31 pułku strzelców armii austriackiej w Morawskiej Ostrawie, gdzie odbył szkolenie unitarne i został wysłany na front rosyjski. W 1916 r. ukończył kurs szkoły oficerskiej w Opawie i jako dowódca plutonu był skierowany na front włoski. W 1917 r. ranny, po wyleczeniu prowadził zajęcia z rekrutami w baonie zapasowym swojego pułku. W lipcu 1918 r. skierowany na front albański jako dowódca kompanii. W listopadzie 1918 r. zgłosił się do WP. Dowodził plutonem w pp Ziemi Cieszyńskiej. W szeregach 10 pp walczył w styczniu 1919 r. z wojskami czeskimi, w marcu wysłany na front ukraiński. W walce pod Trembowłą dostał się do niewoli, został umieszczony w obozach w Borszczowie i Melnicy. Po wyzwoleniu odesłany do baonu zapasowego 10 pp w Łowiczu, w 1920 r. brał udział w walkach z bolszewikami. W październiku 1920 r. zwolniony do rezerwy. Ukończył Akademię Handlową w Krakowie (1921) i podjął pracę nauczyciela w szkole powszechnej w Łaziskach Średnich, pow. pszczyński. W 1939 r. mieszkał w Jabłonkowie. Należał do kadry oficerskiej OK V.

Wpisany na LW z Kozielska 035/2 z 16 IV 1940, poz. 62, t. 2079. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3595, przy zwłokach znaleziono kartę szczepień, legitymację urzędniczą i list. Jego nazwisko jest też na znalezionych w Katyniu kartkach z adresami Stanisława Karońskiego i Alojzego Gałuszki.

KC-K 510; Mo 157; T 198, 681; Król 120; Bor 33, 54; Koz 324, 898; WPH 1990, nr 3-4, s. 362; WPH 1994, nr 1-2, s. 336; GZC 1991, nr 16; Těš 1991, nr 3, s. 15; CAW-AP 2926

PYSZKO Jan

Ur. 3 V 1881 w Mostach p. Jabłonkowem, pow. cieszyński, syn Pawła i Ewy z Muchowskich. Major w stanie spoczynku (1919). Absolwent Gimnazjum Realnego w Cieszynie i Szkoły Górniczej w Morawskiej Ostrawie. Pracował jako urzędnik na kopalni węgla kamiennego w Brzeszczach, pow. oświęcimski, następnie był urzędnikiem Banku Rolnego we Frysztacie. Działacz społeczny – członek zarządu „Towarzystwa Szkoły Ludowej”, „Sokoła”, „Macierzy Szkolnej”, „Komitetu Przyjaciół Harcerzy”. Po wybuchu I wojny światowej wyjechał z grupą 28 ochotników do Krakowa, gdzie wstąpił do 2 pp Legionów Polskich. Walczył w Karpatach, był ranny, dostał się do niewoli niemieckiej, skąd zbiegł i ukrywał się na Ukrainie. W październiku 1918 r. wstąpił w Kijowie jako ochotnik do kompanii ppłk. Żukowskiego. Po powrocie do kraju został komendantem szkoły podoficerskiej 33 pp w Łomży, skąd w 1919 r. został przeniesiony do 37 pp w Kutnie. W latach 1919 – 1920 uczestniczył w akcji plebiscytowej na Śląsku Cieszyńskim. W 1920 r. objął stanowisko zastępcy dowódcy baonu 37 pp i garnizonu Łęczycza, następnie pełnił też obowiązki kwatermistrza tego pułku. Ukończył II Kurs Doszkolenia Oficerów Sztabowych w Grupie i od września 1926 r. był oficerem placu w Skierniewicach. W 1927 r. został przeniesiony w stan spoczynku i przydzielony do kadry oficerskiej OK I. Odznaczony Orderem Virtuti Militari V klasy, KN, KW czterokrotnie, Wojskowym Krzyżem Zasługi III kl.

Wpisany na LW z Kozielska 015/2 z kwietnia 1940 (bez daty), poz. 14, t. 3362. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 462. Przy zwłokach znaleziono książeczkę oszczędnościową PKO, portfel, blok notesowy.

KC-K 512; Mo 157; T 198, 623; Król 120; Bor 32, 54-55, Koz 45; WPH 1990, nr 1-2, s. 412; WPH 1990, nr 3-4, s. 330; GZC 1991, nr 21; Těš 1991, nr 3, s. 15; Wykaz oficerów

RAMSZA Jan Paweł

Ur. 23 XII 1912 w Nawsiu, pow. cieszyński, syn Pawła i Justyny z Sikorów. Podporucznik rezerwy (1938). Absolwent Gimnazjum im. A. Osuchowskiego w Cieszynie

(1931) i Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (1934). Nauczyciel wychowania fizycznego w Państwowym Liceum Pedagogicznym w Szczuczynie Nowogródzkim oraz w gimnazjum w Lidzie na Wileńszczyźnie. Skończył dywizyjny kurs podchorążych rezerwy przy 24 pp w Łucku (1936). Przydzielony do 77 pp w Lidzie. Kawaler.

Wpisany na LW z Kozielska 036/3 z 16 IV 1940, poz. 66, t. 4895. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 852. Przy zwłokach znaleziono książeczkę oficerską i papierośnicę.

KC-K 521; Mo 159; Z 133; T 200, 693; Król 121; Bor 33, 55; WPH 1990, nr 3-4, s. 370; WPH 1991, nr 3-4, s. 483-484; GZC 1991, nr 21; Těš 1991, nr 3, s. 14; CAW-AP 483; OAK-M

RDUCH Franciszek

Ur. 15 X 1909 w Świerklanach Dolnych, pow. rybnicki, syn Wiktora i Franciszki z Błaników. Podporucznik rezerwy (1935). Pochodził z rodziny górniczej. Absolwent Państwowego Seminarium Nauczycielskiego im. P. Stalmacha w Cieszynie (1931). Nauczyciel w szkole powszechnej w Popielowie, pow. rybnicki. Absolwent kursu w BPR Piechoty nr 5 w Cieszynie, przydzielony do 4 psp Cieszyn. Żonaty z Elżbietą, miał syna Stanisława. Ostatni list do rodziny wysłał z Kozielska 4 II 1940. Wiadomość o nim podał rodzinie też Tadeusz Mijalski, który został wywieziony z Kozielska do Griazowca, w 1941 r. wysłał z Moskwy list do żony mieszkającej pod Krakowem.

Wpisany na LW z Kozielska 032/2 z 14 IV 1940, poz. 77, t. 2834. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3227. Przy zwłokach znaleziono kopertę z listem od żony i syna wysłanym 8 III 1940 ze Świerklan, kupon i znaczki pocztowe. Elżbieta Rduch podczas wizytacji 18 VII 1944 rozpoznała swój list do męża. Wzmianki o Rduchu również w innych materiałach znalezionych w Katyniu – na kartkach adresowych Stanisława Karońskiego, Lotariusza Gołyszego i Józefa-Kalasanty Jaroszyńskiego.

KC-K 523; Mo 159; 201, 671; Król 121; Bor 33, 55-56; Koz 85, 234-235, 324, 899, 935, 1267; WPH 1990, nr 1-2, s. 417; WPH 1990, nr 3-4, s. 355; Wykaz oficerów; CAW-AP 3180

REK Franciszek

Ur. 24 IX 1904 w Piotrowicach, pow. frysztacki, syn Antoniego i Julii z Szyrockich. Podporucznik rezerwy (1929). Uczył się w Szkole Wydziałowej w Czechowicach, absolwent Państwowej Szkoły Przemysłowej w Bielsku (1925). Technik i mechanik. Pracował i mieszkał w Warszawie, przed wojną przeniósł się do Pruchnej. Absolwent SPR Lotnictwa w Ławicy p. Poznaniem i Centralnej Szkoły Mechaników Lotnictwa w Bydgoszczy (1926). Służył w 2 i 1 pułku lotniczym. Zmobilizowany do Bazy Lotnictwa nr 1, która 17 IX 1939 stoczyła walkę z sowieckimi oddziałami pod wsią Darachów niedaleko Trembowli, i tu została rozbita.

Wpisany na LW z Kozielska 032/3 z 14 IV 1940, poz. 20, t. 1865. W Katyniu niezidentyfikowany.

KC-K 525; Mo 160; T 202, 673; Król 121; Bor 33, 56; Koz 45; 847; WPH 1990, nr 3-4, s. 357; WPH 1994, nr 3, s. 468; Těš 1991, nr 3, s. 15; Wykaz oficerów; CAW-AP 5544

RIEGER Andrzej

Ur. 1 XI 1906 w Witkowicach p. Ostrawą, syn Romana i Wandy z Michejdów, doktor prawa. Podporucznik rezerwy (1932). Ojciec był inżynierem, dyrektorem kopalń na Śląsku, wynalazcą i profesorem Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, matka córką znanego pastora z Nawsia, Franciszka Michejdy. Po ukończeniu dwu klas gimnazjum w Cieszynie ukończył III Gimnazjum im. Króla Jana Sobieskiego w Krakowie (1924) i Wydział Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Objął stanowisko wiceprokuratora w Sądzie Okręgowym w Katowicach, następnie prowadził kancelarię adwokacką w Cieszynie. Od października 1938 r. był kierownikiem działu personalnego

w Dyrekcji Generalnej Górniczo-Hutniczej S. A. Karwina-Trzyniec w Cieszynie. Absolwent Kursu KPR Kawalerii w Centrum Wyszkozenia Kawalerii w Grudziądzu (1929), przydzielony do 24 pułku ułanów. Mieszkał w Katowicach, ostatnio w Cieszynie. Żonaty z Antoniną Latinik, miał synów Janusza i Jerzego. Zmobilizowany do 24 zmotoryzowanego pułku ułanów w Kraśniku. Pisał do rodziny z Kozielska, jest o nim wzmianka również w liście S. Burzyka.

Wpisany na LW z Kozielska 040/2 z 20 IV 1940, poz. 56, t. 3656. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 2431. Przy zwłokach znaleziono dowód osobisty, kartę mobilizacyjną, kartę szczepień, legitymację oficera rezerwy, dwa odznaki i notatnik, do którego zapisywał wydarzenia od pierwszego dnia wojny do wyjazdu z Kozielska 22 IV 1940. Jego nazwisko i adres znajdują się również na kartce Czesława Bartkowiaka znalezionej w Katyniu.

KC-K 527; Mo 160; T 202, 698; Król 121; Bor 31, 56, 126, 135; Pam 269-305; Koz 45, 86, 99, 109, 236-238, 444, 994, 1003, 1267; Tob 311-313; WPH 1990, nr 3-4, s. 373; WPH 1991, nr 3-4, s. 484; Těš 1991, nr 3, s. 13; CAW-AP 3579

ROGANOWICZ Stanisław Mieczysław

Ur. 28 XI 1902 w m. Hłyboka na Bukowinie, syn Władysława i Eugenii. Porucznik rezerwy (1939), podkomisarz SG. W listopadzie 1918 r. jako uczeń 4 klasy gimnazjum we Lwowie zgłosił się do WP i w składzie 38 Pułku Strzelców Lwowskich walczył w obronie Lwowa. W kwietniu 1919 r. ze względu na młody wiek został zwolniony i rozpoczął naukę w Akademii Handlowej. Po roku zgłosił się do wojska ponownie i w stopniu starszego ułana walczył w rejonie Lwowa. Absolwent wyższych kursów nauczycielskich (1924), podjął pracę nauczyciela na Górnym Śląsku – w Lipinach i Piekarach Wielkich-Józefce. Od 1 XII 1932 w Straży Granicznej, gdzie zajmował kolejno stanowiska oficera wywiadu, młodszego oficera komisariatu, dowódcy plutonu w Centralnej Szkole SG. Absolwent kursu dowódców kompanii w Centrum Wyszkozenia Piechoty w Rembertowie (1936). Podkomisarz SG w Zbąszyniu, woj. poznańskie, od października 1938 r. komendant komisariatu SG w Orłowej.

Wpisany na LW z Kozielska 32/4 z 14 IV 1940, poz. 79, t. 1277. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3589, przy zwłokach znaleziono legitymację oficera rezerwy i dwie pocztówki.

KC-K 529; Mo 161; T 202, 676; Król 121; WPH 1990, nr 3-4, s. 359; WPH 1991, nr 2, s. 422; CAW-AP 1518

SANTARIUS Karol

Ur. 24 VIII 1899 w Łazach, pow. frysztański, syn Karola i Marianny z Niemców. Porucznik rezerwy (1919). Urodził się w rodzinie górniczej. Absolwent Polskiego Gimnazjum Realnego im. J. Słowackiego w Orłowej (1918). W 1917 r. powołany do służby w armii austriackiej, przydzielony do 31 pułku strzelców w Cieszynie. Ukończył szkołę dla oficerów rezerwy w Opawie i jako dowódca plutonu był skierowany na front włoski. W listopadzie 1918 r. wstąpił do formującej się w Dąbrowie kompanii 10 pp WP, uczestniczył w działaniach na froncie czeskim pod Karwiną i Skoczowem. Był również instruktorem 10 pp, od listopada 1919 r. do sierpnia 1920 r. urlopowany z wojska jako uczestnik akcji plebiscytowej na Śląsku Cieszyńskim. Następnie przydzielony do 49 pp i wysłany na front wschodni jako dowódca kompanii. W kwietniu 1921 r. na własną prośbę zwolniony z czynnej służby, przydzielony do 4 pp Legionów w Kielcach, później do 3 psp w Bielsku. Urzędnik bankowy w Cieszynie, następnie kierownik filii Towarzystwa Oszczędności i Pożyczek w Skoczowie. Okresowo mieszkał w Cieszynie. Odznaczony KW i SKZ. Żonaty z Anną Schwarzwald. W działaniach wojennych brał udział w szeregach 3 psp. Jest o nim wzmianka w liście S. Burzyka z Kozielska.

Wpisany na LW z Kozielska 029/2 z 13 IV 1940, poz. 58, s. 473, t. 3212. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3056. Przy zwłokach znaleziono legitymację oficera rezerwy i dwie wizytówki. Jest o nim notatka również w pamiętniku Pawła Brusa znalezionym w Katyniu (spotkanie 25 XI 1939 w obozie w Kozielsku).

KC-K 552; Mo 168; T 209, 659; Król 121; Bor 25, 33, 57; Koz 758; WPH 1990, nr 3-4, s. 347; WPH 1994, nr 4, s. 331-332; Kronika 1989, nr 44; GZC 1991, nr 16 i 21; Těš 1991,

nr 3, s. 15; CAW-AP 7052; OAK-M; ZAO – metryka Ewangelickiego Urzędu Parafialnego w Łazach, s. 34

SCHANZER Maks

Ur. 12 III 1894 w Nowej Wsi, pow. bielski, syn Leopolda i Ernestyny z Windholzów. Podporucznik rezerwy (1919). Absolwent gimnazjum w Bielsku (1915). Studiował w Wiedeńskiej Akademii Eksportowej, w 1915 r. został wcielony do wojska austriackiego, gdzie ukończył szkołę oficerską. Wstąpił do WP, został przydzielony do 39 pp, następnie do 4 psp w Cieszynie. Był współwłaścicielem firmy „Bracia Schanzer. Przemysł Drzewny” w Bielsku. Żonaty z Bertą Roth, miał dzieci Ritę, Alfreda i Edwarda.

Wpisany na LW z Kozielska 52/3 z 27 IV 1940. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 407. Podczas ekshumacji znaleziono przy zwłokach osiem pocztówek i dwa notatniki, na jednej z pocztówek był adres nadawcy: Berta Schanzer, Bielsko.

KC-K 554; Mo 168; T 209, 711; Król 121; Bor 33, 64-65; WPH 1990, nr 3-4, s. 382; Wykaz oficerów; CAW-AP 8191

SKOWROŃSKI Wincenty

Ur. 15 IV 1908 w Mławie, syn Michała i Wiktorii z Opalińskich. Podporucznik rezerwy (1934). Absolwent Szkoły Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego w Poznaniu (1930). Pracownik PKP, zawiadowca stacji w Cieszynie. Ukończył SPR Piechoty w Zambrowie (1932), przydzielony do 58 pp, w 1936 r. przeniesiony do 23 pp.

Wpisany na LW z Kozielska 040/3 z 20 IV 1940, poz. 34, t. 2537. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 910, przy zwłokach znaleziono legitymację kolejarską i mały nożyk.

KC-K 570; Mo 173; T 213, 700; Król 136; WPH 1990, nr 3-4, s. 375; CAW-AP 4275

STĘPKOWICZ Władysław Antoni

Ur. 29 III 1893 w Gorlicach, syn Teofila i Eleonory ze Stępnów. Podpułkownik służby stałej (1939). Absolwent II Gimnazjum w Nowym Sączu. Żołnierz I Brygady Legionów, w 1917 r. wcielony do armii austriackiej i mianowany oficerem. Od listopada 1918 r. brał udział w walkach o granice Polski w szeregach WP, w 1920 r. został dowódcą kompanii w 51 pp w Brzeżanach. W okresie międzywojennym służył w 4 psp w Cieszynie jako dowódca baonu. W 1937 r. przeniesiony do KOP jako dowódca baonu „Podwiśle”, ostatnio dowódca II baonu 3 pp KOP. Odznaczony KN, KW dwukrotnie, SKZ. Żonaty z Aleksandrą Kuhn.

Wpisany na LW z Kozielska 015/2 z kwietnia 1940 (bez daty), poz. 25, t. 2480. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 470. Przy zwłokach znaleziono dowód osobisty, kartę szczepień i odznakę pamiątkową Piłsudskiego.

KC-K 598; Mo 181; T 221, 623; Król 122; Bor 32, 65; WPH 1990, nr 3-4, s. 330; Wykaz oficerów; CAW-AP 20550, 10052, 27890

SYKORA Kamil Rafał

Ur. 9 VI 1892 w m. Pięciokościoły (Pécs) na Węgrzech, syn Teodora i Antoniny z Linhardtów. Kapitan służby stałej (1919). Czech. Naukę pobierał w gimnazjum w Nowym Sączu i Pradze, także w Szkole Kadetów w Wiedniu i Brnie. W latach 1913-1918 był oficerem zawodowym w 16 pp armii austriackiej, uczestniczył w I wojnie światowej. W listopadzie 1918 r. wstąpił do 4 pp Legionów Polskich. W styczniu 1919 r. przeniesiony do 2 pułku artylerii polowej jako oficer prowiantowy, następnie oficer żywnościowy w Dowództwie 3 Dywizji Legionów i w 18 pułku ułanów. Od 1923 r. aż do wybuchu wojny służył w 43 pp strzelców kresowych, pełnił obowiązki oficera prowiantowego, dowódcy kompanii i kwatermistrza, od 1938 r. był zastępcą dowódcy do spraw materialnych samodzielnego batalionu. Czynny w życiu społecznym, dobry pływak, kolarz, narciarz i myśliwy. Odznaczony odznaką „Orlęta”, Gwiazdą Przemyśla,

Krzyżem Frontu Litewsko-Białoruskiego, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921.
Żonaty z Martą Kadłubską, miał syna i córkę.

Wpisany na LW z Kozielska 022/2 z 9 IV 1940, poz. 51, t. 552. W Katyniu
niezidentyfikowany.

KC-K 606; Mo 183; T 223, 642; WPH 1990, nr 3-4, s. 338; WPH 1991, nr 1, s. 392;
CAW-AP 4825, 17784

SZEJKA Józef Antoni

Ur. 12 X 1911 w Rzeczych, pow. gliwicki, syn Ernesta i Anny z Piechaczaków.
Podporucznik rezerwy (1936). Syn hutnika, który walczył w III powstaniu śląskim i
zmarł w wyniku odniesionych ran. Absolwent gimnazjum w Mikołowie (1932). W latach
1932-1933 odbywał służbę wojskową w SPR Piechoty w Zambrowie, ukończył
dywizyjny kurs podchorążych rezerwy piechoty przy 4 psp w Cieszynie, do którego
został przydzielony. Pracował jako urzędnik na poczcie w Czerwionce. Mieszkał w
Stanowicach p. Rybnikiem i Czerwionce. Pomagał owdowiałej matce w utrzymaniu
młodszego rodzeństwa - brata i siostry. Członek Pocztowego Przysposobienia
Wojskowego w Okręgu Katowice. Rodzina otrzymała od niego trzy listy z Kozielska.

Wpisany na LW z Kozielska 035/3 z kwietnia 1940 (bez daty), poz. 72. t. 4136. W
Katyniu niezidentyfikowany. Jest o nim jednak wzmianka na kartce z adresami
znalezionej przy zwłokach Józefa Rzepki.

KC-K 614; T 683; Król 122; Del-Ś 77-78; Koz 658; WPH 1990, nr 3-4, s. 364; CAW-AP
4284

SZEWczyk Jan

Ur. 20 VIII 1897 w Miłkowej, pow. nowosądecki, syn Michała i Agnieszki z Szarotów.
Kapitan służby stałej (1930). Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Nowym Sączu.

Pracował na stacji kolejowej, był członkiem „Związku Strzeleckiego”. W 1916 r. powołany do armii austriackiej, ukończył Szkołę Oficerską w Opawie. Brał udział w walkach frontowych I wojny światowej jako dowódca plutonu kaemów 20 pp. W listopadzie 1918 r. zgłosił się do WP, przydzielony do 1 psp, dowodził plutonem na froncie ukraińskim. Odznaczał się odwagą i dzielnością, ranny pod Obroszynem. W marcu 1919 r. przeniesiony do 37 pp, gdzie następnie objął dowództwo kompanii. W lipcu 1920 r. podczas odwrotu spod Kijowa dostał się do niewoli bolszewickiej, 2 IX 1920 uciekł z więzienia w Korosteniu i dołączył do macierzystego pułku, który walczył na froncie litewskim. Od listopada 1920 r. do sierpnia 1926 r. służył w 37 pp w Kutnie. Ukończył kurs dowódców kompanii w Głównym Centrum Wyszukolenia w Rembertowie (1921) oraz inne kursy. W 1926 r. dowódca plutonu w baonie szkolnym piechoty nr 4 w Skierniewicach, w 1927 r. dowódca kompanii szkolnej w BPR Piechoty nr 10 w Gródku Jagiellońskim. W 1931 r. odkomenderowany do 4 psp w Cieszynie, gdzie był oficerem administracyjno-materiałowym, żywnościowym i dowódcą kompanii. W 1936 r. przeniesiony do 16 pp w Tarnowie. Odznaczony KW, SKZ, Medalem 10-lecia, odznaką „Orlęta”. W maju 1939 r. przeniesiony do baonu Obrony Narodowej „Cieszyn I” (202 pp 21 DPG). Był dowódcą 5 kompanii strzeleckiej, z którą brał udział w działaniach bojowych. Żonaty. Z obozu w Kozielsku wysłał do żony jedyny list.

Wpisany na LW z Kozielska (transport bez oznaczenia) z 2 IV 1940, poz. 76, t. 3015. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 2322, przy zwłokach znaleziono kartę szczepień, list i rysunek ołówkiem; również w pamiętniku Pawła Brusa znalezionym w Katyniu jest o nim notatka (spotkanie 30 IX 1939 w Kozielszczyźnie).

KC-K 615; Mo 186; T 226, 602; Król 122; Koz 524; K. B. Moś: Strzelcy podhalańscy 1918-1939, Kraków 1989, s. 161; WPH 1990, nr 3-4, s. 321; WPH 1994, nr 1-2, s. 350; CAW-AP 4657, 12124, 21547

SZYMAŃSKI Józef

Ur. 1 II 1905 w Wielkich Hajdukach (obecnie Chorzów – Batory), syn Józefa i Anny z Malcherków. Podporucznik rezerwy (1932). Uczęszczał do gimnazjum w Mysłowicach,

absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Pszczynie (1926). Nauczyciel szkół powszechnych w Biertułtowach i Radlinie, pow. wodzisławski. Ukończył kurs w BPR Piechoty nr 5a w Cieszynie. Przydzielony do 4 psp Cieszyn.

Wpisany na LW z Kozielska 032/2 z 14 IV 1940, poz. 47, t. 3410. W Katyniu niezidentyfikowany, jego nazwisko znajduje się jednak na kartce z adresami Lotariusza Gołyszynskiego znalezionej w Katyniu.

KC-K 630; T 671; Król 122; Koz 899; WPH 1990, nr 3-4, s. 356; CAW-AP 4851

SZYMAŃSKI Ludwik

Ur. 19 VI 1887 w Rajczy, pow. żywiecki, syn Aleksandra i Wiktorii z Cepuchów. Kapitan pospolitego ruszenia (1919). Doktor medycyny. Uczęszczał do Gimnazjum św. Anny w Krakowie, absolwent Gimnazjum im. Jana Sobieskiego w Krakowie i Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego. W 1914 r. wcielony do armii austriackiej, służył jako lekarz w 56 pp. Wysłany na front rosyjski, w 1917 r. lekarz batalionowy w 155 Dywizji Honwedów. Podczas walk na Ukrainie trzykrotnie ranny. W listopadzie 1918 r. powrócił do Rajczy, wstąpił do POW, brał udział w walkach z Czechami o Śląsk Cieszyński, następnie w szeregach III baonu kresowego, gdzie pełnił funkcję lekarza batalionowego. W marcu 1919 r. przeniesiony do 4 DP, z którą został wysłany na front ukraiński jako lekarz przy sztabie dywizji, później jako komendant Szpitala Polowego nr 102 i dowódca kompanii sanitarnej nr 4. W styczniu 1921 r. został bezterminowo urlopowany i powrócił do Rajczy. Tam mieszkał i pracował, uzupełnił studia medyczne i otrzymał dyplom lekarza. Został przydzielony do 5 baonu sanitarnego w Krakowie, w 1937 r. przeniesiony do kadry zapasowej 10 Szpitala Okręgowego w Przemyślu i do pospolitego ruszenia oficerów rezerwy. Żonaty z Marią Staszek. Miał syna Jerzego (zam. w Australii) i córkę Marię, która po wojnie mieszkała w Trzyńcu i w 1991 r. była jedną z założycielek Stowarzyszenia „Katyń” w Czechosłowacji oraz członkinią jego pierwszego zarządu. Wysłał do rodziny 23 XI 1939 jedyny list z Kozielska.

Wpisany na LW z Kozielska 036/3 z kwietnia (bez daty) 1940, poz. 94, s. 542-546, t. 3421. W Katyniu został zidentyfikowany podczas prac ekshumacyjnych

Międzynarodowej Komisji Lekarskiej. Obdukcję ciała przeprowadził 30 IV 1943 duński patolog Helge Tramsen. Według protokołu przy zwłokach znaleziono dowód osobisty, kawałek kartki z polską poezją, znaczki pocztowe i podręcznik farmaceutyczny. Po skończeniu prac dr Tramsen zabrał przestrzeloną czaszkę L. Szymańskiego do Danii; chciał uratować dowód bolszewickiej zbrodni. Być może z tego powodu Ludwik Szymański nie pojawił się w oficjalnym niemieckim spisie ofiar ani też w spisach PCK. Dopiero w 2005 r. syn doktora Tramsena przekazał spreparowaną czaszkę do Instytutu Medycyny Sądowej w Kopenhadze, gdzie jego ojciec kiedyś pracował. Później czaszka trafiła do Polski. Genetyczne badania DNA potwierdziły, że z całą pewnością należała do L. Szymańskiego. W obecności syna Jerzego została 13 IV 2008 uroczyście umieszczona w Kaplicy Katyńskiej Katedry Polowej WP w Warszawie. Historię czaszki przedstawia film dokumentalny „Czaszka” („Lebka”, reżyseria Petra Všelichová, Czeska Telewizja Ostrawa, 2008). Pamięć L. Szymańskiego przypomina symbolicznie również napis na płycie grobu rodziny Szymańskich na cmentarzu rzymsko-katolickim w Ropicy p. Czeskim Cieszyinem.

KC-K 631; Mo 190; T 230, 694; Bor 33, 37, 57, 150-151 (protokół ekshumacyjny); Amtliches Material zum Massenmord von Katyn, Berlin 1943, s. 124-125; A. L. Szcześniak: Katyń. Relacje, wspomnienia, publicystyka. Warszawa 1989, s. 158-169; Acta Historica Universitatis Silesianae Opaviensis 2008, nr 1, s. 511-532; WPH 1990, nr 3-4, s. 370; WPH 1993, nr 1, s. 366-367; KŚl 2011, s. 68-77; CAW-AP 3463

ŚLIWKA Karol

Ur. 17 IX 1912 w Koniakowie, pow. cieszyński, syn Jana i Anny. Podporucznik rezerwy (1938). Pochodził z wielodzietnej rodziny górniczej. Rozpoczął naukę w szkole ludowej w Koniakowie, ukończył ją w Nydku, dokąd rodzice wysłali go na „służbę”. Naukę kontynuował w Polskiej Szkole Wydziałowej w Bystrzycy. Rodzice postanowili umożliwić mu wykształcenie, i wysłali go do Wyższej Szkoły Przemysłowej w Bielsku, którą ukończył w 1934 r., uzyskując tytuł technika. Został powołany do wojska, absolwował dywizyjny kurs podchorążych rezerwy przy 4 psp w Cieszyinie (1935), do

którego został przydzielony. Po zwolnieniu z wojska był bezrobotny, w lutym 1936 r. otrzymał pracę w Zakładach Elektrotechnicznych „Rohn-Zieliński” w Cieszynie. W poszukiwaniu lepszych zarobków wyjechał do kopalni na Górnym Śląsku. Mieszkał w Świętochłowicach, następnie w Chorzowie. Kawaler, jego narzeczona została aresztowana przez Niemców i słuch po niej zaginął. We wrześniu 1939 r. walczył w szeregach 4 psp i dostał się do sowieckiej niewoli. Wysłał do rodziców jedyny list z Kozielska, napisany 30 IX 1939.

Wpisany na LW z Kozielska 017/1 z kwietnia 1940 (bez daty), poz. 59, t. 2968. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 537. Przy zwłokach znaleziono książeczkę oficerską, kwit, kartę szczepień, wizytówki.

KC-K 635; Mo 121; T 231, 629; Król 122; Bor 32, 57-58, 137 (list); WPH 1990, nr 1-2, s. 435; WPH 1990, nr 3-4, s. 332; GZC 1991, nr 16; Kronika 1989, nr 44; Kronika 1990, nr 2; Těš 1991, nr 3, s. 15; CAW-AP 12510

TYSZKA Henryk

Ur. 31 I 1905 (lub 1914), syn Bolesława. Porucznik rezerwy [?]. Przydzielony do 4 psp Cieszyn. W kampanii wrześniowej walczył I IX 1939 r. na Zaolziu.

Wpisany na LW z Kozielska 059/1 z maja 1940 (bez daty), poz. 30, t. 388. W Katyniu niezidentyfikowany.

W Księdze Cmentarnej Katynia brak danych, podobnie w innych źródłach.

KC-K 657 (ur. 1914); Mo 196 (ur. 1907); Król 123 (ur. 1905); Bor 34, 65 (ur. 1905); T 237 (ur. 31. 1. 1905), 717; WPH 1990, nr 3.4, s. 386 (ur. 1914); GZC 1991, nr 16 (ur. 1905), Wykaz oficerów

Ur. 14 XII 1897 w Rychwałdzie, pow. frysztacki, syn Adolfa i Florentyny z Seilerów, doktor prawa. Porucznik pospolitego ruszenia (1919). Ukończył szkołę powszechną w Rychwałdzie i gimnazjum w Cieszynie, jako uczeń gimnazjum wstąpił w 1911 r. do I Drużyny Harcerskiej. W 1915 r. zmobilizowany do armii austriackiej, służył w 16 pp. Przydzielony do Oddziału Kierownictwa Transportów Wojskowych w Krakowie jako oficer inspekcyjny przy Komendzie Dworca w Krakowie. Współpracował z niepodległościowym ruchem akademickim na Uniwersytecie Jagiellońskim, ułatwiał legionistom ucieczkę z transportów na front włoski. Do WP zgłosił się 1 XI 1918. W styczniu 1919 r. brał udział w walkach na froncie czeskim jako oficer transportowy przy dowództwach przyfrontowych dworców kolejowych w Dziedzicach, Piotrowicach i Jabłonkowie. W kwietniu 1919 r. przydzielony do wołyńskiej grupy generała Teofila Babiańskiego służył w Kierownictwie Transportów Wojskowych w Kowlu i w dowództwie wołyńskim w Chełmie Lubelskim. Powrócił po zakończeniu ofensywy, od 1 VII 1919 był komendantem dworca kolejowego w Jabłonkowie. Od 15 XI 1919 do 20 VIII 1920 należał do TOW (dowódca kompanii Rychwałd), był również członkiem komitetu plebiscytowego w Rychwałdzie. Za swoją działalność został aresztowany i wydalony poza linię demarkacyjną do Polski, na rozkaz dowódcy okręgu TOW bez względu na grożące mu niebezpieczeństwo wrócił do Rychwałdu, do pracy plebiscytowej. W czasie ofensywy bolszewickiej, gdy transporty broni przez Czechosłowację zostały wstrzymane, odbierał transporty dla polskiej armii w Gdańsku i Tczewie. Po zwolnieniu z wojska w grudniu 1920 r. studiował na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie uzyskał tytuł doktora prawa. Był urzędnikiem państwowym w Katowicach, tam mieszkał. Działał w „Macierzy Szkolnej” i „Komitecie Obrony Kulturalnej Polaków w Czechosłowacji”. Odznaczony BKZ. Żonaty. Przydzielony do kadry oficerskiej Okręgu Korpusu V Kraków.

Wpisany na LW z Kozielska 022/21 z 9 IV 1940, poz. 8, t. 3089. W Katyniu niezidentyfikowany, prawdopodobnie podczas ekshumacji sądzono, że jest to ciało Eugeniusza Urbańczyka (brata Erwina), nr AM 672. Przy zwłokach znaleziono list w języku niemieckim z Katowic i dwie pocztówki. O Erwinie Urbańczyku jest wzmianka w notatniku Andrzeja Riegera znalezionym w Katyniu (spotkanie 17 października 1939 w

obozie przejściowym w Kozielszczyźnie). Jego fotografia znajduje się w Muzeum Adwokatury Polskiej w Warszawie.

KC-K 660; Mo 197, Z 163; T 238, 639; Król 123; Bor 25, 32, 58-59; Koz 53, 527, 1191; WPH 1990, nr 3-4, s. 336; WPH 1991, nr 1, s. 408-409; WPH 1993, nr 3, s. 314-315; Zwrot 1976, nr 8; GZC 1991, nr 21; Těš 1991, nr 3, s. 14; OAK-M; BŚ-M, zeszyt 21, s. 45

WAWRZYCZNY Józef

Ur. 22 VII 1912 w Gołkowicach, pow. rybnicki, syn Antoniego i Filomeny z Poloczków. Podporucznik rezerwy (1937). Absolwent Gimnazjum św. Jacka w Krakowie (1933), student prawa na Uniwersytecie Jagiellońskim. Pracował jako urzędnik sądowy. Ukończył SPR Piechoty w Zambrowie i dywizyjny kurs podchorążych rezerwy przy 79 pp. Przydzielony do 4 psp Cieszyn.

Wpisany na LW z Kozielska (transport bez oznaczenia) z 1 IV 1940, poz. 56. W Katyniu pod nrem AM 1938 błędnie zidentyfikowany jako Wawrzycki. Przy zwłokach znaleziono kartę szczepień i dwie wizytówki (jedna z nazwiskiem Rudolf Zeman, Wodzisław Śląski). Wzmianka o nim też na znalezionej w Katyniu kartce z adresami Lotariusza Gołyszniego.

KC-K 672 (Wawrzyczny); Mo 200 (Wawrzycki); T 241 (Wawrzycki), 596 (Вавжичны); Król 123 (Wawrzyczny); WPH 1990, nr 3-4, s. 317 (Wawrzycki); Koz 899, 938 (Wawrzyczny); CAW-AP 3502

WDÓWKA Józef

Ur. 30 X 1906 w Wędryni, pow. cieszyński, syn Pawła i Marii z Łabajów. Podporucznik rezerwy (1933). Ukończył Polską Szkołę Wydziałową w Bystrzycy, trzy klasy Gimnazjum im. A. Osuchowskiego w Cieszynie oraz Seminarium Nauczycielskie w

Cieszynie (1928). Nauczyciel w szkole powszechnej w Skoczowie, gdzie mieszkał, w latach 1938-1939 uczył w Pietwałdzie. Działacz Macierzy Szkolnej i Polskiego Związku Zachodniego. Ukończył kurs w BPR Piechoty nr 5a w Cieszynie. Przydzielony do 3 psp, następnie do 4 psp w Cieszynie. Żonaty, miał syna Władysława. Pisał do rodziny z Kozielska.

Wpisany na LW z Kozielska (transport bez oznaczenia) z 1 IV 1940, poz. 87. W Katyniu niezidentyfikowany. Jest o nim wzmianka w notatniku Pawła Brusa znalezionym w Katyniu (spotkanie 24 IX 1939 we Frydrykówce podczas transportu do obozu Kozielszczyzna, spotkanie 19 XI 1939 w obozie w Kozielsku).

KC-K 675; Mo 201 (imię Adam); Z 152; T 241 (imię Adam), 596; Król 123; Bor 32, 59, 138 (list); Koz 195, 407, 1195 (tu imię Adam, może być mylony z kapitanem Henrykiem Wdówką); WPH 1990, nr 3-4, s. 317; WPH 1991, nr 3-4, s. 507; GZC 1991, nr 16; Kronika 1989, nr 51; Těš 1991, nr 3, s. 14; Wykaz oficerów; CAW-AP 6276, 6740; OAK-M; BŚ-M, zeszyt 9

WIECHEĆ Karol

Ur. 14 XII 1912 w m. Zamarski p. Cieszynem, syn Jerzego i Anny z Dziadków. Podporucznik rezerwy (1938). Ukończył 5 klas w gimnazjum w Cieszynie, absolwent Wydziału Mechanicznego w Państwowej Szkole Przemysłowej w Bielsku (1934). Otrzymał tytuł technika mechanika, podjął pracę w Zakładach Budowy Maszyn Huty „Zgoda” w Świętochłowicach jako konstruktor maszyn i urządzeń górniczych. Następnie pracował w Generalnej Dyrekcji Godula SA w Katowicach i mieszkał w Chorzowie. Ukończył Dywizyjny Kurs Podchorążych Rezerwy Piechoty przy 4 psp w Cieszynie. Żonaty z Adelą Podogrodzką (aresztowana przez Niemców i więziona do końca wojny w obozie Ravensbrück), miał córkę Jadwigę. Przydzielony do 4 psp Cieszyn, w jego szeregach uczestniczył w wojnie 1939 r. Z Kozielska wysłał do rodziny jedyny list z datą 29 XI 1939.

Wpisany na LW z Kozielska 022/1 z 9 IV 1940, poz. 85, t. 2964. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 671, przy zwłokach znaleziono kopertę.

KC-K 681(błędnie m. ur. Zamarskie); Mo 202; T 243, 641; Król 213; R. Wołagiewicz: Katyń w albumach rodzinnych, Szczecin 1991, s. s. 179; WPH 1990, nr 3-4, s. 326; WPH 1992, nr 2, s. 427; CAW-AP 5900

WILCZYŃSKI Henryk Feliks

Ur. 21 V 1910 w Śląskiej Ostrawie, syn Józefa i Albiny z Mazankiewiczów, magister historii. Podporucznik rezerwy (1937). Absolwent Polskiego Gimnazjum Realnego im. J. Słowackiego w Orłowej (1927) i Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (w 1932 r. obronił pracę maderską „Geneza Zjazdu Słowiańskiego w Pradze 1848 r.”). Nauczyciel gimnazjalny w Krakowie oraz pracownik Wojewódzkich Związków Zawodowych w Katowicach. Przeszedł przeszkolenie w SPR Piechoty w Zambrowie, ukończył Dywizyjny Kurs Podchorążych Rezerwy w 5 pp Legionów w Wilnie (1934). Przydzielony do 1 pp Legionów w Wilnie, od 1937 r. przeniesiony do 73 pp w Katowicach. Żonaty.

Wpisany na LW z Kozielska 025/3 z 9 IV 1940, poz. 72, t. 4568. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 1417. Przy zwłokach znaleziono kartę sportową i różne pisma.

KC-K 686; Mo 204; T 245, 654; Król 123; Bor 32, 59; Koz 54; 40 lat, s. 38; WPH 1990, nr 3-4, s. 345; WPH 1992, nr 2, s. 430-431; Zaganie Śląskie 1960, nr 4, s. 650; GZC 1991, nr 21; Těš 1991, nr 3, s. 14; CAW-AP 14074,17068; OAK-M; ZAO, metryka Katolickiego Urzędu Parafialnego Śląskiej Ostrawy

WISEŁKA Paweł

Ur. 1 IV 1914 w Godziszowie, woj. śląskie, syn Pawła i Anny z Bzudnych. Podporucznik rezerwy (1937). Absolwent Państwowej Szkoły Handlowej w Cieszynie (1934). Urzędnik w Katowicach, po 1938 r. w Cieszynie Zachodnim. Ukończył dywizyjny

kurs pchor. rez. przy 4 psp w Cieszynie (1935); przydzielony do 3 psp, od 1937 r. do 4 psp w Cieszynie.

Wpisany na LW z Kozielska 036/2 z 16 IV 1940, poz. 64, t. 2828. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3964, przy zwłokach znaleziono list i kartę szczepień. Jego nazwisko jest na kartce z adresami Lotariusza Gołyszynego znalezionej w Katyniu.

KC-K 690; Mo 205; T 246, 691; Król 123; Koz 899; WPH 1990, nr 3-4, s. 369; WPH 1993, nr 2, s. 380-381; CAW-AP 7729

WIŚNIEWSKI Alfred Paweł

Ur. 19 VI 1912, syn Pawła, magister chemii. Podporucznik rezerwy (1935). Absolwent SPR Artylerii we Włodzimierzu Wołyńskim. Przydzielony do 21 pułku artylerii lekkiej w Białej. W sierpniu 1939 r. zmobilizowany do pułku, który wszedł w skład 21 DPG w Armii Kraków. W jego szeregach walczył 1 IX 1939 w okolicach Bogumina, skąd przeszedł szlak bojowy aż pod Lwów. W okolicach Dzikowa Nowego dywizja została 16 IX 1939 rozbita, żołnierze, którzy przebijali się na północ i w kierunku Lwowa, zostali wzięci do sowieckiej niewoli.

Wpisany na LW z Kozielska 029/5 z kwietnia 1940 (bez daty), poz. 12, t. 2596. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 1163 (pod nazwiskiem Wiśniewski), przy zwłokach znaleziono legitymację urzędnika państwowego, kartę szczepień i ręcznie zapisaną kartkę.

KC-K 692 (Wiśniowski); Mo 205 (Wiśniewski); T 246 (Wiśniewski), 665 (Вишне夫斯基); Król 123 (Wiśniowski); Koz 55 (Wiśniewski); WPH 1990, nr 3-4, s. 253 (Wiśniewski); WPH 1993, nr 3, s. 321 (Wiśniowski)

WITOSZA Ludwik Szymon

Ur. 19 VII 1907 w Suszcu, pow. pszczyński, syn Pawła i Marii z Gogołów.
Podporucznik rezerwy (1932). Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Pszczynie (1927). Nauczyciel szkoły powszechnej w Rówieniu p. Żorami. Absolwent kursu BPR Piechoty nr 5 w Krakowie (1929). Przydzielony do 75 pp w Chorzowie, następnie przeniesiony do 4 psp Cieszyn.

Wpisany na LW z Kozielska 017/1 z kwietnia 1940 (bez daty), poz. 69, t 3994. W Katyniu niezidentyfikowany.

KC-K 694; T 629; Król 123; WPH 1990, nr 3-4, s. 332; CAW-AP 5428, 9808, 15009

WOJAKOWSKI Zenon Baltazar

Ur. 6 I 1906 we Lwowie, syn Józefa i Bronisławy z Fichtelbaumów. Podporucznik rezerwy (1933). Uczęszczał do gimnazjum we Lwowie, absolwent gimnazjum w Samborze (1924) i Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. Matematyk, nauczyciel w gimnazjum w Brodach, w latach 1938-1939 w Orłowej. Ukończył kurs w BPR Piechoty nr 10 w Gródku Jagiellońskim (1931). Przydzielony do 49 pp w Kołomyi, następnie do 5 psp w Przemyślu. W 1939 r. zmobilizowany do 52 pp w Złoczowie, później przeniesiony do Ośrodka Zapasowego 12 DP.

Wpisany na LW z Kozielska 029/3 z 13 IV 1940, poz. 26, t. 1010. W Katyniu niezidentyfikowany.

KC-K 698; Mo 207; T 661; Król 124; WPH 1990, nr 3-4, s. 348

WOLF Emilian Józef

Ur. 4 VII 1898 w Gródku Jagiellońskim, syn Huberta i Józefy z Lalickich. Porucznik rezerwy (1939). Ukończył sześć klas gimnazjum w Serecie, należał do „Koła Młodzieży Polskiej” i do „Sokoła”. W 1915 r. został zmobilizowany do 20 pułku strzelców armii austriackiej, na froncie włoskim został dwukrotnie ranny. Zdemobilizowany 30 X 1918 w stopniu kaprała. W kwietniu 1919 r. wstąpił ochotniczo do WP, w składzie 6 pułku ułanów uczestniczył w walkach z Ukraińcami. Z powodu choroby zwolniony do rezerwy, w styczniu 1920 r. ponownie w wojsku, w 11 pp ziemi będzińskiej, gdzie pełnił funkcję podoficera w dziale gospodarczym. Brał udział w walkach na froncie wołyńsko-ukraińskim, po powrocie pułku do Będzina został w czerwcu 1922 r. bezterminowo urlopowany. W 1923 r. zdał egzamin pedagogiczno-humanistyczny w Mysłowicach i podjął pracę nauczyciela w szkole powszechnej w Grzegowie, pow. świętochłowicki, następnie w Rudzie. Od lutego 1929 r. pracował jako urzędnik administracyjny w Hucie „Pokój” w Katowicach. Ukończył SPR Piechoty nr 5a w Cieszynie (1928). Został wcielony do 75 pp w Królewskiej Hucie, ostatnio należał do 4 psp w Cieszynie. Działał w „Związku Oficerów Rezerwy”, w „Związku Kaniowczyków i Żeligowczyków”. Odznaczony Medalem 10-lecia, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921.

Wpisany na LW z Kozielska (bez oznaczenia transportu) z 2 IV 1940, poz. 29, t. 3929. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 209, przy zwłokach znaleziono dowód osobisty i cygarniczkę. Wzmianka o nim też w notatniku Zbigniewa Przystasza znalezionym w Katyniu.

KC-K 703; Mo 208; T 606; Król 124; Koz 826, 1201; WPH 1990, nr 3-4, s. 323; WPH 1992, nr 1, s. 548; CAW-AP 10457

ZAHRAJ Teodor

Ur. 9 XI 1911 w Kostkowicach, pow. cieszyński, syn Jana i Marii z Gabzdylów. Podporucznik rezerwy (1937). Absolwent Gimnazjum im. Antoniego Osuchowskiego w Cieszynie (1932). Urzędnik, mieszkał w Cieszynie. Ukończył dywizyjny kurs pchor. rez.

w 73 pp w Oświęcimiu (1934). Przydzielony do 4 psp Cieszyn. Żonaty. Zmobilizowany w sierpniu 1939 r. do 4 psp 21 DPG jako dowódca 1 plutonu w 2 kompanii ciężkich karabinów maszynowych.

Wpisany na LW z Kozielska (bez oznaczenia transportu) z 3 IV 1940, poz. 40. W Katyniu niezidentyfikowany; jego nazwisko jest na liście oficerów Lotariusza Gołyszniego znalezionej w Katyniu.

KC-K 719; Mo 212; Król 124; T 254; 593; Koz 743, 1207; WPH 1990, nr 3-4, s. 316; WPH 1991, nr 1, s. 414-415; CAW-AP 6271

ZEMAN Rudolf

Ur. 1 X 1898 w Bujakowie, pow. bielski, syn Jana i Anny ze Szlagórw. Podporucznik rezerwy (1925). Uczęszczał do szkół powszechnych w Bujakowie i Kętach, ukończył trzy klasy Gimnazjum Realnego w Białej, absolwent Szkoły Handlowej w Białej (1916). Podjął pracę pomocnika buchaltera w Związku Ekonomicznym Kółek Rolniczych w Białej i Krakowie, jednak już w grudniu 1916 r. zgłosił się na ochotnika do Legionów Polskich. Został przydzielony do 5 pp I Brygady Legionów, służył w Intendenturze Komendy Legionów Polskich w Warszawie, następnie w 2 kompanii technicznej w Przemyśle. Na wiosnę 1918 r. internowany w obozie w Witkowicach p. Krakowem, wcielony do armii austriackiej i wysłany na front włoski. Odbył kurs podoficerski w Buttrio, walczył w 77 pp nad Piawą, gdzie został ranny. Dostał się do niewoli włoskiej, przebywał w obozie La Mandria di Chivasso. Zgłosił się do Armii gen. Hallera we Francji, został wcielony do 3 pp im. Adama Mickiewicza. Odbył kurs podoficerski i został szefem 2 kompanii 10 pułku strzelców. W czerwcu 1919 r. wrócił do Polski, służył w stopniu sierżanta w baonie zapasowym 52 pp we Lwowie jako podoficer rachunkowy i kancelaryjny. W 1920 r. jako szef 5 kompanii 52 pp uczestniczył w walkach na Podolu, nad Zbruczem, pod Podwołoczyskami, Tarnopolem, nad Strypą. Po zwolnieniu do rezerwy w czerwcu 1921 r. zam. w Krzemieńcu jako osadnik wojskowy. Pracował w charakterze urzędnika cywilnego przy Pow. Kdzie Uzupełnień w Krzemieńcu, był

sekreterzem Państwowego Związku Osadników Wojskowych, urzędnikiem w Banku Handlu i Przemysłu w Krzemieńcu, następnie buchalterem w Państwowej Hurtowni Wódek w Krakowie i Wodzisławiu Śląskim. Ukończył SPR Piechoty w Krakowie (1928). Przydzielony do 45 Pułku Strzelców Kresowych w Równem, od 1931 r. przeniesiony do 4 psp w Cieszynie. Zam. w Wodzisławiu Śląskim. Odznaczony Krzyżem Legionowym i MN.

Wpisany na LW z Kozielska 035/4 z 16 IV 1940, poz. 3, t. 2137. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3362, przy zwłokach znaleziono książeczkę oszczędnościową PKO, trzy listy, dwa odznaki pułkowe i różaniec. Jego wizytówkę znaleziono przy zwłokach Józefa Wawrzycznego (AM 1938).

KC-K 730; Mo 215; T 257, 685; Del-Ś 83-84; Król 124; Bor 33, 65; Koz 85, 938; WPH 1990, nr 3-4, s. 366; WPH 1991, nr 3-4, s. 530-531; GZC 1991, nr 16; Wykaz oficerów; CAW-AP 1139

ZWINCZAK Jan Rudolf

Ur. 1 IV 1901 w Krakowie, syn Jana i Magdaleny z Białoniów. Porucznik rezerwy (1935). Członek POW. W 1920 r. żołnierz 35 pp. Przydzielony do 60 pp w Ostrowie Wielkopolskim. Absolwent kursów nauczycielskich w Krakowie (1925) i Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego w Warszawie. Nauczyciel gimnazjum w Kępnie. Ostatnio mieszkał w Cieszynie. Odznaczony MN. Żonaty. Jego nazwisko znajduje się w spisie oficerów poszukiwanych przez rodziny z 24 III 1941.

Wpisany na LW z Kozielska 029/3 z 13 IV 1940, poz. 58, t. 2391. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem 1748, przy zwłokach znaleziono dwie nieczytelne pocztówki z Węgier.

KC-K 738; Mo 218; T 259, 661; Król 124; Bor 33, 59-60; Koz 835, 1213, 1283; Katyń 307; WPH 1990, nr 3-4, s. 349; Kronika 1989, nr 44; GZC 1991, nr 16; CAW-AP 129

ŻGOLL Henryk Alojzy

Ur. 22 IV 1905 w Gliwicach, syn Franciszka i Pauliny z Dzierżawów. Podporucznik rezerwy (1930). Ukończył 6 klas Gimnazjum ks. Misjonarzy w Krakowie (1924). Podjął pracę na poczcie w Rybniku. Zasadniczą służbę wojskową odbywał w 11 pp Tarnowskie Góry, ukończył pułkową szkołę podoficerską, następnie SPR Piechoty nr 5 w Cieszynie (1928). Przydzielony do 4 psp Cieszyn jako dowódca plutonu. W działaniach wojennych we wrześniu 1939 r. walczył w 4 psp w składzie 21 DPG. Po 20 IX 1939 dostał się do niewoli sowieckiej, prawdopodobnie w rejonie Tomaszowa Lubelskiego.

Wpisany na LW z Kozielska 040/2 z kwietnia 1940 (bez daty), poz. 86, t. 4134. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 2594, przy zwłokach znaleziono legitymację urzędniczą, pocztówkę, kartę szczepień.

KC-K 742; Mo 219; T 260, 699; Bor 33, 66; Król 124; WPH 1990, nr 3-4, s. 374; WPH 1993, nr 2, s. 402; GZC 1991, nr 16; Wykaz oficerów; CAW-AP 2508

ŻYCZYŃSKI Henryk Marian

Ur. 2 VIII 1890 w Husiatynie, woj. tarnopolskie, syn Szczepana i Olimpii z Kleefeldów, doktor nauk humanistycznych. Podporucznik rezerwy (1923). Ukończył gimnazjum w Brzeżanach (1910), był przewodniczącym „Tajnego Koła Młodzieży Polskiej”, założył „Związek Strzelecki” w Brzeżanach. Absolwent Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie (1914). W sierpniu 1914 r. zgłosił się na ochotnika do Legionu Wschodniego, ze względu na zły stan zdrowia został jednak zwolniony z Legionu, jak również z armii austriackiej. W 1916 r. obronił dysertację doktorską. Został ponownie powołany do armii austriackiej – do batalionu zapasowego w 58 pp w Lublinie, gdzie pełnił służbę kancelaryjną w adiutanturze batalionowej. W styczniu 1917 r. przeniesiony do Komendy Uzupełnień w Stanisławowie. Odbył szkolenie w szkole dla aspirantów oficerskich w Nowym Mieście na Morawach i powrócił do batalionu zapasowego w 58 pp. We wrześniu 1918 r. zwolniony z armii austriackiej. Rozpoczął pracę nauczycielską w Polskim Gimnazjum

Realnym im. J. Słowackiego w Orłowej, następnie w Gimnazjum im. A. Osuchowskiego w Cieszynie; uczestniczył w akcji plebiscytowej na Śląsku Cieszyńskim. Bezskutecznie ponawiał prośby o powołanie do WP, dopiero w 1923 r. otrzymał zezwolenie na kategorię C2. Został przydzielony do kadry Okręgu Korpusu II. W 1927 r. przeniósł się z Cieszyna do Lublina, gdzie do wybuchu wojny był profesorem historii i literatury polskiej na Wydziale Nauk Humanistycznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Odznaczony Medalem 10-lecia Odzyskania Niepodległości i Srebrnym Wawrzynem Polskiej Akademii Literatury. Żonaty z Zofią Cwojdzinską. Miał syna Jerzego.

Wpisany na LW z Kozielska 029/5 z kwietnia 1940 (bez daty), poz. 18, t. 2670. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 2797. Przy zwłokach znaleziono legitymację urzędniczą, dwa pisma wojskowe, pocztówkę i kartę wstępu do Kasyna Oficerskiego Garnizonu Wojskowego Lublin. W notatniku Pawła Brusa znalezionym w Katyniu wzmianka o życzeniach noworocznych (1 I 1940) dr. Życzyńskiemu w obozie w Kozielsku.

KC-K 746; Mo 220; T 261, 666; Król 124; Bor 33, 60; Koz 776, 1215, 1283 (Życzyński); Pamiętnik Literacki 1946, s. 460-463; WPH 1990, nr 3-4, s. 353, 437-438; Kronika 1989, nr 44; GZC 1991, nr 21; Těš 1991, nr 3, s. 14; CAW-AP 1512; OAK-M

ŻYŁA Wilhelm

Ur. 8 I 1910 w Lutyni Polskiej (obecnie Orłowa-Lutynia), pow. frysztacki, syn Jana i Marii z Szojterów. Podporucznik rezerwy (1936). Urodził się w wielodzietnej rodzinie górnika (3 siostry i 6 braci). Absolwent Polskiego Gimnazjum Realnego im. J. Słowackiego w Orłowej oraz Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie (w 1932 r. praca dyplomowa „Rybacktwo słodkowodne w Polsce”). Pracownik stołecznego Banku Gospodarstwa Wiejskiego, mieszkał w Warszawie. Ukończył dywizyjny kurs podchorążych rezerwy piechoty w 24 pp (1934), został przydzielony do 23 pp w Włodzimierzu Wołyńskim. Działacz społeczny, uprawiał narciarstwo, kolarstwo i wioślarstwo. Kawaler. Wysłał do rodziny dwa listy z Kozielska.

Wpisany na LW z Kozielska 029/4 z 13 IV 1940, poz. 48, t. 3208. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3097. Przy zwłokach znaleziono pocztówki i list.

KC-K 746; Mo 220; T 262, 664; Król 124; Bor 33, 60-61; 40 lat, s. 38; WPH 1990, nr 3-4, s. 351; WPH 1991, nr 1, s. 429-430; Zwrot 1976, nr 8; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 21; Zaganie Śląskie 1960, nr 4, s. 651; Těš 1991, nr 3, s. 14; CAW-AP 1476; OAK-M; BŚ-M, zeszyt 23

Kozielsk

BURZYK Sylwester

Ur. 30 X 1899 w Karwinie, syn Sylwestra i Rozalii z Wierbów. Podporucznik rezerwy. Pochodził z rodziny mierniczego na kopalni. Absolwent Polskiego Gimnazjum Realnego im. J. Słowackiego w Orłowej (1918). W marcu 1917 r. wcielony do armii austriackiej, absolwent kursu Szkoły Oficerskiej Rezerwy Piechoty Nr 1 w Opawie. Przydzielony do 28 pułku Obrony Krajowej, na froncie włoskim dostał się do niewoli. W grudniu 1918 r. wstąpił do Armii gen. Hallera we Włoszech, pełnił służbę farmaceuty. W lipcu 1919 r. wrócił do Polski i służył w składzie 6 dywizji Armii gen. Hallera w Ambulansie Nr 6 w Tarnopolu jako kierownik apteki i oficer prowiantowy szpitala. W październiku 1919 r. zwolniony na prace w Głównym Komitecie Plebiscytowym w Cieszynie, następnie został dowódcą 5 kompanii POW w Karwinie (Szyby Gabriela, Barbara). Ponownie zgłosił się do WP na front bolszewicki i został przydzielony do 12 DP jako farmaceuta w kompanii sanitarnej, później był kierownikiem apteki Szpitala Polowego Nr 608, 202 oraz 607. W marcu 1921 r. został zwolniony do rezerwy. Ukończył kurs Akademii Handlowej w Krakowie (1922) i odbył praktykę jako farmaceuta. Mieszkał z rodziną w Karwinie-Kopalniach, później w Rybniku, gdzie był urzędnikiem na kopalni. Żonaty. Odznaczony BKZ. Od 1938 r. był kierownikiem biura, mieszkał z rodziną w Cieszynie. W WP przydzielony jako oficer administracji sanitarnej do kadry zapasowej 5 Szpitala Okręgowego, korpus oficerów administracji, Powiatowa

Komenda Uzupełnień Katowice. Wzięty do niewoli 18 IX 1939 pod Tarnopolem. Wzmianka o nim w notatniku Andrzeja Riegera znalezionym w Katyniu dotyczy 17 października 1939 r. i obozu przejściowego w Kozielszczyźnie, skąd został przywieziony 4 XI 1939 do Kozielska. Rodzina otrzymała list z Kozielska wysłany 29 XI 1939.

Na listach wywózkowych NKWD nie figuruje. Według dokumentów NKWD zmarł 17 I 1940 w Kozielsku i 20 I 1940 został pochowany na miejskim cmentarzu.

Z 76; T 83; Król 114; Bor 42-43, 130, 136-137 (list); Katyń 497; Koz 527, 1047; Pam 276; 40 lat, s. 38; Jeńcy zmarli 25; Gruner 55 (miejsce śmierci Starobielsk); GL 28. 12. 1989; Těš 1991, nr 3, s. 14; OAK-M; CAW – sygn. I 481.B.15429

Charków

Ofiary wywiezione w kwietniu i maju 1940 r. zobożu w Starobielsku,
zamordowane w budynku NKWD w Charkowie,
pogrzebane na Polskim Cmentarzu Wojennym w Charkowie

ADLER Jakub Wit

Ur. 25 I 1903 w Morawskiej Ostrawie, syn Adolfa; doktor medycyny. Podporucznik rezerwy (1933). Absolwent Gimnazjum im. K. Brodzińskiego w Tarnowie (1923) i Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Karola w Pradze (1931). Lekarz. Absolwent SPR Sanitarnej w Warszawie. Jako podchorąży rezerwy przydzielony do 9 pułku piechoty Legionów, ostatnio jako młodszy lekarz pułku do 5 Szpitala Okręgowego.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 9.

KC-Ch 2; Mo 261; WPH 1992, nr 4, s. 288; MKat, 1772/A, Zbiór relacji i opracowań

BESELJAK Alfons

Ur. 1 VI 1895 w m. Vysoké Mýto w Czechach, syn Franciszka i Heleny z Ulanieckich. Podpułkownik służby stałej. W latach 1915-1916 służył w armii austriackiej, był ranny, dostał się do niewoli. W WP od 1920 r. w V Dywizji Syberyjskiej, przydzielony do 21 pułku ułanów Ukończył Szkołę Pilotów w Bydgoszczy (1922), służył w 3 i 1 pułku lotniczym. Od 1937 r. był komendantem SPR Lotnictwa w Sadkowie. Odznaczony SKZ, medalem 1918-1921.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 312. Podczas ekshumacji w Charkowie w 1991 r. znaleziono przy zwłokach Jerzego Sochy fragment dokumentu z jego nazwiskiem.

KC-Ch 25; Mo 263 (Beseliak); T 385 (Beseliak), 920; ZK 300; WPH 1992, nr 4, s. 288; MKat, 1873/A Beseliak); J. Pawlak, Ostatnie lądowanie

BRODA Karol

Ur. 23 IX 1907 w Ogrodzonej, pow. cieszyński, syn Jerzego i Anny z Koźdoniów. Podporucznik rezerwy (1934). Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie (1927) i wyższych kursów nauczycielskich w Warszawie (1935). Nauczyciel szkół powszechnych w Ustroniu i Trzyńcu. Absolwent BPR Piechoty nr 5 (1932), przydzielony do 4 psp, gdzie odbywał ćwiczenia rezerwy jako dowódca plutonu.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 151 (251).

KC-Ch 43; Mo 266; T 389, 918; WPH 1992, nr 4, s. 289; Król 125; Bor 68; GZC 1991, nr 17; Těš 1992, nr 1, s. 19; Wykaz oficerów; MKat, 1957/A

BUDZIŃSKI Jan

Ur. 11 V 1905 w Smodnej, pow. kosowski, syn Bronisława i Heleny, doktor weterynarii. Podporucznik rezerwy (1935). Członek POW w Kosowie. Absolwent gimnazjum w Kołomyi (1925) i Akademii Weterynaryjnej we Lwowie (1931). Później lekarz weterynarii w Darkowie na Zaolziu. Absolwent SPR Kawalerii w Grudziądzu (1932), przydzielony do 10 pułku ułanów. W 1939 r. zmobilizowany do 6 pułku artylerii lekkiej.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 154 (254), według dopisku został wywieziony z obozu 18. 4. 1940.

KC-Ch 49; Mo 267; T 391, 918; Król 125; Bor 34, 68; Gruner 38; WPH 1992, nr 4, s. 290; GZC 1991, nr 17; Těš 1992, nr 1, s. 18; MKat, 1989/A; T. Mikulski, Biogramy jeńców

CEGIELSKI Jerzy Wojciech Faustyn

Ur. 15 II 1887 w Poznaniu, syn Stefana i Albertyny z Nieżychowskich. Podpułkownik w stanie spoczynku. Agronom. W WP od 1919 r., przydzielony do 15 pułku artylerii polowej. Uczestnik wojny 1920 r. jako dowódca dyonu. Instruktor Obozu Szkół Artylerii, służył w dyonie szkolnym artylerii OK VII, 1 pułku artylerii polowej Legionów, od 1930 r. dowódca 3 pułku artylerii lekkiej Legionów. Odznaczony VM 5 kl., KW dwukrotnie, medalami 1918-1921 i 10-lecia. Przydzielony do OK VII. Od 1932 r. w stanie spoczynku, pracownik Oddziału Banku Cukrownictwa w Cieszynie.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 3618.

KC-Ch 56; Mo 268; T 392, 979; Król 125; WPH 1992, nr 4, s. 291; MKat, 2025/A; CAW-AP 1290 7367, 6947; VM 54-4593

DOSTAL Adolf

Ur. 30 XII 1873 w Pradze, Czechy, syn Leopolda. Podpułkownik w stanie spoczynku. Absolwent Wydziału Prawa Uniwersytetu Karola w Pradze. Od 1914 r. żołnierz II Brygady Legionów Polskich. W WP od 1918 r. jako oficer ewidencyjny i referent budżetowy w Oddziale III Sztabu Generalnego. Od 1926 r. w stanie spoczynku. W 1939 r. w ewidencji Pow. Kdy Uzupełnień Warszawa Miasto III. Odznaczony KN.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 1051. Podczas ekshumacji w Charkowie w 1991 r. znaleziono przy zwłokach Jerzego Sochy fragment dokumentu z jego nazwiskiem.

KC-Ch 95; T 401, 932; ZK 302; WPH 1992, nr 4, s. 294

FALEŃSKI Paweł

Ur. w 1914 r., syn Franciszka. Podporucznik służby stałej (1936). Przydzielony do 1 psp, później do 4 psp Cieszyn. W 1939 r. znalazł się w Ośrodku Zapasowym 21 Dywizji Piechoty Górskiej, dostał się do niewoli sowieckiej 19 września pod Nadwórną.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 3424.

KC-Ch 109; T 404, 975; Król 125; Bor 72; WPH 1992, nr 4, s. 295; Těš 1992, nr 1, s. 19; J. Giza, Nowosądecka lista katyńska; Wykaz oficerów; MKat

FEBER Leon

Ur. 5. 6. 1917 w Stonawie, pow. frysztański, syn Augustyna i Marii z Wałoszków. Podchorąży rezerwy. Absolwent Polskiej Szkoły Wydziałowej w Karwinie-Solcy i Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie (1937). Nauczyciel w szkołach powszechnych w Dąbrowie i Pietwałdzie na Zaolziu. Absolwent Centrum Wyszkożenia Lotnictwa Nr 1 w Dęblinie, gdzie był w charakterze obserwatora. Rodzina otrzymała 4 II 1940 zawiadomienie PCK w Moskwie o jego pobycie w niewoli, w obawie przed represjami kartka została później spalona.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 3429. Sąd Powiatowy w Karwinie 5 IV 1949 uznał go za zmarłego.

KC-Ch 110; Z 169; T 975; Król 125; Bor 68-69, 155; Těš 1992, nr 1, s. 18; WPH 1992, nr 4, s. 295; MKat

FRANEK Karol Błażej

Ur. 30 I 1909 w Ropicy, pow. cieszyński, syn Józefa i Marianny z Pindorów, magister prawa. Podporucznik rezerwy. Absolwent gimnazjum w Cieszynie i Wydziału Prawno-Ekonomicznego Uniwersytetu Poznańskiego. Pracował w Katowicach. Absolwent

dywizyjnego kursu podchorążych rezerwy piechoty przy 65 pp, ostatnie ćwiczenie w 74 pp (1938).

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 3478.

KC-Ch 118; Mo 276; T 405, 976; Król 125; Bor 74; GZC 1991, nr 19; WPH 1992, nr 4, s. 296; Těš 1992, nr 1, s. 19; CAW-AP 1850; OAK-M

GLUZA Paweł

Ur. 1 XI 1913 w Ustroniu, pow. cieszyński, syn Pawła i Anny z Chwastków.
Podporucznik rezerwy. Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie (1933).
Nauczyciel. Absolwent dywizyjnego kursu podchorążych rezerwy piechoty przy 4 psp w Cieszynie, w tym pułku odbył ćwiczenia rezerwy (1936 i 1937).

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 800.

KC-Ch 135; Mo 278; T 409; WPH 1992, nr 4, s. 298; CAW-AP 7261

GŁĄB Rudolf Jan

Ur. 10 I 1903 w Hranicach na Morawach (Mährisch-Weisskirchen), syn Jana i Antoniny z Gądków, inżynier. Porucznik rezerwy. Absolwent gimnazjum w Krakowie (1920) i SPR Artylerii przy Dowództwie Okręgu Korpusu V. Odbył ćwiczenia rezerwy w 6 pułku artylerii polowej i w 6 pułku artylerii lekkiej, ukończył kurs dowódców baterii dla oficerów rezerwy w Centralnej Szkole Strzelania.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 646.

KC-Ch 135; T 926; WPH 1992, nr 4, s. 298; MKat; CAW-AP 2591.

HANTKE Gustaw Tadeusz Stanisław

Ur. 17 XI 1911 w Petersburgu, Rosja, syn Gustawa i Wandy z Dichlów, inżynier. Podporucznik rezerwy (1936). Absolwent Wydziału Chemii Uniwersytetu w Nancy, Francja (1933). Chemik. Absolwent Korpusu Kadetów nr 3 w Rawiczu (1930), SPR Łączności w Zegrzu (1934), przydzielony do 1, następnie 6 baonu telegraficznego. W 1939 r. kierownik koksowni Huty Trzynieckiej. Uczestnik obrony Twierdzy Brześć.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 1424.

KC-Ch 159; Mo 281; T 415, 939 (Kantke); Król 125 (Handke); Bor 24, 69; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 17; Těš 1992, nr 1, s. 18-19; WPH 1992, nr 4, s. 300; CAW-AP 1161, 3667

HOLAN Albert Teodor

Ur. 28 III 1898 w Markłowicach, pow. frysztański, syn Jakuba i Elżbiety z Błażejów. Kapitan służby stałej. Rodzina mieszkała w Kaczycach. W WP służył ochotniczo w 31 pp, w 1919 r. dostał się do niewoli czeskiej. Uczestniczył w akcji plebiscytowej na Śląsku Cieszyńskim. W 1920 r. został przydzielony do 4 psp Cieszyn, później do 5 Brygady KOP i 3 baonu strzelców, następnie był oficerem poligonowym w Centrum Wyszkożenia Piechoty w Rembertowie. Odznaczony SKZ, MN, medalami 1918-1920 i 10-lecia.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 775. Jego nazwisko zostało odczytane na przedmiotach wydobytych z grobu w Charkowie podczas ekshumacji w latach 1995-1996.

KC-Ch 166; Mo 282; T 417, 928 (Goljan); Król 125; Bor 24, 69, 178; Gruner 274; WPH 1992, nr 4, s. 301; Těš 1992, nr 1, s. 18; CAW-AP 45; MGS

JANICA Emil

Ur. 5 I 1909 w Rudzicy, pow. bielski, syn Jana i Zuzanny z Machaliców. Podporucznik rezerwy. Absolwent Wydziału Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego (1932). Pracownik administracji państwowej, początkowo był referendarzem w Starostwie w Pszczynie, później wicestarostą grodzkim w Chorzowie. Odbywał kurs podchorążych rezerwy piechoty przy 4 psp Cieszyn, przydzielony do 4 psp Cieszyn. W 1939 r. ranny pod Lwowem.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 3490.

KC-Ch 182; LS 3940; T 420, 985; WPH 1992, nr 4, s. 302; MKat; Ostatnia droga; CAW-AP 1634

KOSIATY Jan Zygmunt

Ur. 23 VI 1901 w Zbyszycach, pow. nowosądecki, syn Jana i Jadwigi z Michalskich. Kapitan służby stałej (1933). Członek POW. Od 1918 r. służył ochotniczo w Legii Studenckiej w Nowym Sączu, następnie w 1 psp. Uczestnik wojny polsko-bolszewickiej w kompanii sztabowej 7 Dywizji Piechoty. W 1924 r. przydzielony do 4 psp Cieszyn, od 1938 r. dowódca kompanii w baonie KOP „Wołożyn”. Odznaczony SKZ, medalami 1918-1920 i 10-lecia. W 1939 r. dowódca 9 kompanii 207 pułku piechoty rezerwy. Uczestnik obrony Lwowa. Wysłał list do rodziny ze Starobielska.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 1638.

KC-Ch 246; Mo 291; T 433, 942; Król 125; Bor 72; J. Giza, Nowosądecka lista katyńska; Těš 1992, nr 1, s. 19; WPH 1993, nr 1, s. 286; Wykaz oficerów

KOŹDOŃ Walter Fryderyk

Ur. 19 VII 1908 w Wędryni, pow. cieszyński, syn Andrzeja i Aurelii z Łacynów. Podporucznik rezerwy. Absolwent gimnazjum w Cieszynie. Technik mechanik, mieszkał w Cieszynie. Absolwent SPR Piechoty (1931). Przydzielony do 4 psp Cieszyn, gdzie w 1938 r. odbył ćwiczenia rezerwy jako dowódca plutonu.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 1829.

KC-Ch 258; T 945; Bor 67; GZC 1991, nr 19, s. 4; Kronika 1989, nr 44; WPH 1993, nr 1, s. 287; CAW-AP 14719

KRÓL Władysław

Ur. 15 VII 1909 w Dzieńmorowicach, pow. frysztański, syn Franciszka i Teresy. Podporucznik rezerwy. Absolwent szkoły rolniczej w Czernichowie, asystent w Małopolskim Towarzystwie Rolniczym, w Zakładzie Doświadczalnym Zagrobela, woj. tarnopolskie. Przydzielony do 54 pp. W 1939 r. zmobilizowany do Rzeszowa. Ze Starobielska pisał do rodziny 29 XI 1939 oraz w lutym 1940 r. Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża 24 II 1940 zawiadomił rodzinę w Dzieńmorowicach o jego pobycie w niewoli w Starobielsku.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 1717.

KC-Ch 263; Mo 293; T 437, 943; Król 125; Bor 69, 139 (list z obozu), 144-145 (list z MCK), 152 (list z PCK); GZC 1991, nr 19; Těš 1992, nr 1, s. 18; WPH 1993, nr 1, s. 288; MKat; CAW-AP 20211

LASOTA Jan

Ur. 14 VII 1897 w Trzanowicach, pow. cieszyński, syn Jana i Anny z Hódieców. Kapitan służby stałej. Żołnierz Legionu Wschodniego i V Dywizji Syberyjskiej. W czasie

wojny polsko-bolszewickiej 1920 r. dostał się do niewoli. Od 1921 r. służył w 54 pp, 5 Brygadzie KOP – w 17 baonie „Dawidgródek”, i 59 pp. W 1934 r. został powiatowym komendantem Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego w Inowrocławiu. Odznaczony SKZ, MN.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 1920.

KC-Ch 290; Mo 296; T 442 (ze Lwowa), 947; WPH 1993, nr 1, s. 291; MKat; CAW-AP 1769/89/2915

LUKAS Marian Krzysztof

Ur. 10 VII 1912 w Żydaczowie p. Lwowem, syn Krzysztofa i Marii z Barutów. Podporucznik rezerwy. Ukończył 4 klasy Gimnazjum im. A. Osuchowskiego w Cieszynie, absolwent Wyższej Szkoły Przemysłowej w Bielsku (1931). Technik mechanik. Ukończył SPR Artylerii we Włodzimierzu Wołyńskim (1932), ćwiczenia rezerwy odbył w 21 pułku artylerii lekkiej jako dowódca baterii. W latach 1935 – 1936 pracował w Zakładach Elektrotechnicznych „Rohn – Zieliński” w Cieszynie, w 1937 r. w fabryce Kraupego w Lesznie, w 1938 r. w biurze technicznym Kuźni Ustroń, ostatnio w 1939 r. w Hucie Trzynieckiej. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczył w składzie 29 Dywizji Piechoty, ostatnio w obronie Lwowa na odcinku „Góry Stracenia”.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 1991.

KC-Ch 306; T 948; Król 125; Bor 73; A. Leinwand, Dokumenty obrony Lwowa 1939; Těš 1992, nr 1, s. 19; WPH 1993, nr 1, s. 292; CAW-AP 1015

MARCINEK Antoni Wiktor

Ur. 2 IV 1910 w Cieszynie, syn Antoniego i Jadwigi z Zaleskich. Podporucznik rezerwy. Absolwent gimnazjum w Cieszynie, student weterynarii w Warszawie. Ukończył BPR Piechoty nr 5 (1932). Odbył ćwiczenia rezerwy w 3 psp i 81 pp jako

dowódca plutonu ckm. Żonaty z Barbarą Rowińską. Zmobilizowany w Cieszynie. Według relacji brata Kazimierza, przebywał w obozie jenieckim dla oficerów grup wojskowych „Białystok” i „Wilno” w Zberezowicy p. Tarnopolem. Kazimierz chciał go stamtąd wydostać, podpłacił strażników, przyniósł mu cywilne ubranie, jednak on ze względu na swoich kolegów nie zdecydował się na ucieczkę. W grudniu 1939 r. wysłał do rodziny ze Starobielska telegram, listy nie docierały.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 2289.

KC-Ch 330; T 452 i 954; Król 125; Bor 70, 179; GZC 1989, nr 44; GZC 1991, nr 20; Kronika 1989, nr 44; Těš 1992, nr 1, s. 18; WPH 1993, nr 1, s. 294; Wykaz oficerów Cieszyn; MKat; CAW-AP 938

MARKIEL Józef

Ur. 8 X 1907 w Orłowej, pow. frysztański, syn Józefa i Heleny z Dudków, doktor prawa. Podporucznik rezerwy. Absolwent Polskiego Gimnazjum Realnego im. J. Słowackiego w Orłowej, następnie Wydziału Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Prawnik, w latach 1938-1939 był sędzią Sądu Powiatowego w Jabłonkowie. Ukończył SPR Piechoty (1932), przydzielony do 20 pp. Ćwiczenia rezerwy odbył w 4 psp jako dowódca plutonu. Żonaty od 1938 r. z Olgą. W walkach wrześniowych został lekko ranny pod Bochnią, przewieziony na leczenie do Lwowa. W grudniu 1939 r. wysłał ze Starobielska list do rodziny w Suchej Dolnej.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 2163. Jego nazwisko widnieje na cmentarzu komunalnym w Suchej Średniej.

KC-Ch 331; Z 72; Mo 301; T 452, 951; Król 125; Bor 70, 143 (listy żony), 146, 152-154; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 17; Zwrot 1991, nr 6, s. 33; Těš 1992, nr 1, s. 19; WPH 1993, nr 1, s. 294; Wykaz oficerów Cieszyn; CAW-AP 5554; OAK-M; BŚ-M, zeszyt 7

MIZERA Stefan Michał

Ur. 12 IX 1906 w Bielsku, syn Jana i Honoraty z Płonków. Podporucznik rezerwy. Absolwent Wyższej Szkoły Przemysłowej w Bielsku (1925). Technik telefonii i telegrafii, był zastępcą naczelnika Rejonowego Urzędu Poczty i Telegrafu w Bielsku. Ukończył BPR Piechoty nr 7 (1929). Przydzielony do 82 pp, następnie do 4 psp Cieszyn, 73 pp i Okręgu Korpusu I. Przydział mobilizacyjny otrzymał do rezerwy personalnej szefa komunikacji Naczelnego Dowództwa WP. Odznaczony SKZ. We wrześniu 1939 r. służył w Ośrodku Zapasowym Wielkopolskiej Brygady Kawalerii.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 2189.

KC-Ch 354; Mo 303; T 457, 952 ; Król 125; Bor 73; Těš 1992, nr 1, s. 19; WPH 1993, nr 1, s. 296; Wykaz oficerów; CAW-AP 2791

MOLIN Jan

Ur. 16 XII 1911 w Żukowie Dolnym, pow. cieszyński, syn Jana i Ewy z Michejdów. Podporucznik rezerwy. Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie (1932). Nauczyciel Szkoły Powszechnej Nr 2 w Michałkowicach na Górnym Śląsku. Ukończył dywizyjny kurs podchorążych rezerwy piechoty przy 27 pp, ćwiczenia rezerwy odbył w 74 pp oraz 73 pp. Kawaler. Pisał do rodziców 30 XI 1939 ze Starobielska.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 2166 z notatką, że został wywieziony z obozu 24 IV 1940.

KC-Ch 355; Mo 304; Z 195; T 457, 952; Król 125; Bor 34, 70-71, 140; Gruner 39; Těš 1992, nr 1, s. 19; WPH 1993, nr 1, s. 297; CAW-AP 187

MUSIAŁ Jan Karol

Ur. 22 X 1899 w Michałkowicach p. Ostrawą, syn Błażeja i Marii z Maturów. Porucznik rezerwy. Nauczyciel. Był żołnierzem armii austriackiej, legionistą. W WP od 1919 r., służył w Polskim Korpusie Posiłkowym. Uczestniczył w wojnie bolszewickiej 1920 r., w szeregach 16 pułku piechoty. Zdemobilizowany w 1921 r. i przydzielony do 44 pp, później 71 pp. Ukończył kurs SPR Piechoty przy Szkole Podoficerów Zawodowych Piechoty nr 8 w Grudziądzu (1929). Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Tarnowie (1922). Uczył w szkołach powszechnych, był kierownikiem Szkoły Powszechnej w Suchowoli, pow. sokólski. Zmobilizowany do 81 pp w Grodnie, został ranny pod Lwowem.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 2083.

KC-Ch 361; Mo 304; T 570, 950; Król 125; Bor 71, 178; Těš 1992, nr 1, s. 19; WPH 1993, nr 1, s. 297; CAW-AP 6668; MGS

RAABE Eugeniusz Edward

Ur. 29 XII 1900 w Walentynowie, syn Bertolda i Natalii. Porucznik rezerwy. Absolwent Gimnazjum Państwowego im. T. Kościuszki w Gostyninie (1921). Handlowiec. Ukończył SPR Łączności w Zegrzu (1927), został przydzielony do baonu telegraficznego, gdzie odbył ćwiczenia rezerwy. W 1937 r. ukończył kurs dowódców kompanii w Centrum Wyszkożenia Łączności. Jego syn Robert Eugeniusz mieszkał po wojnie w Cieszynie.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 2806.

KC-Ch 441; Mo 313; T 477, 964; Król 126; Bor 73; Těš 1992, nr 1, s. 19; WPH 1993, nr 1, s. 304; Wykaz oficerów; MKat, 2810/A

REJSKI Witold

Ur. 11 VII 1889 w m. Vilímov w Czechach, syn Czesława i Tekli z Grabowskich. Rotmistrz w stanie spoczynku. W latach 1909-1918 służył w armii austriackiej, ukończył Akademię Wojskową w Neustadt, w WP od 1918 r., uczestniczył w walkach 1918-1921 w 5 pułku ułanów. Do 1930 r. służył w 5 pułku ułanów, był dowódcą szwadronu, następnie kwatermistrzem, po przeniesieniu w stan spoczynku został przydzielony do kadry oficerskiej Okręgu Korpusu I. Odznaczony KW. Był właścicielem majątku Drzewica pod Opoczmem.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 2768.

KC-Ch 446; T 477 (Reiski), 963; WPH 1993, nr 1, s. 305 (Reiski); MKat, 2830/A

SABATH Augustyn

Ur. 4 XII 1895 w Gutach, pow. cieszyński, syn Stanisława i Augusty z Kellerów. Major służby stałej. Żołnierz I wojny światowej, członek POW, od 1918 r. w WP – w 7 pp, 10 pp i 1 pułku wojsk łączności. Ukończył Szkołę Podchorążych Łączności w Zegrzu (1921), służył w 54 pp, 2 pułku łączności, następnie w kompanii telegraficznej 12 Dywizji Piechoty. Od kwietnia 1935 r. w KOP. Odznaczony SKZ, medalami 1918-1921, 10-lecia. W 1939 r. został dowódcą łączności 38 Dywizji Piechoty Rezerwowej. Walczył w dowództwie obrony Lwowa.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 3240.

KC-Ch 467; T 482, 972; WPH 1993, nr 1, s. 307; MKat; CAW-AP 27765, 27886, 28079, 17463 + 9773

SANTARIUS Karol

Ur. 3 XI 1899 w Porębie, pow. frysztański, syn Józefa i Karoliny z Kołorzów, doktor medycyny. Major służby stałej. Absolwent Gimnazjum Realnego im. J. Słowackiego w

Orłowej (1918). Żołnierz Legionów Polskich, uczestniczył w walkach o Śląsk Cieszyński. W WP od 1920 r., dostał przydział do 10 pp. Ukończył Wydział Lekarski Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (1927). Był lekarzem internistą w Poznaniu. Służył jako lekarz w 25 pułku artylerii polowej, 29 pp, 14 pułku artylerii lekkiej, w 5 i 7 baonach sanitarnych, był ordynatorem oddziału chirurgicznego 7 Szpitala Okręgowego. W 1939 r. służył w szpitalu polowym. Dwukrotnie odznaczony SKZ oraz MN, medalami 1918-1921 i 10-lecia.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 2966.

KC-Ch 471; Mo 317; Z 155; T 483, 967; 40 lat, s. 38; Król 126; Bor 22, 25, 71; Zwrot 1976, nr 8; GZC 1991, nr 21; Těš 1992, nr 1, s. 18; WPH 1993, nr 1, s. 307; OAK-M

SCHMIDT Leon

Ur. 20 V 1895 w Karwinie, pow. frysztański, syn Jana i Joanny z Fajów. Kapitan służby stałej. Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie (1914), podczas I wojny światowej w armii rosyjskiej, następnie w polskich legionach. W WP od 1918 r., przydzielony do 10 pp. Uczestniczył w akcji plebiscytowej na Śląsku Cieszyńskim oraz w walkach 1919 – 1921 w szeregach 42 pp, gdzie pełnił służbę do 1930 r. Następnie w 1 psp, od 1935 r. służył w Pow. Kdzie Uzupełnień w Nowym Sączu, ostatnio był referentem PKU w Cieszynie. Dwukrotnie odznaczony KW oraz medalami 1918-1920 i 10-lecia. Żonaty z Ireną. Pisał do rodziny z Starobielska.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 3721.

KC-Ch 474; T 981; Król 126; Bor 25, 71; GZC 1991, nr 21 (Szmied Leopold); Těš 1992, nr 1, s. 18; WPH 1993, nr 1, s. 308; Wykaz oficerów; MKat 3050/A; ZAO, metryka Katolickiego Urzędu Parafialnego w Karwinie, s. 247; OAK-M

SOŁTYSIK Stanisław Józef

Ur. 8 V 1907 Żmigrodzie Nowym, pow. jasielski, syn Andrzeja i Zofii z Nowaków. Podporucznik rezerwy. Absolwent Wydziału Weterynarii Uniwersytetu Lwowskiego. Lekarz weterynarii. Ukończył SPR Kawalerii (1933), przydzielony do 14 pułku ułanów. Był rejonowym lekarzem weterynarii w Rychwałdzie, pow. frysztacki. Latem 1939 r. po wypadku motocyklowym przebywał w 5 Szpitalu Okręgowym, ewakuowanym do Tarnopola, gdzie dostał się do niewoli.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 2979.

KC-Ch 503; T 490; Król 126; Bor 67; Z. Godyń, Straty spośród kawalerzystów i pancernych z rąk sowieckich w II wojnie światowej; GZC17/91, s. 4; WPH 1993, nr 1, s. 310; CAW-AP 7371

SZEFER Tadeusz Mieczysław

Ur. 31 III 1914 w Dąbrowie, pow. frysztacki, syn Leopolda i Heleny z Tychowskich. Podporucznik kawalerii rezerwy. Absolwent i doktorant Szkoły Głównej Handlowej oraz student prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Ekonomista, pracownik Referatu Morskiego Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni. Absolwent SPR Kawalerii (1936), dowódca plutonu 8 pułku ułanów. W 1939 r. pełnił służbę w Ośrodku Zapasowym Krakowskiej Brygady Kawalerii.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 3802.

KC-Ch 533; T 497, 983; Janusz Wielhorski, Kawaleria polska i bronie towarzyszące w kampanii wrześniowej 1939; WPH 1993, nr 1, s. 313; CAW-AP 23079

WÖLLERSDORFER Adolf

Ur. 18 VI 1885 w Mostach p. Cieszynem, syn Rudolfa i Marii, doktor medycyny. Podpułkownik w stanie spoczynku. Ukończył studia medycyny na Uniwersytecie w Wiedniu (1912). W latach 1914–1918 służył w armii austriackiej, gdzie uzyskał st. lekarza sztabowego. Od 1918 r. w Wojsku Polskim organizował służbę zdrowia, w latach wojny 1919-1920 pełnił służbę w szpitalu wojskowym w Przemyśle. Po wojnie zatrudniony w 10 Szpitalu Okręgowym. W 1936 r. został przeniesiony w stan spoczynku z przydziałem do kadry zapasowej 10 Szpitala Okręgowego. Przeniósł się do Skoczowa, gdzie objął posadę lekarza gminnego. Żonaty z Elzą, miał syna Jana. Odznaczony ZKZ. W 1938 r. wrócił do Mostów pod Cieszynem. Pisał do rodziny kilkakrotnie ze Starobielska; starał się nawiązać kontakt również za pośrednictwem Niemieckiego Czerwonego Krzyża, który 9 IV 1940 przysłał rodzinie adres obozu w Starobielsku.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 588. Podczas ekshumacji w Charkowie w 1991 r. znaleziono przy zwłokach Jerzego Sochy fragment dokumentu z nazwiskiem Dr. Alfreda Wöllerdorfera. Jego syn inżynier Jan Wöllersdorfer został w marcu 1991 r. pierwszym prezesem Stowarzyszenia „Katyń” w Czechosłowacji.

KC-Ch 612; Mo 333; T 513, 925; Król 126; Bor 37, 72, 145 (list z NCK), 153, 157-159; ZK 302; GZC 1991, nr 17, s. 4; Těš 1992, nr 1, s. 18; WPH 1993, nr 1, s. 320

ZIELINA Paweł

Ur. 25 X 1891 w Łyżbicach, pow. cieszyński, syn Jana i Marii z Cienciałów. Kapitan rezerwy. Absolwent Akademii Handlowej w Lipsku. Żołnierz Legionów Polskich, od 1918 r. w WP. Uczestniczył w wojnie 1918–1921, był przydzielony do 5 eskadry lotniczej i XXVII Brygady Jazdy. Po przeniesieniu do rezerwy został przydzielony do 26 pułku artylerii polowej, później do kadry Okręgu Korpusu IV. Dziennikarz, wydawca „Prawdy” w Łodzi.

Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 1247.

KC-Ch 634; T 518, 935; WPH 1993, nr 1, s. 322; MKat, 3368/A

Miednoje

Ofiary wywiezione w kwietniu i maju 1940 r. zobożu w Ostaszkowie,
zamordowane w budynku NKWD w Kalininie (obecnie Twer),
pogrzebane na Polskim Cmentarzu Wojennym w Miednoje

ADAMSKI Franciszek

Ur. 1 IX 1894 w Kęczycach, pow. ostrowski (woj. poznańskie), syn Mateusza i Marianny z d. Mróz. Posterunkowy PWŚl. (1924). Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Podczas I wojny światowej służył w armii niemieckiej (od 27 XI 1914 do 10 II 1919). Od 10 VI 1919 w WP (do 2 IV 1920, ponownie od 8 VIII 1920 do 11 II 1921). W PWŚl. od 16 V 1924, Kda Rez. Katowice. Służył na posterunkach w pow. rybnickim – Gołkowice (do 30 IX 1924), Wodzisław (do 1 VIII 1929), Wilcza Dolna (do 1 IX 1931), Pogotowie Policyjne Rybnik (do 2 VII 1936), ponownie Wilcza Dolna. Od 27 XII 1938 Post. Piotrowice, pow. frysztański. Odznaczony Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918–1921. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/5 z 5 IV 1940, poz. 32, t. 2000.

KC-M 4; LO 25; T 744; WPH 1991, nr 2, s. 364; APK 72 (lista kwalifikacyjna)

BAJTEK Franciszek

Ur. 7 III 1914 w Bystrzycy, pow. cieszyński, syn Pawła i Anny z Kantorów. Posterunkowy PWŚl. (1938). Ukończył dwie klasy szkoły wydziałowej, robotnik. Służył w armii czechosłowackiej od 1 X 1936 do 10 X 1938. W PWŚl. od 5 XI 1938 – Komisariat Nowy Bogumin, od 2 I do 5 II 1939 delegowany na Post. Poręba, pow. frysztański. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/1 z 22 IV 1940, poz. 49, t. 4521.

KC-M 15; LO27; T 874; Z 48; Bor 74; WPH 1992, nr 1, s. 398; GZC 1991, nr 19; APK
73

BARANEK Gustaw

Ur. 1 IX 1913 w Błędowicach Dolnych, pow. cieszyński, syn Józefa i Teresy ze Szczerbów. Posterunkowy PWŚl. (1938). Ukończył szkołę ludową, szewc. Służył w armii czechosłowackiej od 1 X 1935 do 18 IX 1937, szeregowy. Do PWŚl. przyjęty 3 XI 1938, służył na Post. Kalety, pow. lubliniecki. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/1 z 20 IV 1940, poz. 65, t. 1944. Podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. znaleziono jego nazwisko zapisane w notatniku Mieczysława Studenckiego z Katowic.

KC-M 21; LO 28; T 845; ZK 290; WPH 1992, nr 1, s. 380; APK 73; MKat

BARGIEŁ Romuald

Ur. 7 II 1898 w Bytomiu, syn Jakuba i Anny z Wieczorków. Komisarz PWŚl. Ukończył Seminarium Nauczycielskie w Białej. W I wojnie w armii austriackiej. W WP od 1 XI 1918, komendant dworca i szpitala w Dziedzicach, od 27 XII 1938 dowódca 3 baonu marszowego w 10 pp Ziemi Cieszyńskiej, uczestnik walk z Ukraińcami, odsiecz Lwowa i wojny z bolszewikami w 1920 r. Oficer prowiantowy 16 DP, zwolniony do rezerwy w stopniu porucznika. Działacz plebiscytowy na Śląsku Cieszyńskim, organizator Żandarmerii Górnego Śląska, uczestnik III powstania śląskiego. Do PWŚl. przyjęty od 15 VI 1922 – służył jako kierownik komisariatów: Miejskiego w Sosnowcu (1923), II w Królewskiej Hucie (1923), Cieszynie, Roździeniu, Rudzie (1927), Katowicach-Zawodziu (1927), ponownie w Roździeniu (1935) i Świętochłowicach, skąd przeniesiony 25 I 1939 na stanowisko zastępcy komendanta powiatu i kierownika Komis. we Frysztacie. Odznaczony MN, SKZ, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości, Odznaką Honorową „Orlęta”.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/1 z 5 IV 1940, poz. 85.

KC-M 23-24; LO 28; T 269, 729; Mo 232; Bor 75; WPH 1991, nr 2, s. 358; GZC 1991, nr 16; APK 73 (listy kwalifikacyjne, wnioski odznaczeniowe)

BEDNARZ Alojzy

Ur. 22 IV 1895 w Lutyni Polskiej, pow. frysztacki, syn Pawła i Johanny ze Skowronów. Przodownik PWŚl. (1939). Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W I wojnie światowej w armii austriackiej (15 XI 1915 – 31 X 1918), w WP od 4 XI 1918 do 30 VII 1919, kapral w 20 pp. Od 11 IX 1919 do 14 VII 1922 służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego. W PWŚl. od 15 VII 1922 jako starszy posterunkowy w Komis. Cieszyn i Zebrzydowice (1925), Post. Brzeziny, pow. zebrzydowski (1928), Komis. Świętochłowice (1938), od 20 XII 1938 Post. Łazy, pow. frysztacki. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/3 z 13 IV 1940, poz. 28, t. 1760. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 10 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 32; LO 30; T 828 (Беднаж); ZK 313; WPH 1991, nr 3-4, s. 438; APK 73 (lista kwalifikacyjna); MKat

BETTIN Andrzej

Ur. 7 IX 1899, syn Macieja. Posterunkowy PWŚl. (1925). W PWŚl. od 16 III 1925 – Wydział Śledczy Kdy Miasta i Powiatu Katowice, Post. Makoszowy, pow. katowicki, od 1 III 1939 Post. Rogów, pow. brzeziński, skąd przeniesiony na Post. Mosty na Zaolziu.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/2 ze 13 IV 1940, poz. 62, t. 2091.

KC-M 36; LO 3 (Betyna); T 814 (Бетына); WPH 1991, nr 3-4, s. 430 (Betyna); APK 73 (lista kwalifikacyjna); MKat

BEZWIŃSKI Leopold

Ur. 2 IX 1911 w Krakowie, syn Franciszka i Anny z Bazylewiczów. Posterunkowy PWŚl. (1938). Ukończył szkołę powszechną, służył w WP (1932–1935), kapral. Przyjęty do PP 12 VI 1937 jako kandydat kontraktowy na szeregowego z przydziałem do Kompanii „G” Rezerwy PP w Jaworznie, pow. chrzanowski. Ukończył Szkołę Fachową dla Szeregowych PP w Mostach Wielkich, pow. żółkiewski, od 1 VI 1938 skierowany do Rezerwy Szeregowych PP KG w Żyradowie, pow. błoński. Od 18 II 1939 przeniesiony do PWŚl., służył na Post. Szonów, pow. cieszyński. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/3 z 20 IV 1934, poz. 99, t. 215. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 1 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 37; LO 31; T 862; ZK 305; WPH 1992, nr 1, s. 390; APK 73; MKat

BIAŁAS Stefan

Ur. 7 XII 1913 w Chorzowie, syn Jana i Pauliny z Watzlawików. Posterunkowy PWŚl. (1938). Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Mieszkał w Dębieńsku Wielkim. Służył w WP (1936), kapral. W PWŚl. od 16 XII 1937 w 1 komp. kandydatów na szeregowych Kdys Rez. w Katowicach. Od 1 XI 1938 pełnił służbę w Komis. w Karwinie, pow. frysztacki. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/1 z 22 IV 1940, poz. 98, t. 1061. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 7 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 38; LO 31; T 867; Del-Ś 102; ZK 311; WPH 1992, nr 1, s. 393; APK 73; MKat 7

BIELA Albert

Ur. 20 IX 1916 w Czerwionce, pow. rybnicki, syn Aleksandra i Anny z Budnych. Posterunkowy PWŚl. (1938). Ukończył 5 klas gimnazjum. W WP od 17 II 1936 do 18 IX 1937, kapral. Od 5 XI 1937 w I kompanii kandydatów na szeregowego Kdys Rez. w Katowicach. Od 1 XI 1938 pełnił służbę w Komis. w Karwinie, pow. frysztacki. Kawaler. Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/2 z 20 IV 1940, poz. 1, t. 825.

KC-M 41; LO 31; T 857; WPH 1992, nr 1, s. 388; APK 73; MKat

BILAND Jan

Ur. 15 VI 1911 w Łazach, pow. frysztacki, syn Piotra. Posterunkowy PWŚl. (1938). Górnik na Kopalni Barbara w Karwinie. Służył w czechosłowackiej armii. Od 12 XI 1938 pełnił służbę na Komis. w Cieszynie. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/1 z kwietnia 1940, poz. 21, t. 4163

KC-M 46; Mo 232; Z 113; Bor 75; T 881; WPH 1992 nr 1, s. 402; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 19; OAK-M

BŁASZCZYK Karol

Ur. 10 VIII 1898 w Gotartowicach, syn Jakuba i Franciszki z Schymurów. Posterunkowy PWŚl. (1922). Górnik. W I wojnie światowej służył w niemieckiej armii. W WP (kapral w 1 Pułku Strzelców Bytomskich) od 30 VII 1919 do 9 VIII 1920. Od 28 I 1919 do 9 VII 1919 i od 19 VIII 1920 do 31 VII 1921 członek polskich organizacji narodowych. Od 1 VIII 1921 do 28 IV 1922 w Straży Gminnej. Do 31 XII 1922 w Komis.

Hajduki Wielkie, następnie w pow. rybnickim: na Post. w Chwałowicach i Czerwionce oraz na Post. w Lutyni Polskiej (1938) i Lutyni Niemieckiej (od 2 III 1939), pow. frysztacki. Żonaty z Emilią Emrich (od 10 VI 1922), sześćcioro dzieci. Odznaczony KW, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/3 z kwietnia 1940, poz. 12, t. 1140.

KC-M 50; LO 33 (Błaszczuk); T 757 (Блашек), Rozstrz 26 (Błaszczuk); WPH 1991, nr 3-4 (Błaszczek) 404; Del-Ś, s. 102-106; APK 74

BOGACZYK Leon

Ur. 8 IV 1922, syn Andrzeja. Starszy przodownik PWŚl. W PWŚl. od 1 VII 1925, służbę pełnił w Kdzie Rez, w Katowicach (do 31 VIII 1926), następnie w Katowicach w I Komis. (do 6 VIII 1934), w Wydziale Śledczym (do 23 X 1934), ponownie w służbie śledczej I Komis., skąd 29 X 1938 został delegowany na Zaolzie. Od 7 III 1939 służył na Post. w Dzieńmorowicach, pow. frysztacki. Odznaczony Brązowym Krzyżem Zasługi.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/2 z 5 IV 1940, poz. 37, t. 1717.

KC-M 54; LO 33; T 731 (Богачик); WPH 1991, nr 2, s. 306; APK 74

BONCZEK Józef

Ur. 26 VIII 1898 w Pogórze, syn Pawła i Marianny z Hanusków. Starszy przodownik PWŚl. Od 6 I 1919 w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego. Działacz plebiscytowy. W PWŚl. od 18 VI 1922 w Królewskiej Hucie – w Oddziale Śledczym Dyrekcji Policji (do 31 X 1923), Ekspozyturze Śledczej, następnie w Wydziale Śledczym w Katowicach, skąd został 19 X 1938 delegowany na Zaolzie. Od 20 XII 1938 w Wydziale Śledczym we Frysztacie. Odznaczony MN, BKZ, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskania Niepodległości.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/4 z 5 IV 1940, poz. 96, t. 2566.

KC-M 59; T 742; WPH 1991, nr 2, s. 363

BÖRNER Rudolf

Ur. 30 III 1914 w Darkowie, pow. frysztacki, syn Franciszka i Barbary z Handzelów. Posterunkowy PWŚl. Ukończył 3 klasy czeskiej szkoły wydziałowej, robotnik. Od 1 X 1936 do 7 X 1938 służył w czechosłowackiej armii, otrzymał st. kaprała. W PWŚl. od 3 XI 1938 w Komis. Pietwałd, pow. frysztacki. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 051/1 z 27 IV 1940, poz. 95, t. 1767.

KC-M 65; LO 34; Z 59 (Borner); T 890; Bor 75; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 19; WPH 1992 (Borner), nr 1, s. 407; APK 74 (Borner); MKat

BRAZDA Antoni

Ur. 31 V 1916 w Mostach p. Jabłonkowem, pow. cieszyński, syn Ignacego i Anny. Posterunkowy PWŚl. Stolarz . W PWŚl. od 3 XI 1938 na Post. we Frysztacie. Pisał do rodziny z Ostaszkowa w grudniu 1939 r. Siostra Agnieszka zam. w Mostach p. J.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/2 z 10 IV 1940 , poz. 94, t. 2192.

KC-M 67; LO 35; T 800; GZC 1991, nr 19; WPH 1991, nr 3-4, s. 423; OAK-M

BRODA Andrzej

Ur. 6 IX 1912 w Ropicy, pow. cieszyński, s. Jana. Posterunkowy PWŚl. Mieszkał w Ropicy. W PWŚl. od listopada 1938 r. Początkowo pełnił służbę na Post. w Rychwałdzie, pow. frysztacki, od 6 II 1939 na Post. w Godowie, pow. rybnicki. Podczas ewakuacji prof.

Andrzej Wania z Ropicy widział go po raz ostatni blisko rosyjskiej granicy. Siostra Maria zam. w Taborze w Czechach.

Wpisany LW z Ostaszkowa 027/3 z 13 IV 1940, poz. 67, t. 599. Jego nazwisko jest w wykazie jeńców zamieszkujących salę 2 korpusu IV w Ostaszkowie, znalezionym podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 68; T 828; ZK 306; Bor 76; WPH 1991, nr 3-4, s. 438

BRUDNY Jan

Ur. 31 X 1913 w Nieborach, pow. cieszyński, syn Józefa. Posterunkowy PWŚl. Mieszkał w Nieborach, następnie w Karpętnej i Rudzie Śląskiej. Hutnik w Hucie Trzynieckiej. W PWŚl. od 2 XII 1938, służył na Komis. w Rudzie, pow. świętochłowicki. Kawaler. W grudniu 1939 r. wysłał list z Ostaszkowa.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 033/1 z 16 IV 1940, poz. 49.

KC-M 70; T 839; Z 74; Bor 76; WPH 1992, nr 1, s. 375; Kronika 1989 nr 51; GZC 1991, nr 19; OAK-M; BŚ-M 7, 12

BRZEZINA Augustyn

Ur. 24 V 1913 w Lublińcu, syn Jana i Agaty z Kukawków. Posterunkowy PWŚl. (1938). Ukończył szkołę powszechną, ślusarz. W WP od 2 XI 1934 do 19 IX 1936, kapral. W PWŚl. od 2 VIII 1937 r. z przydziałem do kompanii kandydatów na szeregowego Kdy Rez. w Katowicach. Pełnił służbę początkowo w Komis. w Siemianowicach, pow. katowicki, 14 XI 1938 został delegowany do pow. frysztackiego, od 20 XII 1938 służył na Komis w Nowym Boguminie, pow. frysztacki. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/1 z kwietnia 1940, poz. 19, t. 728. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 8 tzw. korpusu IV obozu w

Ostaszekowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 73; LO 36; T 728 (Бжейжина); ZK 312; WPH 1991, nr 1, s. 358; APK 75

BRZEŹNIAK Edward

Ur. 22 IV 1918 w Ujeździe, syn Michała i Stanisławy z Woźniaków. Posterunkowy PWŚl. W PWŚl. od 23 I 1939 z przydziałem do 2 komp. kand. na szer. Kdy Rez. W Katowicach, 7 II 1939 delegowany do Frysztatu. Od 15 V 1939 powołany na kurs szer. w Kdzie Rez. w Katowicach. Ukończył go 14 VIII 1939.

Wpisany na LW z Ostaszekowa 037/2 z 20 IV 1940, poz. 86, t. 4914

KC-M 74; LO 36; T 847 (Бжезняк); WPH 1992, nr 1, s. 382

BRZOZOWSKI Józef

Ur. 20 VI 1899 w Płocku, syn Jana i Leokadii z Olszewskich. Starszy posterunkowy PWŚl. (31 III 1939). Ukończył szkołę powszechną, ślusarz. W WP od 10 VI 1919 do 16 VIII 1922. W PWŚl. od 15 I 1924, do 4 VII 1924 był kursantem w Głównej Szkole PWŚl. w Świętochłowicach. Służył w Katowicach w II Komis. (do 16 IV 1925), potem w III Komis., stamtąd (14 VI 1938) był delegowany, a następnie (20 XII 1938) przeniesiony do Komis. w Nowym Boguminie, pow. frysztacki. Odznaczony KW. Żonaty ze Stanisławą Żylak, wdową z czworgiem dzieci (Wiktor, Sabina, Leon, Alfreda), razem mieli jeszcze troje dzieci (Ryszard, Zdzisław, Halina).

Wpisany na LW z Ostaszekowa 044/3 z 22 IV 1940, poz. 56, t. 590.

KC-M 75; Mo 233; T 275, 871 (Бжозовски); Bor 76; WPH 1992, nr 1, s. 396; APK 75

BUDNY Jan Klemens

Ur. 22 XI 1912 w Mikołowie, syn Józefa i Marii z Wallów. Starszy posterunkowy PWŚl. Pełnił służbę (do 4 VII 1935) w Kdzie Rez. w Katowicach, następnie w Komis. w Zebrzydowicach, pow. cieszyński, stamtąd delegowany (8 X 1938) do pow. frysztackiego. Od 20 XII 1938 w Komis. w Nowym Boguminie, pow. frysztacki. Wpisany na LW z Ostaszkowa 033/2 z 16 IV 1940, poz. 49, t. 589.

KC-M 79; WHP 1992, nr 2, s. 377; T 839; APK 75 (lista kwalifikacyjna); MKat

BULA Alfons

Ur. 2 VIII 1913 w Orzegowie, pow. świętochłowski, syn Pawła i Barbary z Kubsów. Posterunkowy PWŚl. (1938). Ukończył szkołę powszechną. Służbę wojskową odbywał w latach 1935-1936, otrzymał st. kaprała KOP. W PWŚl. od 22 XI 1937 – przydział w I komp. kand. na szer. Kdy Rez. w Katowicach. Od 1 XI 1938 służył w Komis. w Karwinie, pow. frysztacki. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/3 z 5 IV 1940, poz. 38, t. 2836.

KC-M 81; LO 38; T 735; WPH 1991, nr 2, s. 361; APK 75

BURDYNA Bugusław

Ur. 23 IX 1899 w Żabnie n. Bugiem, syn Mariana i Antoniny z Rybczyków. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, murarz. W WP służył w latach 1921-1923, otrzymał st. kaprała. W PWŚl. od 16 VIII 1924. Do 31 XII 1925 pełnił służbę w Kdzie Rez. w Katowicach, na Komis. Nowy Bytom, pow. świętochłowski. Zwolniony, w służbie ponownie od 1 IV 1927 w tymże Komis., następnie Komis.: Świętochłowice, Bielsko (do 1 X 1929), Nowa Wieś, pow. katowicki (do 23 XI 1936) i Siemianowice, skąd

został (5 XI 1938) delegowany do pow. frysztackiego. Od 20 XII 1938 na Post. w Skrzeczoniu (p. Boguminem). Żonaty z Anielą Kandziorą, dzieci Eugeniusz, Helena, Zygmunt. Na wschód ewakuował się na rowerze, z rodziną widział się po raz ostatni pod Lwowem. Z obozu w Ostaszkowie pisał, że mieszka razem z Chrobokiem z Jabłonkowa i Brudnym. Syn Zygmunt zam. w Ostrawie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/1 z 10 IV 1940, poz. 85, t. 2827.

KC-M 82; T 797; Bor 77; WPH 1991, nr 3-4, s. 421; APK 75

BURY Roman

Ur. 10 VII 1910 w Topoli Wielkopolskiej, syn Szymona i Franciszki ze Smolarzów. Posterunkowy PWŚl. Ukończył jedną klasę gimnazjum. W WP służył w latach 1934 – 1935 jako bombardier. W PP od 29 IX 1936 jak kand. kontr. na szer. z przydziałem do Komp. „F” Rez. PP we Lwowie. Po ukończeniu (15 XII 1937) Normalnej Szkoły Fachowej w Mostach Wielkich skierowany do Rezerwy Szeregowych PP przy KG w Żyrardowie, pow. błoński. Z PP przeniesiony (18 II 1939) do PWŚl. Od 24 II 1939 służył na Post. w Błędowicach, pow. frysztacki. Kawaler. Mieszkał w Błędowicach.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/4 z 20 IV 1940, poz. 49, t. 377. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 8 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 83; LO 38; T 863; ZK 312; WPH 1992, nr 1, s. 391; APK 75

BUZEK Jan

Ur. 24 XI 1913 w Orłowej, pow. frysztacki, syn Karola i Heleny. Posterunkowy PWŚl. (1938). Urodził się w rodzinie górnika w dzielnicy Zimny Dół, był ósmym z dziewięciorga dzieci. Uczył się w szkole powszechnej w Orłowej i Łazach. Służbę

wojskową w czechosłowackiej armii pełnił w Użhorodzie, ukończył czeską szkołę policyjną, służył w czeskiej żandarmerii. Do PWŚl. wstąpił 15 XI 1938, otrzymał przydział na Komis. Cieszyn. Ostatnio widziany podczas ewakuacji między Kętami a Tarnowem. Podczas wojny przybył do rodziny niejaki Turek i przekazał jej „tajną” informację, że Jan jest w Ostaszkowie na Jeziorze Seligerskim i przygotowuje ucieczkę.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/3 z 13 IV 1940, poz. 84, t. 805.

KC-M 85; T 829 (.yзек); Bor 77, 170; WPH 1991, nr 3-4, s. 440 (Wózek); Těš 1993, nr 4, s. 14

BYRA Jan

Ur. 12 V 1911 w Mostach p. Jabłonkowem, pow. cieszyński, syn Jana i Heleny z Wojnarów. Posterunkowy PWŚl. (1938). Ukończył dwie klasy gimnazjum, rzeźnik. Od 1 X 1933 do 22 IX 1935 służył w czechosłowackiej armii. W PWŚl. od 15 XI 1938, do wybuchu wojny pełnił służbę w Komis. w Nowym Boguminie, pow. frysztacki. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/3 z 13 IV 1940, poz. 22, t. 350. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 8 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 85; LO 38; T 827; ZK 312; WPH 1991, nr 3-4, s. 440 (Wyra); AKP 75

CELARY Michał

Ur. 19 IX 1895 w Miasteczku, pow. tarnogórski, s. Franciszka i Rozalii z Podstoleczów. Starszy posterunkowy PWŚl. (1922). Górnik. Od 2 III 1916 w niemieckiej armii, w WP od 12 III 1919 do 15 V 1920, 11 pp. Uczestniczył w III powstaniu śląskim. Od 28 VII 1921 do 17 VI 1922 w Żand. GŚl., od 18 VI 1922 w PWŚl.

Służył w pow. katowickim (1923-1925) w Komis. Kochłowice i Zawodzie, następnie w pow. bielskim na Post. Mikuszowice (1926), w Komis. Bielsko (do 4 XI 1927), na Post. Wapienica. Od 25 I 1939 do wybuchu wojny był komendantem Post. Morawka Polska. Żonaty z Herminą Friształą, bezdzietny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/3 z kwietnia 1940, poz. 70, t. 5024.

KC-M 89; LO 39; T 760; WPH 1991, nr 3-4, s. 404; APK 76

CHABINIOK Paweł

Ur. 9 IX 1893 w Milikowie, pow. cieszyński, syn Jana i Marii z Kukuczków. Starszy posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną. W I wojnie walczył w austriackiej armii w latach 1915 – 1918. Od 26 XI 1918 do 14 VII 1922 w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego. W PWŚl. od 15 VII 1922 w Kdzie Głównej Szkoły PWŚl. w Świętochłowicach. Służył w pow. cieszyńskim na Post.: Puńców (do 14 XI 1923), Kończyce Wielkie (do 14 VIII 1924), Kaczyce (do 19 VII 1925). Następnie w pow. świętochłowickim na Post.: Nowy Bytom (do 19 IV 1926), Orzegów (do 1 III 1931). Od 2 III 1931 do wybuchu wojny pełnił służbę na Post. i w Komis. Zebrzydowice, pow. cieszyński. Żonaty ze Stefanią Witoszek, dzieci Wanda, Danuta, Czesław.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/4 z 5 IV 1940, poz. 23, t. 2049.

KC-M 91; LO 39; T 739 (Хабенек); WPH 1991, nr 2, s. 363; APK 76 (lista kwalifikacyjna)

CHROBOK Fryderyk Józef

Ur. 7 IV 1892 w Suchej Górnej, pow. frysztacki, syn Franciszka i Agnieszki z Wałoszków. Starszy przodownik PWŚl. Ukończył szkołę powszechną i jeden rok szkoły handlowej. Górnik. W I wojnie walczył w austriackiej armii. Od 18 IX 1918 do 14 VII 1922 w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, po czym wstąpił do PWŚl. Służył

w pow. katowickim: na Post. Michałkowice (do 9 V 1925), w Komis. Siemianowice (do 9 IV 1929) i Nowa Wieś (do 11 III 1936), na Post. Oficerskim w Pszczynie (do 20 XII 1938). Od 21 XII 1938 do wybuchu wojny był kierownikiem Komis. Skrzeczów, pow. frysztański. Odznaczenia: Medal Pamiątkowy za Wojnę 1918-1921, Krzyż na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi, Medal 10-lecia Odzyskania Niepodległości. Żonaty z Serafiną Türke, córki Małgorzata (zam. w Czechowicach-Dziedzicach), Helena.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/2 z 20 IV 1940, poz. 27, t. 5053.

KC-M 100; T 857; WPH 1992, nr 1, s. 388; APK 76 (lista kwalifikacyjna); MKat

CHWALISZEWSKI Stanisław

Ur. 2 IX 1899, syn Jana. St. Posterunkowy PWŚl. W PWŚl. od 1 XI 1923, pełnił służbę w pow. katowickim i Katowicach: w Oddz. Konnym oraz Komis. Katowice-Dworzec. Od 6 II 1939 do wybuchu wojny służył w Komis. Nowy Bogumin, pow. frysztański.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/3 z kwietnia 1940, poz. 20, t. 702. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 103; ZK 315; WPH 1992, nr 1, s. 406; APK 76 (lista kwalifikacyjna)

CIASNOCHA Józef

Ur. 15 III 1915 w Stonawie, pow. frysztański, syn Józefa i Franciszki z Brazdów. Posterunkowy PWŚl. (21 XI 1938). W PWŚl. od 1938 r. We wrześniu 1939 r. pełnił służbę w Komis. Cieszyn.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/1 z 27 IV 1940, poz. 66, t. 438.

KC-M 104; T 881; Z 169; Bor 78; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 19; WPH 1992, nr 1, s. 403 (Ciachnoch)

CIENCIAŁA Karol

Ur. 11 VIII 1914 w Lesznej Dolnej, pow. cieszyński, syn Adama i Zuzanny z Poloków. Posterunkowy PWŚl. (1938). Ukończył szkołę powszechną, hutnik w Hucie Trzynieckiej. Od 15 X 1936 do 8 X 1938 odbywał służbę wojskową w czechosłowackiej armii, ukończył ją w stopniu strzelca. W PWŚl. od 2. 11. 1938 z przydziałem do Komis. Frysztat. Od 28 III 1939 do wybuchu wojny służył na Post. Domasłowice Dolne, pow. frysztacki. W grudniu 1939 r. przysłał z Ostaszkowa kartkę z podpisami J. Brudnego i J. Gurowskiego. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/1 z 20 IV 1940, poz. 63, t. 3811.

KC-M 106; Z 100; T 845; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 19; WPH 1992, nr 1, s. 380 (Centala); APK 76; OAK-M; BŚ-M 12

CIOŁEK Michał Wacław

Ur. 25 IX 1912 w Zawadzie p. Krakowem, syn Stanisława i Petroneli ze Składzieniów. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną. W WP od 14 II 1935 do 19 IX 1936, bombardier. Do PP przyjęty w lutym 1935 r. w charakterze kandydata kontraktowego na szeregowego. Po ukończeniu (15 X 1937) Normalnej Szkoły Fachowej w Mostach Wielkich przydzielony do Rez. Szer. PP przy KG w Żyrardowie, pow. błoński. Następnie służył na Post. w Mistrzowicach, pow. sochaczewski, oraz w Pudłowie, pow. frysztacki, skąd wrócił do Rezerwy Szeregowych przy KG w Żyrardowie (do 18 II 1939). Do PWŚl. przeniesiony 24 II 1939 z przydziałem na Post. w Mostach, pow. cieszyński, gdzie służył do wybuchu wojny. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/4 z 27 IV 1940, poz. 80, t. 2048.

KC-M 110; WPH 1991, nr 3-4, s. 440; APK 77;

CZAPCZYK Józef

Ur. 20 I 1901, s. Jakuba. Starszy posterunkowy PWŚl. W PWŚl. służył od 16 IV 1925 z przydziałem do Kdy Pow. w Bielsku. Od 21 V 1926 pełnił służbę w Katowicach – w Oddziale Konnym Kdy Pow., od 1 IV 1933 w I Komis., skąd 19 XII 1938 został przeniesiony do Komis. w Karwinie, pow. frysztański. Od lutego do września 1939 r. służył w Komis. Frysztat.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/3 z kwietnia 1940, poz. 25, t. 366.

KC-M 118; LO 43; T 758; WPH 1991, nr 3-4, s. 404; MKat

CZECH Karol

Ur. 3 II 1896 w Starym Samborze, syn Józefa i Marianny z Szubrowskich. Starszy przodownik PWŚl. W latach 1914 – 1918 służył w austriackiej armii, od 20 XI 1918 do 31 IV 1921 w żandarmerii polowej, od 21 VIII 1921 do 14 VII 1922 w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego. Następnie przeniesiony do PWŚl., służył w pow. cieszyńskim, gdzie był komendantem na Post. Wisła i Pruchna (1924). Od 1 VIII 1925 pracował w referacie politycznym w Dyrekcji PWŚl. w Bielsku. Od 5 I 1931 do 31 X 1933 służył na Post. Mikuszowice, pow. bielski, następnie w Komis. Bielsko. Od 20 XII 1938 do wybuchu wojny kierował Komis. Orłowa, pow. frysztański. Odznaczony Medalem Niepodległości. Żonaty ze Stefanią Mitręgą, bezdzietny. Był na liście jeńców, których zwolnieniem zajmowała się niemiecka ambasada w Moskwie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/2 z 22 IV 1940, poz. 63, t. 367. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 120; LO 44; T 279, 869; Bor 78; ZK 319; Katyń 271; WPH 1992, nr 1, s. 395; GZC 1991, nr 16; APK 77

ĆWIECZEK Jan

Ur. 16 I 1894 w Osinach, pow. rybnicki, syn Jana i Agnieszki z Gamoniów. Starszy posterunkowy PWŚl. (1937). Ukończył szkołę powszechną, murarz. W I wojnie służył od 13 X 1916 w niemieckiej armii. W WP od 1 IV 1919. Od 12 VI 1920 do 3 VII 1921 w POW Górnego Śląska. Od 4 VII 1921 do 15 VI 1922 pełnił służbę w Straży Gminnej. Do PWŚl. został przyjęty 28 VI 1922. Pełnił służbę w pow. rybnickim, na Post. w Pszowie (do 14 IX 1923), następnie w Żorach, stamtąd (27 VIII 1938) przeniesiony na Post. w Rychwałdzie, pow. frysztański. Odznaczony KW, MN, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921. Żonaty z Anną Kreis, synowie Lucjan, Jan, Henryk. O jego pobycie w obozie jenieckim rodzina dowiedziała się z listu Józefa Szarowicza napisanego 24 XI 1939 w Ostaszkowie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/3 z 20 IV 1940, poz. 55, t. 1187.

KC-M 130; LO45; Del-Ś 115-117; T 861; WPH 1992, nr 1, s. 390; APK 77

DAJKA Alfred

Ur. 11 XII 1903, syn Szymona. Posterunkowy PWŚl. W PWŚl. służył od 1 X 1928, pełnił służbę w pow. świętochłowickim, do 19 XII 1938 w Komis. w Piekarach Śląskich, skąd od 14 XI do 29 XII 1938 był delegowany na Zaolzie. Od 20 XII 1938 do września 1939 r. służył w Komis. Nowy Bogumin, pow. frysztański.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/2 z 22 IV 1940, poz. 31, t. 412. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 3 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 131; LO 45; T 868; ZK 307; WPH 1992, nr 1, s. 395

DELONG Karol

Ur 10 III 1886 w Stonawie, pow. frysztacki, syn Franciszka i Marianny z Kucharczyków. Starszy posterunkowy PWŚl. (1922). Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W latach 1915-1918 służył w austriackiej armii. Od 17 X 1918 do 14 VII 1922 w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego. W PWŚl. pełnił służbę od 15 VII 1922 w pow. bielskim, na Post. w Ligocie i Zabrzegu, skąd (2 X 1938) został delegowany na Zaolzie. Od 21 XII 1938 do września 1939 r. był zastępcą komendanta na Post. w Stonawie, pow. frysztacki. Odznaczony Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Żonaty z Magdaleną, córka Aniela.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/1 z 5 IV 1940, poz. 10.

KC-M 138; LO 46; Bor 78-79; WPH 1991, nr 2, s. 358; T 281, 727; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 16; APK 78 (lista kwalifikacyjna)

DŁUGOSZ Ryszard

Ur. 14 III 1914 w Siemianowicach Śląskich, syn Józefa i Julii z Kulawików. Posterunkowy PWŚl. (1938). Ukończył siedem klas gimnazjum. W WP odbywał służbę wojskową od 16 III 1936 do 20 IX 1937, zakończył ją w stopniu kaprała 16 pp. Od 25 I 1938 w szeregach 2 komp. kand. Kdy Rez. w Katowicach. Od 1 XI 1938 do września 1939 r. służył na Post. w Szumbarku, pow. frysztacki. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 058/3 z maja (bez daty), poz. 48, t. 411. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 1 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 142; LO 47; Bor 79; T 904; ZK 305; WPH 1992, nr 1, s. 418; APK 78

DOBROWOLSKI Marian

Ur. 11 VII 1899, syn Franciszka. Posterunkowy PWŚl. Do PWŚl. został przyjęty 1 III 1924. Do 4 I 1935 służył w Komis. w Cieszynie, następnie w Wydziale Śledczym w Katowicach. Stamtąd został przeniesiony (21 XII 1938) do Wydziału Śledczego we Frysztacie. Od 15 V 1939 do wybuchu wojny służył w Wydziale Śledczym w Cieszynie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 030/1 z 14 IV 1940, poz. 73, t. 1798.

KC-M 144; LO 47; WPH 1992, nr 1, s. 374

DOMINIK Karol

Ur. 13 III 1911 w Łazach, pow. frysztacki, syn Jana i Karli. Posterunkowy PWŚl. (1938). Celnik w Zlinie na Morawach w firmie Baťa. Do PWŚl. zgłosił się po zwolnieniu z mobilizacji w czechosłowackiej armii, przyjęty w listopadzie 1938 r. Od 2 XI 1938 do wybuchu wojny służył w Komis. Cieszyn (Zachodni). W maju 1939 r. ożenił się z Julią Mikulok, wiadomość o urodzeniu się córki Aleny już do niego nie doszła.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/3 z kwietnia 1940, poz. 69, t. 932. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 5 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 149; LO 48; Z 114; T 760; Bor 79, 173 (wspomnienie żony); ZK 310; WPH 1991, nr 3-4, s. 404; GZC 1991, nr 19; Kronika 1989, nr 51; Těš 1993, nr 4, s. 18; OAK-M

DOMŻOŁ Edward

Ur. 13 IX 1889 w Janowie, pow. katowicki, Janowie, syn Piotra i Jadwigi z Pastuszków. Starszy posterunkowy PWŚl. (1. 7. 1937). Ukończył szkołę powszechną, górnik. Od 15 II 1919 do 5 VII 1921 w POW GŚl. Walczył w powstaniach śląskich. Do PWŚl. przyjęty 18 VI 1922. Służbę pełnił w pow. katowickim – w Komis. Dąb, skąd 2 IX 1928 został przeniesiony na Post. w Mysłowicach. Od 2 VIII 1930 do 1 I 1939 na Post. w Brzezince. Od 5 X do 21 X 1938 został delegowany na Zaolzie. Od 2 I 1939 do września 1939 r. był zastępcą komendanta na Post. w Skrzeczoniu, pow. frysztacki. Odznaczony MN. Żonaty z Franciszką Ścierską. Miał dzieci Ryszarda, Jadwigę, Wandę, Władysława i Stanisława.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/3 z 9 IV 1940, poz. 89, t. 1799. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 150; LO 48; T 791; ZK 319; WPH 1991, nr 3-4, s. 418; APK 78 (lista kwalifikacyjna)

DRÓŹDŹ Piotr

Ur. 25 VI 1899 w Pradze, syn. Mateusza i Marianny ze Stojeków. Przodownik PP. W policji od 1923 r. Od 1935 r. do wybuchu wojny był komendantem Post. w Mircu, pow. iłżecki. Żonaty z Marią, córka Danuta.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/2 z 22 IV 1940, poz. 86, t. 4599.

KC-M 155; Naznaczeni 192; WPH 1992, nr 1, s. 399

DUDA Aleksander

Ur. 19 XII 1913 w Wesołej, pow. będziński, syn Ignacego i Agnieszki z Biegańskich. Posterunkowy PWŚl. Kierowca. W WP służył od 15 III 1935 do 15 IX 1936, służbę

ukończył w st. kaprała 74 pp. W PWŚl. od 3 II 1938, został przydzielony do 2 kompanii kandydatów na szeregowych Kdys Rez. w Katowicach. Od 1 XI 1938 do wybuchu wojny pełnił służbę na Post. w Lutyni Niemieckiej (obecnie Lutynia Dolna), pow. frysztański. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/3 z 10 IV 1940, poz. 90, t. 2364. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 157; T 803; LO 50; ZK 320; WPH 1991, nr 3-4, s. 424; APK 78

DUDEK Franciszek

Ur. 14 VII 1913 w Kaletach, pow. lubliniecki, syn Franciszka i Matyldy z Gajków. Posterunkowy PWŚl. (1 XI 1938). Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W WP od 2 XI 1934 do 19 IX 1936 w 3 pułku ułanów. W PWŚl. od 5 XI 1937 w I kompanii kandydatów Kdys Rez. w Katowicach jako szeregowy kontraktowy. Od 2 XI 1938 pełnił służbę w I Komis. w Katowicach, skąd 4 II 1939 został przeniesiony do Komis. w Cieszynie. We wrześniu 1939 r. służył na Post. w Karwinie, pow. frysztański. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/3 z 22 IV 1940, poz. 99, t. 1932. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 158; LO 50; ZK 320; WPH 1992, nr 1, s. 396; APK 78

DUDZIŃSKI Maksymilian

Ur. 10 VIII 1912 w Pawłowie, syn Pawła i Cecylii z Klonków. Posterunkowy PWŚl. Do PWŚl. przyjęty 22 XI 1937, służył w kompanii kandydatów na szeregowych w Kdysie Rez. w Katowicach. Służbę pełnił w Komis. w Siemianowicach, pow. katowicki, stamtąd 22 XII 1938 został delegowany na Zaolzie. Od 14 IV 1939 do wybuchu wojny w Komis. Cieszyn.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/1 z 20 IV 1940, poz. 87, t. 943. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 8 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 161; LO 50; ZK 312; WHP 1992, nr 1, s. 387

DZIAŁACH Hubert

Ur. 5 X 1907 w Piekarach Wielkich, syn Aleksandra i Zuzanny z Banasiów. Posterunkowy PWŚl. W PWŚl. od 4 V 1934, został przydzielony do Kdy Rez. w Katowicach. Służył w Chorzowie, pow. katowicki, w II Komis. (od 25 VI 1934), następnie (od 16 III 1936 do 20 VII 1939) na Post. Chorzów-Pniaki, skąd 22 XII 1938 został delegowany na Zaolzie. Od 21 VI 1939 do wybuchu wojny na Post. Chorzów-Maciejkowice.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/2 z 13 IV 1940, poz. 45, t. 2045. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 168; LO 51; ZK 320; WPH 1991, nr 3-4, s. 437

DZIAMBOR Teofil

Ur. 14 XII 1913 w Rudzie Śląskiej, syn Wincentego i Filomeny z Frochów. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną. W WP służył od 4 XI 1933 do 14 IX 1935 jako bombardier. Do PWŚl. przyjęty 15 III 1937 z przydziałem do kompanii kandydatów na szeregowego Kdy Rez. w Katowicach. Od 17 XII 1937 do 21 XII 1938 pełnił służbę w III Komis. w Chorzowie. Stamtąd został 4 X 1938 delegowany do pow. frysztackiego. Od 22 XII 1938 do września 1939 r. na Post. w Jabłonkowie, pow. cieszyński. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/4 z 9 IV 1940, poz. 69, t. 1761. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 168; LO 51; T 794; ZK 320; WPH 1991, nr 3-4, s. 419; APK 78

DZIUBA Piotr

Ur. 18 VI 1898 w Sławęcicach, syn Wincentego. Posterunkowy PWŚl. Do PWŚl. został przyjęty 3 IV 1923 z przydziałem do Szkoły PWŚl. w Katowicach jako kursant. Później służył w II Komis. w Katowicach i pow. katowickim na Post. w Bielszowicach (do 5 VI 1936) i Kończycach, skąd od 5 X do 11 XI 1938 był delegowany do pow. frysztackiego.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 016/2 z kwietnia 1940, poz. 36, t. 560.

KC-M 170; WPH 1991, nr 3-4, s. 409; APK 78 (listy kwalifikacyjne)

DZIWISZ Maksymilian

Ur. 22 III 1898 w m. Czarny Las, pow. świętochłowski, syn Franciszka i Julianny z Stenerów. Starszy posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, górnik. W I wojnie służył w niemieckiej armii od 16 XI 1916 do 8 I 1919. W WP służył od 9 I 1919 do 11 XI 1920, następnie w POW GŚl. (od 15 XII 1920 do 18 VII 1921). W Straży Gminnej od 2 VIII 1921 do 23 VI 1922, w PWŚl. od 24 VI 1922 na Post. Pniówki, pow. rybnicki. Od 26 X 1922 pełnił służbę w Kdzie Pow. w Rybniku, od 2 VIII 1927 w Komis. w Nowej Wsi, pow. katowicki, w charakterze pracownika kancelarii. Stąd 23 XI 1938 został delegowany do pow. frysztackiego. Od 22 XII 1938 pełnił służbę w Komis. w Trzyńcu, pow. cieszyński. Odznaczony KW. Żonaty z Jadwigą Dubiel, bezdzietny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/2 z 7 IV 1940, poz. 47, t. 1398.

KC-M 171; LO 52; T 777; WPH 1991, nr 3-4, s. 412; APK 78

FARNIK Karol

Ur. 11 X 1897 w Stonawie, pow. frysztacki, syn Karola i Magdaleny z Klimszów. Starszy posterunkowy PWŚl. (1929). Ukończył szkołę powszechną, górnik. W 1919 r. odszedł do Polski, w WP służył od 21 IX do 31 XII 1920, od 1 I 1922 pełnił służbę w PP. Uczestniczył w III powstaniu śląskim. Do PWŚl. został przyjęty 30 VI 1922. Do 19 IX 1924 pełnił obowiązki w Komis., a do 3 I 1935 na Post. Konnym w Królewskiej Hucie. Następnie służył (do 25 X 1936) w I Komis. w Chorzowie, pow. katowicki, i na Post. w Międzyrzeczu Górnym, pow. bielski. Stamtąd został (21 XII 1938) przeniesiony na Post. w Suchej Dolnej, pow. frysztacki, gdzie został do wybuchu wojny. Odznaczony BKZ. Żonaty z Zytą Pindur, córki Wanda, Maria, syn Józef zmarł krótko po porodzie. Pisał z obozu w Ostaszkowie 28 XI 1939.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/2 z 7 IV 1940, poz. 68, t. 2133.

KC-M 176; LO 52; Bor 79-80; T 285, 778; WPH 1991, nr 3-4, s. 412; APK 79 (listy kwalifikacyjne)

FILIPEK Jan

Ur. 2 III 1909 w Skrzeczoni, pow. frysztacki, syn Franciszka i Anny z Chmielów. Posterunkowy PWŚl. (1938). Ukończył 3 klasy szkoły wydziałowej, robotnik w fabryce Hahna w Bogumie. Od 1 X 1930 do 10 III 1932 służył w czechosłowackiej armii w stopniu szeregowego. Do PWŚl. przyjęty 27 XII 1938 z przydziałem na Post. Kończyce, pow. cieszyński, gdzie pełnił służbę do wybuchu wojny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 054/2 z 5 V 1940, poz. 50, t. 612.

KC-M 181; LO 53; Mo 236; Bor 80; T 286, 896; GZC 1991, nr 19; WPH 1992, nr 1, s. 412; APK 79; OAK-M

FOLTYN Stefan

Ur. 5 XII 1915 w Darkowie, pow. frysztański, syn Jana i Agnieszki z Wierońskich. Posterunkowy PWŚl. Ukończył cztery klasy szkoły wydziałowej, muzykant. W czechosłowackiej armii służył od 1 X 1937 do 9 X 1938, służbę ukończył w st. starszego strzelca. Do PWŚl. przyjęty 15 XI 1938 z przydziałem do pow. frysztańskiego. Służbę pełnił w Komis. w Nowym Boguminie, skąd 14 IV 1939 został przeniesiony na Post. w Rychwałdzie, tam zastał go wybuch wojny. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/2 z 13 IV 1940, poz. 43, t. 506.

KC-M 183; WPH 1991, nr 3-4, s. 431 (Fołtyn), APK 79

FOLWARCZNY Alojzy

Ur. 12 X 1911 w Błędowicach Dolnych, pow. frysztański, syn Jana i Marii z Przeczków. Posterunkowy PWŚl. Skończył cztery klasy szkoły wydziałowej, górnik. W czechosłowackiej armii od 1 XI 1933 do 15 IX 1935, uzyskał st. strzelca. Mieszkał w Datyniach Dolnych, pow. cieszyński. Kawaler. Od 21 XI 1938 w PWŚl. Początkowo służył w Komis. Rybnik, od grudnia 1938 r. w Komis. Frysztat.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/4 z 5 IV poz. 98, t. 2415.

KC-M 184 (błędnie Folwarczyk); LO 54; T 286, 742; Bor 80; WPH 1991, nr 2, s. 363; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 16; APK 79

FOLWARCZNY Jan

Ur. 12 I 1890 w Suchej Średniej, pow. frysztański, syn Jana i Joanny z Jonsztów. Przodownik PWŚl. (1928). Do PWŚl. został przyjęty 1 XI 1922. Służył w pow. świętochłowickim w Komis. w Łagiewnikach (do 31 VII 1923) i Szarleju (do 14 XII 1926), na Post. w Rudzkiej Kuźni (do 1 XII 1927). Był komendantem Post. Karol

Emanuel (do 1 VII 1928), w tym dniu został mianowany przodownikiem PWŚl. Następnie był komendantem w pow. rybnickim: w Radlinie (do 16 IX 1928), w Chwałowicach (do 15 IV 1929), ponownie w Radlinie, w Komis. w Rybniku (do 15 IV 1931), Komis. w Hajdukach Wielkich, pow. świętochłowski (do 14 XII 1931), Kdzie Rez. Królewska Huta (od 1934 pod nazwą Post. Pogotowia Chorzów), pow. katowicki. Następnie (21 XII 1938) został przeniesiony na Post.w Szumbarku, pow. frysztacki, gdzie do wybuchu wojny pełnił obowiązki komendanta.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/2 z 13 IV 1940, poz. 95, t. 2132.

KC-M 183-184; LO 54; T 826; WPH 1991, nr 3-4, s. 437

FORMELA Władysław

Ur. 5 III 1899 w m. Podjazy, syn Teofila i Augustyny w Walkuschów. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, rolnik. W latach 1914-1918 służył w niemieckiej armii, w WP od 20 II 1920 do 20 XI 1921, służbę ukończył w st. kaprała 66 pp. W PWŚl. od 1 XI 1923, wiele lat pełnił służbę w pow. rybnickim – na Post. w Ligocie (do 14 IX 1927), Gierałtowicach (do 1 IX 1928), Knurowie (do 22 XII 1938). Stamtąd został przeniesiony na Post. w Gnojniku, pow. cieszyński, gdzie służył do ewakuacji we wrześniu 1939 r. Żonaty z Anną Marią Podleśną, miał dzieci Halinę, Marię, Tadeusza, Władysława.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/4 z 20 IV 1940, poz. 48, t. 1037.

KC-M 184; T 853, LO 54 (Formel); Del-Ś 118-119; WPH 1992, nr 1, s. 385 (Formel); APK 789; MKat

FRANCUZ Franciszek

Ur. 23 I 1896 w Chybiu, syn Pawła i Marii z Cimałów. Starszy posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W I wojnie służył w austriackiej armii (1915 – 1918). W PWŚl. od 1 I 1925, służbę pełnił w pow. świętochłowickim – na Post. Chebzie (do 30 IV 1926), następnie w Łagiewnikach, Orzegowie (do 1 X 1926), w Komis. w Hajdukach Wielkich (do 1 VIII 1927), ponownie w Łagiewnikach (do 1 I 1932) oraz na Post. w Chropaczowie. Stąd został 20 XII 1938 skierowany do Komis. w Karwinie, pow. frysztacki, gdzie służył do września 1939 r. Żonaty z Julią z domu Langer, miał syna Bronisława.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/3 z 7 IV 1940, poz. 42, t. 449.

KC-M 185; LO 54; WPH 1991, nr 3-4, s. 413; APK 79

FUHRMAN Wilhelm

Ur. 27 III 1912 w Rydułtowach, pow. rybnicki, syn Józefa i Marty z Frejów. Posterunkowy PWŚl. (1938). Ukończył szkołę powszechną, szofer. W WP w latach 1934 – 1937 w 75 pp, służbę ukończył w st. kaprała. Do PWŚl. został przyjęty 25 I 1938, do 2 kompanii kandydatów w Kdzie Rez. w Katowicach. Stąd 1 XI 1938 został przeniesiony na Post. w Stonawie, pow. frysztacki, i tam pozostał do wybuchu wojny. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/2 z kwietnia (bez daty) 1940, poz. 16, t. 444. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 3 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 190; LO 55; T 883; ZK 307; WPH 1992, nr 1, s. 404 (Furman); APK 79

GAJEK Józef

Ur. 17 III 1913 w Brzozowicach, pow. świętochłowicki, syn Jana i Wiktorii z Luboschików. Posterunkowy PWŚl. (1938). Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Służbę w WP odbywał w latach 1935-1936 w 44 pp, ukończył ją w st. kaprała. W PWŚl. od 2 VIII 1937, służył w I kompanii kandydatów na szeregowych w Kdzie Rez. w Katowicach. Stąd przeniesiony (1 XI 1938) na Post. w Łazach, pow. frysztacki, gdzie służbę pełnił też we wrześniu 1939 r. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 016/2 z kwietnia 1940, poz. 73, t. 404. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 195; LO 56; ZK 320 (Grajek); WPH 1991, nr 3 -4, s. 409; APK 80; LO 56; T 771

GAŁGONEK Ludwik

Ur. 14 VIII 1899 w Błędowicach Dolnych, pow. frysztacki, syn Józefa i Joanny z Josioków. Starszy przodownik PWŚl. (1 I 1929). Uczestniczył w powstaniach śląskich. W PWŚl. służył od 15 VII 1922, początkowo w Katowicach w Ekspozyturze Śledczej (do 31 VIII 1927), następnie w pionie śledczym w Komis. Roździeń (od 1 IX 1927). Do 19 XII 1938 w Komis. Siemianowice, pow. katowicki. Stąd został 2 X 1938 delegowany na Zaolzie. Od 20 XII 1938 służył w Komis. Nowy Bogumin, pow. frysztacki. Uczył w Szkole Policyjnej w Boguminie. Odznaczony Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Żonaty z Emilią, miał dwu synów – Józefa i Bronisława, zam. w Prudniku. Brat Edward i siostra Pawełka zam. w okolicach Bogumina. Pisał o nim w liście z Ostaszkowa E. Stefan.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/1 z 13 IV 1940, poz. 25, t. 2326. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 198; LO 56 (Gałagonek); T 810; ZK 320; Tob 330, 335; Zwrot 1990, nr 12, s. 15 WPH 1991, nr 3-4, s. 429; GL 13. 6. 1991, s. 3; APK 44 (spis policjantów z 31. 10. 1931)

GANDECKI Stanisław Wojciech

Ur. 12 IV 1913 w Mechnicach, syn Wojciecha i Katarzyny z Wylęgów. Posterunkowy PWŚl. Do PWŚl. przyjęty 25 I 1938, do 2. kompanii kandydatów na szeregowych Kdy Rez. w Katowicach. Od grudnia 1938 r. do wybuchu wojny służył w Komis. w Orłowej, pow. frysztański.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/5 z 10 IV 1940, poz. 62, t. 382. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 200; LO 56; T 288, 808; ZK 320; WPH 1991, nr 3-4, s. 428; GZC 1991, nr 16; Kronika 1989, nr 45

GARCORZ Konrad

Ur. 1913 r., syn Michała. Posterunkowy PWŚl. Do PWŚl. przyjęty 3 III 1938, do kompanii kandydatów na szeregowych Kdy Rez. w Katowicach. Do 26 XII 1938 służył w I Komis. w Chorzowie, pow. katowicki, stąd najpierw delegowany, a następnie przeniesiony do Komis. w Pietwałdzie, pow. frysztański, gdzie służył do wybuchu wojny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 054/1 z 5 V 1940, poz. 14, t. 2053. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 4 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 200; LO 57; ZK 309; WPH 1992, nr 1, s. 410

GASZCZYK Karol

Ur. 21 IX 1908 w Pruchnej, syn Jana i Joanny. Kontraktowy pomocniczy woźny w PWŚl. W PWŚl. został zatrudniony 10 II 1939 w Kdzie Pow. we Fryszacie, skąd we

wrześniu 1939 r. ewakuował się na wschód. Żonaty z Emilią, miał troje dzieci. Rodzina po wojnie wróciła z okolic Lwowa i zam. w Ostrawie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/1 z kwietnia 1940, poz. 30, t. 5050.

KC-M 201; LO 57; WHP 1992, nr 1, s. 403

GBURSKI Franciszek

Ur. 18 VII 1913 w Essen, Niemcy, syn Leona i Pelagii z Krzysztofiaków.

Posterunkowy PWŚl. W WP od 2 XI 1934 do 14 XI 1935, kapral. Do PWŚl. wstąpił 10 III 1937, przydzielony do I. kompanii kandydatów na szeregowych Kdy Rez. w Katowicach. Od 18 XII 1937 pełnił służbę na Post. w Herbach Śląskich, pow. lubliniecki, później w II Komis. w Katowicach. Stąd 23 XII 1938 został przeniesiony do Komis. w Orłowej, pow. frysztański. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/1 z 22 IV 1940, poz. 80, t. 500. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 206; LO 58; ZK 321; WPH 1992, nr 1, s. 393; APK 80

GIBASZEK Adam

Ur. 23 XII 1896, syn Walentego. Posterunkowy PWŚl. Do PWŚl. wstąpił 1 III 1924, służył na Post. w Kończycach Wielkich, pow. katowicki (do 14 II 1927), w Komis. w Zebrzydowicach, pow. cieszyński (do 1 IV 1932), w Komis. w Łagiewnikach, pow. katowicki (do 22 XII 1938). Stąd został przeniesiony do Komis. w Karwinie, pow. frysztański, gdzie służył do wybuchu wojny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/4 z 13 IV 1940, poz. 15, t. 2197. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 10 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 209; LO 58; ZK 314; WPH 1991, nr 3-4, s. 434

GLAJC Józef

Ur. 16 III 1913 w Oldrzychowicach, pow. cieszyński, syn Pawła i Marii z Kajzerów. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W czechosłowackiej armii służył od 1 X 1935 do 18 IX 1937, ukończył służbę w st. kaprała; zmobilizowany od 20 V do 30 VI 1938 i od 20 IX do 13 X 1938. Do PWŚl. przyjęty 15 XI 1938, otrzymał przydział na Post. Oficerski w Tarnowskich Górach, gdzie zastał go wybuch wojny. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 058/2 z maja (bez daty) 1940, poz. 28, t. 347. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 7 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 211; Bor 80-81; LO 59 (Glojc); Z 69; T 901; ZK 311 (Glojc); WPH 1992, nr 1, s. 415 (Glojc); APK 81

GNIEŁKA Franciszek

Ur. 22 VII 1888 w Hajdukach Wielkich, syn Józefa i Jadwigi z Wieczorków. Przodownik PWŚl. (1938). Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W I wojnie w niemieckiej armii od 2 II 1915 do 15 XII 1918 jako szeregowy piechoty. Do PWŚl. przyjęty 17 VI 1922. Służył w II Komis. w Królewskiej Hucie (do 13 XII 1922), na Post. w Gorzycach, pow. rybnicki (do 30 IX 1924), w Komis. w Rybniku (do 20 I 1925) oraz w jego Ekspozyturze Śledczej. Po jej likwidacji pozostał w Komis. Stąd 22 XII 1938 został przeniesiony na Post. w Jabłonkowie, pow. cieszyński, 11 VIII 1939 mianowany zastępcą komendanta. Żonaty z Marianną Wołowiec, miał synów Ryszarda, Alfreda, Władysława, jedno dziecko wcześniej zmarło .

Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/2 z 9 IV 1940, poz. 77, t. 1771. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 217; LO 59; T 788 (Гнилка); ZK 321 Gniłka); WHP 1991, nr 3-4, s. 416 (Gniłka); APK 81

GNIZIA Karol

Ur. 13 III 1913 w Reptach Śląskich, syn Karola i Rozalii z Kocybów. Starszy posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, stolarz. W WP służył w latach 1936-1937 w 74 pp, służbę ukończył w st. kaprała. W PWŚl. od 16 XII 1937 w 2 kompanii kandydatów na szeregowych Kdy Rez. w Katowicach. Od 1 XI 1938 przydzielony na Post. w Dzieńmorowicach, pow. frysztacki. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 033/1 z 16 IV 1940, poz. 51, t. 1980.

KC-M 217; LO 59; WPH 1992, nr 1, s. 379 (Gniza); APK 81

GOLASOWSKI Alojzy

Ur. 8 V 1915 w Markłowicach Dolnych, pow. frysztacki, syn Jana i Zofii z Gonsiorów. Posterunkowy PWŚl. (1938). Pochodził z dwanaściorga dzieci. Ukończył szkołę wydziałową, robotnik. W czechosłowackiej armii służył od 1 X 1937 do 11 X 1938, starszy szeregowy. W PWŚl. od 10 XII 1938 z przydziałem na Post. w Mostach p. Jabłonkowem, pow. cieszyński. Kawaler. We wrześniu 1939 r. ewakuował się na motocyklu z dokumentami służbowymi. Ostatni raz widziany we Lwowie (kolega Jan Macura namawiał go do powrotu). Rodzina otrzymała wiadomość z Ostaszkowa na skrawku papieru. Siostra Elżbieta zam. w Karwinie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/2 z 22 IV 1940, poz. 25, t. 3340.

KC-M 219; Bor 81; LO 60; T 868; WPH 1992, nr 1, s. 395; APK 81

GOŁĄB Ignacy

Ur. 17 VI 1890 w Wadowicach, syn Kazimierza. Starszy posterunkowy PWŚl. Walczył w Armii gen. Hallera. Z WP zwolniony 20 I 1920. Członek POW GŚl., działał w komisji plebiscytowej. Pełnił służbę w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, do PWŚl. został przyjęty 15 VII 1922, otrzymał przydział do Kdys Pow. w Cieszynie, gdzie zastał go wybuch wojny. Odznaczony MN, BKZ, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 033/2 z 16 IV 1940, poz. 88, t. 735. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 221; LO 61; ZK 315; WPH 1992, nr 1, s. 377

GOŁĄB Juliusz

Ur. 2 I 1901 w Rudzie, syn Antoniego i Franciszki z Machów. Starszy posterunkowy PWŚl. (1939). Ukończył szkołę powszechną, górnik. Służbę w WP pełnił od 2 VI 1919 do 1923 r. Do PWŚl. przyjęty 5 III 1923 do Głównej Szkoły PWŚl. w Świętochłowicach, następny przydział do Komis. w Cieszynie (od 18 VI 1923), w 1924 r. zwolniony, ponownie przyjęty 1 I 1928. Służył w pow. bielskim na Post. w Drogomyślu (do 31 VII 1928), Mikuszowicach (do 1 XII 1929), w Komis. w Bielsku (do 9 I 1932), na Post. w Jasienicy (do 27 VIII 1937) i w Kdzie Rez. w Katowicach. Od 18 VII 1939 pełnił służbę w Kdzie Pow. we Frysztacie jako szofer. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/2 z 13 IV 1940, poz. 80, t. 2227. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 221; LO 60; T 826; ZK 321 (Gołomb); WPH 1991, nr 3-4, s. 437; APK 81 (listy kwalifikacyjne)

GÓRAL Franciszek

Ur. 3 XII 1901 w Małym Wysocku, pow. ostrowiecki, woj. poznańskie, syn Józefa i Marianny z Sobczaków. Starszy posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, ślusarz. W WP służył od 3 III 1919 do 15 XI 1923. Do PWŚl. przyjęty 1 IX 1924, do Kdys Rez. w Katowicach. Służył następnie w Chorzowie, pow. katowicki, w Oddziale Konnym (od 20 IV 1925), na Post. Konnym (do 7 VIII 1934) i w Wydziale Śledczym (do 19 XII 1938). Stamtąd został przeniesiony na Post. w Porębie, pow. frysztacki. Starszym posterunkowym mianowany 31 III 1939. Żonaty z Małgorzatą Urbańczyk, miał córkę Wandę.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/4 z 5 IV 1940, poz. 2, t. 2578.

KC-M 228; LO 61; WPH 1991, nr 2, s. 363; APK 81

GÓRECKI Jan

Ur. 30 X 1900 w Płocku, syn Józefa i Julianny. Posterunkowy PWŚl. W WP służył w okresie 31 I 1920 – 13 XI 1922. Do PWŚl. został przyjęty 15 I 1925 i skierowany do Głównej Szkoły PWŚl. w Świętochłowicach. Służył w Katowicach, w Komis. II (od 5 VII 1924) i Komis. III (od 1 I 1925). Stąd został 22 XII 1938 delegowany na Zaolzie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/3 z 10 IV 1940, poz. 1, t. 1394. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 229; LO 61; ZK 322; WPH 1991, nr 3-4, s. 424

GRABOWSKI Stanisław

Ur. 20 III 1891 w Będzinie, syn Idziego i Julianny. Przodownik PWŚl. Do PWŚl. został przyjęty 18 V 1923, służbę pełnił w pow. cieszyńskim i bielskim. Od 1937 r. służył w Kdzie Pow. w Cieszynie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/2 z 20 IV 1940, poz. 4, t. 6043.

KC-M 235; LO 62; Król 137; WPH 1992, nr 1, s. 383, MKat

GRAMCZEWSKI Bolesław

Ur. w 1911 r., syn Maksymiliana. Posterunkowy PWŚl. Do 17 XII 1937 służył w Kdzie Rez. w Katowicach, później w Komis. w Rybniku, skąd został przeniesiony (15 II 1939) na Post. Konny w Orłowej, pow. frysztański, tam pozostał do września 1939 r.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/4 z 13 IV 1940, poz. 49, t. 410. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 1 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 237; LO 63 (Graczeński); ZK 305; WPH 1991, nr 3-4, s. 434

GREINERT Wiktor

Ur. 13 XII 1896 w Katowicach, s. Pawła. Starszy posterunkowy PWŚl. (1927). W PWŚl. służył od 16 VI 1924, początkowo w pow. tarnogórskim na Post. Stare Tarnowice (do 19 IV 1926), Boruszowiec (do 14 XIII 1931), Kdzie Rez. Królewska Huta (do 24 IX 1933), później w pow. świętochłowski na Post. Brzeziny (do 23 VIII 1935) i Post. Granicznym Łagiewniki, skąd 5 X 1938 został delegowany na Zaolzie. Od 16 II 1939 pełnił służbę na Post. w Rychwałdzie, pow. frysztański.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/3 z 10 IV 1940, poz. 2, t. 2610. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 238; Bor 81; LO 63 (Grajnert); T 801; ZK 323; WPH 1991, nr 3-4, s. 424 (Grajnert); GZC 1991, nr 19, s. 4; OAK-M; BŚ-M 21

GULBA Jan Franciszek

Ur. 17 III 1912 w Piekarach, syn Pawła i Gertrudy z Kuhnów. Posterunkowy PWŚl. W PWŚl. pełnił służbę od 31 III 1938. Do 30 VI 1938 służył w kompanii kandydatów kontraktowych na szeregowego, do 26 XII 1938 w I Komis. w Chorzowie, pow. katowicki, skąd został przeniesiony do Komis. w Nowym Boguminie, pow. frysztacki, gdzie pozostał do września 1939 r.

Wpisany na LW z Ostaszkowa (3, bez oznaczenia) z 1. 4. 1940, poz. 48.

KC-M 251; T 723; LO 65; WPH 1991, nr 2, s. 355

GUROWSKI Józef

Ur. 6 VIII 1914 w Berlinie, syn Józefa i Magdaleny. Posterunkowy PWŚl. Od 1 IX 1936 służył w PP jako kandydat kontraktowy na szeregowego. Po ukończeniu (14 XII 1937) Normalnej Szkoły Fachowej dla Szeregowych PP w Mostach Wielkich, pow. żółkiewski, został skierowany do Rezerwy Szeregowych PP przy Kdzie Głównej w Żyrardowie, pow. błoński. Od 18 II 1939 służył w PWŚl. Służbę pełnił na Post. w Domasłowicach Dolnych, pow. frysztacki, do września 1939 r.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/4 z 13 IV 1940, poz. 88, t. 5009

KC-M 252; Bor 81; LO 62 (Górowski); T 821; WPH 1991, nr 3-4, s. 434 (Górowski); GZC 1991, nr 19, s. 4 (Górowski); OAK-M; BŚ-M 21

GUZY Augustyn

Ur. 28 VII 1917 w Michałkowicach, syn Stefana i Zofii z Jadwiszczaków. Posterunkowy PWŚl. Od 25 I do 31 X 1938 służył w I. kompanii kandydatów na szeregowych Kdzy Rez. w Katowicach. Służbę pełnił w pow. frysztackim – do 19 XII 1938 na Post. w Rychwałdzie, następnie na Post. Konnym w Orłowej.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/2 z 22 IV 1940, poz. 52, t. 2368. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 3 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 254; LO 66; ZK 307; WPH 1992, nr 1, s. 395

GWÓŹDŹ Leopold

Ur. 27 X 1914, syn Józefa. Posterunkowy PWŚl. Mieszkał w Orłowej. Do PWŚl. wstąpił 2 XI 1938, przyjęty do II Komis. w Katowicach, skąd (15 XI 1938) został przeniesiony na Zaolzie. Otrzymał przydział do pow. frysztackiego – służył w Komis. w Nowym Boguminie (do 30 III 1939), następnie do wybuchu wojny w Komis. w Karwinie. Widziany podczas ewakuacji między Kętami a Tarnowem. Brat Karol spotkał go we Lwowie i namawiał do powrotu. Siostra Nela zam. w Orłowej-Lutyni.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/1 z 22 IV 1940, poz. 60, t. 405. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 1 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 255; LO 66; Z 142; Bor 82, 170; T 866; ZK 305; WPH 1992, nr 1, s. 393; GZC 1991, nr 19, s. 4; Kronika 1989, nr 51; Těš 1993, nr 4, s. 14

HALOR Antoni

Ur. w 1916 r., syn Mikołaja. Posterunkowy PWŚl. W PWŚl. co najmniej od 3 III 1938. Do 30 VI 1938 służył w kompanii kandydatów kontraktowych na szeregowego, następnie w I Komis. w Chorzowie, pow. katowicki. Stąd został (20 XII 1938) delegowany, a w sześć dni później przeniesiony na Zaolzie z przydziałem do pow.

frysztackiego. Od 4 VIII 1939 do wybuchu wojny służbę pełnił na Post. w Nowym Boguminie i Lutyni Polskiej (obecnie Orłowa-Lutynia).

Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/4 z 9 IV 1940, poz. 84, t. 3889.

KC-M 257; LO 66 (Haler); WHP 1991, nr 3-4, s. 420 (Haler); MKat

HERDA Franciszek

Ur. 17 V 1898 w Hażlachu, syn Józefa i Marii z Tomiców. Starszy posterunkowy PWŚl. W PWŚl. od 19 VII 1922, służył w Kdzie Pow. w Cieszynie. We wrześniu 1939 r. pełnił obowiązki w Komis. Cieszyn. Odznaczony BKZ. Żonaty, córka Bronisława zam. w Hażlachu.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 27/3 z 13 IV 1940, poz. 82, t. 840. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 262; Bor 82; ZK 323; T 294, 829; WPH 1991, nr 3-4, s. 439; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 19, s.4

HEREDA Ludwik

Ur. 17 I 1891 w Kurowie, syn Jana i Anny. Przodownik PWŚl. Walczył w Legionach Polskich. W PWŚl. od 15 VII 1922, służył w pow. cieszyńskim – w Komis. Zebrzydowice (do 30 IX 1923), na Post. w Goleszowie i Puńcowie (do 24 X 1926) i ponownie w Goleszowie. Stąd został przeniesiony (19 XII 1938) na Zaolzie, do wybuchu wojny służył w Komis. we Frysztacie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/3 z 13 IV 1940, poz. 98, t. 2915.

KC-M 262; Bor 82; T 294, 818; WPH 1991, nr 3-4, s. 432; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 16

HERMAN Jan

Ur. 18 IV 1913 w Żorach, syn Józefa i Ludwiny z Garbów. Posterunkowy PWŚl. Pochodził z patriotycznej rodziny. Miał pięcioro rodzeństwa. Ukończył szkołę powszechną w Rybniku i rozpoczął naukę w zawodzie czapnika, który później wykonywał. W 1934 r. został powołany do WP, służył w 43. pułku strzelców Legionu Bajończyków w Dubnie na Wołyniu. Ukończył szkołę podoficerską w stopniu kaprała. Służbę w PWŚl. rozpoczął w I kompanii kandydatów kontraktowych na szeregowego w Kdzie Rez. w Katowicach. Wykonywał ją tu do 31 X 1938, gdy został przeniesiony na Zaolzie, do Komis. w Nowym Boguminie. Do niewoli dostał się we Lwowie, trafił do obozu przejściowego w Szepietówce. Rodzinę powiadomił o tym żołnierz zwolniony z tego obozu.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/l z kwietnia 1940, poz. 85, t. 2207.

KC-C 263; T 882; Rozstrz 94; LO 67; WPH 1992, nr 1, s. 403; Del-Ś 120-121

HŁAWICZKA Adam

Ur. 21 XI 1882 w Kojkowicach, pow. cieszyński, syn Jana i Marii z Koźdoniów. Starszy przodownik PP. Od 5 I 1907 do 31 X 1918 służył w Krajowej Komendzie Żandarmerii we Lwowie, gdzie był komendantem posterunku. Od 1 VI 1919 pełnił służbę w żandarmerii polowej, w funkcji komendanta posterunku, starszego wachmistrza. Stąd 1 V 1920 przeszedł do PP. Służbę wykonywał w pow. buczackim, był komendantem Post. w Monasterzyskach (od 3 V 1920), Jazłowcu (od 1 VII 1921), Buczacu (od 1 IX 1923), ponownie w Jazłowcu (od 10 I 1924). Od 13 XI 1924 służył w Kdzie Pow. w Buczacu jako pracownik kancelaryjny, od 1 IV 1925 w Kdzie Pow. w Przemyślanach. Od 1 I 1928 wykonywał służbę w Kdzie Pow. w Kamionce Strumiłowej, początkowo jako zastępca komendanta powiatowego, a od 15 XII 1938 do wybuchu wojny jako sekretarz. Odznaczony BKZ, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości, Brązowym Medalem za Długoletnią Służbę.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 033/1 z 16 IV 1940, poz. 72, t. 1305.

KC-M 265; LO 59 (Gławiczka); WPH 1992, nr 1, s. 376 (Gławiczka); MKat

HOPPEK Engelbert

Ur. 4 VII 1913 w Łabędach, syn Ludwina i Anny. Starszy posterunkowy PWŚl. Do 13 VII 1937 służył w Kdzie Rez. w Katowicach, stąd został przeniesiony na Post. Oficerski w Tarnowskich Górach. Od 27 XII 1938 wykonywał służbę w Wydz. Śledczym we Frysztacie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/2 z 5 IV 1940, poz. 19, t. 1503.

KC-M 267; LO 67 (Hopek, Chopek); WPH 1991, nr. 2 s. 360 (Hopek); MKat

HORNIK Emanuel

Ur. 24 III 1901, syn Józefa i Jadwigi. Posterunkowy PWŚl. W PWŚl. rozpoczął służbę 1 VIII 1929, najpierw na Post. w Dąbrówce Małej, pow. katowicki, następnie w Komis. Dworcowym w Katowicach (od 1933), skąd 21 XII 1938 przeniesiono go na Post. Bogumin-Miasto, pow. frysztacki.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 051/1 z kwietnia 1940, poz. 34, t. 2081.

KC-M 267; LO 67; WPH 1992, nr 1, s. 407; MKat

HUDY Paweł

Ur. 15 I 1915 w Szopienicach, syn Jana i Berty z Nawrotków. Posterunkowy PWŚl. Służbę wykonywał w pow. frysztackim, najpierw (do 19 XII 1938) na Post. w

Rychwałdzie, następnie do wybuchu wojny na Post. Konnym w Orłowej, pow. frysztański. Odznaczony Krzyżem Zasługi za Dzielność.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/3 z 13 IV 1940, poz. 95, t. 2009. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 2 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszku; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 269; LO 41 (Chudy); ZK 306; WPH 1991, nr 3-4, s. 432 (Chudy); MKat

IWASZKIEWICZ Bolesław

Ur. w 1912 r., syn Józefa. Posterunkowy PWŚl. (post. PP od 1 VI 1938). Służbę rozpoczął w PP (12 V 1937) jako kandydat kontraktowy na szeregowego w Kompanii „F” Rezerwy Szeregowych PP przy Kdzie Głównej w Żyrardowie, pow. błoński. Tam pełnił ją do 18 II 1939, następnie (od 24 II 1939 do września 1939 r.) służył w PWŚl. na Post. w Jabłonkowie, pow. cieszyński.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/1 z 7 IV 1940, poz. 25, t. 5177.

KC-M 277; LO 69; WPH 1991, nr 3-4, s. 410; MKat

JAMROZY Aleksander

Ur. 17 VII 1894, syn Melchiora. Starszy posterunkowy PWŚl. Służbę rozpoczął 18 VI 1922 w pow. katowickim. Następnie służył w Komis. w Dziedzicach, pow. bielski (do 14 V 1929), Zebrzydowicach, pow. cieszyński (do 7 II 1932), w Kdzie Rez. w Królewskiej Hucie (od 1934 pn. Post. Pogotowia w Chorzowie) do 5 II 1939. Do wybuchu wojny pełnił służbę w Komis. w Nowym Boguminie, pow. frysztański.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 051/1 z kwietnia 1940, poz. 31, t. 1500.

KC-M 286; LO 70; WPH 1992, nr 1, s. 407; MKat

JANIK Wilhelm

Ur. 13 I 1913 w Boguminie [?] syn Teresy. Posterunkowy PWŚl. Służył w czechosłowackiej armii w Brnie, gdzie uzyskał st. kaprała. Po zwolnieniu z armii w październiku 1938 r. wrócił do Bogumina i wstąpił do PWŚl. Służbę pełnił w pow. katowickim – do 20 VII 1939 w I Komis., następnie do września 1939 r. w V Komis. w Chorzowie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 058/1 z maja 1940, poz. 45, t. 4762.

KC-M 291; LO 71; T 899; Rozstrz 101; WPH 1992, nr 1, s. 413; MKat

JANISZEWSKI Stanisław

Ur. 21 II 1913 w Zawadzie, syn Aleksandra i Franciszki. Posterunkowy PWŚl. Do PP został przyjęty 8 IV 1936 w charakterze kandydata kontraktowego na szeregowca. Po ukończeniu (15 X 1936) Normalnej Szkoły Fachowej dla Szeregowych PP w Mostach Wielkich, pow. żółkiewski, skierowano go do woj. lubelskiego. W grudniu 1937 r. został przeniesiony do Rezerwy Szeregowych PP przy Kdzie Głównej w Żyrardowie, pow. błoński. W PWŚl. służył od 18 II 1939 do września 1939 r. z przydziałem na Post. w Łomnej Dolnej, pow. cieszyński.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/5 z 5 IV 1940, poz. 14, t. 3057. Podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. znaleziono jego notatnik z zapisami o obozie na Jeziorze Seligerskim.

KC-M 292; LO 71; T 297, 743; Bor 82; ZK 293; WPH 1991, nr 2, s. 365; GZC 1991, nr 16; Kronika 1989, nr 45

JANOCHA Wiktor

Ur. 14 XII 1912 w Małej Płużnicy, syn Józefa i Franciszki z Płochów. Posterunkowy PWŚl. Początkowo służbę pełnił (do 27 XII 1936) w Kdzie Rez. w Katowicach, następnie (do 13 X 1937) na Post. w Jasienicy, pow. bielski, i w Komis. w Bielsku (do 24 I 1939). Stąd został przeniesiony na Zaolzie, na Post. w Morawce Polskiej, gdzie służył do wybuchu wojny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/1 z 22 IV 1940, poz. 92. t. 971.

KC-M 294; LO 71; WPH 1992, nr 1, s. 398

JELEŃ Bolesław

Ur. w 1912 r., s. Wilhelma. Starszy posterunkowy PWŚl. Do 14 VII 1935 służył w Kdzie Rez. w Katowicach, następnie w I Komis. w Królewskiej Hucie. Od 26 IX 1935 do 26 XII 1938 pełnił służbę w II Komis. w Chorzowie, pow. katowicki. Stamtąd został 27 XII 1938 przeniesiony do Wydziału Śledczego we Frysztacie, gdzie służył do wybuchu wojny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/3 z 16 IV 1940, poz. 22, t. 3513.

KC-M 307; LO 74; WPH 1991, nr 3-4, s. 424; MKat

JEZNACH Józef

Ur. 16 III 1900, syn Stanisława. Starszy posterunkowy PWŚl. (1939). Do PWŚl. został przyjęty 15 I 1924. Do 19 XII 1928 służył na Post. Katowice-Lotnisko, skąd przeniesiono go do Komis. we Frysztacie. Tu służył do września 1939 r.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/2 z 10 IV 1940, poz. 45, t. 1710. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 310; LO 74; ZK 323; WPH 1991, nr 3-4, s. 423; MKat

JĘDRECKI [JENDRECKI] Piotr

Ur. 1 VIII 1898 w Biskupcu, syn Franciszka i Pauliny. Posterunkowy PWŚl. W PWŚl. od 18 VI 1923 w Głównej Szkole PWŚl. w Świętochłowicach, służył na Post. Sumina, pow. rybnicki (od 20 IX 1923 do 1931 r.), następnie w Kdzie Rez. w Katowicach (do 28 VIII 1934), skąd skierowany na Post. Rydułtowy, pow. rybnicki. W 1937 r. służył w sekcji śledczej Komis. w Rybniku, od 22 XII 1938 delegowany na Zaolzie. We wrześniu 1939 r. służył na Post. Oficerskim w Mikołowie, pow. pszczyński.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/4 z 20 IV 1940, poz. 39, t. 877.

KC-M 311; LO 74 (Jendrecki); T 863; WPH 1992, nr 1, s. 392 (Jendrecki)

JUZOF Karol

Ur. 11 VIII 1887, syn Pawła. Starszy posterunkowy PWŚl. Do służby został przyjęty 15 VII 1922, służbę wykonywał w pow. cieszyńskim: na Post. w Istebnej (do 1 X 1926), w Komis. w Zebrzydowicach (do 15 VIII 1930), na Post. w Ustroniu (do 4 V 1936) i Puńcowie. Stąd został (21 XII 1938) przeniesiony do Komis. w Karwinie, pow. frysztański, gdzie służył do września 1939 r.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 054/1 z 5 V 1940, poz. 95, t. 2328.

KC-M 320; LO 76; WPH 1992, nr 1, s. 411; MKat

KAJSTURA Franciszek

Ur. w 1913 r., syn Józefa. Posterunkowy PWŚl. Do 31 X 1938 służył w 2. kompanii kandydatów na szeregowych Kdy Rez. w Katowicach. We wrześniu 1939 r. pełnił służbę na Zaolziu, na Post. Ligołka Kameralna.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/3 z 22 IV 1940, poz. 24, t. 340.

KC-M 327; LO 77 (Kajstur); WPH 1992, nr 1, s. 401 (Kajstur); MKat

KAJZER Jan

Ur. 17 II 1915 w Bystrej, syn Jana i Franciszki z Janułów. Posterunkowy PWŚl. Do PWŚl. wstąpił 30 VI 1938 i został przydzielony do kompanii kandydatów na szeregowych Kdy Rez. w Katowicach, następnie służył w Komis. Świętochłowice, stąd był delegowany (2 X 1938) na Zaolzie. Od 21 XII 1938 do wybuchu wojny pełnił służbę w Komis. Frysztat.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/1 z 20 IV 1940, poz. 27, t. 769. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 327; LO 77; ZK 315; WPH 1992, nr 1, s. 387; MKat

KALETA Jan

Ur. 1 IV 1906 w Koszarzyskach, pow. cieszyński, syn Jerzego i Anny z Ruszów. Starszy przodownik PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, biuralista. W I wojnie służył w austriackiej armii, od 5 XII 1918 do 14 VII 1922 pełnił służbę w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego. Do PWŚl. został przyjęty 15 VII 1922. Wykonywał służbę w Oddziale Administracyjnym KG (do 30 VI 1925), Ekspozyturze Śledczej Kdy Pow.

Katowice (do 29 III 1926), w I Komis. w Katowicach (do 9 III 1928), następnie (do 19 XII 1938) był komendantem Post. Michałkowice, woj. katowickie. Stamtąd został przeniesiony na Zaolzie na stanowisko komendanta Post. Wojkowice, gdzie służył do września 1939 r. Odznaczony BKZ, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921. Żonaty z Anną Wronką, miał syna Mieczysława, córka Teresa zmarła krótko po urodzeniu.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 051/1 z kwietnia 1940, poz. 40, t. 2574.

KC-M 328; LO 77; WPH 1992, nr 1 s. 408; APK 82 (lista kwalifikacyjna); MKat

KALINA Arnold

Ur. 16 X 1912 w Karwinie, pow. frysztański, syn Józefa i Anieli z Żaganów. Posterunkowy PWŚl. Uczęszczał do polskiej szkoły w Karwinie-Solcy, był klasowym kolegą późniejszego artysty malarza i rzeźbiarza Franciszka Świdra, który go sportretował. Ukończył Seminarium Nauczycielskie w Cieszynie. Od 11 IV 1934 do 15 IX 1935 służył w WP, najdłużej w Warszawie-Rembertowie, uzyskał st. kaprała. Do PWŚl. został przyjęty 10 III 1937, do kompanii kandydatów na szeregowego Kdzy Rez. w Katowicach. Następnie wykonywał służbę w Kdzy Rez. w Katowicach, od 18 XII 1937 do 26 XII 1938 na Post. w Kochcicach, pow. lubliniecki. Stamtąd przeniesiony do Wydziału Śledczego we Frysztacie, od 27 XII 1938 został posterunkowym służby śledczej. We Frysztacie służył do wybuchu wojny. Ostatnio widziany w Trembowli, już w cywilu w grupie kolegów, którzy jechali ciężarówką do Zaleszczyków, by przedostać się na Węgry. Kawaler. Z Ostaszkowa w grudniu 1939 r. wysłał do ojca kartę z datą na stemplu: 27 I 1940. Brat Kornel zam. w Suchej Górnej, był członkiem zarządu Stowarzyszenia „Katyń” w Republice Czeskiej.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/4 z 13 IV 1940, poz. 52, t. 2575.

KC-M 328; T 301, 831; Bor 37, 83, 141 (list); LO 77; Tob 347-358; WPH 1991, nr 3-4, s. 440; Kronika 1989, nr 45 i 51; Zwrot 1990, nr 6, s. 20-24; GZC 1991, nr 16; Těš 1993, nr 4, s. 15; OAK-M; APK 82 (lista kwalifikacyjna)

KAŁUŻNY Jan

Ur. 1 XII 1899 w Raszkowie, syn Mikołaja i Agnieszki z Suchodolskich.
Posterunkowy PWŚl. Służbę rozpoczął 16 VII 1924. W 1931 r. służył w pow. katowickim, w Komis. w Mysłowicach (do 22 XII 1938). Stąd został przeniesiony do Komis. w Pietwałdzie, pow. frysztański, i został tu do września 1939 r.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/1 z 20 IV 1940, poz. 91, t. 394.

KC-M 331; LO 33 (Kiłużny); T 856 (Килужны); WPH 1992, nr 1, s. 387 (Kiłużny);
APK 82 (lista kwalifikacyjna); MKat

KAMIŃSKI Jan

Ur. 27 IX 1912 w Mełnie, syn Władysława i Marii z Łęckich. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną. Służbę w WP odbywał w latach 1935- 1936, ukończył ją w stopniu kaprała. Do PP przyjęty 14 X 1936 i przydzielony do Kompanii „G” Rezerwy PP w Krakowie. Po ukończeniu Normalnej Szkoły Fachowej dla Szeregowych PP w Mostach Wielkich, pow. żółkiewski, został 14 XII 1937 przydzielony do Rezerwy Szeregowych PP przy KG w Żyrardowie, pow. błoński. Stąd delegowany na Zaolzie. Od 1 II do 18 II 1939 służył w woj. tarnopolskim, 24 II 1939 powrócił na Zaolzie do PWŚl. na Post. w Jabłonkowie, pow. cieszyński, gdzie został do września 1939 r. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa (4, bez oznaczenia) z kwietnia 1940 r., poz. 6.

KC-M 333; LO 78; WPH 1991, nr 2, s. 357; AP 82 (lista kwalifikacyjna); MKat

KANCLERZ Szczepan

Ur. 25 XII 1896 w Białozewinie, syn Józefa i Wiktorii ze Stachowiaków.
Posterunkowy PWŚl. Służbę rozpoczął 1 XI 1923 w pow. katowickim. Do 25 VIII 1938 służył w Komis. w Mysłowicach, pow. katowicki, następnie został przeniesiony do I

Komis. w Katowicach, służył tu do 20 XII 1938. Przeniesiony na Post. Bogumin-Miasto, pow. frysztacki, na Zaolziu pozostał do wybuchu wojny. Odznaczony BKZ.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/1 z 22 IV 1940, poz. 10, t. 2235.

KC-M 335; LO 78; WPH 1992, nr 1, s. 398; MKat

KAROLAK Stanisław

Ur. 13 IX 1893, syn Balcera. Posterunkowy PWŚl. W PWŚl. służbę rozpoczął 1 I 1925. Służył w Kdzie Szkoły PWŚl. w Katowicach. Został delegowany (od 13 VII do 1 VIII 1931) do Komis. Roździeń-Szopienice, pow. katowicki, następnie służył w Kdzie Rez. w Katowicach (do 15 II 1932). Do 27 I 1939 miał przydział w Kdzie Rez. w Królewskiej Hucie (od 1934 pn. Post. Pogotowia w Chorzowie). Stąd przeniesiony do Komis. w Pietwałdzie, pow. frysztacki, gdzie służył do wybuchu wojny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/3 z 13 IV 1940, poz. 3, t. 733. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 343; LO 80; ZK 315; WPH 1991, nr 3-4, s. 432; MKat

KARPIŃSKI Roman

Ur. 9. 7. 1900, syn Walentego. Starszy posterunkowy PWŚl. Służbę rozpoczął 15 I 1924. W 1931 r. służył w pow. bielskim, następnie (do 19 XII 1938) w I Komis. w Katowicach. Stąd został przeniesiony do Komis. w Orłowej, pow. frysztacki, gdzie zastał go wybuch wojny. Odzn. BKZ.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/2 z 13 IV 1940, poz. 18, t. 1699.

KC-M 344; LO 80; WPH 1991, nr 3-4, s. 431; MKat

KASZA Leopold

Ur. 12 X 1897 w Boguszowicach, syn Franciszka i Jadwigi. Starszy posterunkowy PWŚl. W PWŚl. służył od 1 VIII 1925, do 1931 r. pełnił obowiązki w pow. cieszyńskim, od 6 VIII 1931 w I Komis. w Katowicach, następnie na Post. w Ogrodzonej, pow. cieszyński. Stąd został 4 IV 1939 przeniesiony do Komis. w Orłowej, pow. frysztański, gdzie służył do wybuchu wojny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/4 z 13 IV 1940, poz. 81, t. 379.

KC-M 348; LO 81; Z 142; Bor 83; T 303, 831; WPH 1991, nr 3-4, s. 440; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 16

KAWULOK Jan

Ur. 3 VI 1912 w Nawsiu, pow. cieszyński, syn Jerzego i Marii z Sikorów. Posterunkowy PWŚl. Pochodził z sześciorga dzieci. Pracował na rodzinnym gospodarstwie rolnym. Kawaler. We wrześniu 1939 r. pełnił służbę na Post. w Brennej, pow. cieszyński. Ostatnio widziany we Lwowie. Rodzina została w 1942 r. wywłaszczona i wywieziona do Niemiec. Siostra Anna zam. w Nawsiu p. Jabłonkowem.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 016/2 z kwietnia 1940, poz. 35, t. 2134.

KC-M 350; LO 81; WPH 1991, nr 3-4, s. 409; GL 9 V 1996; MKat

KAZANECKI Alfons

Ur. 27 IX 1893 w Indurze, pow. grodzieński, syn Stanisława. Starszy posterunkowy PWŚl. Służbę rozpoczął od 1 III 1924, w 1931 r. służył w pow. cieszyńskim. Od 20 XII 1938 w Komis. Nowy Bogumin, pow. frysztański, gdzie pozostał do września 1939 r.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/3 z 22 IV 1940, poz. 35, t. 1436.

KC-M 350; LO 81; WPH 1992, nr 1, s. 396; MKat

KEMPNY Jarosław

Ur. 2 II 1912 w Porębie, pow. frysztański, syn Ferdynanda i Amalii z Molinków. Posterunkowy PWŚl. Ukończył trzy klasy szkoły wydziałowej, fryzjer. W czechosłowackiej armii służył od 7 VI 1934 do 15 IX 1936, uzyskał st. strzelca. Do PWŚl. został przyjęty 15 VI 1938. Służbę pełnił w pow. frysztańskim, najpierw w Komis. Nowy Bogumin, od 14 IV 1939 do wybuchu wojny na Post. w Rychwałdzie. Kawaler. Ostatnio widziany podczas ewakuacji między Kętami a Tarnowem.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/2 z 20 IV 1940, poz. 80, t. 5725.

KC-M 353; Z 143; LO 82; Bor 83, 170; T 303, 858; WPH 1992, nr 1 s. 389; Těš 1993, nr 4, s. 14; APK 82

KICZKA Jakub

Ur. 25 VII 1897 w Brodzisławiu p. Chorzowem, syn Jana. Starszy posterunkowy PWŚl. Służbę rozpoczął 24 VI 1922, początkowo służył w pow. rybnickim: na Post. w Biertułtowach (do 15 VII 1923) i Suminie (do 1 IV 1930), następnie został przeniesiony do I Komis. w Katowicach. Od 21 XII 1938 do września 1939 r. służył na Post. w Bystrzycy, pow. cieszyński. Żonaty.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/1 z 22 IV 1940, poz. 31, t. 2082.

KC-M 357; Z 50; LO 82; Bor 84; T 873; WPH 1992, nr 1, s. 398; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 19; OAK-M

KLAIS Karol

Ur. 29 V 1913 w Łąkach, syn Pawła i Anny z Niziów. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, szewc. Służbę w WP odbywał w latach 1934 – 1937, w 75 pp, ukończył ją w st. kaprała. Do służby w PWŚl. przyjęty 8 XI 1937. Do 31 X 1938 służył jako szeregowy kontraktowy w Kdzie Rez. w Katowicach. Od 1 XI 1938 do września 1939 r. pełnił służbę na Post. w Rychwałdzie, pow. frysztański.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/1 z 9 IV 1940, poz. 60, t. 2466.

KC-M 393; WPH 1991, nr 3-4, s. 415; APK 83; MKat

KLAJA Franciszek

Ur. 29 XI 1897 w Cieszynie, syn Wiktora i Zuzanny z Matlochów. Starszy posterunkowy PWŚl. (1923). Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W latach 1915-1918 walczył w austriackiej armii. Od 19 XI 1918 był żołnierzem Armii gen. Hallera. W WP służył od 21 IX 1921, st. kaprała. Od 1 XII 1921 do 14 VII 1922 pełnił służbę w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego. Do PWŚl. został przyjęty 15 VII 1922. W okresie od 13 X 1925 do 19. VIII 1926 pełnił służbę na Post. w Czechowicach, pow. bielski, następnie w Królewskiej Hucie (od 1934 pn. Chorzów) w Ekspozyturze Urzędu Śledczego (od 20 VIII do 31 VIII 1926), a następnie (od 1 IX 1926 do wybuchu wojny) w Wydziale Śledczym.

Żonaty z Zuzanną Trypką, bezdzietny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/4 z 13 IV 1940, poz. 10, t. 1314. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 363; LO 83; ZK 323; WPH 1991, nr 3-4, s. 440; APK 83 (listy kwalifikacyjne)

KLEIMAN Karol

Ur. 4 VI 1895, syn Józefa. Starszy przodownik PWŚl. Do 14 VII 1922 służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd przeszedł do PWŚl. Do 9 II 1927 pełnił służbę w Komis. Katowice-Dworzec, następnie został przeniesiony do Komis. w Mysłowicach, pow. katowicki, od 19 XII 1938 skierowany do Komis. Nowy Bogumin, pow. frysztański, gdzie służył do wybuchu wojny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/1, bez daty 1940, poz. 15, t. 4581.

KC-M 365; LO 84; WPH 1991, nr. 1, s. 367; MKat

KLEJCZYK Antoni

Ur. 8 VI 1892 w Markłowicach Górnych, syn Jana i Genowefy z Fukałów. Przodownik PWŚl. Do 14 VII 1922 służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd przeszedł do PWŚl. Do 19 XII 1938 służył na Post. w Brennej, pow. cieszyński, następnie został przeniesiony na Post. w Łąkach, pow. frysztański, gdzie służył do września 1939 r. Odznaczony Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/3 z 22 IV 1940, poz. 15, t. 2321.

KC-M 365; LO 84; Bor 84; T 870; WPH 1992, nr 1, s. 397; APK 83 (lista kwalifikacyjna)

KLIMSZA Jan

Ur. w 1911 r., syn Jana. Posterunkowy PWŚl. We wrześniu 1939 r. pełnił służbę na Komis. Cieszyn.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/2 z kwietnia 1940, poz. 22, t. 802.

KC-M 369; LO 85; WPH 1991, nr 3-4, s. 409; MKat

KLUZ Jan

Ur. 6 XI 1914 w Gródku, pow. cieszyński, syn Jerzego i Anny z Niedobów.
Posterunkowy PWŚl. Ukończył dwie klasy szkoły wydziałowej oraz dwuletnią szkołę przemysłową, rzeźnik w Bystrzycy. Służbę wojskową w czechosłowackiej armii odbywał od 1 IX 1936 do 7 II 1938, ukończył ją w st. strzelca. Do PWŚl. przyjęty 15 XI 1938 i przydzielony do Komis. Nowy Bogumin, pow. frysztacki, tam służył do września 1939 r. Kawaler. Siostra Wanda zam. w Gródku na Zaolziu.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/4 z 10 IV 1940, poz. 29, t. 2002. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 4 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszku; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 372; LO 85; Bor 84; T 804; ZK 309; WPH 1991 nr 3-4, s. 426; GZC 1991, nr 19; OAK-M; APK 83

KŁODA Maksymilian

Ur. 10 VIII 1897 w Nogowczycach, syn Nikodema i Anny z Gizów. Starszy posterunkowy PWŚl. (1 VII 1937). Ukończył szkołę powszechną, górnik. W latach 1916-1919 w niemieckiej armii. Od 10 VII 1919 do 4 IV 1920 był żołnierzem Armii gen. Hallera. Brał udział w III powstaniu śląskim (od 2 V do 15 VI 1921). W PWŚl. służył od 17 VIII 1922 w II Komis. w Katowicach. Został przeniesiony do pow. świętochłowickiego, pełnił służbę na Post. w Orzegowie (do 30 VI 1926) i Goduli (do 20 XII 1938). Od 21 XII 1938 do września 1939 r. służył na Post. w Błędowicach Dolnych, pow. frysztacki. Odznaczony Mieczami Hallerowskimi. Żonaty z Walerią Klarą Kłoda, miał córkę Łucję Elżbietę i syna Maksa Piotra.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/3 z 10 IV 1940, poz. 55, t. 1698.

KC-M 373; LO 85; Bor 84; T 305, 802; WPH 1991, nr 3-4, s. 425; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 16; APK 83 (lista kwalifikacyjna)

KNAUER Tomasz

Ur. 20 XII 1886 w Bluszczowie, syn Antoniego i Marianny z Helczyków. Starszy przodownik PWŚl. (1 VII 1924). W szeregach PP od 1 VI 1920, służył w Kołomyi. Do PWŚl. przyjęty przed lipcem 1924 r. Od 1 IV 1925 służył na stanowisku komendanta Post. w Kaczycach, pow. cieszyński, od 16 XI 1935 p. o. kierownika Komis. w Cieszynie. Od 28 III 1939 był komendantem Post. w Zebrzydowicach, pow. cieszyński, tam zastał go wybuch wojny. Odznaczony BKZ. Ostatnio widziany w Brodach. Syn Tomasz zam. w Cieszynie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/4 z 13 IV 1940, poz. 13, t. 1542.

KC-M 375; LO 86; Bor 85; T 830; WPH 1991 nr 3-4, s. 440; APK 84

KOCUR Ferdynand Wiktor

Ur. 23 III 1899 w Boguminie, pow. frysztański, syn Marcina i Antoniny z Grabowskich. Przodownik PWŚl. Uczestniczył w wojnie 1920 r. i w powstaniach śląskich. Służbę w PWŚl. pełnił początkowo w Katowicach (do 9 IV 1934) w Kdzie Rez., później w Oddziale Konnym Kdys Pow. Od grudnia 1938 r. był kierownikiem Komis. Nowy Bogumin, pow. frysztański, gdzie służył do wybuchu wojny. St. posterunkowym mianowany 1 I 1928, przodownikiem 1 VII 1928. Odznaczony Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921. Żonaty, miał córkę Danutę (zam. w m. Děčín w Czechach).

Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/3 z 9 IV 1940, poz. 37, t. 765.

KC-M 381; LO 87; Bor 85; T 306, 790; WPH 1991, nr 3-4, s. 418

KOCZUR Stanisław Józef

Ur. 7 I 1898 w Kątach, syn Stanisława i Anny z Kaszyców. Starszy posterunkowy PWŚl. Służbę rozpoczął 1 VIII 1924 z przydziałem do Komis. Hajduki Wielkie, pow. świętochłowski, gdzie służył do 26 XII 1938. Następnie przeniesiony do Wydziału Śledczego we Frysztacie, tam został do wybuchu wojny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/2 z 20 IV 1940, poz. 56, t. 5353.

KC-M 382; LO 87 (Kocur); WPH 1992, nr I, s. 382 (Kocur); APK 83 (lista kwalifikacyjna)

KOLOŃ Jerzy

Ur. 8 IV 1897 w Kryrach, pow. pszczyński, syn Piotra i Marii z Morcinków. Starszy posterunkowy PWŚl. (1 VII 1937). Ukończył szkołę powszechną, górnik. W I wojnie służył od 1916 r. w niemieckiej armii. Członek POW. Od 27 X 1920 do 3 V 1921 w Policji Górnego Śląska. Podczas III powstania śląskiego przeszedł pod powstańczą komendę. W PWŚl. pełnił służbę od 23 VIII 1922, otrzymał przydział do Kdy Pow. w Pszczynie. Do 19 XII 1938 służył w Komis. m. Bielska, od 20 XII 1938 do września 1939 r. w Komis. w Frysztacie. Żonaty z Otylią Kalarus, miał syna Floriana.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 016/2 z kwietnia 1940, poz. 20, t. 3304.

KC-M 385; MO 87; Bor 85; T 307, 769; WPH 1991, nr 3-4, s. 409; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 16; APK 84

KOŁATEK Józef

Ur. 23 VII 1891 w Karwinie-Solcy, pow. frysztacki, syn Jana i Teresy z Pyków. Przodownik PWŚl. (31 III 1939). W I wojnie służył w austriackiej armii. Górnik. W 1918

r. uczestniczył w polskim przewrocie wojskowym na Śląsku Cieszyńskim. Podjął służbę w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego (20 XI 1918), pełnił ją do czasu włączenia jednostki do korpusu PWŚl. (15 VII 1922), pozostając na etacie na Post. w Ligocie, pow. bielski. Do 31 XII 1922 służył w Kdzie Pow. w Bielsku, następnie w Katowicach w Oddziale Śledczym (do 31 III 1923), w Dyrekcji Policji (do 14 XI 1923), w Oddziale Śledczym KG (do 30 IV 1924), w Ekspozyturze Urzędu Śledczego (do 14 XI 1924), w Komis. Dworcowym (do 1 II 1928). Stamtąd został przeniesiony na Post. w Skoczowie, pow. cieszyński, gdzie pełnił służbę do 19 XII 1938. Od 20 XII 1938 do września 1939 r. służył w Komis. Karwina, pow. frysztański. Żonaty z Anną Kloską, dzieci Fryderyk, Magdalena, Józef, Andrzej (zam. w Skoczowie).

Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/2 z 9 IV 1940, poz. 69, t. 889.

KC-M 386; Bor 86; WPH 1991, nr 3-4, s. 417; T 307, 788; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 16; APK 84

KOŁDER Józef

Ur. 6 XII 1895 w Błędowicach Dolnych, pow. frysztański, syn Bernarda i Joanny z Jeleniów. Starszy przodownik PWŚl. (15 VIII 1925). Służbę podjął w stopniu przodownika 1 I 1923. Służył na stanowisku komendanta Post. Granicznego w Rudzie, pow. świętochłowski (do 30 IX 1923), następnie był komendantem Post. w Mikuszowicach, pow. bielski, instruktorem w Głównej Szkole PWŚl. w Świętochłowicach oraz w Katowicach (od 1 XII 1926 do 15 XII 1929). Następnie służył w Komis. w Katowicach-Zawodziu (do 15 XI 1930) i Zebrzydowicach, pow. cieszyński (do 1 II 1932), później na Post. w Mikuszowicach (do 31 X 1933) i w Komis. w Bielsku (do 30 V 1938). Od 1 VI 1938 do lipca 1939 r. był komendantem Post. w Mikuszowicach. We wrześniu 1939 r. pełnił funkcję komendanta w Porębie, pow. frysztański. Brat Emil zam. w Hawierzowie-Błędowicach.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/1 z 22 IV 1940, poz. 27, t. 2372.

KC-M 387; LO 88; Bor 86; T 873; WPH 1992, nr 1, s. 398

KOPYTO Paweł

Ur. 31 V w 1909 w Jastrzębiu-Zdroju, syn Mikołaja i Klary z Dryndów.
Posterunkowy PWŚl. Do PWŚl. przyjęty 20 VI 1934. Służył w pow. pszczyńskim: Post. w Łaziskach Górnych (od 21 VI 1934 do 18 V 1938), w Murckach (do 25 X 1937) i Pawłowicach (do marca 1939 r.). Stamtąd przeniesiony do sekcji śledczej na Post. w Nowym Boguminie, pow. frysztański, gdzie służył do wybuchu wojny. Pośmiertnie odznaczony (1991) Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” i (1993) Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/3 z 22 IV 1940, poz. 86, t. 3358.

KC-M 398; LO 90; Bor 86; T 308, 872; Del-Ś 127; WPH 1992, nr 1, s. 397; Kronika 1989, nr 45, 51 (Kopytko); GZC 1991, nr 16

KORNAS Teofil

Ur. 10 XII 1880 w Darkowie, pow. frysztański, syn Józefa i Marianny z Morawców.
Starszy przodownik PWŚl. Służył m. in. w Wydziale Śledczym w Królewskiej Hucie (od 26 VI 1934 pn. Chorzów), od 16 V 1939 pełnił służbę w Wydziale Śledczym w Cieszynie. W lipcu 1939 r. został przeniesiony do Wydziału Śledczego we Frysztacie, gdzie zastał go wybuch wojny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/2 z kwietnia 1940, poz. 10, t. 5992.

KC-M 401; LO 90; Bor 86-87; T 308, 753; WPH 1991, nr 3-4, s. 403; Kronika 1989, nr 45 ; GZC 1991, nr 16

KORPOK Piotr

Ur. 28 IV 1896 w Siemianowicach, syn Wojciecha i Rozalii z Kwoczallów. Starszy posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, ślusarz. W niemieckiej armii służył w latach 1916-1918, telegrafista. W służbie PWŚl. od 1 IV 1925, z przydziałem do Kdy Rez. w Katowicach. Początkowo służył w pow. lublinieckim: (od 17 IV 1925 do 24 IX 1926) na Post. w Piasku, następnie na Post. w Kośmidrach (do 1 VII 1927). Przeniesiony do Komis. w Roźdzeniu (od 1931 pn. Szopienice), pow. katowicki. Od 23 XII 1938 służył w Komis. Nowy Bogumin, stąd w lipcu 1939 r. został przeniesiony do Kdy. Pow. we Frysztacie, gdzie służył do września 1939 r. Był członkiem „Śląskiego Komitetu Opieki Kulturalnej nad Polakami w Czechosłowacji” w Katowicach. Żonaty z Jadwigą Adamczyk, miał syna Henryka.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/1 z 22 IV 1940, poz. 29, t. 1537.

KC-M 402; LO 90; Bor 87; Mo 241; T 308, 873; WPH 1992, nr 1, s. 398; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 16; APK 84

KORZEC Antoni

Ur. 10 IV 1897 w Krasnej, pow. cieszyński, syn Pawła i Marii ze Śliżów. Starszy posterunkowy PWŚl. Służbę rozpoczął w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego (od 25 XI 1918 do 5 V 1922). Od 1 XII 1923 do 30 IV 1925 był zatrudniony jako urzędnik kontraktowy w biurze meldunkowym w Wirku, pow. katowickim. Służbę w PWŚl. pełnił od 15 X 1927 jako woźny w Kdzie Pow. w Cieszynie. Od 15 IV 1928 służył w Kdzie Pow. w Świętochłowicach. Posterunkowym mianowany 1 III 1929 i przydzielony na Post. w Orzegowie, pow. świętochłowicki. Tam służył do 20 XII 1938, następnie przeniesiony na Post. w Łazach, pow. frysztacki, gdzie został do wybuchu wojny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/3 z kwietnia 1940, poz. 88, t. 3037.

KC-M 402; LO 94 (Koziec); Bor 87; Mo 241; T 308, 760; WPH 1991, nr 3-4, s. 405; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 19

KOSZMIDER Rudolf

Ur. 15 V 1914 w Bystrzycy, pow. cieszyński, syn Jana i Ewy ze Szromków. Posterunkowy PWŚl. Ukończył trzy klasy szkoły wydziałowej, robotnik. W czechosłowackiej armii służył od 1 X 1935 do 15 VII 1937, służbę ukończył w st. plutonowego. W PWŚl. od 15 XI 1938, został przydzielony do pow. frysztackiego. Służył w Komis. Nowy Bogumin, stąd 14 IV 1939 przeniesiony na Post. w Rychwałdzie, gdzie został do września 1939 r. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/4 z 13 IV 1940, poz. 24, t. 3109.

KC-M 410; LO 92; Bor 87; T 830; WPH 1991, nr 3-4, s. 440 (Kośmider); APK 84

KOTAS Wilhelm

Ur. 9 XII 1908 w Orłowej, pow. frysztacki, syn Pawła i Joanny z Kolków. Posterunkowy PWŚl. (1938). Ukończył szkołę powszechną, subiekt sklepowy. W czechosłowackiej armii odbywał służbę od 1 X 1928 do 15 VI 1930, zakończył ją w st. strzelca. Do PWŚl. przyjęty 10 XII 1938. We wrześniu 1939 r. służył na Post. Jastrzębie Dolne, pow. rybnicki. Żonaty, bezdzietny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/1 z kwietnia 1940, poz. 19, t. 6040.

KC-M 413; LO 92; Bor 88; T 881; WPH 1992, nr 1, s. 403; APK 85

KOWALCZYK Franciszek

Ur. 4 VI 1915 w Stanisławicach, pow. cieszyński, syn Józefa. Posterunkowy PWŚl. Służbę wykonywał w pow. frysztackim, do 30 III 1939 w Komis. w Nowym Boguminie, później w Komis. w Karwinie, gdzie służył do września 1939 r.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/1 z 22 IV 1940, poz. 43, t. 1504. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 10 tzw. korpusu IV obozu w

Ostaszkanie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 416; Z 168; LO 93; Bor 88; T 874; ZK 313; WPH 1992, nr 1, s. 399; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 19

128. KOWALSKI Kazimierz

Ur. 24 I 1912 w Świedziebnej, woj. warszawskie, syn Ignacego i Antoniny z Czerwińskich. Posterunkowy PWŚl. (post. PP od 1937). Służbę w WP odbywał w latach 1932-1934, starszy strzelec. Do PP wstąpił 23 XII 1936 jako kandydat kontraktowy na szeregowego do Grupy Rezerwy PP w Warszawie. Po ukończeniu Normalnej Szkoły Fachowej dla Szeregowych PP w Mostach Wielkich, pow. żółkiewski (15 XII 1937) został przydzielony do Rezerwy Szeregowych PP przy KG w Żyrardowie, pow. błoński. Stąd przeniesiony do PWŚl. (18 II 1939) i przydzielony na Post. Ropica, pow. frysztacki, gdzie służył do września 1939 r. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkania 044/2 z 22 IV 1940, poz. 14, t. 4505.

KC-M 421; LO 94; Naznaczeni 400; WPH 1992, nr 1, s. 395; APK 85

129. KOWALSKI Piotr

Ur. 25 VI 1900 w Trzcinity, syn Józefa i Antoniny z Odludków. Posterunkowy PWŚl. (1924). W WP służył od 1 I 1919 do 16 XII 1921. Ukończył szkołę powszechną, górnik. Do PWŚl. wstąpił 16 VI 1924, został przydzielony do Kdys Rez. w Katowicach, gdzie służył do 4 IX 1924. Następnie przeniesiony do II Komis. w Królewskiej Hucie. Stąd (1 VII 1928) skierowany do Chorzowa, pow. katowicki, gdzie (do 30 I 1938) służył w Komis. Granicznym (Bytom-Dworzec). Od 19 XII 1938 pełnił służbę w I Komis., później (do 25 VII 1939) w Komis. Nowy Bogumin, pow. frysztacki. Stąd został (26 VII 1939)

przeniesiony na Post. w Jabłonkowie, pow. cieszyński, gdzie służył do wybuchu wojny. Odznaczony MN. Żonaty ze Stanisławą Grześ, miał syna Ignacego.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/2 z 22 IV 1940, poz. 6, t. 708. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 422; LO 94; ZK 316; WPH 1992, nr 1, s. 398; APK 85

KOŽUSZNIK Jan

Ur. 27 IV 1896 w Błędowicach, pow. frysztański, syn Jerzego. Przodownik PWŚl. (1 VII 1929). Początkowo służył (do 14 VII 1922) w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd w stopniu starszego posterunkowego przeszedł do PWŚl. Był komendantem w pow. pszczyńskim: na Post. w Wyrach (lata 1928—1933), Mizerowie (od 16 X 1933) i Paniokach (od 7 IV 1936). W 1939 r. pełnił służbę komendanta na Post. w Ropicy, pow. cieszyński. Żonaty z Anną, miał syna Tadeusza (zam. w Cieszynie-Mnisztwie). Jedyną wiadomość o jego pobycie w Ostaszkowie przekazał w liście stamtąd jego siostrzeniec Emil Stefan z Suchej Dolnej.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/1 z 20 IV 1940, poz. 3, t. 1903

KC-M 430; LO 95; Bor 88; T 843; WPH 1992, nr 1, s. 381

KÖNIG Jan

Ur. 13 V 1893 w Jasienicy, syn Pawła. Starszy przodownik PWŚl. (1 VI 1923). Do służby w PWŚl. przyjęty 15 VII 1922 w stopniu starszego posterunkowego. Od 1 I 1923 był komendantem Post. w Ligocie, pow. bielski. Co najmniej od 1931 r. służył w pow. pszczyńskim, ostatnio na Post. Golasowice, skąd został przeniesiony na stanowisko

komendanta Post. Stonawa, pow. frysztacki. Tam służył do wybuchu wojny. Odznaczony BKZ. Żonaty, córka Lidia zam. w Cieszynie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/2 (bez daty), poz. 18, t. 4390.

KC-M 431; LO 87 (Koenig); Z 170; Bor 85 (Koenig); Mo 240; T 306, 748; WPH 1991, nr 2, s. 367 (Koenig); GZC 1991, nr 19; Kronika 1989, nr 45

KREMIEC Edward

Ur. 2 X 1909 w Darkowie, pow. frysztacki, syn Pawła i Barbary z Brodów. Posterunkowy PWŚl. We wrześniu 1939 r. pełnił służbę w Komis. w Cieszynie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/2 z 13 IV 1940, poz. 85, t. 270.

KC-M 439; LO 97; Bor 89; WHP 1991, nr 3-4, s. 431; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 17

KROTOWSKI Jan

Ur. 28 II 1901 w Lubawie, woj. pomorskie, syn Juliana i Anny z Klonowskich. Starszy posterunkowy PWŚl. (1 I 1938). Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Był ochotnikiem w WP (od 1 II 1920 do 1 II 1921), służbę z poboru pełnił od 23 V 1922 do 5 IX 1923, w 3 pułku ułanów. W 1924 r. wstąpił do PP. Do 30 IV 1924 służył w woj. krakowskim, następnie przeszedł z PP do PWŚl. Służbę wykonywał w Katowicach: w Kdzie Rez. (do 7 I 1925) i Oddziale Konnym (do 1 I 1927), następnie przeniesiony do Komis. Nowa Wieś, pow. katowicki, gdzie służył do 1 VIII 1927. Stąd ponownie trafił do Katowic, służył w I Komis. (do 1 IV 1928), w Oddziale Konnym (do 15 X 1929), w Kdzie Rez. (do 1 II 1930) i w I Komis. (do 20 XII 1938). Później przeniesiony na Zaolzie, do Komis. we Frysztacie. Od lutego do września 1939 r. był komendantem Post. w Lutyni Polskiej, pow. frysztacki. Żonaty z Ewą Pękałą, córka Marta.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/2 z 20 IV 1940, poz. 49, t. 2084.

KC-M 441-442; LO 97; Bor 89; T 312, 858; WPH 1992, nr 1, s. 389; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 16; APK 86

KRUPA Bronisław

Ur. 13 XII 1896 w Wierzach, pow. świecki, woj. pomorskie, syn Franciszka i Marianny z Wietrzykowskich. Posterunkowy PWŚl. (1 VI 1925). W I wojnie w niemieckiej armii (1915-1918). Członek POW Pomorze. Od 17 XII 1918 do 8 IX 1921 służył w WP w 161 artylerii ciężkiej. Do 31 XII 1924 był kontrolerem w Izbie Skarbowej w Grudziądzu. Do PWŚl. został przyjęty 1 VI 1925, do 24 VI 1925 służył w Kdzie Rez. w Katowicach. Następnie przeniesiony do pow. świętochłowskiego, gdzie służbę wykonywał w Komis. Hajduki Wielkie (do 15 XI 1930) i na Post. Brzeziny Śląskie (do 20 XII 1938). Na Post. w Jabłonkowie służbę pełnił od 21 XII 1938 (formalnie od 15 III 1939) do wybuchu wojny. Odznaczony KW, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Żonaty z Leokadią Gibas, dzieci Leonard, Tadeusz, Wanda.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/3 z 22 IV 1940. poz. 41, t. 554.

KC-M 444; LO 97; WPH 1992, nr 1, s. 397; APK 86

KRZOSAK Alojzy

Ur. 14 II 1897 w Bieńkowicach, (obecnie gmina Krzyżanowice), pow. raciborski, syn Antoniego i Julianny z Mikłów. Starszy posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, stolarz. W latach 1916-1919 służył w niemieckiej armii, w Policji Górnego Śląska od 16 IX 1920 do 23 VI 1923, następnie przeszedł do PWŚl. Otrzymał przydział do Komis. w Szarleju, pow. świętochłowski (później pn. Piekary Śląskie). W grudniu 1938 r. skierowany na Zaolzie, od 22 XII 1938 do 31 III 1939 służył na Post. w Skrzeczoniu, pow. frysztański. Od 1 IV do 13 IV 1939 pełnił służbę w Zabłociu, pow.

bielski, od 14 IV 1939 na Post. w Koszęcinie pow. lubliniecki. Żonaty z Józefą Cwik, dzieci Winicjusz, Henryk, Teresa.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/1 z 20 IV 1940, poz. 32, t. 812.

KC-M 449; LO 98; WPH 1992, nr 1, s. 387 (Krzosok); APK 86

KUBACZKA Jan

Ur. 18 XII 1897 w Tyrze, pow. cieszyński, syn Marianny. Komisarz PWŚl. Do PWŚl. przyjęty po raz pierwszy przed 13 XI 1924, wykonywał funkcję zastępcy kierownika Komis. Katowice-Dworzec. Ponownie w PWŚl. od 1 I 1928, z przydziałem do Komis. w Chorzowie, pow. katowicki. Tam służył do 1 IV 1928. Następnie (do 30 XI 1931) był instruktorem w Kdzie Szkoły PWŚl. w Katowicach, stąd przeniesiono go na stanowisko kierownika II Komis. w Królewskiej Hucie (później pn. II Komis. w Chorzowie). Służbę wykonywał do 5 II 1939. Został delegowany na Zaolzie (od 2 X 1938 do 9 II 1939) i mianowany kierownikiem Komis. w Trzyńcu, pow. cieszyński (10 II 1939 r.), gdzie służył do wybuchu wojny. Żonaty z Emilią Pilch, miał syna Jana.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 033/1 z 16 IV 1940, poz. 30, t. 5165.

KC-M 452; LO 99; Bor 89; Mo 242; T 313, 836; WPH 1992, nr 1, s. 376; APK 86

KUBALA Jan

Ur. 6 V 1896 w Hermanicach, pow. bielski, syn Pawła i Ewy z Lipowczanów. Przodownik PWŚl. (1 VII 1928). Ukończył szkołę powszechną, introligator. W latach 1915-1918 w austriackiej armii. Od 25 XI 1918 do 14 VII 1922 służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd przeszedł do PWŚl. i otrzymał przydział do Kdys Pow. w Cieszynie. Tam służył do 23 IV 1924, następnie przeniesiony do Wydz. II KG przy Kdys Rez. w Katowicach (do 15 V 1929). Stąd skierowano go na Post. w Kostuchnie,

pow. pszczyński. Od 21 XII 1938 był komendantem Post. w Mostach, pow. cieszyński. Na Zaolziu pozostał do wybuchu wojny. Żonaty z Ewą Kocjan.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/2 z 22 IV 1940, poz. 9, t. 1902. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 453; LO 99; ZK 324; WPH 1992, nr 1, s. 395; AKP 86; MKat

KUBECZKA Karol

Ur. 31 X 1896 w Karwinie, pow. frysztański, syn Karola i Anny z Zajiców. Przodownik PWŚl. (31 III 1939). Ukończył szkołę powszechną, bednarz. W latach 1915-1918 służył w austriackiej armii, od 22 XI 1918 pełnił służbę w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego (do 14 VII 1922). Następnie przeszedł do PWŚl. Służył w Kdzie Rez. w Katowicach (do 21 IX 1922), na post. Pruchna, pow. cieszyński (do 30 I 1923), Post. Dziedzice, pow. bielski (do 19 VII 1925), Komis. Tarnowskie Góry (do 1 III 1928), Post. Mikuszowice, pow. bielski (do 31 X 1933), Komis. w Bielsku (do 20 XII 1938). Od 21 XII 1938 do września 1939 r. był komendantem ekspozytury Komis. Karwina-Szyb „Henryk”. Odznaczony BKZ, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921. Żonaty z Herminą Krzystek, miał synów Eryka i Władysława.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/2 z 22 IV 1940, poz. 49, 3284.

KC-M 453; LO 99; Bor 89; T 313, 876; Mo 242; WPH 1992, nr 1, s. 400; GZC 1991, nr 16; Kronika 1989, nr 45 (Kureczka); APK 86

KUBIENIEC Józef

Ur. 8 I 1906 w Gross Krauschen (obecnie Kruszyn), pow. Bunzlau (Bolesławiec), Dolny Śląsk, syn Andrzeja i Bernardy z Dyduchów. Starszy posterunkowy PWŚl. (31 III 1939). W WP odbywał zasadniczą służbę od 19 X 1927 do 20 III 1929. Do służby PWŚl. przyjęty 1 IX 1930, otrzymał przydział do Komis. I w Królewskiej Hucie (służył do

sierpnia 1931 r.), następnie przeniesiony do II Komis. (od 26 VI 1934 pn. Komis. w Chorzowie), najpierw (do 6 XI 1938) do służby mundurowej, następnie do służby śledczej. Stąd skierowany (19 XII 1938) na Post. w Rychwałdzie, pow. frysztański. Od 2 III 1939 do wybuchu wojny pełnił służbę w Wydziale Śledczym we Frysztacie. Żonaty z Jadwigą Muszałą, dzieci Zbigniew i Krystyna.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/2 z 9 IV 1940, poz. 52, t. 1911.

KC-M 455; LO 99; WPH 1991, nr 3-4, s. 417; APK 86; MKat

KUCZATY Adolf

Ur. 8 V 1886 w Karwinie, pow. frysztański, syn Jana i Joanny z Topiaszów. Starszy posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, górnik. Służył w austriackiej armii (1908-1910, 1914-1918). Wstąpił do Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego (24 XI 1918), służbę zakończył 14 VII 1922 i przeszedł do PWŚl. Służył na Post. w Lesznej Górnej, pow. cieszyński (do 4 VI 1923), następnie w pow. lublinieckim: w Herbach Śląskich (do 15 VII 1928) i Woźnikach (do 1 III 1931), później w Kamieniu (Brzozowice-Kamień) pow. świętochłowicki (do 20 XII 1938). Od 21 XII 1938 do września 1939 r. pełnił służbę na Zaolziu, na Post. Wojkowice. Żonaty z Agnieszką Wybraniec, miał synów Stanisława i Józefa.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/1, z 22 IV 1940, poz. 51, t. 2123.

KC-M 458; LO 100; WPH 1992, nr 1, s. 398; APK 86; MKat

KUPCZAK Piotr

Ur. 1 VIII 1894 w Rakowie, syn Franciszka i Wiktorii z Targaczów. Starszy posterunkowy PWŚl. (31 III 1939). Ukończył szkołę powszechną, górnik. W latach 1914-1919 służył w niemieckiej armii. Do PWŚl. wstąpił 1 VIII 1924, służbę pełnił w Kdzie Rez. w Katowicach (do 4 IX 1924), skąd przeszedł do Komis. w Świętochłowicach (do 14

III 1925), następnie służył w pow. katowickim: na Post. w Bańgowie (do 1 IX 1926), w Maciejkowicach (do 15 II 1930), dalej w Chorzowie w Komis. III (do 14 II 1935), Komis I (do 20 VI 1938) i ponownie w Komis. III (do 5 II 1939). Stąd został przeniesiony na Post. w Stonawie, pow. frysztacki, gdzie służył do wybuchu wojny. Odznaczony BKZ. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/1 z 20 IV 1940, poz. 10, t. 2202.

KC-M 468; WPH 1992, nr 1, s. 381; APK 87; MKat

KUPCZYK Jan

Ur. 24 XI 1906 w Mechnicach, pow. kępnieński, syn Józefa i Zofii z Burneckich. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, siodlarz. W WP służył w artylerii, od 18 X 1927 do 22 IX 1929. Służbę w PWŚl. rozpoczął 13 XI 1930, do 19 XII 1938 wykonywał ją w Komis. I w Katowicach, od 20 XII 1938 do września 1939 r. w Komis. w Orłowej, pow. frysztacki. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/1 (bez daty), poz. 5, t. 2569.

KC-M 468; LO 102; Bor 90; T 315, 747; WPH 1991, nr 2, s. 367; APK 87

KUŚ Paweł

Ur. 15 VI 1896, syn Pawła. Przodownik PWŚl. (1 I 1928). Służbę rozpoczął w pow. świętochłowickim w Komis. w Nowym Bytomiu (do 2 X 1927), stąd przeniesiony do Łagiewników (do 1 IV 1929), następnie służył w Lipinach (do 20 XII 1938). Do września 1939 r. pełnił służbę w Komis. w Cieszynie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/2 z 20 IV 1940, poz. 64, t. 783.

KC-M 474; LO 103; WPH 1992, nr 1, s. 389; APK 87 (lista kwalifikacyjna); MKat

KUŚNIERZ Franciszek

Ur. 27 VII 1911 w Łazach, pow. frysztański, syn Franciszka i Marii z Matuszyńskich. Posterunkowy PWŚl. Ukończył cztery klasy szkoły wydziałowej, szofer. Służbę w czechosłowackiej armii wykonywał od 1 X 1931 do 14 I 1933, szeregowy. Do PWŚl. wstąpił 9 XII 1938 i otrzymał przydział na Post. w Gnojniku, pow. cieszyński, gdzie służył do września 1939 r. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/3 z 22 IV 1940, poz. 77, t. 885. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 5 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 475; LO 103; Król 137; ZK 310; WPH 1992, nr 1, s. 401; APK 83; MKat

KWOLEK Ludwik

Ur. 25 VIII 1914 w Darkowie, pow. frysztański, syn Józefa. Posterunkowy PWŚl. Pochodził z górniczej rodziny, sam był górnikiem. Do PWŚl. wstąpił jako bezrobotny. Do 15 II 1939 służył na Post. w Rychwałdzie, pow. frysztański, następnie został przeniesiony do Komis. w Lipinach, pow. świętochłowski, gdzie służył do wybuchu wojny. Brat Józef zam. w Stonawie, pow. frysztański.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/2 z 20 IV 1940, poz. 73, t. 226.

KC-M 483; Z 59 (Chwolek); Bor 90; T 858; WPH 1992, nr 1, s. 389; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 19

LACH Józef

Ur. 22 XI 1897 w Karwinie, pow. frysztański, syn Wojciecha i Franciszki z Buryszów. Starszy przodownik PWŚl. (1 III 1936). W I wojnie służył w austriackiej armii, następnie

w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego (od 4 I 1919 do 14 VII 1922), później przeszedł do PWŚl. Służbę rozpoczął w stopniu przodownika, wykonywał ją w pow. świętochłowickim: w Oddziale Kontroli Granicznej (od 30 XI 1922 pn. służba graniczna Komis. Szarlej) do 1 XI 1927, następnie (do 15 VIII 1930) w Komis. Granicznym w Łagiewnikach oraz do wybuchu wojny na stanowisku komendanta Post. Granicznego w Łagiewnikach. Odznaczony BKZ. Żonaty z Marią Moj, bezdzietny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/1 z 5 IV 1940, poz. 59.

KC-M 485; LO 104; WPH 1991, nr. 2, s. 359; APK 88; MKat

LANKOCZ Wilhelm

Ur. 5 V 1913 w Stonawie, pow. frysztański, syn Józefa i Janiny z Szeligów. Posterunkowy PWŚl. Mieszkał w Łąkach. Górnik. Służbę w PWŚl. rozpoczął 21 XI 1938 jako posterunkowy z przydziałem do Komis. w Cieszynie i pełnił ją tam do wybuchu wojny. Kawaler. Wysłał list do rodziców z Ostaszkowa z datą 13 XII 1939.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/3 z 5 IV 1940, poz. 60, t. 2402.

KC-M 487; LO 104; Z 120 (podaje datę śmierci 27 II 1940); Bor 90; T 316, 736 (Лянкоц); WPH 1991, nr 2, s. 362; GZC 1991, nr 20; Kronika 1989, nr 51

LEŚNIK Wiktor

Ur. 24 VI 1914 w Tychach, syn Mikołaja i Wiktorii z Galetzkich. Starszy posterunkowy PWŚl. (31 III 1939). W WP służył w latach 1935-1936, otrzymał st. kaprała. Złożył egzamin dojrzałości. Do służby PWŚl. został przyjęty 10 II 1937, z przydziałem do kompanii kandydatów Kdy Rez. w Katowicach. Do 23 VII 1937 służył w Kdzie Rez. w Katowicach, następnie (do 13 IV 1939) w Komis. w Piekarach Śląskich. Stąd został przeniesiony do Komis. w Cieszynie. Od 12 VII 1939 do wybuchu wojny służył na Post. Wisła-Czarne, pow. cieszyński. Mieszkał w Cieszynie w koszarach. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 033/1 z 16 IV 1940, poz. 18, t. 1244.

KC-M 497; LO 106; WPH 1992, nr 1, s. 376; APK 88

LISZTWAN Rudolf

Ur. 11 III 1911 w Karwinie, pow. frysztański, syn Pawła i Barbary z Czudków. Posterunkowy PWŚl. Ukończył trzy klasy szkoły wydziałowej, górnik. Służył w czechosłowackiej armii (1934-1936). Do PWŚl. wstąpił 15 XI 1938 i został przydzielony na Post. w Bystrzycy, pow. cieszyński. Służbę wykonywał tu do wybuchu wojny. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/2 z kwietnia (bez daty) 1940, poz. 60, t. 2325. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 10 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 505; LO 108; Bor 91; ZK 313; T 884; WPH 1992, nr 1, s. 405; APK 88

LUBOS Stefan

Ur. 7 III 1913 w Truszczykach, pow. lubliniecki, syn Ryszarda i Anny z Fiszerów. Posterunkowy PWŚl. Rolnik. Do PWŚl. został przyjęty 25 I 1938 z przydziałem do 2 kompanii kandydatów Kdys Rez. w Katowicach. Od 1 XI 1938 do września 1939 r. pełnił służbę na Post. Bogumin-Miasto, pow. frysztański. Kawaler. Z Ostaszkowa wysłał list 2 I 1940 do Ryszarda Lubosa, poczta Kalety-Truszczyce.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 030/1 z 14 IV 1940, poz. 45, t. 3888

KC-M 508; LO 108; Bor 91; WPH 1992, nr 1, s. 374; T 318, 833 (Любос); Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 16; APK 88

ŁABUDEK Karol

Ur. 15 I 1895 w Stonawie, pow. frysztacki, syn Jana i Marianny. Przodownik PWŚl. (1939). W czasie akcji plebiscytowej przeniósł się do Polski, mieszkał w Markłowicach. Ukończył Szkołę Gospodarczą w Katowicach. Od 24 VIII 1920 do 1923 r. pełnił służbę w PP na Post. w Tarnobrzegu. Do PWŚl. przeszedł od 1 VI 1923, najpierw służył na Post. w Rudzicy, pow. bielski, następnie w referacie gospodarczym Kdy Pow. w Bielsku. Od 21 XII 1938 do września 1939 r. pełnił służbę w referacie administracyjno-gospodarczym Kdy Pow. we Frysztacie. Odznaczony BKZ, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Żonaty, córka Irena. Do niewoli sowieckiej wzięty przy rumuńskiej granicy, więziony w Kołomyi. W grudniu 1939 r. rodzina otrzymała jedyny list z Ostaszkowa.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 054/2 z 5 V 1940, poz. 38, t. 2568

KC-M 511; LO 109; Bor 91; T 319, 896; WPH 1992, nr 1, s. 412; Kronika 1989, nr 45; GZC 1989, nr 38; GZC 1991, nr 16

ŁUKASZEWSKI Antoni

Ur. 27 I 1901 w Warszawie, syn Wawrzyńca i Gertrudy z Płońskich. Starszy posterunkowy PWŚl. (31 III 1939). Ukończył szkołę powszechną, malarz pokojów. Był członkiem POW (od 11 V do 11 XI 1918), następnie służył w WP w 29 pułku piechoty (do 5 I 1921). W PWŚl. rozpoczął służbę 15 I 1924, otrzymał przydział do Kdy Głównej Szkoły PWŚl. w Świętochłowicach. Służbę wykonywał najpierw w Katowicach (od 5 VII do 31 XII 1924) w Komis. I, następnie w Komis. III, skąd został przeniesiony (2 VII 1928) do Komis. w Mysłowicach, pow. katowicki. Od 20 XII 1938 służył na Post. w Szumbarku, pow. frysztacki, gdzie zastał go wybuch wojny. Odznaczony Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921. Żonaty z Pauliną Pietrejas, bezdzietny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/1 z 7 IV 1940, poz. 73, t. 2383.

KC-M 519; LO 110; WPH 1991, nr 3-4, s. 411; APK 88; MKat

MACHER Józef

Ur. 23 II 1913 w Tarnowicach Starych, syn Roberta i Marii z Jendruschów.
Posterunkowy PWŚl. Zasadniczą służbę w WP odbywał w latach 1935-1936 w 23 pułku artylerii. W PWŚl. służył od 22 XI 1937 jako szeregowy kontraktowy z przydziałem do 2 kompanii kandydatów w Kdzie Rez. w Katowicach. Następnie został skierowany (1 XI 1938) do Komis. Nowy Bogumin, pow. frysztański, gdzie służył do wybuchu wojny.
Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/1 z 22 IV 1940, poz. 21, t. 1632.

KC-M 523; LO 111; WPH 1992, nr 1, s. 398; APK 89; MKat

MACHNIK Antoni

Ur. 11 VI 1913 w Czyżowicach, syn Wincentego i Antoniny. Posterunkowy PWŚl. (1 IX 1938). Do służby został przyjęty 23 II 1938 z przydziałem do 2 kompanii kandydatów Kdy Rez. w Katowicach. Od 1 IX 1938 skierowany na Post. w Darkowie, pow. frysztański, gdzie służył do 2 III 1939, następnie przeniesiony na Post. Konny w Bielsku, gdzie zastał go początek wojny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/3 z 10 IV 1940, poz. 72, t. 1662.

KC-M 524; LO 111; WPH 1991, nr 3-4, s. 425

MACOSZEK Franciszek

Ur. 29 IX 1893 w Końskiej, pow. cieszyński, syn Juliusza i Marianny z Franków.
Starszy przodownik PWŚl. (1 VII 1928). Uczestnik III powstania śląskiego. Służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego (do 14 VII 1922), następnie przyjęty do

PWŚl. (15 VII 1922), w stopniu st. posterunkowego. Pełnił służbę w pionie śledczym Komis. w Cieszynie. Od 1 II 1935 służył na Post. w Wiśle, pow. cieszyński, następnie (do września 1939 r.) ponownie w Komis. w Cieszynie. Odznaczony MN, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/1 z 7 IV 1940, poz. 5, t. 4860. Podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. znaleziono jego nazwisko na wystawionym przez Zarząd Miejski w Cieszynie w 1938 r. nakazie płatniczym oraz kwicie.

KC-M 526; LO 111; Bor 92; T 321, 779; ZK 287; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 16; WPH 1991, nr 3-4, s. 411; Těš 1993, nr 4, s. 18; APK 88 (lista kwalifikacyjna)

MACOSZEK Józef

Ur. 24 X 1890 w Końskiej, pow. cieszyński, syn Juliusza i Marianny z Franków. Starszy przodownik PWŚl. Służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego (do 14 VII 1922), następnie przeszedł w stopniu przodownika do PWŚl. Służbę pełnił początkowo w pow. rybnickim. Od 1 XI 1922 do grudnia 1938 r. był komendantem Post. w Hajdukach Wielkich, pow. świętochłowicki (od 1934 pn. Chorzów). W grudniu 1938 r. został mianowany komendantem Post. w Bystrzycy, pow. cieszyński. Na Zaolziu zastał go wybuch wojny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 054/2 z 5 V 1940, poz. 36, t. 1541. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 10 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 527; Bor 92; ZK 314; WPH 1992, nr 1, s. 412; T 321, 896; ZK 314; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 19

MACURA Henryk

Ur. 15 VII 1904 w Raju, pow. frysztański, syn Jana i Marianny z Urbańczyków. Posterunkowy PWŚl. Pochodził z rodziny górniczej, uczęszczał do polskiej szkoły w Raju oraz do niemieckiej szkoły wydziałowej. Długo był bezrobotny, później pracował jako robotnik w fabryce Mücke-Melder we Frysztańcu. W latach 1929-1931 pełnił zasadniczą służbę w czechosłowackiej armii, ukończył ją w st. strzelca. Do PWŚl. został przyjęty 3 XI 1938 z przydziałem na Post. w Suchej Górze, pow. frysztański, gdzie służył do wybuchu wojny. Kawaler. Rodzina otrzymała jeden list z Ostaszkowa.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/3 z 13 IV 1940, poz. 5, t. 573

KC-M 527; LO 111; Bor 92; WPH 1991, nr 3-4, s. 439; T 827; AKP 89

MACURA Józef

Ur. 1911, syn Antoniego. Posterunkowy PWŚl. Do służby został przyjęty 3 XI 1938 i skierowany na Post. w Łazach, pow. frysztański. Od 6 II 1939 do września 1939 r. odbywał służbę na Post. w Pawłowicach pow. pszczyński.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/3 z 22 IV 1940, poz. 16, t. 787. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 527; T 878; ZK 316; WPH 1992, nr 1, s. 401

MACURA Karol

Ur. 24 IX 1913 w Otrębowie, syn Andrzeja i Barbary z Fukałów. Posterunkowy PWŚl. Zasadniczą służbę w WP odbywał w latach 1934-1937. Do służby w PWŚl. został

przyjęty 22 XI 1937 w charakterze kandydata kontraktowego z przydziałem do I kompanii kandydatów KdY Rez. w Katowicach. Od 1 XI 1938 skierowany do Komis. w Karwinie, pow. frysztacki, gdzie pełnił służbę do września 1939 r. Mieszkał na Post. Karwina-Hohenegger. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/1 z kwietnia 1940, poz. 20, t. 2678.

KC-M 527; LO 111; WPH 1991, nr 2, s. 367; APK 89

MAROSZ Karol

Ur. 1 X 1914 w Bystrzycy, pow. cieszyński, syn Jana. Posterunkowy PWŚl. Hutnik i murarz w Hucie Trzynieckiej. Służył w czechosłowackiej armii. Do PWŚl. wstąpił w 1938 r., do 5 II 1939 pełnił służbę w Komis. Nowy Bogumin, pow. frysztacki, od 6 II 1938 do wybuchu wojny na Post. w Strumieniu, pow. bielski.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/1 z 9 IV 1940, poz. 36, t. 2736.

KC-M 551; LO 115; Bor 92; T 784; WPH 1991, nr 3-4, s. 415; GZC 1991, nr 20; OAK-M

MARUSZCZAK Ernest

Ur. w 1912 r. w Karwinie, pow. frysztacki, syn Eliasza. Posterunkowy PWŚl. (15 XI 1938). Służbę rozpoczął w Komis. Cieszyn, następnie przeniesiony do Komis. Nowy Bogumin, pow. frysztacki. Stąd został 1 IV 1939 skierowany do Komis. w Pietwałdzie, gdzie służył do wybuchu wojny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/1 z 22 IV 1940, poz. 94, t. 338. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 4 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 553; LO 115 (Marszczak); Bor 93; T 875; ZK 309; WPH 1992, nr 1, s. 398
(Marszczak)

MARYNIOK Rudolf

Ur. 3 VI 1911 w Łąkach, pow. frysztacki, syn Pawła. Posterunkowy PWŚl. Mistrz szewski. Służbę rozpoczął w 1938 r. Od 3 XI 1938 został przydzielony na Post. Oficerski w Pszczynie, gdzie służył do września 1939 r.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/1 z 9 IV 1940, poz. 37, t. 534

KC-M 553; LO 115; Bor 93; Z 120 (podaje datę śmierci 20 II 1940); T 323, 784; WPH 1991, nr 3-4, s. 415; GZC 1991, nr 20

MAYER Franciszek

Ur. 7 IX 1889 w Weikersdorf (obecnie Víkřovice), pow. Mährisch Schönberg (Szumperk), Republika Czeska, syn Franciszka i Amalii z Rotterów. Starszy posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W I wojnie służył w austriackiej armii, następnie w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego (1 XI 1918 – 30 VI 1919). Stąd przeszedł do Policji Miejskiej w Cieszynie, gdzie służył od 1 VI 1920 do 14 II 1921. Brał udział w powstaniach śląskich. Od 1 III do 31 X 1921 był zatrudniony w Dyrekcji Okręgu Skarbowego Cieszyn. Do PWŚl. wstąpił 10 VII 1922 w stopniu st. posterunkowego, otrzymał przydział do pow. tarnogórskiego. Służył na Post. Granicznym w Radzionkowie (do 30 XI 1922) i tamtejszym Komis. (do 14 III 1923). Następnie przeniesiony na Post. w Pruchnej, pow. cieszyński (do 31 X 1923), skąd skierowany do Katowic. Do 6 I 1923 służył w Oddziale Gospodarczym KG, następnie w Wydziale II KG przy Kdzie Rez. Od 16 VIII 1932 do wybuchu wojny pełnił służbę w Komis. w Cieszynie. Odznaczony Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi II kl. Żonaty z Zuzanną Figułą, miał czworo dzieci, dwoje zmarło krótko po urodzeniu. Mieszkał w Cieszynie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/1 z 13 IV 1940, poz. 97, t. 1509.

KC-M 561; LO 112 (Majer); WPH 1991, nr 3-4 s. 430; APK 89; MKat

MENŻYK Henryk

Ur. 10 IX 1915 w Bottrop w Niemczech, syn Antoniego i Pauliny z Materzoków. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, pracował jako pomocnik biurowy. Służbę rozpoczął w KOP (od 1 XI 1935 do 21 IV 1937). Od 16 XII 1937 służył w PWŚl., został przydzielony do 1 kompanii kandydatów KdY Rez. w Katowicach. Od 1 XI 1938 do wybuchu wojny pełnił służbę na Post. w Łazach, pow. frysztański. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/2 z 13 IV 1940, poz. 97, t. 4734. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 567; LO 118; ZK 316; WPH 1991, nr 3-4, s. 431; APK 89

MICHALEWICZ Stefan

Ur. 25 IX 1887 w Skalmierowicach, pow. inowrocławski, syn Józefa i Józefy z Winkowskich. Starszy posterunkowy PWŚl. (1 VII 1937). Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W I wojnie służył w niemieckiej armii. Do PWŚl. został przyjęty 6 IX 1922, otrzymał przydział do pow. bielskiego: najpierw na Post. Żebracze (do 1 I 1932), następnie Strumień (do 22 II 1939). Stąd został przeniesiony do Komis. Nowy Bogumin, pow. frysztański, gdzie służył do 22 VIII 1939. Ostatnie dni przed wybuchem wojny pełnił służbę na Post. Boronów, pow. lubliniecki. Żonaty, dzieci Emanuel i Anna.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/4 z 20 IV 1940, poz. 46, t. 571.

KC-M 571; LO 118; WPH 1992, nr 1, s. 392; APK 90

MICHALEWICZ Walerian

Ur. 15 XII 1898 w Wijewie, pow. leszczyński, syn Ignacego i Stefanii z Michalskich. Starszy posterunkowy PWŚl. (31 III 1939). Ukończył szkołę powszechną, rzeźnik. W I wojnie służył w niemieckiej armii (1916-1918). W WP pełnił służbę od 18 I 1919 do 26 VIII 1921. W okresie od 1 I do 30 XI 1924 służył w Straży Celnej. Do PWŚl. został przyjęty 1 VII 1925 i skierowany do Kdys Rez. w Katowicach, następnie (25 VIII 1925) przeniesiony do II Komis. w Katowicach. Od 21 XII 1938 do wybuchu wojny służył na Post. w Lutyni Niemieckiej (obecnie Lutynia Dolna). Odznaczony BKZ.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/4 z 20 IV 1940, poz. 54, t. 3242.

KC-M 571; LO 118; WPH 1992, nr 1, s. 392; APK 90; MKat

MICHAŁEK Jan

Ur. 12 VI 1912 w Nawsiu, pow. cieszyński, syn Jerzego i Marianny z Raszków. Posterunkowy PWŚl. Ukończył trzy klasy szkoły wydziałowej, rolnik. Służył w czechosłowackiej armii (od 1 XI 1933 do 10 X 1938), ukończył szkołę podoficerską w Koszycach, w st. plutonowego. Do PWŚl. wstąpił 21 XI 1938, został przydzielony do Komis. w Orłowej, pow. frysztacki, gdzie służbę pełnił do wybuchu wojny. Kawaler. Z Ostaszkowa przysłał wiadomość napisaną na skrawku papieru z datą 24 X 1939.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/3 z 5 IV 1940, poz. 30, t. 3632.

KC-M 573; Z 144 (błędna data śmierci: jesień 1939 r. we Lwowie); LO 119; Bor 93, 136 (list); T 735; WPH 1991, nr 2, s. 362; Těš 1993, nr 4, s. 15; APK 90

MICHNIK Alojzy

Ur. 6 XII 1893 w Bielowicku, pow. bielski, syn Jana i Heleny z Gańczarczyków. Starszy przodownik PWŚl. (1 I 1928). Ukończył szkołę powszechną, ślusarz. Od 25 XI 1918 do 10 IX 1919 służył w WP w st. sierżanta w 22 pułku piechoty. Później (15 XI 1919) wstąpił do Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, gdzie służył do 14 VII 1922. Do PWŚl. przyjęty 15 VII 1922. Służbę odbywał m. in. na Post. Kaczyce, pow. cieszyński (do 1 IV 1925) i w Kdzie Pow. w Świętochłowicach (do 14 X 1925). Następnie został komendantem Post. Wodzisław, pow. rybnicki, gdzie służył od 15 X 1925 do 20 XII 1938. Przeniesiony na stanowisko komendanta Post. Łazy, pow. frysztański, gdzie służył do września 1939 r. Odznaczony Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Odznaką Honorową „Orlęta”. Żonaty z Małgorzatą Malisch, synowie Brunon i Tadeusz (zam. w Karwinie). Z Ostaszkowa wysłał list z datą 28 I 1940.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/4 z 20 IV 1940, poz. 70, t. 1430. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 574; LO 119; Bor 94, 172-143 (list); ZK 324; T 808; Del-Ś 134; WPH 1992, nr 1, s. 392; Těš 1993, nr 4, s. 15; APK 90

MICZEK Leopold

Ur. 25 X 1916 w Łyżbicach, pow. cieszyński, syn Karola. Posterunkowy PWŚl. Posterunkowym mianowany 6 XII 1938, został skierowany na Post. w Pawłowicach, pow. pszczyński, gdzie służył do wybuchu wojny. Wysłał list z Ostaszkowa.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/4 z 20 IV 1940, poz. 2, t. 5538. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 3 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 575; LO 119; Bor 94; T 862; ZK 307 (Milczek); WPH 1992, nr 1, s. 392

MICZKO Augustyn

Ur. 3 VII 1896 w Ścierninie, pow. pszczyński, syn Antoniego i Katarzyny z Miczków. Starszy posterunkowy PWŚl. Robotnik. W I wojnie służył w niemieckiej armii. Brał udział w powstaniu wielkopolskim. Od 15 IV do 6 V 1921 pełnił służbę w Policji Górnego Śląska, następnie służył w Żandarmerii Polowej Górnego Śląska (do 13 IX 1921). Do PWŚl. przyjęty 26 VI 1922, służbę pełnił m. in. na Post. Granicznym w Tarnowicach Starych, pow. tarnogórski (do 30 I 1923) oraz w Oddziale Konnym w Katowicach (do 20 XII 1938). Stąd został skierowany na Post. Konny w Orłowej, pow. frysztacki, gdzie służył do wybuchu wojny. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/4 z 9 IV 1940, poz. 17, t. 2366

KC-M 575; LO 119; WPH 1991, nr 3-4, s. 420 (Mićko); APK 90; MKat

MIERZWA Gerhard

Ur. 24 IX 1912 w Chorzowie, syn Franciszka i Anny z Malejków. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Zasadniczą służbę wojskową w WP odbywał w latach 1934-1936 w 17 pułku piechoty, ukończył ją w st. kaprała. Do PWŚl. został przyjęty 5 XI 1937 jako kandydat kontraktowy na szeregowego z przydziałem do kompanii kandydatów Kdy Rez. w Katowicach. Od 1 XI 1938 mianowany posterunkowym i skierowany do Komis. w Nowym Boguminie, pow. frysztacki, gdzie służył do września 1939 r. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/5 z 5 IV 1940, poz. 29, t. 760.

KC-M 578; LO 119; WPH 1991, nr 2, s. 365; APK 90; MKat

MIKUŁA Ernest

Ur. 27 I 1918 w Stonawie, pow. frysztacki, syn Wacława i Zofii. Posterunkowy PWŚl. Był najmłodszym z dziewięciorga dzieci. Do PWŚl. został przyjęty 2 XI 1938 i przydzielony na Post. Dziećmorowice, pow. frysztacki, skąd został (6 II 1939) przeniesiony na Post. w Orzegowie, pow. świętochłowicki, gdzie służył do wybuchu wojny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 033/2 z 16 IV 1940, poz. 7, t. 941. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 1 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 582; Bor 94; LO 120; ZK 306; T 838; WPH 1992, nr 1, s. 378; GZC 1991, nr 20

MISAŁA Franciszek

Ur. 28 IX 1897 w Rowieniu, syn Wincentego i Marianny z Dyrdów. Starszy posterunkowy PWŚl. (1924). W I wojnie powołany do służby w niemieckiej armii. Na zachodnim froncie dostał się do niewoli, wstąpił do Armii gen. Hallera, z którą w 1919 r. wrócił do kraju. Uczestniczył w powstaniach śląskich. Współtworzył POW na Górnym Śl., pomagał w gromadzeniu broni i formowaniu II baonu Nikodema Sobika w 13. pułku piechoty Wojsk Powstańczych. W III powstaniu dowodził 6. kompanią tego baonu, walczył o Żory, Rybnik, Rudy Wielkie, Stare Koźle. Do PWŚl. wstąpił 16 XI 1924. Do 20 XII 1938 pełnił służbę graniczną w Komis., później na Post. w Zebrzydowicach, pow. cieszyński. Stąd został 21 XII 1938 przeniesiony do Komis. w Nowym Boguminie, pow. frysztacki, gdzie służył do września 1939 r. Odznaczony KN, MN, Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Żonaty z Emilią Foltyn, miał dzieci Zbigniewa, Leokadię i Alinę. Do niewoli dostał się pod Tarnopolem. Wiadomość o jego pobycie w Ostaszkowie przekazał rodzinie pod koniec 1939 r. mieszkańiec Zebrzydowic, któremu udało się wydostać z niewoli.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/5 z 5 IV 1940, poz. 69, t. 2028.

KC-M 586; LO 121; T 745, Rozstrz 193; Del-Ś 134-136; Del-Z 54-57; WPH 1991, nr 2, s. 365

MITRENGA Józef

Ur. 19 III 1914 w Trzyńcu, pow. cieszyński, syn Józefa i Anny z Gluzów.
Posterunkowy PWŚl. Do PWŚl. wstąpił 15 XI 1938. Pełnił służbę w pow. fryszackim, początkowo w Komis. w Nowym Boguminie, od 1 IV 1939 do wybuchu wojny w Komis. w Pietwałdzie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/1 z kwietnia 1940, poz. 73, t. 337.

KC-M 588; LO 121 (Mitrenga); T 882; WPH 1992, nr 1, s. 403; MKat

MITRĘGA Jan

Ur. 13 XI 1895 w Bobrku, pow. cieszyński, syn Józefa i Zuzanny z Bortlików. Starszy przodownik PWŚl. (31 III 1937). Ukończył pięć klas szkoły powszechnej, rolnik. W I wojnie powołany do austriackiej armii (1917-1918). Od 25 XI 1918 do 14 VII 1922 służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd przeszedł do PWŚl. Do 2 II 1924 pełnił służbę w Komis. Cieszyn, następnie w II Komis. w Katowicach (do 9 IV 1928). Od 10 IV 1928 do 20 XII 1938 był komendantem Post. w Pogwizdowie, pow. cieszyński, skąd został przeniesiony na to samo stanowisko na Post. w Oldrzychowicach, pow. cieszyński. Tam służył do wybuchu wojny. Odznaczony BKZ. Żonaty z Anną Olszar, syn Tadeusz zmarł krótko po urodzeniu.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/3 z 13 IV 1940, poz. 93, t. 3243.

KC-M 588; Z 139; Bor 94 (Mitrenga); WPH 1991, nr 3-4, s. 439; Kronika 1989, nr 51; T 829; GZC 1991, nr 20; APK 90; OAK.M; BŚ-M 7

MOCEK Ryszard

Ur. 6 III 1912 w Czarnej Hucie, pow. tarnogórski, syn Wilhelma i Wiktorii z Januasków. Posterunkowy PWŚl. W latach 1934-1936 służył w WP, służbę ukończył w st. kaprała. Do PWŚl. przyjęty 17 IV 1937 i przydzielony do 1 kompanii kandydatów Kdys Rez. w Katowicach, od 1 I 1938 przeniesiony na Post. Jastrzębie-Zdrój, pow. rybnicki. Stąd został 21 XII 1938 skierowany na Post. w Świerczynowcu (część Słowacji przyłączona wraz z Zaolziem do RP), gdzie zastał go wybuch wojny. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa (4, bez oznaczenia) z kwietnia 1940, poz. 9. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 4 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 590; LO 121; ZK 309; WPH 1991, nr 2, s. 357; APK 90; MKat

MORAWIEC Franciszek

Ur. 20 X 1891 w Czechowicach, pow. bielski, syn Franciszka i Katarzyny z Kubiszów. Starszy posterunkowy PWŚl. (1 I 1928). Ukończył szkołę powszechną, ślusarz. W I wojnie służył w austriackiej armii, w latach 1919-1920 w WP. Do PWŚl. wstąpił 1 XII 1922, wykonywał służbę w pow. bielskim – na Post. w Drogomyślu (do 9 X 1924), w Komis. w Dziedzicach (do 15 VII 1932), na Post. w Strumieniu (do 4 IV 1934) oraz w Komis. w Bielsku. Stąd został przeniesiony (21 XII 1938) na Post. w Dąbrowie, pow. frysztacki, gdzie służył do wybuchu wojny. Żonaty z Elżbietą, miał dzieci Eugenię, Stefanę, Emilię, Wandę, Marię, Tadeusza.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/1 z 22 IV 1940, poz. 27, t. 3285.

KC-M 593; LO 122; Mo 245; T 328, 865; WPH 1992, nr 1, s. 394; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 16; APK 90

MOSZ Jerzy

Ur. 17 V 1905 w Królewskiej Hucie, syn Franciszka i Marii z Nawrathów.
Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W latach 1926-1928 służył w 51 pp WP w stopniu kaprała. Służbę w PWŚl. rozpoczął 1 VI 1928, służył w Katowicach – do 1 XII 1931 w Komis. Dworzec, do 9 I 1932 w Kdzie Rez. Następnie pełnił służbę w Kdzie Rez. w Królewskiej Hucie (do 15 IX 1933), na Post. w Brzezinach, pow. świętochłowski (do 8 XI 1933) i do 3 I 1935 w Kdzie Rez. Królewska Huta (od 18 I 1934 pn. Post. Pogotowia). Do 20 XII 1938 służył na Post. Konnym Chorzów, stąd został skierowany na Post. Konny w Orłowej, pow. frysztański, gdzie dotrwał do wybuchu wojny. Żonaty z Jadwigą Miką.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/4 z kwietnia 1940, poz. 56, t. 2391.

KC-M 596; LO 122; WPH 1991, nr 3-4, s. 406; APK 90; MKat

MOTYKA Józef

Ur. 24 VII 1915 w Łąkach, pow. frysztański, syn Józefa i Józefy z Brodów.
Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, elektryk. W czechosłowackiej armii odbywał służbę od 1 X 1937 do 9 X 1938, zakończył ją w st. starszego strzelca. Do PWŚl. został przyjęty 2 XI 1938 z przydziałem na Post. w Mistrzowicach, pow. cieszyński, gdzie służył do wybuchu wojny. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 033/3 z 16 IV 1940, poz.29, t. 1313.

KC-M 596; LO 122; Z 120; Bor 95; T 841; WPH 1992, nr 1, s. 379; Kronika 1989, nr 51; APK 90

MOZOLEWSKI Ludwik

Ur. 19 XII 1917, syn Jana. Posterunkowy PWŚl. (1 XI 1938). Do służby został przyjęty 22 XI 1937 z przydziałem do 1 kompanii kandydatów Kdy Rez. w Katowicach. We wrześniu 1939 r. służył w Komis. Pietwałd, pow. frysztański.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/3 z 13 IV 1940, poz. 52, t. 2478.

KC-M 597; LO 122; WPH 1991, nr 3-4, s.439; MKat

MRÓZEK Jan

Ur. 28 II 1915 w Żywocicach, pow. cieszyński, syn Jana. Posterunkowy PWŚl. Kierowca. Do PWŚl. wstąpił 3 XI 1938, został przydzielony do Komis. w Nowym Boguminie, pow. frysztański. Stąd 19 I 1939 skierowano go do Kdy Rez. w Katowicach a 16 IV do Komis. w Pietwałdzie, pow. frysztański, gdzie służył do wybuchu wojny. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/3 z 10 IV 1940, poz. 95, t. 798. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 598; LO 122 (Mrazek); T 803 (Mrazek); Bor 95; ZK 316; WPH 1991, nr 3-4, s. 425 (Mrazek); OAK-M; BŚ-M

NAPIERAŁA Ludwik

Ur. 26 VIII 1902 w Cieszynie, syn Rocha i Marianny. Posterunkowy PWŚl. W PWŚl służył od 1 VIII 1925, początkowo w Katowicach – w III Komis (do 15 X 1929), później w Kdzie Rez. (do 1 II 1930), następnie w I Komis. (do 1 V 1930). Przeniesiony na Post. w Kochłowicach, pow. katowicki, gdzie służył do 15 V 1930. Stamtąd skierowany do

Komis. Kolejowego w Katowicach . Od 21 XII 1938 do wybuchu wojny pełnił służbę w Komis. Cieszyn.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/3 z 7 IV 1940, poz. 47, t. 779. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 610; LO 124; Bor 95; Mo 246; T 329, 774; ZK 316; WPH 1991, nr 3-4, s. 414; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 17

NAWRAT Józef

Ur. 24 I 1896 w Cieszynie, syn Pawła i Marii. Przodownik PWŚl. (1 VII 1929). Do 14 VII 1922 służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd w stopniu st. post. przeszedł do PWŚl. Do 19 VI 1928 pełnił służbę w ekspozyturze śledczej w Królewskiej Hucie, następnie w Komis. w Bielsku w służbie śledczej (do 31 XII 1931). Od września 1937 r. do 20 XII 1938 pełnił obowiązki w Komis. w Rybniku, skąd został przeniesiony do Wydziału Śledczego we Frysztacie. Tam służył do wybuchu wojny. Żonaty z Marią, miał córkę Jadwigę. Wysłał do rodziny wiadomość z Ostaszkowa z datą 1 XII 1939.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/2 z 9 IV 1940, poz. 19, t. 690

KC-M 612; LO 125 (Nawrot); T 329, 787; Bor 96; WPH 1991, nr 3-4, s. 417; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 16; APK 91 (lista kwalifikacyjna)

NIEROSTEK Ludwik

Ur. 14 X 1910 w Żywocicach, pow. cieszyński, syn Jana. Posterunkowy PWŚl. Górnik. Posterunkowym mianowany 6 XII 1938 i przydzielony na Post. w Wiśle Wielkiej, pow. pszczyński, tam służył do wybuchu wojny. Żonaty.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/1 z 20 IV 1940, poz. 50, t. 1552.

KC-M 618; LO 126; T 855; WPH 1992, nr 1, s. 387; MKat

NIESŁANIK Paweł

Ur. w 1911, syn Pawła. Posterunkowy PWŚl. Posterunkowym mianowany 15 XI 1938 i przydzielony do Komis. w Nowym Boguminie, pow. frysztacki, gdzie zastał go wybuch wojny.

Wpisany Na LW z Ostaszkowa 045/3 z 22 IV 1940, poz. 13, t. 351. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 8 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 618 (błędnie Niesławnik); LO 126; ZK 312; WPH 1992, nr 1, s. 402; MKat (Niesławnik)

NOSEK Tomasz

Ur. 31 XI 1906, syn Józefa i Marii z Poloków. Posterunkowy PWŚl. W PWŚl. od 6 IX 1930, służył w pow. katowickim (1931), w III Komis. w Katowicach (do 6 VIII 1935), na Post. w Michałkowicach (do 16 II 1939). Stąd został skierowany do Komis. w Orłowej, pow. frysztacki, gdzie służył do wybuchu wojny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/1 z 13 IV 1940, poz. 42, t. 336. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 8 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 622; LO 127; ZK 312; WPH 1991, nr 3-4, s. 436; MKat

NOWACZEK Józef

Ur. 24 VIII 1888 w Pudłowie p. Boguminem, pow. frysztacki, syn Karola i Marii z Mżyków. Starszy przodownik PWŚl. (1922). Do 1918 r. służył w austriackiej armii, następnie wstąpił do Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego (do 14 VII 1922), pełnił służbę w Rudnicy, Istebnej, Ogrodzonej. W 1919 r. brał udział w wojnie z Czechami. Z żandarmerii przeszedł 15 V 1922 do PWŚl., do 12 IV 1939 służył w Kdzie Pow. w Świętochłowicach, później w Kdzie Pow. w Katowicach, gdzie zastał go wybuch wojny. Odznaczony BKZ, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Żonaty, miał syna i córkę.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/1 z 13 IV 1940, poz. 11, t. 1513.

KC-M 622; LO 127; Rozstrz 204; T 821; Król 131; WPH 1991, nr 3-4; s. 436; APK 91 (listy kwalifikacyjne)

NOWAK Adam

Ur. 9 VI 1901 w Sosnowcu, syn Józefa i Małgorzaty. Starszy posterunkowy PWŚl. Do służby przyjęty 15 I 1925, najpierw (do 20 XII 1938) służył na Post. Karol-Emmanuel, pow. świętochłowicki, stąd został przeniesiony na Post. w Lutyni Niemieckiej (obecnie Lutynia Dolna), pow. frysztacki, tam zastał go wybuch wojny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/3 z 20 IV 1940, poz. 86, t. 736. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 623; LO 127; ZK 316; WPH 1992, nr 1, s. 384; MKat

OCZADŁY Józef

Ur. 25 VI 1896 w Łąkach, pow. frysztański, syn Franciszka i Rozalii. Starszy przodownik PWŚl. Szkołę powszechną ukończył we Frysztańcu. Uczestniczył w wojnie z Czechami w 1919 r. Po podziale Śląska Cieszyńskiego odszedł do Polski. Do 14 VII 1922 pełnił służbę w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd przeszedł do PWŚl. w pow. cieszyńskim. Służył w Świętochłowicach, później w Cieszynie w charakterze rzecznika sądowego oraz w Komis. Cieszyn. Został delegowany (3 X 1938) na Zaolzie. Od 21 XII 1938 był komendantem Post. w Łąkach, pow. cieszyński. Odznaczony BKZ. Żonaty z Anną Szturc, synowie Henryk i Tadeusz.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/l z 13 IV 1940, poz. 63, t. 1480. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 10 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 634; Z 121; LO 129; Bor 96; T 332, 811; ZK 313; WPH 1991, nr 3-4, s. 430; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 19

OLBRYCH Karol

Ur. 25 I 1893 w Brzeźnicy, syn Franciszka i Marii. Przodownik PWŚl. Służbę rozpoczął 18 VI 1922 w II Komis. w Katowicach, następnie (do 20 XII 1938) służył na Post. w Zebrzydowicach, pow. cieszyński. Stąd został 8 X 1938 delegowany do pow. frysztańskiego, od 21 XII 1938 służył w Komis. w Nowym Boguminie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/4 z 20 I 1940, poz. 77, t. 2998.

KC-M 637; LO 129, 240; T 332, 853; Bor 96; WPH 1992, nr 1, s. 386; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 17, 20; APK 92 (lista kwalifikacyjna)

OLBRZYMEK Karol

Ur. 26 XI 1911 we Frysztacie, syn Jana. Posterunkowy PWŚl. Od 15 XI 1938 służył na Post. w Cierlicku Górnym, pow. cieszyński.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 016/1 z kwietnia 1940, poz. 48, t. 4063.

KC-M 637; T 766; Bor 96; WPH 1991, nr 3-4, s. 408; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 20; APK 92 (lista kwalifikacyjna)

OPASKA Stanisław

Ur. 11 X 1901 w Adamowie, woj. pomorskie, syn Andrzeja i Heleny z Błoszyków. Starszy posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, malarz pokojów. Służbę w WP odbywał od 20 VI 1919 do 30 IX 1921. Służbę w PWŚl. rozpoczął 1 V 1925 w Kdzie Rez. w Katowicach, następnie służył w pow. katowickim: na Post. w Bielszowicach (od 2 I 1930) i Kończycach (od 2 IV 1933). Stąd został delegowany 8 X 1938 na Zaolzie. Od 21 XII 1938 służył w Komis. Nowy Bogumin, pow. frysztacki, następnie (od 1 III 1939 do wybuchu wojny) w Wydziale Śledczym we Frysztacie. Żonaty ze Stanisławą Rożankowską, bezdzietny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/1 z 10 IV 1940, poz. 41, t. 3319.

KC-M 643; LO 130; WPH 1991, nr 3-4, s. 422; APK 92; MKat

OSTROWICZ Mikołaj

Ur. 25 X 1901 w Biernacicach, pow. ostrowski, syn Marcina i Katarzyny z Wawrzyniaków. Posterunkowy PWŚl. (1924). Ukończył szkołę powszechną, rolnik. Służył w WP od 21 IX 1920 do 6 VII 1921, st. starszy szeregowy. Do PWŚl. wstąpił 16 VI 1924. Służbę pełnił kolejno w Kdzie Rez. w Katowicach (do 4 IX 1924), w I Komis. w Królewskiej Hucie (do 14 III 1928), Komis. Granicznym Bytom-Dworzec (od 26 VI 1934

pn. Komis. Gran. w Chorzowie) – do 31 V 1938 oraz w I Komis. w Chorzowie. Stąd został 10 III 1939 przeniesiony na Post. w Jabłonkowie, pow. cieszyński. We wrześniu pełnił funkcję komendanta Post. w Nawsiu, pow. cieszyński, gdzie mieszkał. Żonaty z Anielą Kasprzyk, miał troje dzieci, przy życiu zostali Tadeusz i Genowefa.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/1 z 13 IV 1940, poz. 62, t. 539.

KC-M 648; Z 133; LO 131; Bor 97; T 811; WPH 1991, nr 3-4, s. 430; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 20; APK 92; OAK-M

OTRĘBSKI Edward

Ur. 6 V 1910, syn Edwarda. Starszy posterunkowy PWŚl. Do PWŚl. wstąpił w 1934 r. Do 26 III 1935 pełnił służbę w Kdzie Rez. w Katowicach, później na Post. Gorzyczki, pow. rybnicki (obecnie pow. wodzisławski, gmina Gorzyce). Stąd został 22 XII 1938 delegowany na Zaolzie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/4 z kwietnia 1940, poz. 37, t. 2102.

KC-M 650; LO 131; WPH 1991, nr 3-4, s. 406

PAK Józef

Ur. 23 XI 1911 w Piaskach Ligockich, pow. rybnicki, syn Franciszka i Marianny z Cieślików. Posterunkowy PWŚl. Był najstarszym z trójki rodzeństwa. Ojciec zginął w I wojnie światowej we Francji, matka wyszła ponownie za mąż, za Antoniego Urbana z Opawy. Pracował w miejscowych Zakładach Chemicznych „Ceres”, uczył się także kupiectwa w Rybniku. Mieszkał w Brzeziu, należał do chóru „Jutrzenka”. Podczas zasadniczej służby wojskowej w Katowicach ukończył szkołę podoficerską. W PWŚl. służył od 1936 r., w Kdzie Rez. w Katowicach. Po zajęciu Zaolzia przeniesiono go do Nowego Bogumina, pow. frysztacki. W lutym 1940 r. rodzina otrzymała kartkę z Ostaszkowa.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/3 z 22 IV 1940, poz. 87, t. 2585.

KC-M 657; LO 132; T 879; Del-Ś 142-143; WPH 1992, nr 1, s. 402; MKat

PARZYK Franciszek

Ur. 26 IX 1915 w Szumbarku, pow. frysztański, syn Franciszka i Amalii z Koniecznych. Posterunkowy PWŚl. Ukończył dwie klasy szkoły wydziałowej, fryzjer. Zasadniczą służbę w czechosłowackiej armii pełnił od 1 X 1937 do 15 X 1938, ukończył ją w st. strzelca. Wstąpił do PWŚl. (od 21 XI 1938), służył w Chorzowie – najpierw na Post. Pogotowia, później (od 2 VI 1939) w II Komis. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/3 z 9 IV 1940, poz. 99, t. 3843.

KC-M 662; LO 133; T 792; WPH 1991, nr 3-4, s. 418; APK 93; MKat

PASTUSZKA Karol

Ur. 1 IX 1895 w Haleńsku, pow. strzelecki, woj. opolskie, syn Stanisława i Katarzyny. Starszy przodownik PWŚl. Uczestniczył w powstaniach śląskich. Do PWŚl. wstąpił 18 XII 1922. Służbę wykonywał w Komis. Hajduki Wielkie, pow. świętochłowicki i na Post. Konnym w Chorzowie, pow. katowicki. Stąd został 11 X 1938 delegowany do pow. frysztańskiego, gdzie od 21 XII 1938 pełnił służbę na Post. Konnym w Orłowej.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/2 z 22 IV 1940, poz. 5, t. 3371.

KC-M 664; LO 133; WPH 1992, nr 1, s. 400; APK 93 (lista kwalifikacyjna)

PASZEK Emil

Ur. 8 VIII 1905 w Bujakowie, pow. mikołowski, syn Franciszka i Walerii z Kalusów. Starszy posterunkowy PWŚl. Do PWŚl. został przyjęty 1 X 1929, do 15 II 1939 służył w Komis. w Lipinach, pow. świętochłowicki, skąd został skierowany do Komis. w Pietwałdzie, pow. frysztański.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/3 z 20 IV 1940, poz. 18, t. 712.

KC-M 664; LO 133; WPH 1992, nr 1, s. 391

PAUCH Franciszek

Ur. 30 III 1897 w m. Sączkowie, pow. wolsztyński, woj. wielkopolskie, syn Stanisława i Elżbiety z Maniów. Starszy posterunkowy PWŚl. (1 VIII 1923). Od 16 IV 1920 do 30 VIII 1922 służył w Okręgu Lwowskim PP. Do PWŚl. został przyjęty 31 VIII 1922 do Kdys Pow. w Bielsku, gdzie służył do 30 IX 1924, następnie przeniesiony do pow. świętochłowickiego, na Post. Karol-Emanuel (do 30 IX 1926). W Łagiewnikach służył najpierw w Komis. (do 31. 3. 1928), następnie na Post. Gran. (do 1 III 1930), ponownie w Komis. (do 28 V 1937), później w Komis. Piekary Śląskie (do 20 XII 1938). Stąd przeniesiony na Zaolzie – do 25 V 1939 wykonywał służbę w Komis. Nowy Bogumin, pow. frysztański, a następnie w Wydziale Śledczym Frysztat. Żonaty z Franciszką Przydróżną, córki Aurelia, Wanda, Stefania.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 054/1 z 5 V 1940, poz. 17, t. 2716.

KC-M 666; LO 241; T 335, 893; Bor 97; WPH 1992, nr 1, s. 411; APK 93

PAUCH Stanisław

Ur. 5 V 1887 w m. Sączkowie, pow. wolsztyński, woj. wielkopolskie, syn Stanisława i Elżbiety z Maniów, brat Franciszka (patrz wyżej). Przodownik PWŚl. Służbę w PWŚl.

rozpoczął 16 X 1925 w Katowicach. Służył w sekcji śledczej w Komis. Dworzec (do 30 IX 1927) oraz w Ekspozyturze i Wydziale Śledczym. Stąd został 22 XII 1938 delegowany na Zaolzie, gdzie od 6 III 1939 służył w Wydziale Śledczym we Frysztacie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/2 z 5 IV 1940, poz. 98, t. 1408.

KC-M 666; LO 133; WPH 1991, nr 2, s. 361; APK 93 (lista kwalifikacyjna)

PAWLAS Karol

Ur. 6 IX 1908 w Błędowicach Dolnych, pow. frysztacki, syn Jana i Anny z Jaworków. Posterunkowy PWŚl. Ukończył dwuklasową szkołę przemysłową. Co najmniej od 17 II do 3 VI 1939 służył w II Komis. w Chorzowie, pow. katowicki.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 058/1 z maja 1940, poz. 5, t. 1938. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 2 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 670; LO 134; ZK 307; WPH 1992, nr 1, s. 414

PAWLUS Mikołaj

Ur. w 1900 r. w Lutyni Polskiej (obecnie Orłowa-Lutynia), pow. frysztacki, syn Karola. Przodownik PP. W policji służył od 1920 r. na terenie woj. krakowskiego. We wrześniu pełnił obowiązki komendanta Post. w Brzeszczach, pow. oświęcimski. Odzn. BKZ. Żonaty z Gierminą, miał córkę Kornelię i syna Mariana.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/1 z 10 IV 1940, poz. 72, t. 621

KC-M 671; LO 134; Naznaczeni 533; WPH 1991, nr 3-4, s. 422; MKat

PAWŁOWSKI Franciszek

Ur. 12 I 1899, syn Franciszka. Posterunkowy PWŚl. Służbę rozpoczął 1 IV 1925 w Kdzie Pow. w Świętochłowicach, następnie wykonywał ją na Post. w Chropaczowie, pow. świętochłowicki (do 20 III 1938), w pow. pszczyńskim na Post. w Wyrach (do 23 VI 1938) oraz w Mizerowie. Stąd 22 XII 1938 został delegowany na Zaolzie. Od 24 VI 1939 służył na Post. w Jastrzębiu Dolnym, pow. rybnicki.

Wpisany LW z Ostaszkowa (3, bez oznaczenia) z 1. 4. 1940, poz. 65.

KC-M 671; LO 134; WPH 1991, nr 2, s. 356; APK 93 (lista kwalifikacyjna)

PIECHOCKI Franciszek

Ur. 8 X 1896 w Warszawie, syn Stanisława i Marianny z Drożeńskich. Starszy posterunkowy PWŚl. (31 III 1939). Ukończył szkołę powszechną, elektrotechnik. W I wojnie służył w rosyjskiej armii. Od 30 IV 1917 do 1 IV 1918 pełnił służbę w I Korpusie Polskim. W WP od 2 I 1919 do 10 X 1920. Następnie przeszedł do służby w XVI Okręgu PP (od 23 XII 1920 do 29 IX 1923). Do PWŚl. przyjęty 15 I 1924, w charakterze kursanta w Głównej Szkole PWŚl., następnie (do 12 IV 1924) służył w Kdzie Rez. w Katowicach, później w pow. lublinieckim na Post.: w Pawonkowie (do 31 XII 1924), Solarni (do 14 VII 1926), Rusinowicach (do 1 IX 1928), ponownie Pawonkowie (do 15 VIII 1930), Herbach Śląskich (do 13 VI 1935), Lublińcu (do 9 VI 1937) i w Komis. w Bielsku (do 22 II 1939). Stąd został przydzielony na Post. w Pudłowie, pow. frysztański, gdzie służył do ewakuacji wrześniowej 1939 r. Żonaty z Nadzieją Mokrycką, dzieci Ryszard i Wanda.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 016/1 z kwietnia 1940, poz. 60, t. 1403.

KC-M 681; T 766; WPH 1991, nr 3-4, s. 408; APK 93

PIECZKA Józef

Ur. 11 VII 1889 w Kończycach Małych, syn Józefa i Barbary z Owczarzych. Starszy przodownik PWŚl. Był synem robotnika, pracował jako górnik na Kopalni Barbara w Karwinie. Początkowo mieszkał w Kończycach Małych, później w Błędowicach. Do 14 VII 1922 służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego. Do PWŚl. został przyjęty 15 VII 1922. Służył w pow. cieszyńskim: na stanowisku komendanta Post. Wiśla-Czarne (od 1 VII do 15 XII 1923), następnie Dębowiec (do 1924 r.), Istebna (do 1 IV 1930) i Ogrodzona. Stamtąd 4 X 1938 został delegowany na Zaolzie. Od 21 XII 1938 był komendantem Post. Błędowice Dolne, pow. frysztacki, gdzie służył do wybuchu wojny. Żonaty, syn Władysław zginął w Oświęcimiu.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/3 z kwietnia 1940, poz. 49, t. 2367.

KC-M 682; Z 43; Bor 97; LO 241; T 337, 759; WPH 1991, nr 3-4, s. 405; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 16; OAK-M; BŚ-M 19

PIEKARZ Walenty

Ur. 13 II 1893 w Świerczyńcu, pow. pszczyński, syn Tomasza i Zofii z Rzapeków. Starszy posterunkowy PWŚl. (1 V 1926). Do PWŚl. został przyjęty 1 X 1922. Służył w Komis. w Pszczynie (do 1 V 1928), w Królewskiej Hucie (do 1931 r.), następnie w pow. katowickim: w Komis. w Nowej Wsi i Chorzowie, w I Komis. (do 1936 r.) oraz w III Komis. (do 18 IX 1938). Stąd został skierowany do Komis. w Pietwałdzie, pow. frysztacki (5 II 1939), później był asystentem w Urzędzie Celnym w Pietwałdzie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/2 z 9 IV 1940, poz. 55, t. 727. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 684 (błędnie Piekorz); LO 136; Bor 97-98; 156; Mo 248; T 788; ZK 316; WPH 1991, nr 3-4, s. 417; Těš 1993, nr 4, s. 17; APK 93 (lista kwalifikacyjna)

PIETER Alojzy

Ur. 23 IX 1912 w Mostach p. Jabłonkowem, pow. cieszyński, syn Jana.
Posterunkowy PWŚl. Stolarz. Do służby został przyjęty w listopadzie 1938 r.
z przydziałem do Kdys Rez. w Katowicach. Od 27 XII 1938 pełnił służbę w Komis.
Katowice-Załęże. Kawaler. Z Ostaszkowa wysłał do rodziny jeden list.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/4 z 9 IV 1940, poz. 90, t. 4143.

KC-M 687; LO 136; Bor 98; T 794; WPH 1991, nr 3-4, s. 420; GZC 1991, nr 20; OAK-M

PIETRUCHA Rudolf

Ur. 14 IV 1912 w Bytomiu, syn Piotra i Jadwigi. Posterunkowy PWŚl. (1 XI 1938).
Otrzymał przydział do I kompanii kandydatów w Kdys Rez. w Katowicach, gdzie służył
do 31 X 1938. Następnie przeniesiony na Post. w Skrzeczoni, pow. frysztański.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/3 z 10 IV 1940, poz. 38, t. 1680.

KC-M 689; LO 137; WPH 1991, nr 3-4, s. 425; MKat

PIETRZAK Władysław

Ur. w 1914 r. w m. Wróblew, pow. sieradzki, woj. łódzkie, syn Tomasza i Julianny z
Sołtysiaków. Posterunkowy PWŚl. Do służby został przyjęty 23 II 1938, do 2 kompanii
kandydatów Kdys Rez. w Katowicach. Służył na Zaolziu.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/4 z 20 IV 1940, poz. 15, t. 5441.

KC-M 690; LO 137; T 862 (Петшак); WPH 1992, nr 1, s. 392

PIETRZYK Dominik

Ur. w 1909 r., syn Franciszka. Posterunkowy PWŚl. W PWŚl. służył do 27 XII 1936 w Kdzie Rez. w Katowicach. Później służbę wykonywał w II Komis. w Chorzowie, pow. katowicki. Stąd został 2 X 1938 delegowany do pow. frysztackiego. Od 21 XII 1938 służył na Post. Świerczyniec, pow. pszczyński. Od 20 VII 1939 ponownie w Kdzie Rez. w Katowicach.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/4 z 5 IV 1940, poz. 15, t. 1368.

KC-M 691; LO 137; WPH 1991, nr 2, s. 364; APK 93 (lista kwalifikacyjna)

PIETRZYK Mieczysław

Ur. 12 II 1915 w Orłowej, pow. frysztacki, syn Piotra. Posterunkowy PWŚl. Był synem malarza pokojów. Do PWŚl. wstąpił 15 XI 1938, służbę rozpoczął w pow. frysztackim – w Komis. w Nowym Boguminie, skąd został 16 II 1939 delegowany na Post. w Lutyni Polskiej (obecnie Orłowa-Lutynia), od 31 III 1939 służył w Komis. w Karwinie. Kawaler. Ostatnio widziany podczas ewakuacji między Kętami a Tarnowem.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/3 z 10 IV 1940, poz. 44, t. 575. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 2 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 691; LO 137; Bor 98, 170; Z 145; T 802; ZK 306; WPH 1991, nr 3-4, s. 425; Těš 1993, nr 4, s. 14

PIKSA Rudolf

Ur. 13 II 1895 w m. Szeroka (obecnie część Jastrzębia-Zdroju), woj. śląskie, syn Jana i Katarzyny z Nowaków. Przodownik PWŚl. (1 I 1928). Ukończył osiem klas szkoły

ludowej. Górnik. Brał udział w powstaniach śląskich. W PWŚl. otrzymał numer 2441. Służbę pełnił najpierw w pow. cieszyńskim: na Post. w Puńcowie, następnie (do 1 I 1928) na Post. w Kończycach Wielkich. Stąd został przeniesiony na Post. w Ogrodzonej, gdzie pełnił funkcję komendanta. Od 2 V 1930 wykonywał służbę w Komis. w Zebrzydowicach, w 1938 r. na Post. Oficerskim w Janowie, pow. katowicki. Z Post. w Zebrzydowicach został 21 XII 1938 przeniesiony do Komis. w Nowym Boguminie, pow. frysztański. Odznaczony Krzyżem Zasługi za Dzielność. Żonaty z Florentyną Michalską, również uczestniczką powstań śląskich. Mieszkali w Jastrzębiu. Mieli córkę Irenę i syna Witolda.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/2 z 22 IV 1940, poz. 9, t. 2322.

KC-M 694; LO 138; Bor 26, 98-99; T 876; Del-Ś 148-149; WPH 1992, nr 1, s. 400

PILICH Józef

Ur. 17 V 1894 w Pierścicu p. Skoczowem, pow. cieszyński, syn Józefa i Marii ze Stawowioków. Starszy przodownik PWŚl. Od 7 IX 1914 walczył w Legionach Polskich, w 3 pułku piechoty. Uczestniczył we wszystkich powstaniach śląskich. Służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego (do 14 XI 1921), skąd przeszedł do PWŚl. Służbę pełnił w Oddziale Administracyjnym KG (do 15 I 1923), w Komis. Granicznym Bytom-Dworzec, który podlegał Kdzie Miasta Królewska Huta (do 29 XII 1923), był też zastępcą kierownika Komis. Zawodzie, pow. katowicki (13 XI 1924), służył na Post. – w Żorach, pow. rybnicki, w Pszczynie i Mikołowie, pow. pszczyński, a także w ekspozyturze śledczej Kdy Pow. Rybnik (do 19 IV 1927). W Katowicach został komendantem Post. Żory (do 30 XI 1932), w ekspozyturze śledczej Kdy Pow. Pszczyna pełnił służbę do 15 VI 1934, później pracował w sekcji śledczej Post. Oficerskiego w Mikołowie. Stąd został 20 XII 1938 przeniesiony do Wydz. Śledczego we Frysztaście, gdzie służył do września 1939 r. St. przodownikiem mianowany 1 I 1923. Odznaczony KN, KW, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Żonaty z Marią Klus, miał syna Józefa i córkę Stanisławę. Ostatni raz rodzina spotkała go w Czortkowie. Do

niewoli wzięty podczas próby przekroczenia rumuńskiej granicy. Z Ostaszkowa wysłał pocztówkę.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 016/2 z kwietnia 1940, poz. 16, t. 663. Syn Józef jest prezesem Stowarzyszenia „Rodzina Katyńska” w Republice Czeskiej.

KC-M 695 (błędnie Pillich); LO 138; Bor 99; T 338, 769; WPH 1991, nr 3-4, s. 409; GZC 1989, nr 38; GZC 1991, nr 20; GL 7. 6. 1990

PINDEJ Emil

Ur. 3 VI 1919 w Darkowie, pow. frysztański, syn Jerzego i Joanny z Szewców. Posterunkowy PWŚl. Był trzecim z pięciorga dzieci. Ukończył szkołę powszechną, szewc. Do PWŚl. przyjęty w 1938 r., początkowo pełnił służbę w Kdzie Rez. w Katowicach. Od 2 XI 1938 służył na Post. Wędrynia, pow. cieszyński. Kawaler. Rodzina otrzymała anonimową kartkę wysłaną z Krakowa o jego pobycie w Ostaszkowie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 030/1 z 14 IV 1940, poz. 14, t. 1034.

KC-M 696; LO 138; Z 60; Bor 99; Tob 391; T 833; WPH 1992, nr 1, s. 375; GZC 1991, nr 20

PISZEK Jan

Ur. 8 III 1891, syn Ernesta. Woźny w PWŚl. W PWŚl. pracował od 1 IV 1925, początkowo jako pomocniczy woźny na Post. Konnym w Królewskiej Hucie (do 20 XII 1935), następnie jako woźny w Wydziale Śledczym w Chorzowie, pow. katowicki (do 19 XII 1938). Stąd został delegowany 2 XII 1938 do pow. frysztańskiego. Od 20 XII 1938 był woźnym na Post. Konnym w Orłowej.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/5 z 5 IV 1940, poz. 36, t. 3704.

KC-M 700; LO 139; WPH 1991, nr 2, s. 365; MKat

PODESZWA Antoni

Ur. w 1912 r. w Mostach p. Jabłonkowem, pow. cieszyński. Posterunkowy PWŚl. Mieszkał w Mostach, rolnik. Do PWŚl. wstąpił w 1938 r. Od 2 XII 1938 do 20 IV 1939 pełnił służbę w Komis. w Rybniku, następnie na Post. w Gorzycach, pow. rybnicki. Z Ostaszkowa wysłał jeden list do rodziny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 030/1 z 14 IV 1940, poz. 15, t. 2821.

KC-M 708; LO 140; Z 130; Bor 100; T 833 (ur. 1913); WPH 1992, nr 1, s. 375; OAK-M

POŁOK Antoni

Ur. 4 III 1899, syn Antoniego. Starszy posterunkowy PWŚl. (15 VIII 1925). Do służby został przyjęty 23 VI 1922. Najpierw pełnił ją w pow. lublinieckim – na Post. w Kośmidrach (do 1 II 1927), następnie w Pawonkowie (do 1 IX 1928), w Rusinowicach (do 1931), później w Kdzie Rez. w Katowicach i Komis. w Łagiewnikach, pow. świętochłowicki. Stąd został 27 XII 1938 przeniesiony na Post. w Darkowie, pow. frysztański.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/1 z kwietnia 1940, poz. 37, t. 2074.

KC-M 714; LO 140 (Polak); WPH 1992, nr 1 s. 403 (Polak)

POŁOK Karol

Ur. 13 V 1913 w Bielszowicach (dzielnica Rudy Śląskiej), syn Sylwestra i Celestyny z Jorczyków. Starszy posterunkowy PWŚl. Służbę rozpoczął w 2 kompanii kandydatów Kdy Rez. w Katowicach, gdzie służył do 31 X 1938. Następnie do 1939 r. pełnił służbę w katowickim pow. miejskim i wiejskim, ostatnio na Zaolziu.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/1 z 7 IV 1940, poz. 89, t. 1663.

KC-M 714; LO 141; WPH 1991, nr 3-4, s. 411

POWADA Franciszek

Ur. w 1912 r. w Trzyciezu, pow. cieszyński, syn Franciszka. Posterunkowy PWŚl. Hutnik w Hucie Trzynieckiej. Służbę w PWŚl. wykonywał w latach 1938-1939 na Post. w Trzyciezu. Kawaler. Jest o nim wzmianka w liście Anny Biernatowej, siostry Alojzego Trombika.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/4 z 10 IV 1940, poz. 54, t. 5272.

KC-M 721(Powała); LO 142 (Powała); T 805 (Powała);WPH 1991, nr 3-4, s. 427 (Powała); GZC 1991, nr 21 (Powada); OAK-M (Powada); BŚ-M 6 (Powada)

PRZYBYŁA Józef

Ur. 9 II 1915 w Stanisławicach, pow. cieszyński, syn Adolfa. Posterunkowy PWŚl. Od 3 XI 1938 służył w Komis. w Orłowej, pow. frysztański. Stąd 4 IV 1939 został przeniesiony na Post. w Ogrodzonej, pow. cieszyński. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/3 z 7 IV 1940, poz. 62, t. 1402. Podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. znaleziono dwa potwierdzenia o zameldowaniu na nazwisko Przybyła Józef i zapis pow. Cieszyn i Frysztat. Również przy zwłokach Lucjana Rajcherta znaleziono jego nazwisko w wykazie policjantów zamieszkujących salę 10 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie.

KC-M 730; LO 143; Z 168; Bor 100; T 775; ZK 286, 313; WPH 1991, nr 3-4, s. 414; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 19; Těš 1993, nr 4, s. 18; OAK-M

PUTNIARZ Józef

Ur. 31 III 1900, syn Franciszka. Przodownik PWŚl. Służbę rozpoczął 21 VIII 1922 w pow. bielskim. Do 19 XII 1938 służył na Post. w Makoszowach, pow. katowicki. Stąd został 2 X 1938 delegowany do pow. fryszackiego, gdzie od 20 XII 1938 pełnił funkcję komendanta Post. w Darkowie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/2 z kwietnia 1940, poz. 59, t. 2063.

KC-M 735; LO 144 (Putmierz); T 755 (Путняж); WPH 1991, nr 3-4, s. 404 (Putmierz)

PYTEL Wiktor

Ur. 20 XII 1894 w Chybiu, pow. cieszyński, syn Jana i Anny z Duławów. Starszy posterunkowy (1922). Ukończył szkołę powszechną, introligator. W I wojnie służył w austriackiej armii. Od 21 VII 1919 do 7 II 1920 odbywał służbę w Milicji Śląska Cieszyńskiego, skąd przeszedł do Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego (od 17 V 1920 do 14 VII 1922). Do PWŚl. został przyjęty w stopniu st. posterunkowego. Ukończył Szkołę PWŚl. w Katowicach, otrzymał przydział na Post. w Kończycach, pow. katowicki (do 14 XI 1923), następnie służył w Puńcowie, pow. cieszyński (do 14 II 1925) oraz w Katowicach: w Kdzie Rez. (do 1 VIII 1931) i Kdzie Szkoły PWŚl. (do 1 I 1933). Stąd przeniesiony na Post. w Brennej, pow. cieszyński. Na Zaolzie delegowany do pow. fryszackiego 4 X 1938. Od 21 XII 1938 do września 1939 r. odbywał służbę na Post. w Jabłonkowie, pow. cieszyński. Żonaty z Klarą Matuszczyk, miał córkę Teresę.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/4 z 5 IV 1940, poz. 84, t. 1315.

KC-M 737; LO 144; Bor 24, 100, 171 (wspomnienie córki); WPH 1991, nr 2, s. 364; T 343, 741 (Петель); Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 17; APK 94

PYTLIK Emil

Ur. 10 VI 1917 w Łazach, pow. frysztański, syn Franciszka i Zofii z Folwarcznych. Posterunkowy PWŚl. Ukończył cztery klasy szkoły wydziałowej. Zasadniczą służbę w czechosłowackiej armii odbywał od 1 VIII 1936 do 9 X 1938, ukończył ją w st. plutonowego. Od 21 XI 1938 służył w Kdzie. Rez. w Katowicach. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/1 z 22 IV 1940, poz. 84, t. 1191. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 5 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta. Mylono go z post. PWŚl. Emanuelem Pytlikiem, ur. 31 VIII 1914 w Orłowej, który uniknął niewoli i umarł w domu.

KC-M 738; LO 144; Z 117; Bor 100, 170; T 867; ZK 310; WPH 1992, nr 1, s. 394; Kronika 1989, nr 51; APK 94

RACKI Piotr

Ur. 24 VI 1896 w Siemianowicach, pow. katowicki, syn Stanisława i Joanny z Maleskich. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, górnik. W I wojnie służył w niemieckiej armii. Od września 1919 r. do 13 VIII 1920 był żołnierzem Armii gen. Hallera. Do PWŚl. został przyjęty 1 VII 1928 i przydzielony do Komis. w Siemianowicach, gdzie pełnił służbę do 22 II 1939. Stąd przeniesiony do Komis. w Karwinie, pow. frysztański. Żonaty z Agnieszką Cygiel, miał czworo dzieci – Franciszka, Annę, Martę i Piotra Pawła.

Wpisany na LW z Ostaszkowa (4, bez oznaczenia) z kwietnia 1940, poz. 27. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 739; ZK 317 (Radzki); T 725; WPH 1991, nr 2, s. 358; APK 95

RAJCHERT Lucjan

Ur. 25 XII 1901 w Częstochowie, syn Karola i Katarzyny z Fijałków. Starszy posterunkowy PWŚl. (31 III 1939). Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W WP służył w 6 pułku artylerii ciężkiej (od 3 III 1920 do 15 IV 1921). Do PWŚl. został przyjęty 15 I 1924 i skierowany do Głównej Szkoły PWŚl. w Świętochłowicach. Następnie (od 5 VII 1924) pełnił służbę w I Komis. w Katowicach (do 3 IV 1939). Stąd delegowany (4 X 1938) do pow. cieszyńskiego. Od 4 IV 1939 do wybuchu wojny służył w Komis. Cieszyn. Odznaczony BKZ. Żonaty z Katarzyną Łebską. Bezdzienny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/2 z 7 IV 1940, poz. 92, t. 732. Podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. znaleziono wśród dokumentów Lucjana Rajcherta plik wykazów 128 nazwisk policjantów PWŚl. zamieszkujących sale tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie. Znaleziono również jego wizytówkę i potwierdzenie wpłaty w PKO z 21 V 1939 w Cieszynie.

KC-M 743; LO 145; Król 137; ZK 284-285, 290, 316; Tob 335; WPH 1991, nr 3-4, s. 412 (Raichert); Těš 1993, nr 4, s. 18; APK 95; MKat

RASZYK Robert

Ur. 1 IX 1895 w Darkowie, pow. frysztański, syn Józefa i Joanny z Rokitów. Przodownik PWŚl. Służbę rozpoczął w PP woj. lubelskiego. W 1929 r. był komendantem Post. w Soćkach, pow. łukowski, następnie służył w woj. poleskim (1936). Do PWŚl. przeszedł 21 III 1939 i został przydzielony do Komis. Nowy Bogumin, pow. frysztański.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/3 z 20 IV 1940, poz. 13, t. 780.

KC-M 745; LO 145; WPH 1992, nr 1, s. 391

REICHENBACH Antoni

Ur. w 1916 w Mostach p. Jabłonkowem, pow. cieszyński, syn Pawła i Zuzanny z Szotkowskich. Posterunkowy PWŚl. Hutnik w Hucie Trzynieckiej Służbę w PWŚl. rozpoczął w 1938 r. został przydzielony do pow. frysztackiego. Od 15 XI 1938 do 31 III 1939 służył w Komis. w Nowym Boguminie, później delegowany (7 II 1939) a następnie (od 1 IV 1939) przeniesiony do Komis. w Pietwałdzie. Kawaler. Z Ostaszkowa wysłał do rodziny list w listopadzie 1939 r.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/2 z 13 IV 1940, poz. 24, t. 2136. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 4 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 749; LO 145 (Rajchenbach); Bor 101; T 824; ZK 308 (Rajchenbach); WPH; 1991, nr 3-4, s. 438; GZC 1991, nr 21; OAK-M

ROZBRÓJ Jan

Ur. 25 XII 1894 w Suchej Górnej, pow. frysztacki, syn Józefa i Magdaleny. Przedownik PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, pisarz górniczy. W I wojnie walczył w austriackiej armii, w 1914 r. dostał się do rosyjskiej niewoli. Od 1 I 1919 do 14 VII 1922 służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego. Uczestniczył w wojnie z Czechami, aresztowany za agitację i szpiegostwo. Brał udział w powstaniu na Górnym Śląsku, gdzie był delegowany przez Dowództwo Żandarmerii w Cieszynie. Od 15 VII 1922 przeszedł do PWŚl. Początkowo służbę pełnił w pow. katowickim - w Komis. Nowa Wieś (do 26 X 1925) jako zastępca kierownika, następnie w Komis. Radzionków, pow. tarnogórski (do 11 XII 1925), w Kdzie Głównej Szkoły PWŚl. w Świętochłowicach (do 8 VI 1926), na Post. w Makoszowach, pow. katowicki (do 14 VI 1927). Później przydzielony do Katowic – pełnił służbę w II Komis. (do 15 X 1929) i Kdzie Rez. (do 30 IV 1930, kiedy to przeszedł w stan spoczynku). Ponownie przyjęty do służby 2 IV 1938 i skierowany do I Komis. w Katowicach. Od 24 V 1939 do wybuchu wojny służył w

Dowództwie III kompanii kandydatów Kdy Rez. we Frysztacie. Odznaczony BKZ. Żonaty z Wiktorią Trombik, dwoje dzieci.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/3 z kwietnia 1940, poz. 34, t. 697.

KC-M 764; LO 148; WPH 1991, nr 3-4, s. 405; APK 95; MKat

RUPAŁA Antoni

Ur. 5 I 1896, syn Wawrzyńca. Starszy posterunkowy PWŚl. Uczestniczył w powstaniach śląskich. W 1922 r. służył na Post. w Lublińcu, został zwolniony na własną prośbę. Do służby ponownie przyjęty 1 III 1925 i przydzielony do pow. cieszyńskiego. Do 20 XII 1938 służył na Post. w Zebrzydowicach. Stąd został najpierw delegowany (8 X 1938), a następnie przeniesiony (21 XII 1938) do pow. frysztackiego z przydziałem do Komis. Nowy Bogumin. We wrześniu 1939 r. ponownie na Post. Zebrzydowice.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/3 z 5 IV 1940, poz. 100, t. 1454.

KC-M 769; LO 149; WPH 1991, nr 2, s. 362; APK 96 (lista kwalifikacyjna); MKat

RUSEK Erwin

Ur. 27 IV 1912 w Piotrowicach, pow. frysztacki, syn Jakuba i Moniki z Wawroszów. Posterunkowy PWŚl. Ukończył trzy klasy niemieckiej szkoły wydziałowej, robotnik. Zasadniczą służbę w czechosłowackiej armii pełnił od 1 X 1932 do 26 III 1934, uzyskał st. kaprała, następnie służył w czeskiej policji w Ostrawie (31 I 1938 – 7 X 1938). Do PWŚl. został przyjęty 2 XI 1938 i przydzielony na Post. w Dąbrowie, pow. frysztacki. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/1 z kwietnia 1940, poz. 13, t. 1172. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 1 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 769; LO 149; T 880; Bor 101; ZK 306; WPH 1992, nr 1, s. 403; APK 96

RUSSEK Jan

Ur. 27 XII 1899 w Krzyżowicach, pow. pszczyński, syn Franciszka i Marianny z Matłochów. Starszy posterunkowy PWŚl. (1 VII 1937). Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Do służby przyjęty 24 VI 1922 w pow. katowickim, służbę pełnił na Post. Łyski. Stąd przeniesiony (15 XI 1922) do Oddziału Konnego w Katowicach, gdzie służył do 19 XII 1938. Od 11 X 1938 delegowany do pow. frysztackiego, gdzie 20 XII 1938 przydzielono go do Plutonu Konnego w Orłowej. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 033/4 z 16 IV 1940, poz. 4, t. 2862.

KC-M 770 (miejsce urodzenia Orłowa); LO 149; WPH 1992, nr 1, s. 376; APK 96

RYGIEL Leon

Ur. 12 XII 1908 w Karwinie, pow. frysztacki, syn Józefa i Marii. Posterunkowy PWŚl. Ostatnio przydzielony do służby w pow. frysztackim, do Komis. Nowy Bogumin (od 15 XI 1938). Stąd delegowany (7 II 1939) a później przydzielony (od 1 IV 1939) do Komis. Pietwałd.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 033/2 z 16 IV 1940, poz. 58, t. 789. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 777; LO 150; ZK 317; WPH 1992, nr 1, s. 378; MKat

RYŚ Ludwik

Ur. w 1912 r., w Orzeszu, pow. pszczyński, syn Adama i Anny z Scholtysów. Posterunkowy PWŚl. (10 VIII 1937). Ukończył szkołę powszechną. W WP służył w latach 1934-1935, służbę ukończył w st. kaprała. Od 1 IV 1937 był szeregowym kontraktowym Kdy Rez. Katowice, od 10 VIII 1937 do 20 XII 1938 służył w II Komis. Katowice. Do pow. frysztackiego delegowany 5 X 1938, od 21 XII 1938 przydzielony do Komis. w Karwinie. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/4 z kwietnia 1940, poz. 4, t. 1679.

KC-M 779; WPH 1991, nr 3-4, s. 406; APK 96; MKat

RZEKA Franciszek

Ur. 8 X 1914 w m. Lisów, pow. lubliniecki (obecnie gmina Herby), syn Wincentego i Krystyny z Sośnioków. Posterunkowy PWŚl. Do 31 X 1938 pełnił służbę jako szeregowy w 2 kompanii kandydatów, następnie służył na Post. w Lisowie i na Post. w Darkowie, pow. frysztacki.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/1 z 20 IV 1940, poz. 25, t. 1557.

KC-M 780; LO 150; Rozstrz 251; T 855; WPH 1992, nr 1, s. 388

SAGITTARIUS Karol

Ur. 13 XII 1915 w Łazach, pow. frysztacki, syn Jana i Anny z Gasiów. Posterunkowy PWŚl. Ukończył trzy klasy szkoły wydziałowej, ślusarz. Służył w czechosłowackiej armii (od 1 X 1937 do października 1938 r.), uzyskał st. strzelca. Do PWŚl. został przyjęty 21 XI 1938 i przydzielony na Post. w Domasłowicach, pow. frysztacki, gdzie pełnił służbę do wybuchu wojny. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/3 z 13 IV 1940, poz. 41, t. 2835.

KC-M 784; LO 151; Bor 101; T 817; WPH 1991, nr 3-4, s. 433; GZC 1991, nr 21; APK 97; OAK-M

SAMIEC Karol

Ur. 4 VI 1908 w Łyżbicach, pow. cieszyński, syn Józefa i Ewy. Posterunkowy PWŚl. Do 5 II 1939 służył w Komis. Nowy Bogumin, następnie został przeniesiony na Post. w Pszowie, pow. rybnicki.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/3 z 22 IV 1940, poz. 25, t. 706

KC-M 787; LO 152; Bor 101; T 878; WPH 1992, nr 1, s. 402

SANTARIUS Józef

Ur. 22 VIII 1886 w Datyniach Dolnych, pow. frysztański, syn Karola i Magdaleny z Rzymanów. Przodownik PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Początkowo (od 6 V do 1 VII 1912) służył w Żandarmerii Krajowej w Opawie. Od 6 XI 1912 do 31 X 1918 pełnił służbę w krakowskiej policji wojskowej. Od 12 XII 1918 przyjęty w st. przodownika do Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, gdzie służył do 14 VII 1922. Stąd przeszedł do PWŚl., pozostając na miejscu służby, czyli na Post. Chybie, pow. bielski. Od 25 II 1924 pełnił służbę w Kdzie Rez. w Katowicach, później w pow. katowickim: w Komis. w Załężu (od 3 VI 1924) i Zawodziu (od 16 III 1929), dalej na Post. Oficerskim w Mikołowie, pow. pszczyński (od 30 VIII 1937). Stąd został delegowany, a następnie przeniesiony do pow. frysztańskiego. Od 3 XI 1938 służył w Komis. w Pietwałdzie, następnie (od 21 XII 1938) na Post. w Wojkowicach. Od 6 II 1939 do wybuchu wojny miał przydział do I Komis. w Katowicach. Żonaty z Emilią Foltyn, miał synów Józefa i Jana Karola, który wcześniej zmarł.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/1 (bez daty), poz. 80, t. 1890. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w

Ostaszukowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 789; Król 136; ZK 317; WPH 1991, nr 2, s. 368; APK 97

SANTARIUS Karol

Ur. 3 VI 1891 w Datyniach Dolnych, pow. frysztacki, syn Karola i Magdaleny z Rzymanów, brat Józefa (patrz wyżej). Starszy posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, górnik. W I wojnie służył w austriackiej armii, walczył na frontach rosyjskim i włoskim, gdzie został ranny. Od 2 XII 1918 do 14 VII 1922 pełnił służbę w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd przeszedł do PWŚl. Do 30 IX 1923 pozostał na Post. w Istebnej, pow. cieszyński, gdzie wcześniej służył. Następnie przeniesiony do pow. bielskiego na Post. w Zabrzegu (do 15 VIII 1930), a później na Post. w Chybiu. Stąd został 4 X 1938 delegowany do pow. frysztackiego. Od 22 XII 1938 służył w Komis. w Trzyńcu. Odznaczony Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921; Oznaką za Obronę Śląska Cieszyńskiego. We wrześniu ewakuował się do Tarnopola. Żonaty z Emilią Szkutą, miał dzieci Wandę, Tadeusza, Karola i Helenę. Wnuczka Lidia zam. w Trzyńcu.

Wpisany na LW z Ostaszukowa 020/4 z 9 IV 1940, poz. 48, t. 1894. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszukowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 789; LO 152; Bor 25, 102; T 793; ZK 317; WPH 1991, nr 3-4, s. 420; Těš 1993, nr 4, s. 17; APK 97

SAUERMAN Antoni

Ur. 30 XI 1913 w Brynowie, pow. katowicki, syn Pawła i Marty z Jorgów.
Posterunkowy PWŚl. (1 XI 1938). Ukończył szkołę powszechną, pomocnik biurowy. Od 4 XI 1935 do 21 IX 1937 służył w KOP w stopniu starszego szeregowego. Do PWŚl. został przyjęty 16 XII 1937 i skierowany do 2 kompanii kandydatów Kdys Rez. w Katowicach. Od 1 XI 1938 przydzielony do Komis. we Frysztacie. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/2 z 20 IV 1940, poz. 87, t. 1534.

KC-M 791; LO 152; WPH 1992, nr 1, s. 383; APK 97 (Sauerma); MKat (Sauerma)

SEKTA Alfons Jan

Ur. 26 VI 1911 w Dąbrówce Małej, pow. katowicki, syn Michała i Julii z Kwaśnych.
Posterunkowy PWŚl. Ukończył dwie klasy gimnazjum. W WP służył w latach 1933-1934, służbę ukończył w st. kaprała. Do PWŚl. przyjęty 12 I 1934, początkowo pełnił służbę w Kdys Rez. w Katowicach, od 10 I 1935 w II Komis. w Chorzowie, skąd delegowany (4 X 1938) do pow. frysztackiego. Od 27 XII 1938 do wybuchu wojny służył w Wydziale Śledczym Frysztat. Żonaty z Marią Agnieszka, miał syna Tadeusza.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 051/1 z kwietnia 1940, poz. 77, t. 700.

KC-M 797; LO 153; Bor 102; T 347, 890; WPH 1992, nr 1, s. 408; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 17; APK 97

SIKORA Adam

Ur. 17 I 1916 w Nawsiu, pow. cieszyński, syn Adama i Emilii ze Skołów.
Posterunkowy PWŚl. Ukończył trzy klasy szkoły wydziałowej, fotograf. Zasadniczą służbę w czechosłowackiej armii pełnił od 1 X 1937 do 10 X 1938, ukończył ją w st. starszego szeregowego. Do PWŚl. został przyjęty 2. XI 1938 i przydzielony do Komis.

Nowy Bogumin, pow. frysztański. Od 23 II 1939 służył w Chorzowie, najpierw w I a później (od 21 VII 1939) w V Komis. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/1 z 22 IV 1940, poz. 22, t. 1723.

KC-M 804; Bor 102; T 873; WPH 1992, nr 1, s. 399; OAK-M; APK 97

SIKORA Alojzy

Ur. w 1911 w Mostach p. Jabłonkowem, (osada Do bagna), pow. cieszyński, syn Jana. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, stolarz. W 1938 r. został przyjęty do kompanii kandydatów Kdys Rez. w Katowicach. Od 3 XI 1938 służył w Komis. w Karwinie, od 27 XII 1938 w Komis. w Szopienicach, pow. katowicki, od 6 II do 5 VI 1939 pełnił służbę w Komis. Rybnik, skąd przeniesiono go na Post. w Niedobczycach, pow. rybnicki. Kawaler. Napisał jedną wiadomość ojcu z Ostaszkowa.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/1 z 13 IV 1940, poz. 86, t. 2921.

KC-M 804; LO 154; WPH 1991, nr 3-4, s. 430; GZC 1991, nr 21; OAK-M

SIKORA Franciszek

Ur. w 1914, syn Andrzeja. Posterunkowy PWŚl. Służbę w PWŚl. pełnił w pow. frysztańskim. Od 15 XI 1938 do 31 III 1939 służył w Komis. w Nowym Boguminie, stamtąd został delegowany (na okres od 7 II do 8 III 1939) a następnie przydzielony (od 1 IV 1939) do Komis. w Pietwałdzie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/1 z 7 IV 1940, poz. 16, t. 2253. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 804; LO 154; ZK 317; WPH 1991, nr 3-4, s. 411; MKat

SIKORA Karol

Ur. 20 II 1899 w Cieszynie, syn Jana i Katarzyny z Młodzików. Starszy przodownik PWŚl. Był żołnierzem Legionów Polskich, walczył w powstaniach śląskich. Do PWŚl. został przyjęty 15 VII 1922. Do 15 V 1927 pełnił służbę w Kdzie Miasta Królewska Huta, stąd został przeniesiony do Katowic, do 30 IX 1928 służył w Kdzie Szkoły jako instruktor, następnie (do 1 XII 1929) pełnił służbę w Wydziale Śledczym, później został skierowany do ekspozytury śledczej Kdy Pow. Cieszyn, gdzie zastał go wybuch wojny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/2 z 20 IV 1940, poz. 38, t. 1576.

KC-M 805; LO 154; Bor 102-103; T 348, 847; WPH 1992, nr 1; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991 nr 21

SKAŁUBA Władysław

Ur. 14 I 1898 w Witkowicach, syn Tomasza i Marii z Grendysów. Starszy posterunkowy PWŚl. Służbę rozpoczął w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd 15 VII 1922 przeszedł do PWŚl. Od 20 IX 1923 pełnił służbę w ekspozyturze śledczej w Cieszynie, następnie (do 4 II 1924) służył w pow. katowickim. Stąd został przeniesiony do pionu śledczego Komis. Cieszyn.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/1 z 10 IV 1940, poz. 65, t. 1470.

KC-M 812; LO 156; T 797; WPH 1991, nr 3-4, s. 422; MKat

SKORUPA Brunon

Ur. 2 X 1911 w Kuźni Raciborskiej, syn Leopold i Wiktorii z Kubitzów. Posterunkowy PWŚl. Ukończył sześć klas gimnazjum. Zasadniczą służbę w WP odbywał w latach 1933-1934. Do PWŚl. przyjęty 12 XI 1934. Do 9 I 1935 służył w Kdzie Rez. w Katowicach, stąd został przeniesiony na Post. w Ustroniu, pow. cieszyński. Od 12 I 1939

do wybuchu wojny służył na Post. w Skalitem (część Słowacji, wówczas pow. cieszyński). Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/1 z 20 IV 1940, poz. 31, t. 1559

KC-M 816; LO 156; Bor 103; T 349, 844; WPH 1992, nr 1, s. 381; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 16; APK 97

SKOWRONEK Erwin

Ur. 1 IV 1909 w Nowych Hajdukach, pow. świętochłowicki, syn Jana i Agnieszki z Widuchów. Posterunkowy PWŚl. W latach 1932-1933 odbywał służbę w WP, ukończył ją w st. starszego strzelca. Do PWŚl. przyjęty 12 XI 1934 i skierowany do Kdys Rez. w Katowicach. Następnie od 10 I 1935 służył w Komis. w Lipinach, pow. świętochłowicki. Stąd został 22 XII 1938 delegowany na Zaolzie. Od 15 V 1939 do wybuchu wojny służył na Post. w Wyrach, pow. pszczyński. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/1 z 20 IV 1940, poz. 26, t. 5277.

KC-M 817; LO 156; WPH 1992, nr 1, s. 381; APK 97

SKÓRKA Bronisław

Ur. 10 X 1897 w Miedniku, syn Elżbiety. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Od 16 V 1919 do 28 XII 1922 służył w WP, w 28 pułku artylerii polowej. W PWŚl. od 15 I 1924, skierowany na kurs posterunkowych. Służbę pełnił w Katowicach – Komis. Dworzec (od 5 VII 1924), II Komis. (od 24 III 1925), skąd został 4 X 1938 delegowany do pow. fryszackiego. We wrześniu 1939 r. ponownie w Komis. II Katowicach. Odznaczony Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921. Żonaty z Feliksą Rojek, miał dzieci Romana, Stanisława, Jadwigę, Władysławę i Jana.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/1 z 22 IV 1940, poz. 13, t. 1891. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w

Ostaszkanie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 818; LO 156; ZK 317; WPH 1992, nr 1, s. 399; APK 97

SKÓRKIEWICZ Karol

Ur. 17 VIII 1911 w Golezowie, pow. cieszyński, syn Franciszka i Katarzyny z Sikorów. Posterunkowy PWŚl. (1 VII 1939). Ukończył szkołę powszechną, pomocnik handlowy. Do służby w PWŚl. przyjęty 2 VIII 1937, do kompanii kandydatów Kdy Rez. w Katowicach. Następnie służył (od 1 VII 1938) w Komis. Hajduki Wielkie, pow. świętochłowicki, skąd został delegowany (22 XII 1938) na Zaolzie. Od 1 IV 1939 pełnił służbę w Komis. w Cieszynie, od 21 VI 1939 na Post. w Łomnej Dolnej. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkania 016/2 z kwietnia 1940, poz. 11, t. 501.

KC-M 818; LO 156; WPH 1991, nr 3-4, s. 410 (Skorkiewicz); APK 97

SKRZYPCZYK Kurt

Ur. 6 II 1914 w Opolu, (Niemcy), syn Michała i Anastazji z Krengelów. Posterunkowy PWŚl. (1 VII 1939). Ukończył siedem klas Gimnazjum w Nowym Bytomiu, bez zawodu. W WP służył od 14 IV 1936 do 30 IX 1937, otrzymał st. kaprała. Do PWŚl. został przyjęty 2 III 1939, do kompanii kandydatów Kdy Rez. w Katowicach. Od 1 VII 1939 do wybuchu wojny pełnił służbę na Post. Konnym Orłowa, pow. frysztański. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkania 054/1 z 5 V 1940, poz. 45, t. 4769. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkanie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 820; LO 157 (Karol); ZK 317; T 894; LO 157; WPH 1992, nr 1, s. 411; APK 97; MKat (Karol)

SKUPNIK Franciszek

Ur. 1 IV 1894 w Lutyni Polskiej (obecnie Orłowa-Lutynia), pow. frysztacki, syn Karola i Joanny z Woźniców. Starszy posterunkowy PWŚl. W I wojnie światowej (od 30 VIII 1914 do 19 II 1918) był żołnierzem Legionów Polskich, 3 pułk piechoty i 2 pułk ułanów. Internowany. Od 11 VIII 1919 służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd przeszedł do PWŚl. Od 15 VII 1922 otrzymał przydział do Komis. w Bielsku. Co najmniej od 1933 r. służył na Post. w Dziedzicach, pow. bielski. Odznaczony KN.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/3 z 13 IV 1940, poz. 78, t. 3264. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 8 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 821; LO 157; ZK 313; WPH 1991, nr 3-4, s. 439

SKUPNIK Józef

Ur. 9 IV 1915 w Wierzniowicach, pow. frysztacki, syn Jana i Józefy z Kubatków. Posterunkowy PWŚl. (1939). Ukończył trzy klasy Polskiej Szkoły Wydziałowej w Lutyni Niemieckiej (obecnie Lutynia Dolna), robotnik. Pracował w Centralnym Stowarzyszeniu Spożywców dla Śląska w Łazach. Zasadniczą służbę w czechosłowackiej armii pełnił jako szeregowy 27. pułku piechoty w m. Uherské Hradiště (od 1 X 1937 do 15 X 1938). Do PWŚl. przyjęty 2 XII 1938, do Kdy Rez. w Katowicach, następnie przydzielony na Post. w Gnojniku, gdzie służył do wybuchu wojny. Kawaler. Ostatnio widziany razem z policjantami Stańkuszem i Nykielem przy granicy rumuńsko-węgierskiej.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/4 z 13 IV 1940, poz. 11, t. 319.

KC-M 821; LO 157; Bor 103; T 819; WPH 1991, nr 3-4, s. 435; AKP 97

SŁUPIK Sylwester

Ur. 10 XII 1917 w m. Dębieńsko Wielkie, pow. rybnicki, syn Filipa i Marii z d. Włodzko. Posterunkowy PWŚl. Służbę pełnił na Post. w Łąkach, pow. frysztacki. Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/5 z 5 IV 1940, poz. 33, t. 722.

KC-M 827; LO 158; T 744; Del-Ś 163; WPH 1991, nr 2, s. 366; MKat

SMOLIK Alfred

Ur. 1913 r., syn Teodora. Posterunkowy PWŚl. Od 25 I do 31 X 1938 służył w 2 kompanii kandydatów Kdy Rez. w Katowicach. Do 14 V 1939 pełnił służbę w Komis. w Orłowej, skąd został skierowany na Post. Konny w Bielsku.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/3 z 20 IV 1940, poz. 39, t. 376. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 8 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 829; LO 158 (Smolek); ZK 313; WPH 1992, nr 1, s. 391 (Smolek)

SMUŻ Alojzy

Ur. 8 VII 1913 w Darkowie, pow. frysztacki, syn Henryka. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Początkowo mieszkał w Łąkach. Do 17 XII 1937 służył w kompanii kandydatów Kdy Rez. w Katowicach, skąd został przeniesiony na Post. w Chropaczowie, pow. świętochłowicki. Od 22 XII 1938 delegowany do Komis. w Trzyńcu, pow. cieszyński, następnie 17 III 1939 skierowany do Kdy Rez. w Katowicach,

od 20 IV 1939 rozpoczął służbę w Dowództwie III kompanii kandydatów Kdy Rez. we Frysztacie. Rok żonaty z Marią Rzymankową, która otrzymała od niego z Ostaszkowa jeden list.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/2 z 22 IV 1940, poz. 16, t. 5644. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 7 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 830 (błędnie Smusz); LO 158; Z 121; Bor 103; T 868; ZK 311; WPH 1992, nr 1, s. 396; Kronika 1989, nr 21; GZC 1991, nr 21

SOSNOWSKI Stanisław

Ur. 16 IV 1899 w m. Wiązowna, woj. mazowieckie, syn Wojciecha i Katarzyny z Jurkowskich. Starszy posterunkowy PWŚl. Do służby przyjęty 15 I 1924, służył w I Komis. w Katowicach, skąd został 4 X 1938 delegowany do pow. frysztackiego.

Wpisany na LW z Ostaszkowa (3, bez określenia) z kwietnia 1940, poz. 67.

KC-M 843; LO 160; WPH 1991, nr 2, s. 356

SOSZKA Ludwik

Ur. 16 VII 1912 w Bronowie, syn Józefa i Zofii z Malcherów. Posterunkowy PWŚl. Do służby przyjęty 25 I 1938, do 31 X 1938 służył w 2 kompanii kandydatów Kdy Rez. w Katowicach. W lutym 1939 r. został skierowany na Post. w Suchoj Górnej, pow. frysztacki.

Wpisany na LW z Ostaszkowa (3, bez określenia) z kwietnia 1940, poz. 68.

KC-M 844; LO 160; WPH 1991, nr 2, s. 356; MKat

SPIEŃ Adam

Ur. 22 XII 1893 w Śmiłowicach, pow. cieszyński, syn Pawła i Anny z Sikorów. Starszy posterunkowy PWŚl. Był żołnierzem Armii gen. Hallera. Do 14 VII 1922 służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd przeszedł do PWŚl. Najpierw pełnił służbę w pow. cieszyńskim, następnie w Komis. w Radzionkowie, pow. tarnogórski (do 1 II 1930). Stamtąd został przeniesiony na Post. w Wapienicy, pow. bielski. Od 6 II 1939 pełnił służbę na Post. Bogumin-Miasto. Odznaczony SKZ, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości, Mieczami Hallerowskimi.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/1 z 22 IV 1940, poz. 98, t. 1909.

KC-M 846; LO 169 (Szpeń); Bor 103-104; T 352, 875; WPH 1992, nr 1, s. 399 (Szpeń); GZC 1991, nr 16

SPORYSZ Jan

Ur. 19 I 1914 w Końskiej-Podlesiu (obecnie część Trzyńca), pow. cieszyński, syn Andrzeja i Anny z Wojnarów. Posterunkowy PWŚl. Mieszkał w Polsce. Od 27 XII 1938 służył w II Komis. w Chorzowie, pow. katowicki, skąd został przeniesiony do Komis. w Karwinie, pow. frysztański. Tu służył do 28 II 1939. Następnie skierowany do Kdys Rez. w Katowicach. Od 24 V 1939 pełnił służbę w Dowództwie III kompanii kandydatów Kdys Rez. we Frysztańcu, następnie w II Komis. w Chorzowie. Pisał do rodziny z Ostaszkowa. Brat Rudolf zam. w Trzyńcu.

Wpisany na LW 058/1 z kwietnia 1940, poz. 17, t. 4516. Jego nazwisko znalazło się na pomniku ofiar faszyzmu w Końskiej.

KC-M 846; LO 161 (Sporyż); Bor 24, 104; T 898; WPH 1992, nr 1, s. 414 (Sporyż)

SROKA Ludwik

Ur. 18 VIII 1895 w Wachowie, pow. oleski, woj. opolskie, syn Augustyna i Marii z Lisoniów. Starszy posterunkowy PWŚl. W służbie od 8 VII 1922, pełnił ją początkowo w woj. katowickim, ostatnio w III Komis. w Katowicach. Stąd został delegowany do pow. frysztackiego (od 29 XII 1938 do 16 III 1939).

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/3 z 20 IV 1940, poz. 45, t. 1544

KC-M 848; WPH 1992, nr 1, s. 391; APK 98 (listy kwalifikacyjne)

STABIŃSKI Wilhelm

Ur. 4 VII 1913 w Świerklańcu, pow. tarnogórski, syn Józefa i Zofii ze Skutników. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną i dwa kursy seminarium nauczycielskiego. Do PWŚl. został przyjęty 16 X 1936. Początkowo służył w Kdzie Rez. w Katowicach (do 13 VII 1937), później został skierowany do pow. rybnickiego, na Post. w Godowie i Pszowie. Od 23 II 1939 służył na Post. w Rychwałdzie, pow. frysztacki. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 058/1 z maja 1940, poz. 88, t. 4430.

KC-M 848; LO 161; WPH 1992, nr 1, s. 414; APK 98

STANIEK Franciszek

Ur. 22 IX 1895 w Szonychlu p. Boguminem, pow. frysztacki, syn Karola i Leopoldy ze Skazików. Przodownik PWŚl. (1 I 1928). Ukończył szkołę powszechną, kolejarz. Służył w 12 pułku piechoty WP (od 9 III do 24 XI 1919). Od 18 V 1920 do 14 VII 1922 pełnił służbę w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd przeszedł do PWŚl. Do 9 V 1923 pełnił służbę w Kdzie Pow. Cieszyn, następnie (do 31 X 1923) na Post. w Pogwizdowie, pow. cieszyński, w Komis. Cieszyn (do 19 VII 1925), na Post. w

Chropaczowie, pow. świętochłowski (do 1 V 1929), na Post. w Czerwionce, pow. rybnicki (do 19 XII 1938). Stąd został skierowany na stanowisko komendanta Post. Zabłocie, pow. bielski, gdzie służył do września 1939 r. Żonaty z Alojzją Rojek, miał dzieci Bolesława i Stefanię, syn Józef zmarł krótko po urodzeniu.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/2 z 22 IV 1940, poz. 32, t. 2189.

KC-M 852 (błędnie m. urodzenia Szynochl); LO 162; T 876; WPH 1992, nr 1, s. 400 (Stanek); APK 44, 98

STAŚ Wiktor

Ur. 24 IX 1897 w Świętoszówce, pow. bielski, syn Jana i Heleny z Kohutów. Przodownik PWŚl. (1 VII 1928). Ukończył szkołę powszechną, laborant. W I wojnie służył w austriackiej armii. Od 27 XI 1918 do 14 VII 1922 w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd przeszedł do PWŚl. Służbę pełnił w pow. cieszyńskim na Post. Skoczów (do 31 I 1924) i Wisła (do 19 VII 1925). Następnie przeniesiony na Post. Ligota, pow. rybnicki (do 1 XII 1928) i ponownie do pow. cieszyńskiego na Post. Leszna Górna. Od 2 III 1930 do 20 XII 1938 był komendantem Post. Istebna. Stąd przeniesiony do Frysztatu, służył najpierw w Komis., a od 2 III 1939 w Wydziale Śledczym. Żonaty z Herminą Tomasz, miał troje dzieci: Bronisławę, Bolesława i Janinę, mieszkał w Cieszynie. Do niewoli dostał się 18 IX 1939 pod Tarnopolem, w grudniu 1939 r. żona otrzymała list z Ostaszkowa. Brat Franciszek zam. w Skoczowie, córka Bronisława w Cieszynie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/2 z 13 IV 1940, poz. 25, t. 1325.

KC-M 857; Mo 252; LO 163; Bor 104; T 353, 825; WPH 1991, nr 3-4, s. 438; GZC 1989, nr 39; GZC 1991, nr 16, 21; Kronika 1989, nr 45; Těš 1993, nr 4, s. 15; APK 98

STEFAN Emil

Ur. 12 X 1912 w Suchej Dolnej, pow. frysztański, syn Józefa. Posterunkowy PWŚl. W PWŚl. służył w Sosnowcu. Z Ostaszkowa napisał do rodziny, (brat Henryk zam. później w Hawierzowie-Suchej), podał w liście, że w obozie jest również Jan Kozusznik z Błędowic.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/1 z 5 IV 1940, poz. 7.

KC-M 859; LO 163; T 727; WPH 1991, nr 2, s. 359; MKat

STEFANŃSKI Władysław

Ur. 22 III 1902, syn Józefa. Starszy posterunkowy PWŚl. Służbę rozpoczął 3 VII 1922, wykonywał ją najpierw w pow. katowickim, na Post. w Bytkowie (do 5 IV 1926), następnie na Post. w Michałkowicach (do 20 XII 1938), skąd został skierowany do Komis. w Orłowej, pow. frysztański.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/1 z 13 IV 1940, poz. 88, t. 1926.

KC-M 861; LO 163; WPH 1991, nr 3-4, s. 430; APK 98 (lista kwalifikacyjna); MKat

STEMON Szczepan

Ur. 21 XII 1899 w Piotrowicach, pow. frysztański, syn Franciszka i Katarzyny z Cnotów. Przodownik PWŚl. Do 15 VII 1922 służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, następnie w PWŚl, początkowo w pow. tarnogórskim (do 25 VII 1926), skąd został przeniesiony do pow. bielskiego. Do 9 I 1932 pełnił służbę w Komis. w Bielsku, później był zastępcą komendanta Post. w Chybiu, komendantem Post. w Międzyrzeczu Górnym, od 5 XII 1938 komendantem Post. w Wapienicy, gdzie służył do września 1939 r. Odznaczony Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Żonaty z Marią Wicherek, miał córkę Annę (zam. w

Hawierzowie-Suchej). Na kartce z datą 31 X 1939, wysłanej potajemnie rodzinie, donosi, że jest w rosyjskiej niewoli. Z Ostaszkowa wysłał dwa listy z datą 8 XII 1939 i 7 I 1940.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/2 z 20 IV 1940, poz. 99, t. 3265.

KC-M 862; LO 163; Bor 105, 135 (list), 141 (listy), 154; T 859; WPH 1992, nr 1, s. 389; GL 5. 5. 1990; Těš 1993, nr 4, s. 15;

STROKOSZ Karol

Ur. 13 I 1915 w Puńcowie (od 1920 r. czeski Puńców, od 1928 r. część Końskiej-Osówek), pow. cieszyński, syn Józefa i Zuzanny z Franków. Posterunkowy PWŚl. Ukończył cztery klasy gimnazjum, robotnik. Od 1 X 1937 do 8 X 1938 pełnił zasadniczą służbę w czechosłowackiej armii, ukończył ją w st. starszego strzelca. Do PWŚl. przyjęty 27 XII 1938 z przydziałem na Post. Piaśniki, pow. świętochłowski, gdzie służył do wybuchu wojny. Kawaler. Brat widział go ostatnio we Lwowie. Siostra Maria zam. w Trzyńcu.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/2 z 22 IV 1940, poz. 82, t. 1940. Jego nazwisko znalazło się na pomniku ofiar faszyzmu w Końskiej.

KC-M 867; LO 164; Z 99; Bor 105, 174-175 (wspomnienie siostry); T 869; WPH 1992, nr 1, s. 396; GZC 1991, nr 21; Kronika 1989, nr 51; KŚ 2002, s. 91-94; Těš 1993, nr 4, s. 18-19; APK 98; OAK-M

STRYCZEK Paweł

Ur. 25 II 1912 w Rydułtowach, pow. wodzisławski, syn Franciszka i Jadwigi z Podeszwów. Posterunkowy PWŚl. (1 XI 1938). Ukończył szkołę powszechną, krawiec. W WP służył od 11 IV 1934 do 15 IX 1935 w 73 pp, otrzymał st. starszego strzelca. W PWŚl. od 25 I 1938 z przydziałem do 2 kompanii kandydatów Kdys Rez. w Katowicach. Od 1 XI

1938 do wybuchu wojny pełnił służbę w Komis. we Frysztacie. Kawaler, miał narzeczoną Annę Polak.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/1 z kwietnia 1940, poz. 63, t. 2279. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 868; LO 164; ZK 317; T 881; WPH 1992, nr 1, s. 404; APK 98

STYSIŃSKI Józef

Ur. 20 II 1900 w Skrzydłowie, pow. radomski, woj. kieleckie, syn Stanisława i Franciszki z Sokołowskich. Posterunkowy PWŚl. (1 III 1925). Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Służbę w WP odbywał od 3 II 1920 do 25 I 1922, w 56 pułku piechoty, ukończył ją w st. starszy szeregowy. Do PWŚl. został przyjęty 1 III 1925 i do 16 IV służył w Kdzie Rez. w Katowicach. Następnie przeniesiony do pow. świętochłowskiego do Komis. Ruda, gdzie służył do 30 VI 1926, później skierowany do Komis. Świętochłowice (do 1 XII 1929), następnie na Post. Zgoda, stąd został delegowany 5 X. 1938 do pow. frysztackiego. Od 22 XII 1938 do wybuchu wojny służył na Post. Cierlicko Górne. Żonaty z Marią Goczol, dzieci – Stanisław, Halina Maria, Eugeniusz Franciszek, Romuald Jan zmarł rok po urodzeniu.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/3 z 20. 4. 1940, poz. 1, t. 4061.

KC-M 871; LO 165; T 859; WPH 1992, nr 1, s. 391; APK 98

SUPIK Karol

Ur. 1 IX 1911 w Karpętnej, pow. cieszyński, syn Karola i Zuzanny z Kaletów. Posterunkowy PWŚl. Ukończył Polską Szkołę Wydziałową w Bystrzycy, walcownik w Hucie Trzynieckiej. Zasadniczą służbę w czechosłowackiej armii odbywał od 1 X 1931 do

12 I 1933, w Lewoczy ukończył szkołę podoficerską i uzyskał st. plutonowego. W PWŚl. od 2 XI 1938, z przydziałem do Komis. w Łagiewnikach, pow. świętochłowicki, gdzie pełnił służbę do września 1939 r. Żonaty z Anną Cieńciałą, syn Stanisław. Żona z synem ewakuowali się na Rzeszowszczyznę, skąd wrócili do rodziny w Bystrzycy. Po trzech miesiącach przyniósł rodzinie kartkę z Ostaszkowa jakiś chłopiec z Karpętnej. W 1946 r. wdowy, również Anna Skupik, zostały wezwane do hotelu Piast w Cz. Cieszylinie, gdzie poseł Trombik odebrał im kartki z Ostaszkowa.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/5 z 5 IV 1940, poz. 84, t. 4758. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 7 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 875; LO 165; Z 51; Bor 105, 173-174 (wspomnienie żony); T 746; ZK 311; WPH 1991, nr 2, s. 366; GZC 1991, nr 21; Těš 1993, nr 4, s. 18; APK 99; OAK-M

SWACZYNA Wiktor

Ur. 1 X 1892 w Karwinie, syn Pawła i Joanny z Burianów. Przodownik PWŚl. (1 VII 1928). Ukończył szkołę powszechną, górnik. Do służby w austriackiej armii powołany 6 X 1913, służył do 1 VI 1917. Później wstąpił do Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, gdzie służył od 30 I 1920 do 14 VII 1922. Po przyjęciu do PWŚl. początkowo pełnił służbę w Komis. Zebrzydowice, pow. cieszyński (do 19 VII 1925), następnie w I Komis. Królewska Huta: w służbie mundurowej do 14 IX 1926, w sekcji śledczej do 1 III 1927. Przeniesiony do Zebrzydowic, pełnił służbę zarówno w Komis. jak i na Post. w służbie mundurowej (do 23 VI 1938), następnie w służbie śledczej. Od 21 XII 1938 do wybuchu wojny służył w Wydziale Śledczym we Frysztacie. Żonaty z Anną Srandrzyk, miał córki Annę i Hildegardę.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/4 z 20 IV 1940, poz. 3, t. 1487. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 5 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 876; LO 186; ZK 310; T 851; WPH 1992, nr 1, s. 386 (Swaczyn); T 851; LO 166; APK 99

SWOBODA Teodor

Ur. 8 VIII 1901 w Biertułtowach p. Radlinem, syn Jana i Joanny z Ryszków. Starszy posterunkowy PWŚl. Uczestniczył we wszystkich trzech powstaniach śląskich. Do PWŚl. został przyjęty 1 VII 1925. Służbę rozpoczął w służbie mundurowej w II Komis. w Katowicach (do 31 V 1931), następnie przeszedł do służby śledczej (do 6 VIII 1934). Do 14 II 1935 służył w pow. rybnickim na Post. Rydułtowy, później na Post. Radlin (do 13 VIII 1939). Stąd został 4 X 1938 delegowany do pow. frysztackiego, od 14 VIII 1939 służył na Post. Rybnik-Paruszwowiec. Odznaczony KW, Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/3 z 20 IV 1940, poz. 17, t. 352.

KC-M 877; LO 166; WPH 1992, nr 1, s. 391; APK 99 (lista kwalifikacyjna)

SZAFARCZYK Alojzy Leon

Ur. 11 IV 1896 w Raju, pow. frysztacki, syn Józefa i Elżbiety z Raszyków. Starszy przodownik PWŚl. (1 VII 1928). Pochodził z dwanaściorga dzieci, mieszkał w Orłowej. W I wojnie służył w austriackiej armii. Od 27 XI 1918 do 15 VII 1922 pełnił służbę w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, później wstąpił do PWŚl. W latach 1931-1933 był komendantem Post. w Koszęcinie, pow. lubliniecki, następnie pełnił służbę na Post. Miasteczko Śląskie (do 9 X 1937) i w Komis. w Radzionkowie, w pow. tarnogórskim. Stąd 8 X 1938 został delegowany do pow. frysztackiego. Od 21 XII 1938 do września 1939 r. był kierownikiem sekcji śledczej Komis. w Orłowej. Odznaczony BKZ, Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Żonaty z Walerią, miał dwie córki; w latach pięćdziesiątych XX w. wyprowadziły się do Łodzi. Z Ostaszkowa wysłał list do brata Piotra.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/2 z 20 IV 1940. poz. 90, t. 1266.

KC-M 880; LO 166; Bor 106; T 355, 848; WPH 1992, nr 1, s. 383; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 21; APK 99 (lista kwalifikacyjna)

SZAJER Antoni

Ur. 13 III 1905, syn Karola. Posterunkowy PWŚl. Do służby przyjęty 16 VII 1923 z przydziałem do Oddziału Technicznego KG, następnie służył w Kdzie Rez. w Katowicach jako rymarz. Co najmniej od 24 VI 1933 do 14 XI 1935 pełnił służbę w pow. katowickim: w Komis. Granicznym Bytom-Dworzec, następnie w Chorzowie (do 14 X 1936), najpierw w I Komis., później na Post. Pogotowia. Od 6 II 1939 do września 1939 r. pełnił służbę w pow. frysztackim, w Komis. Pietwałd.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/4 z 13 IV 1940, poz. 41, t. 3705. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 882; LO 166; ZK 318; WPH 1991, nr 3-4, s. 441; APK 99 (lista kwalifikacyjna); MKat

SZARZEC Karol

Ur. 17 V 1914 w Suchej Średniej, pow. frysztacki, syn Jerzego. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, krawiec. Do PWŚl. został przyjęty 27 XII 1938 i przydzielony na Post. w Orzegowie, pow. świętochłowicki. Następnie służył w Komis. w Mysłowicach, pow. katowicki, oraz na Post. Oficerskim w Mikołowie, pow. pszczyński.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/4 z kwietnia 1941, poz. 47, t. 2105.

KC-M 885; LO 167; Bor 106; T 763 (Шажец); WPH 1991, nr 3-4, s. 406

SZATAN Mieczysław

Ur. 22 VII 1913 w Golczowicach, pow. olkuski, woj. małopolskie, syn Macieja i Marianny z Warzyńczyków. Posterunkowy PWŚl. (1939). Ukończył szkołę powszechną, tokarz. Zasadniczą służbę w WP odbywał od 5 XI 1935 do 30 IX 1937, w 3 pułku ułanów, uzyskał st. kaprała. Do służby w PWŚl. przyjęty 17 XII 1938. Do 31 VII 1939 miał przydział w kompanii kandydatów Kdy Rez. w Katowicach, następnie przeniesiony do Plutonu Konnego w Cieszynie. Kawaler

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/4 z 13 IV 1940, poz. 90, t. 1154.

KC-M 886; LO 167; T 832; WPH 1991, nr 3-4, s. 441; APK 99

SZCZEPAŃSKI Józef

Ur. 23 III 1899, syn Mikołaja. Przodownik PWŚl. Służbę w PWŚl. rozpoczął 1 III 1924 w pow. bielskim. Do 14 V 1929 służył w Komis. w Dziedzicach, następnie na Post. w Jasienicy, od 1 V 1931 w służbie śledczej w Komis. w Bielsku, do 5 II 1939 służył na Post. w Dziedzicach. Stąd został przeniesiony do Wydziału Śledczego w Cieszynie, gdzie został do wybuchu wojny. Odznaczony Krzyżem Zasługi za Dzielność.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 058/4 z maja (bez daty) 1940, poz. 105 t. 304.

KC-M 888; LO 168; WPH 1992, nr 1, s. 419; APK 100 (lista kwalifikacyjna); MKat

SZCZĘSNY Franciszek

Ur. 18 IV 1896 w Turzanach, pow. inowrocławski, woj. pomorskie, syn Walentego i Łucji z Kaliskich. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, krawiec. W niemieckiej armii służył od 1 IX 1915 do 21 II 1919, w WP od 10 VI 1919 do 5 VII 1921, w 55 pp, uzyskał st. starszego szeregowego. Do PWŚl. został przyjęty 16 II 1924 i skierowany do Kdy Rez. w Katowicach. Od 5 III 1924 służył w Komis. w Łagiewnikach,

pow. świętochłowski. Od 2 X 1938 delegowany do pow. frysztackiego. Od 22 XII 1938 do września 1939 r. służył na Post. w Mostach. Żonaty z Jadwigą Dłużewską, córka Krystyna, syn Tadeusz.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/4 z 5 IV 1940, poz. 44, t. 1670.

KC-M 889; LO 168; T 740; WPH 1991, nr 2 s. 364; APK 100 (lista kwalifikacyjna)

SZCZUKA Adolf

Ur. 3 V 1911 w Końskiej, pow. cieszyński, syn Pawła i Zuzanny z Kluzów. Posterunkowy PWŚl. Ukończył trzy klasy szkoły wydziałowej, ślusarz w Hucie Trzynieckiej. Zasadniczą służbę wojskową w czechosłowackiej armii odbywał od 1 XI 1933 do 11 IX 1935, uzyskał st. strzelca. W PWŚl. służył od 2 XI 1938, z przydziałem do Komis. w Pietwałdzie, pow. frysztacki, gdzie zastał go wybuch wojny. Kawaler. W styczniu 1940 r. wysłał list z Ostaszkowa.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/2 z 5 IV 1940, poz. 3, t. 2448. Jego nazwisko znalazło się na pomniku ofiar faszyzmu w Końskiej.

KC-M 891; Z 99; LO 168; Bor 24, 106; T 730; WPH 1991, nr 2, s. 361; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 21; APK 100; OAK-M; BŚ-M 7

SZCZYBROCHA Józef

Ur. 20 VII 1894 w Czechowicach, pow. bielski, syn Franciszka i Teresy z Pudełków. Starszy posterunkowy PWŚl. (1 VIII 1937). Ukończył szkołę powszechną, kolejarz. W I wojnie służył w austriackiej armii, później w Armii gen. Hallera (od 28 XII 1918 do 28 XI 1919). Do PWŚl. przyjęty 18 IX 1922 i przydzielony do Komis. w Cieszynie, gdzie nieprzerwanie pełnił służbę do września 1939 r. Odznaczony Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921. Żonaty z Marią Mendroch, miał dzieci Karola, Emila, Erwina, Stanisława.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/4 z 5 IV 1940, poz. 57, t. 5909.

KC-M 892; LO 168; Bor 107; T 356, 740; WPH 1991, nr 2, s. 364 (Szczybroch);
Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 16; APK 100

SZEWCZYK Michał

Ur. 5 VIII 1900 w Łodzi, syn Michała i Marianny z Dobrowolskich. Starszy posterunkowy PWŚl. (31 III 1939). Ukończył szkołę powszechną, tkacz. W WP służył od 2 VII 1919 do 21 VII 1922, w 6 pułku artylerii ciężkiej. W PWŚl. służbę rozpoczął 1 III 1924 w Kdzie Pow. w Cieszynie. Służył na Post. w Ustroniu, pow. cieszyński (do 24 III 1926) i w Komis. w Cieszynie. Stąd został 9 XI 1938 delegowany do pow. frysztackiego. Od 22 XII 1938 do wybuchu wojny służył na Post. w Szumbarku. Żonaty z Walerią Kowalską, bezdzietny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/3 z 22 IV 1940, poz. 53, t. 359.

KC-M 895; LO 169; T 871; WPH 1992, nr 1, s. 397; APK 100; MKat

SZOŁTYSEK Henryk

Ur. 4 VII 1913 w Przyszowicach, pow. rybnicki, syn Dominika i Marii z Czerwińskich. Posterunkowy PWŚl. Był jedynakiem, pól sierotą, ojciec poległ w 1917 r. W Mikołowie ukończył pięć klas gimnazjum oraz kurs ogrodnictwa. Mieszkał w Dębieńsku Wielkim. Zasadniczą służbę w WP odbywał od 16 III 1936 do 20 IX 1937 w 3 pułku piechoty Legionów w Jarosławiu, kończąc ją w st. kaprała. Do służby w PWŚl. został przyjęty 5 XI 1937 jako szeregowy kontraktowy w I kompanii kandydatów Kdy Rez. w Katowicach. Od 1 XI 1938 do wybuchu wojny służył na Post. w Suchej Dolnej, pow. frysztacki. Kawaler. Do matki wysłał jeden list z Ostaszkowa z datą 28 XI 1939 r. Pośmiertnie odznaczony w 1991 r. Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” i w 1993 r. „Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939”.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/1 z 20 IV 1940, poz. 76, t. 1401. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 10 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 898; LO 169; Del-Ś 174-175; ZK 314; WPH 1992, nr 1, s. 381; APK 100

SZOMBARA Józef

Ur. 17 XII 1906 w Wyrach, pow. pszczyński, syn Adama i Franciszki z Bojdołów. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, ślusarz. W WP służył od 20 III 1928 do 20 IX 1929, w 43 pułku piechoty, uzyskał st. kaprała. Do PWŚl. został przyjęty 6 IX 1930 z przydziałem do Komis. w Lipinach, pow. świętochłowicki. Stąd został 6 II 1939 przeniesiony na Post. w Rychwałdzie, pow. frysztański.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/1 z 7 IV 1940, poz. 76, t. 5662.

KC-M 898; LO 169; Bor 107; T 782 (Шомбар); WPH 1991, nr 3-4, s. 411; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 16; APK 100

SZOTKOWSKI Antoni

Ur. 28 XI 1914 w Mostach p. Jabłonkowem, syn Józefa i Zuzanny z Podeszwów. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, ślusarz i hutnik w Hucie Trzynieckiej. Służbę w czechosłowackiej armii pełnił od 1 X 1936 do 10 X 1938, uzyskał st. strzelca. Do PWŚl. przyjęty 2 XII 1938 i skierowany do III Komis. w Katowicach. Od 27 XII 1938 do września 1939 r. służył w Komis. w Szopienicach, pow. katowicki. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/1 z 10 IV 1940, poz. 50, t. 3801. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 899; LO 169; Bor 107; T 796; ZK 317; WPH 1991, nr 3-4, s. 422; GZC 1991, nr 21; APK 100; OAK-M

SZPARAGA Tadeusz

Ur. 29 V 1899 we Włocławku, syn Jana i Wandy z Grabowskich. Starszy posterunkowy PWŚl. (31 III 1939). W WP służył od 8 XII 1918 do 28 XII 1921, w st. starszego szeregowego. Do PWŚl. przyjęty 15 I 1924, do 18 II 1924 służył w Katowicach w Kdzie Rez., następnie w I Komis. Stąd został 18 X 1938 delegowany do pow. fryszackiego. Od 21 XII 1938 do wybuchu wojny służył w Komis. Pietwałd. Odznaczony MN, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921. Żonaty z Emilią Wiktorią Stoką, synowie Zbigniew i Henryk.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 051/1 z kwietnia 1940, poz. 24, t. 2393.

KC-M 900; LO 169; T 889; WPH 1992, nr 1, s. 408; APK 100

SZTEFIK Jan

Ur. 28 VII 1912 w Bystrzycy, pow. cieszyński, syn Pawła i Anny z Konderłów. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, hutnik w Hucie Trzynieckiej. W czechosłowackiej armii służył od 1 X 1934 do 15 IX 1936, uzyskując st. starszego strzelca. W PWŚl. od 2 XII 1938, z przydziałem do Komis. Katowice-Załęże, później służył na Post. w Wędryni, pow. cieszyński. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/1 z 22 IV 1940, poz. 37, t. 4710.

KC-M 901; Z 191; LO 170; Bor 107-108; T 874; WPH 1992, nr 1, s. 399; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 21; APK 101; OAK-M; BŚ-M 9

SZTEFIK Paweł

Ur. 1 XII 1910 w Bystrzycy, pow. cieszyński, syn Pawła i Anny z Konderlów, brat Jana (patrz wyżej). Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, młynarz. Służbę wojskową w czechosłowackiej armii pełnił od 1 X 1932 do 20 IX 1934, uzyskał st. starszego strzelca. W PWŚl. służył od 15 XI 1938, służbę pełnił w II Komis. w Chorzowie, pow. katowicki. Kawaler. W Archiwum Powiatowym w Karwinie jest zwrócony rodzinie list wysłany synowi 25 XI 1940 do Ostaszkowa.

Wpisany na LW z Ostaszkowa z 044/1 z 22 IV 1940 poz. 30, t. 3359.

KC-M 902; LO 170; Bor 108; T 865; WPH 1992, nr 1, s. 394; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 21; APK 101; OAK-M; BŚ-M 9

SZWAJCA Jan

Ur. 14 I 1901 w Gilowicach, pow. pszczyński, syn Jana i Zofii z Ormańców. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Zasadniczą służbę w WP odbywał od 6 V 1922 do 31 XII 1923, w 28 pułku artylerii polowej, uzyskał st. kaprała. Do służby w PWŚl. został przyjęty 1 VII 1925 jako kursant w Kdzie Rez. w Katowicach. Służbę pełnił w Katowicach (do 20 VIII 1936) w I Komis, następnie w Komis. Katowice-Zawodzie. Stąd został 4 X 1938 delegowany do pow. frysztackiego. We wrześniu 1939 w I Komis. w Katowicach. Odznaczony Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Żonaty z Walerią Wewiora, miał dzieci Wandę, Henryka, Irenę.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/3 z 10 IV 1940, poz. 8, t. 1558.

KC-M 906; LO 171; T 801; WPH 1991, nr 3-4, s. 425; APK 101

SZWEDA Gerhard

Ur. 3 II 1915 w Orzegowie, pow. świętochłowski, syn Walentego i Jadwigi ze Skrobiszów. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W WP służył od 10 III 1935 do 19 IX 1936 w 11 pułku piechoty, uzyskał st. starszego strzelca. Służbę w PWŚl. rozpoczął 16 VI 1937 jako szeregowy kontraktowy w 2 kompanii kandydatów Kdy Rez. w Katowicach. Od 1 XI 1938 do wybuchu wojny służył na Post. Rychwałd, pow. frysztacki. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/3 z kwietnia 1940, poz. 77, t. 1748. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 1 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 907; LO 171 (Bernhard); T 887; ZK 306; WPH 1992, nr 1, s. 407; APK 101; MKat

SZWEDA Roman

Ur. 21 II 1897, syn Ferdynanda i Augustyny. Starszy posterunkowy PWŚl. W PWŚl. służył od 28 VI 1922, najpierw w ekspozyturze śledczej Rybnik (do 19 IV 1927), później w ekspozyturze śledczej Katowice (do 22 X 1930), następnie w II Komis (1931), w Kdzie Rez. (do 15 IX 1932), w Kdzie Rez. Królewska Huta (do 24 IX 1933), na Post. Brzeziny, pow. świętochłowski (do 8 XI 1933) i na Post. Pogotowia Chorzów. Stąd został 22 XII 1938 delegowany na Zaolzie. Od 6 II 1939 do wybuchu wojny służył w Komis. Nowy Bogumin.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/2 z 20 IV 1940, poz. 76 t. 728.

KC-M 907; LO 171; T 858; WPH 1992, nr 1, s. 389; APK 101; MKat

SZYMANIAK Marcin

Ur. 17 X 1897 w Witoldzinie, pow. szamotulski, woj. wielkopolskie, syn Franciszka i Antoniny z Turowskich. Starszy posterunkowy PWŚl. (1 I 1938). Ukończył szkołę powszechną, listonosz. W I wojnie powołany do niemieckiej armii (1916-1918), dostał się do niewoli. W WP służył od 30 VIII 8. 1920 do 2 V 1922, w 60 pułku piechoty. Do PWŚl. został przyjęty 18 VI 1923 w charakterze kursanta Głównej Szkoły PWŚl. w Świętochłowicach. Służył w Komis. w Cieszynie (do 9 III 1926), na Post. w Skoczowie (do 15 X 1934) i ponownie w Komis. w Cieszynie, gdzie zastał go wybuch wojny. Odznaczony BKZ. Żonaty z Marianną Marklewicz, miał troje dzieci: Mariana, Krystynę i Józefa.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/4 z 5 IV 1940, poz. 43, t. 2185.

KC-M 909; LO 171; Bor 108; T 358, 740; WPH 1991, nr 2, s. 364; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 16; APK 101

SZYMICZEK Wincenty

Ur. 30 III 1900 w Wanne, pow. Bottrop, Westfalia, syn Jana i Marianny z Kopców. Przodownik PWŚl. Rodzina pochodziła z Łazisk Rybnickich, do Niemiec wyjechała w poszukiwaniu pracy. Działacz plebiscytowy. Uczestniczył w powstaniach śląskich, od 1918 r. był w POW Górnego Śląska, służył w Straży Gminnej (od 4 VII do 12 XII 1921). Do PWŚl. wstąpił 3 III 1923, służbę pełnił w Bielsku: w Kdzie Pow., później w Komis. Stąd został 5 X 1938 delegowany na Zaolzie. Od 21 XII 1938 do wybuchu wojny służył w Komis. w Karwinie, gdzie mieszkał z rodziną. Odznaczony MN, BKZ Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi. Zapalony narciarz, zwyciężał w wielu zawodach policyjnych. Podczas pobytu prezydenta Mościckiego w Zameczku w Wiśle towarzyszył mu w jeździe na nartach. Żonaty z Marią Widenką, miał pięć córek w wieku od 5 do 15 lat, dwie z nich, Elżbieta i Krystyna, po ewakuacji zmarły z głodu i wycieńczenia. Wzięty do niewoli pod Tarnopolem. Informację tę przekazali żonie koledzy policjanci, którzy

bezsukutecznie namawali go do uciezki z obozu. Z Ostaszkowa wysłał do żony kartkę oraz list z datą 24 XII 1939.

Wpisany na LW z Ostaszkowa (3, bez oznaczenia) z 1. 4. 1940, poz. 33.

KC-M 912; LO 245; Bor 108-109; T 359, 719; WPH 1991, nr 2, s. 354; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 16; Del-Ś 175-177

SZYMIK Karol

Ur. 3 IV 1899 w Łazach, pow. frysztaeki, syn Jana i Katarzyny. Przodownik PWŚl. Początkowo służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd 15 VII 1922 przeszedł do PWŚl. Do końca lat dwudziestych XX w. służbę pełnił w pow. bielskim, później na Post. Woźniki, pow. lublinieeki (do 20 XII 1938). Stąd został 2 X 1938 delegowany do pow. frysztaeckiego. Od 21 XII 1938 służył na Post. w Pudłowie p. Boguminem. Żonaty, miał córkę Emilię i syna Tadeusza. W 1940 r. rodzina otrzymała list z adresem zwrotnym z Ostaszkowa.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/4 z 5 IV 1940, poz. 68, t. 2384.

KC-M 912; LO 171; Bor 109; T 741; WPH 1991, nr 2, s. 364; GZC 1991, nr 21; APK 101 (lista kwalifikacyjna)

SZYMKOWIAK Michał

Ur. 25 IX 1895 w Zaparcinie, pow. poznański, syn Michała i Józefy z Hałupniczaków. Starszy posterunkowy PWŚl. (1 VII 1937). Ukończył szkołę powszechną, piekarz. W I wojnie powołany do służby w niemieckiej armii (od 4 V 1915 do 20 XII 1918). W WP służył od 1 I 1919 do 19 II 1921, uzyskał st. starszego szeregowego. Uczestniczył w III powstaniu śląskim (od 8 V do 25 VI 1921). Do PWŚl. przyjęty 1 XI 1923 w charakterze kursanta w Głównej Szkole PWŚl. w Świętochłowicach. Służył w Komis. w Katowicach, skąd został 14 XI 1938 delegowany do pow. frysztaeckiego. Od 21 XII 1938 pełnił służbę

w Komis. w Nowym Boguminie. Żonaty z Marią Szczyrborską (zmarła 1925), ożenił się z Marią Sobczyk, synowie Bernard, Henryk (zmarł) i Edward.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/4 z 20 IV 1940, poz. 81, t. 358. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 913; LO 172; ZK 324; WPH 1992, nr 1, s. 386; APK 101

SZYMURA Wincenty

Ur. 28 IV 1895 w Rowieniu, pow. rybnicki, syn Marianny Szymury. Starszy przodownik PWŚl. (31 III 1939). Ukończył szkołę powszechną, górnik. W I wojnie światowej powołany do niemieckiej armii (1915-1919), następnie służył w Armii gen. Hallera (od 6 VI 1919 do 8 VII 1920). Od 9 VII do 19 IX 1920 był członkiem POW Górnego Śląska, później służył w Policji Górnego Śląska. Stąd 18 VI 1922 przeszedł do PWŚl. Do 9 IX 1923 służbę wykonywał w Komis. w Wirku, pow. katowickim, następnie w I Komis. w Katowicach. Od 4 X 1938 był delegowany do pow. frysztackiego. We wrześniu 1939 r. służył w I Komis. w Katowicach. Odznaczony MN, Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Mieczami Hallerowskimi. Żonaty z Getrudą Osman, miał syna Witolda.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/1 z 20 IV 1940, poz. 41, t. 385.

KC-M 914; LO 172; WPH 1992, nr 1, s. 388; APK 101

SZYPKA Emil

Ur. 18 VII 1913 w Błędowicach Dolnych, pow. frysztacki, syn Franciszka i Marii z Siwych. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, cukiernik w Cieszynie. W czechosłowackiej armii służył od 1 X 1935 do 18 IX 1937, uzyskał st. starszego strzelca. Do PWŚl. przyjęty 15 XI 1938 i przydzielony na Post. w Nowym Boguminie, gdzie pełnił służbę do wybuchu wojny. Ewakuował się wraz z policjantami szkoły policyjnej w

Boguminie, zranił się przy czyszczeniu broni. Ostatnio widział go policjant Zotyka z Błędowic we Lwowie. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/3 z 7 IV 1940, poz. 37, t. 1785.

KC-M 914; LO 172; Bor 109; T 774; WPH 1991, nr 3-4, s. 414; Zwrot 1990, nr 12, s. 16; Zwrot 1991, nr 1; APK 101

SZYPOWSKI Konstanty

Ur. 28 II 1899 w Targówku p. Warszawą, gmina Elznerów, syn Michała i Teofilii. Starszy posterunkowy PWŚl. (1 IV 1926). Ukończył szkołę powszechną, rymarz. W WP służył od 10 XI 1919 do 4 IV 1922. Do PWŚl. wstąpił 15 I 1924, został kursantem w Głównej Szkole PWŚl. w Świętochłowicach. Do 1 VII 1928 pełnił służbę w Komis. w Siemianowicach, pow. katowicki, stąd został przeniesiony na Post. w Pszowie, pow. rybnicki. Od 6 II 1939 do wybuchu wojny służył w Komis. Nowy Bogumin. Odznaczony Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Żonaty z Anną Martą Kral, córki Krystyna i Leokadia.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/3 z 20 IV 1940, poz. 100, t. 717.

KC-M 914; LO 172; WPH 1992, nr 1, s. 391; APK 101

ŚLUSARCZYK Jan

Ur. 13 III 1885 w Kozach, pow. bielski, syn Józefa i Anny. Przodownik PWŚl. (1928). Służbę pełnił na Post. miejskim i wiejskim w pow. katowickim, następnie w Ekspozyturze Śledczej w Katowicach. Od 5 X 1938 został delegowany z Post. w Michałowicach, pow. katowicki, do pow. frysztackiego.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/1 z 22 IV 1940, poz. 17, t. 3220.

KC-M 919; LO 172 Ślusarczek); T 873 (Слюсарчек); WPH 1992, nr 1, s. 399

ŚNIEGOŃ Karol

Ur. 17 X 1895 w Cieszynie, syn Jerzego. Starzy przodownik PWŚl. (1 XI 1923). Służbę rozpoczął w pow. tarnogórskim, w latach 1927–1938 służył w pow. rybnickim. Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/2 z 13 IV 1940, poz. 55, t. 1342.

KC-M 920; LO 173; T 814; WPH 1991, nr 3-4, s. 432; MKat

ŚWIDLIŃSKI Franciszek

Ur. 3 I 1899 w Ligocie Czamborowej, pow. strzelecki, syn Franciszka i Anny. Starszy posterunkowy PWŚl. W I wojnie powołany do niemieckiej armii, następnie był żołnierzem Armii gen. Hallera, uczestniczył w III powstaniu śląskim. Służył w Policji Górnego Śląska. Do PWŚl. wstąpił 3 VII 1922. Służbę wykonywał w Komis. w Lipinach, pow. świętochłowicki, jako komendant patrolu, w 1934 r. został dzielnicowym. Od 4 X 1938 delegowany do pow. frysztackiego. We wrześniu 1939 r. ponownie w Komis. w Lipinach.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 016/2 z kwietnia 1940, poz 12, t. 1388.

KC-M 922; LO 173; T 769; WPH 1991, nr 3-4, s. 410

TAJER Stanisław

Ur. 20 IX 1889 w Sączowie, pow. będziński, syn Franciszka i Anny z Kulińskich. Starszy posterunkowy PWŚl. (1 VII 1937). Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W I wojnie służył w rosyjskiej armii (od 27 X 1910 do 31 VII 1914 oraz ponownie od 1 VIII 1914 do 18 IX 1918). Od 28 II 1919 do 31 I 1920 pełnił służbę w Wojskowej Straży Kolejowej, później w policji Okręgu Kieleckiego (do 30 VI 1921). Do PWŚl. wstąpił 17 VI 1922 i został przydzielony do Komis. Siemianowice, pow. katowicki. Stąd 6 XI 1924 skierowano go na Post. Huta Jerzego, gdzie służył do 5 VI 1926, następnie ponownie

przeniesiony do Komis. Siemianowice (do 21 XII 1938). Od 22 XII 1938 do wybuchu wojny pełnił służbę na Post. w Oldrzychowicach, pow. cieszyński. Żonaty z Julianą Wyrwą, z domu Węckowską, syn Konrad.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/2 z 22 IV 1940, poz. 34, t. 1253.

KC-M 928; LO 174; T 868; WPH 1992, nr 1, s. 396; APK 102

TATOJ Adolf

Ur. 10 XII 1913 w Ligocie Pszczyńskiej, syn Pawła i Marty z Gwioździków. Posterunkowy PWŚl. (1 XI 1938). Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Służbę w WP pełnił od 5 XI 1935 do 20 IX 1937 w 3 pułku ułanów, uzyskał st. kaprała. Do PWŚl. przyjęty 25 I 1938 w charakterze szeregowego kontraktowego z przydziałem do 2 kompanii kandydatów Kdys Rez. w Katowicach. Od 1 XI 1938 skierowany do Komis. w Orłowej, pow. frysztacki, gdzie służył do wybuchu wojny. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/2 z 9 IV 1940, poz. 41, t. 1413.

KC-M 931; LO 174; T 787; WPH 1991, nr 3-4, s. 417 (Tatuj); APK 102

TKOCZ Wiktor

Ur. 23 II 1899 w Rudzie, pow. świętochłowicki, syn Michała i Franciszki z Zawieruchów. Starszy posterunkowy PWŚl. (1 VII 1937). Ukończył szkołę powszechną, elektryk na kopalni. Powołany do niemieckiej armii od 14 XI 1917 do 7 IV 1919. Uczestniczył w powstaniach śląskich. Od 2 V 1921 do 21 VI 1922 służył w Policji Górnego Śląska (Policja Plebiscytowa „Apo”), z której przeszedł 22 VI 1922 do PWŚl. Służbę rozpoczął w pow. rybnickim, służył na Post. w Łyskach (do 4 XI 1925), Wodzisławiu (do 1 II 1929), Raszczycach (do 1 VII 1931), Pstrążnej (do 15 IX 1931) oraz Rybniku: najpierw w Kdys Rez. (do 25 IX 1935), następnie w Komis. (do 9 III 1937), skąd został ponownie skierowany na Post. w Raszczycach. Tu służył do 22 II

1939, po czym przeniesiono go do pow. frysztackiego, na Post. Piotrowice, gdzie służył do wybuchu wojny. Żonaty z Agnieszką Łamzą, bezdzietny, wziął na wychowanie córkę żony, Łucję. W 1940 r. wysłał do żony kartkę z Ostaszkowa, pisaną po niemiecku.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/2 z 22 IV 1940, poz. 74, t. 1270.

KC-M 935; LO 175; T 869; Roszstrz 299; Del-Ś 177-178; WPH 1992, nr 1, s. 396; APK 102

TOMAN Józef

Ur. 27 V 1895 w Datyniach Dolnych, pow. frysztacki, syn Józefa i Joanny z Fukałów. Starszy posterunkowy PWŚl. (31 III 1939). Ukończył szkołę powszechną, stolarz. W PWŚl. służył od 1 VII 1925, został przydzielony do Kdy Rez. w Katowicach, skąd przeniesiono go (18 VI 1926) na Post. w Bobrownikach, pow. tarnogórski. Od 20 XII 1938 do 6 VI 1939 pełnił służbę na Post. w Lutyni Niemieckiej (obecnie Lutynia Dolna), pow. frysztacki, po czym wrócił do Bobrowników. Żonaty z Elżbietą Bombą, synowie Jan, Stanisław, Edward, córka Stefania zmarła.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/1 z 20 IV 1940, poz. 32, t. 3103.

KC-M 937; WPH 1992, nr 1, s. 381; APK 102; MKat

TROJAK Jan

Ur. 19 VI 1911 w Łazach, pow. frysztacki, syn Wojciecha i Marianny z Rechowiczów. Posterunkowy PWŚl. Ukończył trzy klasy szkoły wydziałowej, wyuczył się na krawca. W czechosłowackiej armii służył od 1 X 1932 do 22 III 1934, uzyskał st. starszego strzelca. Do służby w PWŚl. przyjęty 2 XI 1938, w stopniu post., został skierowany na Post. w Dąbrowie, pow. frysztackim, gdzie służył do wybuchu wojny. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa (1, bez oznaczenia) z 1 IV 1940, poz. 54.

KC-M 944; Z 119; LO 177; Bor 109-110; T 720; WPH 1991, nr 2, s- 354; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 21; APK 102; OAK-M

TROMBIK Alojzy

Ur. 19 IX 1910 w Trzyńcu, pow. cieszyński, syn Jana. Posterunkowy PWŚl. (6 XII 1938). Mieszkał w Toszonowicach. Służbę pełnił w Katowicach, od 6 XII 1938 w I Komis., a od 20 VII 1939 do września 1939 r. w Kdzie Rez. Posterunkowym mianowany 6 XII 1938. O pobycie w Ostaszkowie rodzina dowiedziała się od pewnego chłopca z Końskiej, zwolnionego z niewoli ze względu na nieletność. Siostra Anna zam. w Toszonowicach Górnych.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/3 z 22 IV 1940, poz. 17, t. 757. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 8 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 944; LO 177; Bor 110; T 878; ZK 313; WPH 1992, nr 1, s. 402

TROSZKA Alojzy

Ur. 21 VI 1886 w Suchej Górnej, pow. frysztański, syn Franciszka i Julii z Woschnitzów. Starszy posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, górnik. Powołany do niemieckiej armii, służył w niej dwukrotnie – w latach 1908-1910 oraz 1914-1916. Uczestniczył w powstaniach śląskich, służył w Policji Górnego Śląska (Policja Plebiscytowa), od 15 XI 1920 do 22 VI 1922, skąd przeszedł do PWŚl. Służbę pełnił w Komis. w Hajdukach Wielkich, pow. świętochłowicki (do 30 IX 1923), później w Katowicach w Pow. i Miejskiej Kdzie (do 4 I 1924), następnie Kdzie Rez. (do 25 II 1926), na Post. w Kochcicach, pow. lubliniecki (do 1 III 1927), skąd przeniesiono go do Komis. w Chorzowie. Od 20 VII 1939 do wybuchu wojny służył na Post. Chorzów-Maciejkowice. Odznaczony Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi oraz Medalem 10-lecia

Odzyskanej Niepodległości. Żonaty z Katarzyną Schubą, dzieci: Walter, Eleonora, Magdalena, Joachim.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/1 (bez daty), poz. 50, t. 5929.

KC-M 945; LO 177; WPH 1991, nr 2, s. 368; APK 102

TUROŃ Paweł

Ur. 11 VII 1893 w Wędryni, pow. cieszyński, syn Jana i Erny z Szmoków. Starszy posterunkowy PWŚl. W austriackiej armii służył od 28 XII 1914 do 31 XI 1918. Następnie służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, służbę pełnił od 1 V 1919 do 14 VII 1922, po czym przeszedł do PWŚl. Otrzymał przydział na Post. Brynów, pow. katowicki (do 10 VIII 1922), następnie skierowany do Komis. Cieszyn (do 31 V 1924), później był komendantem Post. Pogwizdów, pow. cieszyński (do 27 I 1925). Stąd przeniesiony do pow. tarnogórskiego – pełnił służbę jako zastępca komendanta Post. Nakło (do 19 IV 1925), następnie służył w Komis. Radzionków (do 2 I 1939). Został mianowany starszym post. służby śledczej (3 I 1939) i skierowany do Wydziału Śledczego we Frysztacie, gdzie pozostał do wybuchu wojny. Żonaty z Marią Ciemałą, dzieci: Olga, Wanda, Jan.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 054/1 z 5 IV 1940, poz. 79, t. 2565.

KC-M 950; LO 178; Bor 110; T 363, 894; WPH 1992, nr 1, s. 412; GZC 1991, nr 16; APK 102

TYTKO Jan

Ur. 12 VII 1913 w Pszowie, pow. rybnicki, syn Augustyna i Pauliny ze Zbieszczaków. Posterunkowy PWŚl. (1 XI 1938). Ukończył cztery klasy gimnazjum. W WP służył od 17 III 1936 do 20 IX 1937 w 75 pułku piechoty, w st. strzelca. Do PWŚl. został przyjęty 16 XII 1937 do 1 kompanii kandydatów Kdys Rez. w Katowicach jako kandydat kontraktowy

na szeregowego. Od 1 XI 1938 przydzielony do Komis. w Pietwałdzie, pow. frysztacki, gdzie służył do wybuchu wojny. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/1 z 13 IV 1940, poz. 44. t. 1997. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 4 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszku; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 953; LO 178; T 822; ZK 308; WPH 1991, nr 3-4, s. 436; APK 102

WALCZYBOK Franciszek

Ur. 3 XI 1898 w m. Godziętowy, pow. ostrzeszowski, woj. wielkopolskie, syn Kazimierza i Marii z Sieczków. Posterunkowy PWŚl. W PWŚl. służył od 16 II 1924, służbę pełnił w pow. świętochłowickim: w Komis. w Świętochłowicach (do 1 XII 1928), następnie skierowany do Komis. w Szarleju (do 11 VIII 1936), później w Łagiewnikach (do 4 V 1937), służył również na Post. w Dąbrówce Wielkiej (do 4 IV 1938) oraz w Komis. w Piekarach Wielkich (do 22 XII 1938). Stąd przeniesiony do Komis. w Orłowej, pow. frysztackim, gdzie zastał go wybuch wojny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/2 z 20 IV 1940, poz. 78, t. 1575.

KC-M 965; LO 180; WPH 1992, nr 1, s. 389; APK 103 (lista kwalifikacyjna); MKat

WALERUS Aleksander

Ur. 10 II 1898 w Katowicach-Roźdzeniu, syn Karola i Marii z Urbańskich. Starszy posterunkowy PWŚl. (1 VI 1923). Uczestniczył w powstaniach śląskich. W PWŚl. od 16 VIII 1922, służbę wykonywał najpierw w II Komis. w Katowicach (do 1 III 1932), następnie na Post. w Woźnikach, pow. lubliniecki, później w Chorzowie: najpierw w III Komis. (do 1 I 1936), potem w II Komis. (do 3 III 1939). Stąd przeniesiony 4 III 1939 do

Komis. w Nowym Boguminie, gdzie służył do września 1939 r. Odznaczony Brązowym Medalem za Długoletnią Służbę.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 051/1 z kwietnia 1940, poz. 92, t. 803.

KC-M 966; LO 180; WPH 1992, nr 1, s. 408; APK 103 (lista kwalifikacyjna)

WALKE Wilhelm Faustyn

Ur. 15 II 1913 w Gliwicach, syn Andrzeja i Emmy z Weisów. Starszy posterunkowy PWŚl. W PWŚl. służył od 1938 r., przydzielony do 2 kompanii kandydatów Kdy Rez. w Katowicach. We wrześniu 1939 r. pełnił służbę na Post. w Lutyni Polskiej (obecnie Orłowa-Lutynia), pow. frysztański. Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/4 z 20 IV 1914, poz. 34, t. 1999.

KC-M 967; LO 180; WPH 1992, nr 1, s. 386

WALKOWIAK Ignacy

Ur. 25 VII 1898 w Lubiatowie, pow. śremski, woj. poznańskie, syn Franciszka i Franciszki z Kaczmarków. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, rolnik. Od 22 V 1918 do 30 XI 1918 służył w niemieckiej armii. W WP od 25 II 1919 do 28 XI 1921. Do PWŚl. przyjęty 16 II 1925, służbę pełnił w pow. pszczyńskim: na Post. w Kobiorze (do 14 XI 1926) oraz Pawłowicach (do 5 II 1939). Stąd został przeniesiony na Post. w Łazach, pow. frysztański, gdzie służył do wybuchu wojny. Żonaty z Marią Palus, bezdzietny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/5 z 5 IV 1940, poz. 67 t. 1375.

KC-M 968; LO 181, Rozstrz 309; WPH 1991, nr 2, s. 366; APK 103; MKat

WAŁASZEK Wojciech

Ur. 14 IX 1893 w Pawężowie, pow. tarnowski, syn Pawła i Marianny z Bogaczów. Starszy posterunkowy PWŚl. Rolnik. W I wojnie służył w austriackiej armii (od 10 V 1916 do 31 X 1918), następnie w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego (od 8 V 1919), skąd w st. starszego post. przeszedł 15 VII 1922 do PWŚl. Służył w pow. cieszyńskim w Komis w Zebrzydowicach (do 1 X 1931) i na Post. w Istebnej (do 26 III 1939). W okresie od 18 X 1938 do 9 II 1939 był zawieszony w czynnej służbie. Od 27 III 1939 został skierowany na Post. w Skalitem (wcześniej część Słowacji), gdzie służył do września 1939 r. Odznaczony Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921 i Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Żonaty z Genowefą Marek, dzieci Zofia, Mieczysław.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/2 z 13 IV 1940, poz. 30, t. 2374. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 969; LO 181; ZK 325; WPH 1991, nr 3-4, s. 438; APK 103

WANTUŁOK Ludwik

Ur. 8 VII 1913 w Ustroniu, pow. cieszyński, syn Józefa i Marii ze Steców. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, pomocnik handlowy. Służbę w WP pełnił od 15 III 1935 do 30 IX 1937 w 4 psp, uzyskał st. kaprała. W PWŚl. służył od 6 XI 1937, jako szeregowy kontraktowy w I kompanii kandydatów w Kdzie Rez. w Katowicach, skąd 1 XI 1938 przeszedł do Komis. w Pietwałdzie, pow. frysztański, gdzie służył do wybuchu wojny. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 030/1 z 14 IV 1940, poz. 81, t. 2652. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 970; LO 181; T 834; ZK 326 (Wontulok); WPH 1992, nr 1, s. 375 (Wantulek); APK 103

WASZEK Władysław

Ur. 1 IX 1911 w Cierlicku Górnym, pow. cieszyński, syn Antoniego i Marianny z Wałoszków. Posterunkowy PWŚl. (15 XI 1938). Pochodził z siedmiorga dzieci. Ukończył szkołę powszechną, rzeźnik. Od 1 X 1931 do 16 II 1933 pełnił zasadniczą służbę w czechosłowackiej armii. Po przyjęciu do PWŚl. w 1938 r. ukończył Szkołę Policyjną w Boguminie i został skierowany do Komis. w Nowym Boguminie, pow. frysztański, gdzie służył do wybuchu wojny. Znajomi widzieli go po raz ostatni nad Bugiem w drodze do Rumunii. Kawaler. Brat Augustin zam. w Liskowcu p. Frydkiem.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/2 z 5 IV 1940, poz. 18, t. 2106.

KC-M 974; LO 974; Z 54; Bor 37, 110; T 730; WPH 1991, nr 2, s. 361; Kronika 1989, nr 51; APK 103

WAWRZYK Florian Antoni

Ur. 28 IV 1915 w Ustroniu, pow. cieszyński, syn Józefa i Zuzanny z Cichych. Posterunkowy PWŚl. Ukończył cztery klasy szkoły handlowej, urzędnik pocztowy. Od 20 IX 1935 do 19 IX 1936 odbywał zasadniczą służbę w 4 psp. Do PWŚl. przyjęty 1 XII 1937 jako kandydat kontraktowy z przydziałem do komp. kandydatów Kdys Rez. w Katowicach. Od 1 VII do 26 XII 1938 pełnił służbę w I Komis. w Chorzowie, następnie przydzielony do Komis. w Pietwałdzie, pow. frysztański, gdzie służył również we wrześniu 1939 r. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/2 z 5 IV 1940, poz. 45, t. 1651. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 4 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 976; LO 182; T 731; ZK 308; WPH 1991, nr 2, s. 361; APK 103

WAWRZYŃCZOK Tomasz

Ur. 16 XII 1914 w Dąbrówce Wielkiej, pow. świętochłowski, syn Jana i Julii z Wieczorków. Posterunkowy PWŚl. Ukończył pięć klas gimnazjum. Służbę w WP pełnił od 5 XI 1935 do 18 IX 1937, uzyskał st. kaprała. W PWŚl. od 16 XII 1937 z przydziałem do I kompanii kandydatów Kdy Rez. w Katowicach. Od 1 XI 1938 do września 1939 r. pełnił służbę w Komis. w Pietwałdzie, pow. frysztański. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/2 z 22 IV 1940, poz. 84, t. 1914. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 4 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 977; LO 182; T 877; ZK 308; WPH 1992, nr 1, s. 401 (Wawrzyńczak); APK 103

WELCHOWSKI Karol

Ur. 29 I 1910 w Trzyciezu, pow. cieszyński, syn Józefa i Zuzanny z Michejdów. Posterunkowy PWŚl. (7 XII 1938). Ukończył szkołę powszechną, krawiec. Od 1 X 1931 do 13 I 1933 pełnił służbę w czechosłowackiej armii, ukończył ją w st. strzelca. Do PWŚl. wstąpił w 1938 r., został przydzielony do Komis. Szopienice-Roździeń, pow. katowicki, gdzie służył do wybuchu wojny. Żonaty. Siostra Helena zam. w Trzyciezu. Po raz ostatni był widziany pod Lwowem.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/3 z 5 IV 1940, poz. 54, t. 5208.

KC-M 980; LO 184 (Wielchowski); Bor 111; T 736; WPH 1991, nr 2, s. 363 (Wielchowski); APK 104; OAK-M; BŚ-M 6

WĘGLORZ Ferdynand

Ur. 20 V 1899 w Zebrzydowicach, pow. cieszyński, syn Józefa i Karoliny z Koniecznych. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Od 8 III 1917 do 31 X 1918 służył w austriackiej armii. Zasadniczą służbę w WP pełnił od 15 I 1919 do 20 IV 1922, kończąc w st. kaprała. Do PWŚl. przyjęty 1 XI 1923, służył w pow. katowickim: na Post w Pawłowie (do 1 V 1928), w Mysłowicach (do 21 VI 1931), w Komis. Szopienice-Roździeń (do 21 I 1933), ponownie na Post. w Mysłowicach (do 21 XII 1938). Stąd został przeniesiony na Post. w Gnojniku, pow. cieszyński, gdzie służył do września 1939 r. Żonaty z Marią Pallą, bezdzietny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/4 z 5 IV 1940, poz. 11, t. 741. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 983; LO 183; T 739; ZK 326; WPH 1991, nr 2, s. 364; APK 104

WĘGLORZ Karol

Ur. 22 XII 1901 w Karwinie, syn Franciszka i Heleny z Zajonców. Starszy posterunkowy PWŚl. Był trzecim z sześciorga dzieci. Ukończył szkołę powszechną, górnik. Do PWŚl. przyjęty 16 VII 1924 i skierowany do Komis. w Radzionkowie, pow. tarnogórski, gdzie służył do 2 I 1935. Następnie przeniesiony na Post. w Piotrowicach, pow. frysztacki (do 2 I 1939), stąd skierowany do Kdy Pow. Frysztat, gdzie pełnił służbę do wybuchu wojny (31 III 1939 mianowano go st. post. służby śledczej). Żonaty z Heleną Kocyan, miał córkę Emilię i syna Józefa. W listopadzie 1939 r. rodzina otrzymała list z Ostaszkowa.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/5 z 5 IV 1940, poz. 48, t. 2567.

KC-M 983; LO 183; Bor 111; T 366, 745 (Венглеж); WPH 1991, nr 2, s. 366; APK 104

WĘGLORZ Rudolf

Ur. 8 II 1916 w Końskiej, pow. cieszyński, syn Józefa i Joanny z Pindurów. Posterunkowy PWŚl. (2 XII 1938). Pochodził z siedmiorga dzieci. Ukończył szkołę powszechną, kelner. Mieszkał w Stonawie. W 1938 r. wstąpił do PWŚl. i został skierowany do Komis. w Nowej Wsi, pow. katowicki, gdzie służył także we wrześniu 1939 r. Siostra Maria zam. w Czeskim Cieszynie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/1 z 13 IV 1940, poz. 31, t. 4065.

KC-M 984; LO 183; Bor 111; T 822; WPH 1991, nr 3-4, s. 436 (Węglarz)

WIECZOREK Emanuel

Ur. 19 I 1895 w Baborowie, pow. głubczycki, syn Antoniego i Julianny z Chciołów. Starszy przodownik PWŚl. (30 IV 1934). Ukończył szkołę powszechną, tokarz. W niemieckiej armii służył w latach 1915-1918. Od 15 III 1920 do 30 IX 1920 uczestniczył w pracach komisji plebiscytowej, od 1 X 1920 do 5 VII 1921 był członkiem POW Górnego Śląska, od 6 VII 1921 służył w Policji Plebiscytowej. W PWŚl. służbę rozpoczął 16 VII 1922 w pow. rybnickim. W 1923 r. został przeniesiony do pow. katowickiego, gdzie do 19 XII 1938 pełnił służbę w Oddziale Konnym w Katowicach. Stąd przeniesiony na stanowisko komendanta Post. Konnego w Orłowej, pow. frysztacki, we wrześniu 1939 r. na stanowisko komendanta Post. w Rychwałdzie. Odznaczony Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Żonaty z Małgorzatą Kozioł, córki Rita i Romana.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/1 z kwietnia 1940, poz. 30, t. 3512.

KC-M 987; LO 184; WPH 1991, nr 2, s. 368; APK 104

WIECZOREK Eryk

Ur. 15 X 1912 w Goduli (obecnie dzielnica Rudy Śląskiej), syn Hermana i Łucji. Posterunkowy PWŚl. Służbę pełnił najpierw w Komis. w Siemianowicach, pow. katowicki, skąd 23 XII 1938 został przeniesiony do Komis. w Karwinie, tu zastał go wybuch wojny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/3 z 13 IV 1940, poz. 6, t. 1445. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 988; LO 184; ZK 326; WPH 1991, nr 3-4, s. 440; APK 104 (lista kwalifikacyjna)

WIECZOREK Jan

Ur. 13 V 1897 w m. Wieniec, syn Michała i Katarzyny ze Stolaraków. Posterunkowy PWŚl. Do służby przyjęty 1 II 1924. Służył m. in. w Komis. w Królewskiej Hucie (do 23 VII 1934), później w pow. katowickim, a to w Chorzowie na Post. Klimzowiec (do 5 XI 1934), w Komis. Granicznym (dawniej Bytom-Dworzec) oraz w I Komis. w Chorzowie (do 20 XII 1938). Stąd został przeniesiony do Komis. w Nowym Boguminie, gdzie służył do września 1939 r.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/3 z kwietnia 1940, poz. 51, t. 1923.

KC-M 988; LO 184; WPH 1992, nr 1, s. 407; APK 104 (lista kwalifikacyjna); MKat

WILK Franciszek

Ur. 21 IX 1904 w Kochłowicach, pow. katowicki, syn Franciszka i Berty z Aleksych. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W WP służył w 6 pułku ułanów (od 9 X 1925 do 1 XI 1927), uzyskując st. kaprała. Do PWŚl. przyjęty 16 V 1928, służbę pełnił w Katowicach, m. in. w Wydziale Ruchu Kołowego, w I Komis. (do 20 VIII

1936) i w Komis. Zawodzie (do 21 XII 1938). We wrześniu 1939 r. służył w Komis. w Trzyńcu. Żonaty z Zofią Mańką, syn Stanisław (wcześnie zmarł), córka Krystyna

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/1 z 5 IV 1940, poz. 43.

KC-M 996; LO 185; Bor 111-112; T 368, 728; WPH 1991, nr 2, s. 359; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 17; APK 104

WITOSZEK Rudolf

Ur. 5 II 1901 w Karwinie, syn Jerzego i Elżbiety z Czyżów. Starszy przodownik PWŚl. Ukończył dwie klasy gimnazjum, rolnik. Od 23 I 1919 do 18 XII 1920 pełnił służbę w WP, następnie w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego (od 1 II 1921 do 14 VII 1922). Służbę w PWŚl. rozpoczął w 15 VII 1922 na Post. Wapienica, następnie (od 1 I 1923) służył na Post. Czechowice, od 6 X 1924 w Ekspozyturze Śledczej (Wydział Śledczy) w Katowicach. Stąd 21 XII 1938 został przeniesiony do sekcji śledczej Komis. w Karwinie (do 22 VI 1939), a następnie do sekcji śledczej Komis. w Nowym Boguminie, gdzie służył do września 1939 r. Żonaty z Martą Joską, miał synów Jana i Mieczysława.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/1 z 7 IV 1940, poz. 9, t. 2844.

KC-M 1003; LO 187; Bor 112; Del-Ś 186-187; WPH z 1991, nr 3-4 s. 411; T 779; APK 104

WOJCIECHOWSKI Rajmund

Ur. 27 VII 1913 w Bytomiu, syn Karola i Waleski z Musiołów. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, rzeźnik. Zasadniczą służbę w WP pełnił w 11 pułku piechoty od 17 III 1936 do 20 IX 1937, uzyskując st. kaprała. Do PWŚl. wstąpił 25 I 1938, został przydzielony do 2 kompanii kandydatów na szeregowych przy Kdzie Rez. w Katowicach. Od 1 XI 1938 do wybuchu wojny pełnił służbę na Post. w Piotrowicach, pow. frysztański. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/1 z 13 IV 1940, poz. 18, t. 4059.

KC-M 1008; LO 188; WPH 1991, nr 3-4, s. 430; T 810; APK 105

WOJNAR Karol

Ur. 17 X 1890 w Grodziszczu, pow. cieszyński, syn Jerzego i Heleny ze Stonawskich. Starszy posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, szklarz. W latach 1917- 1918 służył w austriackiej armii, następnie w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego (od 25 XI 1918 do 14 VII 1922), skąd w st. starszego post. przeszedł do PWŚl. Służył w Komis. w Cieszynie (do 24 III 1926) oraz Post. w Puńcowie (do 31 VII 1926) i Zebrzydowicach (do 20 XII 1938). Następnie został przeniesiony do Komis. Frysztat, gdzie pełnił służbę do wybuchu wojny. Odznaczony Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921. Żonaty z Herminą, miał synów Karola i Jana (zam. w Cieszynie), kiedy owdowiał, ożenił się z Lidią Krzemień. Do rodziny przyszła pocztówka z Ostaszkowa napisana 8 XII 1939, z datą stempla pocztowego 17 XII 1939.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/3 z 13 IV 1940, poz. 83, t. 2845.

KC-M 1010; T 369, 818; LO 188; Bor 112; WPH 1991, nr 3-4, s. 433; Kronika 1989, nr 45; GZC 1989, nr 39; GZC 1991, nr 16; APK 105

WOJNAR Karol

Ur. 24 XII 1915 w Końskiej, pow. cieszyński, syn Jerzego i Anny z Gogółków. Posterunkowy PWŚl. Ukończył dwie klasy szkoły wydziałowej, kupiec. Od 1 X 1937 do 1 III 1938 odbywał służbę w czechosłowackiej armii. Od 7 XI 1938 mianowany posterunkowym PWŚl. i skierowany do Komis. w Karwinie, gdzie pełnił służbę do września 1939 r. Kawaler.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/3 z 13 IV 1940, poz. 50, t. 4765. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 7 tzw. korpusu IV obozu w

Ostaszukowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 1011; LO 188; T 817; ZK 311; WPH 1991, nr 3-4, s. 433; APK 105

WOSKA Paweł

Ur. 29 VI 1899 w Lutyni Polskiej (obecnie Orłowa-Lutynia), pow. frysztański, syn Franciszka i Karoliny z Helisów. Starszy posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, kupiec i urzędnik. W latach 1917-1918 służył w austriackiej armii, następnie w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego (od 20 XI 1918 do 14 VII 1922). Od 15 VII 1922 w PWŚl., w st. starszego post. służył w Komis. Dziedzice, pow. bielski. Od 1 I 1923 starszy post. służby śledczej w Oddziale Śledczym Katowice, a od 10 I 1925 starszy post. służby mundurowej. Zdegradowany do posterunkowego (31 XII 1926), stopień przywrócono mu 1 I 1928. Pełnił służbę także w pow. świętochłowickim i tarnogórskim, w I i II Komis. w Królewskiej Hucie w służbie śledczej, następnie w Chorzowie na Post. Pogotowia (od 24 VII 1934) i w II Komis. (od 29 IX 1937), z którego przeniesiono go 23 II 1939 do Kdys Pow. Frysztat, tam służył do września 1939 r. Żonaty ze Stefanią Kulą, miał syna Bolesława.

Wpisany na LW z Ostaszukowa 037/1 z 20 IV 1940, poz. 2, t. 2300. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 1020; LO 190; Z 112; Bor 112-113; T 843; ZK 326; WPH 1992, nr 1, s. 382; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 21; APK 105; OAK-M

WOZAB Maksymilian

Ur. 13 X 1895, syn Emanuela. Starszy posterunkowy PWŚl. Służbę pełnił od 7 VII 1922, najpierw w Kdys Pow. w Świętochłowicach (do 1 IV 1928), następnie w Łagiewnikach, pow. świętochłowicki: do 13 XI 1933 w Komis., do 19 XII 1938 na Post.

Granicznym. Stąd został przeniesiony do pow. frysztackiego na Post. Bogumin-Miasto, gdzie został do wybuchu wojny.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/2 z 13 IV 1940, poz. 57, t. 2971.

KC-M 1021; LO 190 (Wozob); T 826; WPH 1991, nr 3-4, s. 438 (Wozob); APK 105 (lista kwalifikacyjna)

WOŹNIAK Jan

Ur. 30 XI 1900 w Krępie, pow. ostrowski, woj. poznańskie, syn Antoniego i Wiktorii z Matuszczaków. Starszy posterunkowy PWŚl. (1 I 1929). Ukończył szkołę powszechną, ślusarz. Od 5 XI 1918 do 5 XII 1918 służył w niemieckiej armii, później (od 28 XII 1918 do 18 I 1922) w WP. Do PWŚl. został przyjęty 16 IV 1924. Od 5 VI 1924 służył na Post. Boguszowice, od 10 X 1925 na Post. Radlin, od 2 XI 1937 do 22 II 1939 pełnił służbę w Komis. w Szarleju, pow. świętochłowski (później pn. Piekary Śląskie). Stąd 10 III 1939 został przeniesiony na Post. w Mostach, pow. cieszyński, gdzie służył do września 1939 r. Żonaty z Rozalią Król, córka Irena.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/3 z 22 IV 1940, poz. 58, t. 2354. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 1021; LO 190; ZK 326; WPH 1992, nr 1, s. 397; APK 105; MKat

WÓJCIK Jan

Ur. 16 VIII 1896 w Chlewczanach, syn Wojciecha. Komisarz PWŚl. Ukończył gimnazjum w Sokalu. W I wojnie służył w austriackiej armii. Od 11 XI 1918 do 21 IV 1922 ochotniczo w WP, ppor. piechoty rez. ze starszeństwem 1 VI 1919. Pow. Kda Uzupełnień Katowice. W PWŚl. od 3 IV 1923 – Oddz. II KG Katowice, dział gospodarczy Kdy Pow. Rybnik, od 15 II 1925 instruktor Szkoły PWŚl. w Świętochłowicach, Kda Rez. w Katowicach (od 13 IX 1926), Szkoła PWŚl. w Katowicach (do grudnia 1926 r.), ponownie

Kda Rez. Katowice. Od 1 IV 1927 do 15 X 1928 kierownik Komis. w Hajdukach Wielkich, pow. świętochłowski, i kierownik I Komis. Katowice, skąd 5 I 1939 został delegowany na Zaolzie, do Kdy Pow. we Frysztacie. Od 3 II 1939 był kierownikiem I Komis. w Katowicach i tam pełnił służbę we wrześniu 1939 r. Odznaczony SKZ.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/4 z 13 IV 1940, poz. 26, t. 5407. Podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. znaleziono podanie Jana Wójcika – prośbę do komendanta obozu w Ostaszkowie o przydział płaszcza lub fufajki w związku z zbliżającymi się mrozami.

KC-M 1025; LO 191; ZK 290, 294; T 830; WPH 1991, nr 3-4, s. 441; APK 105
(wniosek odznaczeniowy)

WRONIECKI Leon

Ur. 12 II 1901 w Zazamczu, pow. włocławski, woj. warszawskie, syn Wojciecha i Katarzyny z Kwiatkowskich. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, woźny. Członek milicji obywatelskiej (od 14 XI 1918 do 14 XII 1918). Od 3 III 1920 do 6 XII 1921 służył w armii polskiej, następnie był woźnym gminnym (od 8 III 1921 do 19 V 1922). W 1922 r. po raz pierwszy wstąpił do PWŚl. Służbę wykonywał (od 15 I 1924) m. in. w Głównej Szkole PWŚl. w Świętochłowicach w charakterze posterunkowego, od 5 VII 1924 służył w Komis. Chorzów. Od 2 X 1924 do 8 VIII 1925 pełnił zasadniczą służbę w WP w stopniu szeregowego. Do służby w PWŚl. ponownie przyjęty 1 IX 1925 i przydzielony do Kdy Rez. w Katowicach. Od 8 XII 1925 służył w Komis. w Radzionkowie. Od 22 XII 1938 do wybuchu wojny pełnił służbę w Komis. w Trzyńcu. Żonaty ze Stanisławą Wyborską, córka Irena.

Wpisany na LW z Ostaszkowa (1, bez oznaczenia transportu) z 1. 4. 1940, poz. 21.

KC-M 1028; LO 191; Bor 113; T 370, 719; WPH 1991, nr 2, s. 354; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 16; APK 105

ZAPRZALSKI Edward

Ur. 12 X 1895 w Kamieńsku, pow. radomszczański, woj. łódzkie, syn Walentego i Józefy z Graj-Grajkowskich. Komisarz Straży Granicznej (1 IV 1935). Był żołnierzem II Brygady Legionów Polskich. W WP służył do 1929 r., w st. podporucznika artylerii rezerwy ze starszeństwem (od 1 VII 1925), porucznikiem od 19 III 1939, ewidencyjnie przydzielony do Pow. Kdy Uzupełnień w Ostrowie Wielkopolskim. W 1929 r. przeszedł do SG. Służył w Kdzie Ostrów Wielkopolski (1929-1936), Nowy Targ (1936-1937), Bielsko-Biała (1937-1938), następnie do września 1939 r. w Kdzie Obwodu Cieszyn.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/4 z 20 IV 1940, poz. 73, t. 3381.

KC-M 1047; Mo 257; LO 194; Bor 113; T 373, 853; WPH 1992, nr 1, s. 386; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 21

ZAWADZKI Bolesław

Ur. 28 VIII 1898 w Rakowicach, syn Michała i Franciszki z Jagielskich. Starszy przodownik PWŚl. Do służby w PWŚl. przyjęty 16 IV 1924, do 17 IV 1926 wykonywał ją w pow. katowickim, następnie w Kdzie Rezerwy oraz w I Komis. w Katowicach. Stąd 22 XII 1938 został delegowany na Zaolzie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/3 z 9 IV 1940, poz. 94, t. 1282. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

KC-M 1051; LO 195; ZK 318; WPH 1991, nr 3-4, s. 419

ZBOROWSKI Antoni

Ur. 3 VII 1891, syn Wojciecha. Posterunkowy PWŚl. Służbę rozpoczął 15 I 1924, początkowo służył w Katowicach: w 1934 r. w pionie śledczym KdY Pow. , do 26 VIII 1938 w I Komis., po czym został mianowany zastępcą komendanta Post Katowice-Dąb. Od 5 X do 20 XI 1938 był delegowany do pow. fryszackiego.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/2 z 22 IV 1940, poz. 1, t. 1724.

KC-M 1053; LO 195; WPH 1992, nr 1, s. 396; APK 106 (lista kwalifikacyjna)

ZIELIŃSKI Antoni

Ur. 4 VI 1898 w Kaczkówce, pow. staszowski, woj. świętokrzyskie, syn Jana i Ewy z Incewskich. Posterunkowy PWŚl. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W latach 1916-1918 służył w niemieckiej armii, następnie w WP (od 10 II 1919 do 13 VII 1921) w 58 pułku piechoty. Do PWŚl. przyjęty 1 VI 1924 w charakterze stajennego i woźnicy w Oddziale Konnym w Katowicach. Stąd 11 X 1938 został delegowany do pow. fryszackiego, od 13 I 1939 do wybuchu wojny służył na Post. Konnym w Orłowej, gdzie mieszkał. Żonaty z Władysławą Suławską, dzieci Alojzy, Henryk, Wanda, Edmund.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/2 z kwietnia 1940, poz. 55, t. 7024. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

KC-M 1058; Mo 257; LO 196; Bor 113; T 374, 884; ZK 326; WPH 1992, nr 1, s. 405; APK 106

ZIEMIŃSKI Tadeusz

Ur. 2 I 1891, syn Franciszka i Anny. Starszy posterunkowy PWŚl. Do służby w PWŚl. przyjęty 1 V 1926, służył w pow. katowickim, od 4 X 1938 delegowany z Komis. w Siemianowicach do pow. fryszackiego.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/1 z 20 IV 1940, poz. 42, t. 5266.

KC-M 1061; LO 196; WPH 1992, nr 1, s. 388

ZIENTEK Jan

Ur. 16 XII 1888 w Karpętnej, pow. cieszyński, syn Jana i Zuzanny. Starszy posterunkowy PWŚl. Służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd przeszedł do PWŚl. 15 VII 1922, początkowo służył w pow. cieszyńskim: do 30 IX 1923 na Post. Ustroń, później na Post. Dębowiec. Stąd przeniesiony do pow. rybnickiego: na Post. Jejkowice (do 1 X 1927), następnie Gołkowice oraz Godów. Od 7 I 1937 służył na Post. Kaczyce, pow. cieszyński. Stąd 22 XII 1938 został przeniesiony na Post. w Karwinie-Raju. Odznaczony m. in. Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Żonaty, córka Anna zam. w Żarach, brat Zbigniew zam. w Nieborach. List z Ostaszkowa się nie dochował.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 051/1 z kwietnia 1940, poz. 85, t. 3369.

KC-M 1062; LO 197 (Ziętek); Bor 114; T 890; WPH 1992, nr 1, s. 409

ZIMOŃCZYK Józef

Ur. 13 V 1896 w Niedobczycach, pow. rybnicki, syn Romana i Moniki z Szosteków. Starszy posterunkowy PWŚl. Członek POW Górnego Śląska, od sierpnia 1920 r. służył w Policji Górnego Śląska, uczestnik III powstania śląskiego (od 2 V do 30 VI 1921), w 3 komp. 5 pp rybnickiego. Od 15 VII 1921 do 1 VII 1922 w Straży Gminnej, w st. wachmistrza. Do PWŚl. wstąpił 17 VII 1922, służył w pow. rybnickim: Post. Sumin (do 3 XI 1932) i Post. Żory, skąd 22 XII 1938 był delegowany na Zaolzie. W wrześniu 1939 r. na Post. w Żorach. Odznaczony KN, MN, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/3 z 22 IV 1940, poz. 20, t. 1570.

KC-M 1064; LO 197; T 878; WPH 1992, nr 1, s. 402

ŻÓRAWIK Ewald

Ur. w 1908 r., syn Jana. Posterunkowy PWŚl. Do 27 II 1936 służył w Kdzie Rez. w Katowicach, później (do 21 XII 1938) na Post. w Godowie, pow. rybnicki, skąd został przeniesiony do Komis. w Nowym Boguminie.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/5 z 10 IV 1940, poz. 65, t. 5046.

KC-M 1074; LO 199 (Żurawlik); WPH 1991, nr 3-4, s. 429; MKat

Ofiary z Listy Ukraińskiej

Osoby wywiezione w kwietniu i maju 1940 r. z obozów i więzień Zachodniej Ukrainy,
zamordowane prawdopodobnie w budynku NKWD w Kijowie,
pogrzebane prawdopodobnie w masowych grobach w Bykowni
lub zamordowane i pogrzebane na innych miejscach na Ukrainie

HESS Alfons

Ur. 18 VI 1898 w Międzywiciu, pow. bielski, syn Andrzeja. Porucznik rezerwy. Prządownik SG w Istebnej. W 1939 r. otrzymał przydział do 4 psp w Cieszynie.

Więziony w Drohobyczu.

Ewidowany na Liście Ukraińskiej 056/3 z początku maja (po 5 V) 1940, poz. 98, U-3104.

U 31; Aresztowani 118; Bor 62; Król 117; Ośrodek KARTA, Internetowe Centrum „Indeksu Represjonowanych”, Hess Alfons, sygn. UKRAINA/249/98

KIKAL Franciszek

Ur. 28 III 1869 w Brnie na Morawach, syn Grzegorza (Jerzego). Podpułkownik w stanie spoczynku. Czech ze Lwowa. Według relacji Eugeniusza Topinki, prezesa „Czeskiej Besedy” we Lwowie, był oficerem już w armii austriackiej, później komendantem Legionu Ukraińskich Strzelców Siczowych i oficerem WP. Prawdopodobnie więziony w Charkowie, później we Lwowie.

Ewidowany na Liście Ukraińskiej 055/5 z początku maja (po 5 V) 1940, poz. 15, U-1295.

U 40 (błędnie nr listy dyspozycyjnej 085/5 i rok urodzenia 1899); Ośrodek KARTA, Internetowe Centrum „Indeksu Represjonowanych”, Kikal Franciszek, sygn. UKRAINA/217/15

LEWKOWICZ Antoni

Ur. 1 II 1915 w Gródku Jagiellońskim, woj. lwowskie, syn Grzegorza i Marii z Łysaków. Posterunkowy PWŚl. (15 XII 1937). Ukończył szkołę powszechną. Zasadniczą służbę wojskową wykonał od 2 XI 1934 do 19 IX 1936, szeregowiec. Od 14 X 1936 wstąpił do PP jako kontraktowy na szeregowego w Kdzie Rez. Kraków, służył w Żyrardowie p. Warszawą, skąd 24 II 1939 został przeniesiony z PP do PWŚl., z przydziałem na Post. w Jabłonkowie. Kawaler. We wrześniu 1939 r. ewakuował się na wschód, schronił się u rodziców w Gródku Jagiellońskim, w listopadzie 1939 r. przyjechał do Jabłonkowa. Po powrocie do rodziców został aresztowany i uwięziony we Lwowie, rodziców deportowano w głąb Rosji.

Ewidowany na Liście Ukraińskiej 055/2 z początku maja (po 5 V) 1940, poz. 72, U-1671.

U 53; Aresztowani 188; Bor 115; Król 135; APK 88; Ośrodek KARTA, Internetowe Centrum „Indeksu Represjonowanych”, Lewkowicz Antoni, sygn. UKRAINA/192/72

MAZUREK Józef

Ur. 3 VII 1895 w Rychwałdzie, pow. frysztacki, (lub w Katowicach), syn Franciszka. Posterunkowy PWŚl. [?]. Według relacji MUDr. Józefa Mazurka, mieszkał w Rychwałdzie, następnie w Bielsku. Żonaty. Jest często mylony z Józefem Mazurkiem, ur. w 1898 r. w Lublinie, synem Antoniego, starszym posterunkowym PP na Post. w Tomaszowie Lubelskim, rozstrzelanym w Twerze.

Więziony we Lwowie.

Ewidowany na Liście Ukraińskiej 055/1 z początku maja (po 5 V) 1940, poz. 85, U-1802.

U 60; Aresztowani 208; Bor 93; Król 130; KC-M 563; Ośrodek KARTA, Internetowe Centrum „Indeksu Represjonowanych”, Mazurek Józef, sygn. UKRAINA/184/85

PRICH Rudolf

Ur. 6 VIII 1881 w Opawie, obecnie Republika Czeska, syn Jakuba. Generał dywizji (od 1 I 1928). Ojciec był rusznikarzem 57 pułku piechoty w Opawie, gdzie przy ul. Jaktarskiej nr 20 (obecnie Karniowska) rodzina mieszkała. Również syn został w 1902 r. oficerem artylerii w armii austro-węgierskiej. Walczył na frontach [I wojny światowej](#), 25 VII 1918 mianowany szefem Oddziału XX Ministerstwa Wojny w [Wiedniu](#), 15 IV 1919 przyjęty do WP w stopniu podpułkownika i przydzielony do Naczelnego Dowództwa WP. W czerwcu 1919 r. został szefem sztabu Dowództwa Okręgu Generalnego „Lwów”, w grudniu tego roku wyznaczono go na stanowisko szefa Oddziału I Sztabu Naczelnego Dowództwa. W kwietniu 1920 r. przeniesiony do Sztabu Ministerstwa Spraw Wojskowych, na stanowisko szefa Oddziału I. W styczniu 1922 r. objął dowództwo 26 Dywizji Piechoty. Od 1 IX 1923 został wyznaczony na stanowisko komendanta Doświadczalnego Centrum Wyszkożenia Armii w Rembertowie, 31 III 1924 Prezydent RP Stanisław Wojciechowski na wniosek Ministra Spraw Wojskowych gen. dyw. Władysława Sikorskiego awansował go na generała brygady ze starszeństwem z dnia 1 VII 1923 i ósmą lokatą w korpusie generałów. W okresie od lipca 1926 r. do września 1935 r. był komendantem Centrum Wyszkożenia Artylerii w Toruniu. Z dniem 1 I 1928 Prezydent RP Ignacy Mościcki awansował go na generała dywizji ze starszeństwem z dnia 1 I 1928 i lokatą drugą w korpusie generałów. Z dniem 31 XII 1935 przeniesiony w stan spoczynku, zam. we Lwowie. Odznaczony orderem Polonia Restituta 4 kl., Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski i Złotym Krzyżem Zasługi.

Od 11 IX 1939 gen. broni Kazimierz Sosnkowski mianował go dowódcą obrony obszaru Lwowa, sięgającego od Rawy Ruskiej po Dniestr (lub nawet po Karpaty). Już następnego dnia gen. Prich osobiście kierował kontratakiem przeprowadzonym przez

oddział PP i pluton Batalionu Wartowniczego Nr 61 na niemiecką grupę pościgową płk. Ferdinanda Schörnera z 1 Dywizji Górskiej, wjeżdżającą do miasta ulicą Gródecką. Od 16 IX 1939, po rozwiązaniu dowództwa obrony obszaru Lwowa, pozostawał w dyspozycji gen. bryg. Władysława Langnera, dowódcy obrony Lwowa.

W 1993 r. przyjęto błędną wersję, według której po zajęciu Lwowa przez Armię Czerwoną generał miał opuścić miasto i pod koniec września 1939 r. przy granicy z Rumunią we wsi Jasienów Polny, między Horodenką a Śniatyniem, zostać przez Sowieców zastrzelony, i tam pogrzebany. W następnym roku okazało się, że nazwisko generała figuruje na liście ukraińskiej. Dowodzi to, że generał został aresztowany i osadzony w więzieniu, prawdopodobnie we Lwowie na [Zamarstynowie](#), i zamordowany na terenie Ukrainy po 5 III 1940.

Ewidowany na Liście Ukraińskiej 055/1 z początku maja (po 5 V) 1940, poz. 100, U-2392.

U 76 (błędnie Prih); Adressbuch der Stadt Troppau auf das Jahr 1881; Aresztowani 254; http://pl.wikipedia.org/wiki/Rudolf_Prich [8. 3. 2011]; B. Snoch, Górnośląski Leksykon Biograficzny. Suplement do wydania drugiego. Katowice 2006, s.92-93

ROSA Józef

Ur. 25 VIII 1899 w Popielowie, woj. opolskie, syn Józefa i Marii ze Skupieńców. Starszy przodownik PWŚl. (31 III 1939). Ukończył szkołę powszechną, rolnik. Służył w niemieckiej armii (1917-1919), uczestnik powstań śląskich (od 12 I 1920 do 28 VI 1921). W PWŚl. od 3 VII 1922 na Post. Strzybnica, od 15 VIII 1925 w Pow. Kdzie w Cieszynie, od 15 VIII 1926 w Komis. w Zebrzydowicach, od 22 XII 1938 na Post. Gnojnik. Odznaczony MN. Żonaty z Elżbietą Nowok, dzieci Irena, Gerard.

Ewidowany na Liście Ukraińskiej 042 z kwietnia (po 20 IV) 1940, poz. 232, U-2523.

U 79 (błędnie Rossa); Król 136; APK 96

Inne ofiary

Ofiary z Zaolzia zmarłe w obozach lub zamordowane
w różnych miejscach byłego Związku Radzieckiego,
i w różnych okolicznościach

BANSZEL Karol

Ur. w 1890 r. w Cieszynie-Mnisztwie, syn Jerzego [?]. Major WP, kapelan wojskowy wyznania ewangelicko-augsburskiego. Mieszkał w Ropicy. Po ukończeniu polskiego gimnazjum, a następnie studium teologii w Wiedniu (1917) został wikariuszem w Orłowej, pow. frysztański, ucząc także religii i innych przedmiotów w Polskim Gimnazjum Realnym im. J. Słowackiego w Orłowej. Kiedy w 1919 r. został kapelanem WP, oddelegowano go do Komisariatu Plebiscytowego w charakterze kapelana ewangelickiego. Brał udział w pracach Komitetu Plebiscytowego w Kluczborku, gdzie wydawał „Nowiny Ewangelickie”. Jako kapelan wziął udział w III powstaniu śląskim. We wrześniu 1921 r. mianowano go dyrektorem Ewangelickiego Seminarium Nauczycielskiego w Ostrzeszowie. W 1925 r. został przeniesiony do Mławy, w 1930 r. do Krakowa, gdzie rozpoczął pracę w parafii ewangelickiej. W 1933 r. został mianowany kapelanem WP w randze majora z przydziałem do Lwowa, gdzie pełnił również obowiązki duszpasterza miejscowego zboru. Żonaty.

Po wybuchu wojny pomagał uciekinierom ze Śląska, opiekował się nimi w swoim domu. Przypuszczano, że po wkroczeniu wojsk sowieckich do Lwowa został wraz z innymi oficerami wywieziony do Kozielska. Fakt, iż nie znalazł się wśród martwych w Katyniu, tłumaczono przypuszczeniem, że z obozu mógł być wywieziony w grupie księży przed Świętami Bożego Narodzenia 1939 r. i zamordowany w innym miejscu. Według innych relacji został aresztowany we Lwowie dopiero później. Te informacje potwierdza wykaz spraw prowadzonych przez organa NKWD Zachodniej Ukrainy i Białorusi, gdzie zaewidowano jego aresztowanie według paragrafu 54-13, pobyt w więzieniu nr 1 na ul. Łąckiego we Lwowie i rozstrzelanie przed ewakuacją wojsk sowieckich 26 VI 1941.

Z 158; Bor 66 (błędnie miejsce urodzenia Ropica); GZC 1991, nr 19; Aresztowani 27 (Bansztel); Król 135; J. Golec, S. Bojda, Słownik biograficzny Ziemi Cieszyńskiej, Cieszyn 1993, s. 29-30; O. Romanow, I. Feduszczak, Zachidnoukrainska tragedija 1941, Lwów-New York 2002, s. 110 (Банштель); Těš 1991, nr 3, s. 12; Ośrodek KARTA, Internetowe Centrum „Indeksu Represjonowanych”, Banszel Karol, sygn. ZUB/363/196/19

CIMAŁA Henryk

Ur. 16 VI 1916 w Błędowicach Średnich, pow. frydecki. Nauczyciel. Przeprowadził się z rodziną, prawdopodobnie w 1936 r., do wioski Czeski Malin we wschodniej Polsce (obecnie na terenie Ukrainy). Żona, z domu Činkova (narodowości czeskiej) i jednoroczny synek zginęli w czasie niemieckiej okupacji podczas wymordowania wioski 13 VII 1943. Po wkroczeniu Armii Czerwonej wstąpił do czechosłowackiej jednostki wojskowej pod dowództwem pułkownika Svobody, 20 IV 1944 został jednak aresztowany przez organa NKWD i zwolniony ze służby w wojsku czechosłowackim. Sąd wojskowy obwodu roweńskiego skazał go 2 XI 1944 na kilkuletnią karę więzienia. Podczas odbywania kary 18 II 1945 zmarł.

Bor 118; Król 135; J. A. Martinovský, Kronika Českého Malína, Praha 1945

GIBIEC Józef

Ur. 28 IX 1903 w Końskiej (obecnie dzielnica Trzyńca), pow. cieszyński. Redaktor, naukowiec. Po śmierci ojca, hutnika Huty Trzynieckiej, od swoich 15 lat zarabiał na życie w hucie. Ukończył gimnazjum w Cieszynie, był działaczem Robotniczego Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego „Siła”, związków zawodowych „Czerwona Zawodówka” oraz Rady Zakładowej Huty Trzynieckiej. Za udział w organizacji strajku (1925) wydany z pracy, jakiś czas był robotnikiem w browarze karwińskim. Za pośrednictwem Kominternu i znanego komunistycznego działacza, pośła Karola Śliwki, wyjechał 12 III 1936 na studia do Moskwy. Ukończył Komunistyczny Uniwersytet Mniejszości

Narodowych Zachodu, studiował również w wieczornych kursach Instytutu Czerwonej Profesury światową ekonomikę i politykę. Został redaktorem wydawnictwa „Młoda Gwardia”, później pracownikiem naukowym Muzeum Rewolucji w Moskwie. Żonaty z Marią Jeż, która przyjechała do niego z Trzyńca w 1931 r., (ukończyła szkołę służby zdrowia i pracowała w dziale higienicznym restauracji miejskich w Moskwie). W 1935 r. otrzymał obywatelstwo sowieckie. Kiedy odrzucił propozycję Kominternu wyjechania do Czechosłowacji z zadaniem politycznym, został 7 III 1938 aresztowany, i zaginął bez wieści. Dopiero w 1945 r. żona została oficjalnie powiadomiona, że męża skazano na pobyt w gułagu, gdzie 27 III 1942 zmarł na zapalenie opon mózgowych. W 1956 r., w nowych realiach politycznych w ZSRR, został zrehabilitowany. Żona, która niedługo zmarła, nigdy nie została poinformowana, że męża oskarżono o szpiegostwo na rzecz wywiadu niemieckiego, na podstawie decyzji „trójki” NKWD i Prokuratury ZSRR z 29 VII 1938, rozstrzelano już 13 VIII 1938 i pogrzebano w masowym grobie na poligonie Butowo pod Moskwą.

Bor 118-119; Król 135; Zwrot 1975, nr 9, s. 21-23; M. Borák, Oběti „velkého teroru“ v Sovětském svazu v letech 1937-1938 původem z Ostravska, Ostrava 24/2009, s. 29-32

MIZIA Paweł

Ur. 3 I 1902 w Śmiłowicach, pow. cieszyński, syn Józefa i Anny. Nauczyciel. Ukończył szkołę powszechną w Śmiłowicach i Seminarium Nauczycielskie w Cieszynie. Służył w czechosłowackiej armii, był absolwentem Szkoły Podoficerskiej w Kromierzyżu na Morawach. Wyjechał w poszukiwaniu pracy do Polski, uczył w szkołach powszechnych w m. Kotowskie, pow. ostrzeszowski (1926-1927) i w Garkach, pow. ostrowski. Żonaty z Marią Madzią (rodzina pochodziła z Trzyńca), miał córki Alinę i Danutę. Po 1938 r. wrócił na Zaolzie, był zastępcą dyrektora Szkoły Wydziałowej Nr 2 w Cieszynie Zachodnim, gdzie mieszkał. W sierpniu 1939 r. cała rodzina ewakuowała się do krewnych w Tarnopolu. Stamtąd została wywieziona do obwodu swierdłowskiego (tugulmskij rajon, bachmaczskij lesopark, barak nr 245). Po amnestii zwolniono ich do

Dżambułu. Mizia nawiązał kontakt z polską ambasadą w Kujbyszewie, został pracownikiem ambasady w Merke, gdzie żyło około dwóch tysięcy Polaków. Organizował opiekę konsularną i werbunek do polskiego wojska. Po zerwaniu polsko-sowieckiej umowy, kiedy w 1943 r. placówka w Merke została zamknięta, odmówił przyjęcia sowieckiego obywatelstwa (miał paszport dyplomatyczny rządu polskiego w Londynie), został aresztowany i skazany na dwa lata robót przymusowych w łagrze Krywoszczakowo p. Nowosybirskiem. Tam w 1943 r. zmarł. Rodzina otrzymała tylko suche zawiadomienie z 24 XI 1944 o jego śmierci. W kwietniu 1946 r. żona wyjechała z córkami do Jeleniej Góry, później zam. we Lwówku Śląskim, gdzie była nauczycielką. Córka Alina jest lekarzem w Gdyni, Danuta pedagogiem we Wrocławiu.

relacja Pawła Przeczka z Ligotki Kameralnej, pow. cieszyński

POLÁK Viktor

Ur. 18 V 1896 w Łazach, pow. frysztacki, syn Augusta. Czech, inżynier. Absolwent średniej szkoły górniczej w Ostrawie (1920). W 1924 r. po incydencie z czeskim policjantem wyemigrował przez Polskę do ZSRR. Ukończył studia w instytucie górniczo-technicznym, uzyskując dyplom inżyniera specjalisty. Pracował jako inżynier mechanik i konstruktor w różnych miejscach, od 1935 r. na odbudowie fabryki w stacji Stupino w kaszyrskim rejonie, gdzie został dyrektorem Kombinatu Leśnego nr 150. W 1930 r. wystąpił z partii komunistycznej i zażądał odnowienia obywatelstwa czechosłowackiego. Został zdjęty z funkcji dyrektora, we wrześniu 1937 r. aresztowany. Pomimo że nie przyznawał się do stawianych mu zarzutów prowadzenia działalności antysowieckiej, komisja NKWD i Prokuratura ZSRR skazała go na śmierć, 8 I 1938 został rozstrzelany. Spoczywa w masowym grobie na poligonie Butowo pod Moskwą. Dopiero w lutym 1961 r. został zrehabilitowany. Żonaty z Marią, miał synów Włodzimierza i Eduarda.

M. Borák, Oběti „velkého teroru“ v Sovětském svazu v letech 1937-1938 původem z Ostravska, Ostrava 24/2009, s. 27-29

Ofiary niepotwierdzone

Osoby, których okoliczności śmierci nie udało się zweryfikować,
i osoby prawdopodobnie zaginione na Wschodzie

ACHTELIK Paweł

Ur. w 1913 r., syn Józefa. Posterunkowy PWŚl. Ostatnio służył w Kom. w Cieszynie.
Możliwe, że został zamordowany w więzieniu „Amerykanka” w Mińsku.

Król 137; LO 25 (Kom. Rez. Katowice), 201 (Post. Wisła); Śląska lista ofiar Golgoty
Wschodu, dodatek specjalny Dziennika Zachodniego, 8/9 kwietnia 2000 r.

BAJGER N.

Ur. w Suchej Górnej, pow. frysztański. Oficer rezerwy. Drukarz, zam. w Suchej Górnej.
Zaginął bez wieści po kampanii wrześniowej.

BŚ-M 18, s. 30

BARON Franciszek

Ur. 2 VIII 1888 w Cierlicku Górnym, pow. cieszyński, syn Pawła i Zuzanny z
Prymusów. Przodownik PWŚl. (31 III 1939). Służył w austriackiej armii (1911-1918), od
25 XI 1918 do 14 VII 1922 w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego. W PWŚl. od
15 VII 1922, pełnił służbę na Post. w Ogrodzonej i Wiśle, od 20 XII 1938 był
komendantem Post. Wędrynia, Odznaczony BKZ. Zaginął na Wschodzie.

Mylony z Franciszkiem Baronem, ur. 23 VII 1903 w Mysłowicach, synem Jana, przodownikiem PWŚl. w Kdzie Rez. w Katowicach, pogrzebanym w Miednoje.

Bor 75; Król 126; KC-M 24; T 836; APK 73; MKat

BĄCZEK Józef

Ur. 31 VII 1900 w Suchej Górnej, pow. frysztacki, syn Józefa i Mariany z Szafarczyków. Przodownik PWŚl. (1 IX 1938). Ukończył szkołę powszechną. Uczestnik działań plebiscytowych (1918-1920), od 1 XI 1923 w PWŚl. Ostatnio służył w Wydziale Śledczym w Cieszynie. Odznaczony BKZ. Zaginął na Wschodzie.

Mylony z Józefem Bonczkiem, ur. 26 VIII 1898 w Pogórze, synem Pawła, starszym przodownikiem PWŚl. z Wydziału Śledczego we Frysztacie, pogrzebanym w Miednoje.

LO 34; APK 73; MKat

BORKOWSKI Adam

Ur. w 1890 r. Podporucznik rezerwy. Nauczyciel w Męskim Seminarium Nauczycielskim w Łomży, później w Gimnazjum im. A. Osuchowskiego w Cieszynie. Zaginął po ewakuacji na Wschodzie.

Bor 123, Król 135; Wykaz Cieszyn

BUDNIK Rudolf

Ur. 4 IV 1884 w Rychwałdzie, pow. frysztacki, syn Ludwika i Karoliny z Waleczków. Nauczyciel, dyrektor Polskiej Szkoły Wydziałowej w Bystrzycy, od 1938 r. Szkoły Wydziałowej w Cieszynie Zachodnim, gdzie zam. Wybitny działacz społeczny. Żonaty z

Janiną z Raszków, miał córkę Halinę i syna Mieczysława. Wraz z rodziną ewakuował się do Lwowa, gdzie zdobył posadę nauczyciela. Żona z dziećmi wróciła do Żukowa Dolnego, on w 1940 r. został aresztowany i więziony we Lwowie, następnie wywieziony do Republiki Karelofińskiej. Pisał z obozu do czerwca 1941 r. Jego pobyt w obozie potwierdzili dwaj mieszkańcy Trzyńca, którzy po amnestii zgłosili się do czechosłowackiego wojska i wrócili na Zaolzie. Zmarł prawdopodobnie w obozie pod Archangielskiem w 1941 r.

Bor 118; Z 55; Król 135; Tob 359-367; Zwrot 1991, nr 8, s. 8-13; BŚ-M 21; Ośrodek KARTA, Internetowe Centrum „Indeksu Represjonowanych”, Budnik Rudolf, sygn. ZUB/8a/150/13

BURAWA Jan

Ur. w 1901 r. w Bystrzycy, pow. cieszyński. Posterunkowy PWŚl. Hutnik w Hucie Trzynieckiej. Żonaty. Zaginął na Wschodzie.

Z 49; Bor 114; Król 135; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 19

CHROBOK Karol

Ur. 24 X 1912 w Skrbeńsku (obecnie część gminy Godów), pow. wodzisławski, syn Roberta i Marii z Wachtarczyków. Posterunkowy PWŚl., służył na Zaolziu. Po ewakuacji na Wschód zaginął bez wieści.

Relacja krewnych zam. w Karwinie

CIMAŁA Wilhelm

Ur. 22 V 1898 w Suchej Średniej, pow. frysztański, syn Józefa i Marii z Kwapulińskich. Starszy przodownik PWŚl. (1 VIII 1925). Ukończył cztery klasy Polskiego Gimnazjum Realnego im. J. Słowackiego w Orłowej, urzędnik prywatny. W I wojnie służył w austriackiej armii (1917-1918) i w Legionach Polskich. Od 26 XI 1918 do 14 VII 1922 w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego. Uczestnik walk z Czechami o Śląsk Cieszyński, więziony. W PWŚl. od 15 VII 1922, najpierw w KG w Katowicach, później w Świętochłowicach, ponownie w Katowicach, następnie w Królewskiej Hucie i Chorzowie, gdzie pełnił funkcję głównego księgowego. Stąd 21 XII 1938 został przeniesiony na Post. w Suchej Dolnej, objął stanowisko komendanta. Żonaty z Anną Samiec, miał córkę Danutę i syna Tadeusza (zam. w Trzyńcu-Oldrzychowicach). Podczas ewakuacji spotkał się z rodziną pod Tarnopolem, po wkroczeniu Armii Czerwonej schronił się wraz z nią w zamku niedaleko rolnej stacji doświadczalnej Zagrobela, gdzie został aresztowany, pomimo że był już w cywilnym ubraniu, szykując się do ucieczki do Rumunii. Od tej pory rodzina nie miała o nim żadnych wiadomości.

Bor 114, 171-172 (wspomnienie córki); Król 135; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 19; AKP 10 (Rozkaz Nr 1709), 77; OAK-M (Cimała)

CZADANKIEWICZ Jan

Ur. w 1906 r. w Jabłonkowie, pow. cieszyński. Porucznik. Żonaty, córka Edeltraud zam. w Karwinie. Zaginął bez wieści po kampanii wrześniowej.

Z 71; Bor 123; Król 135 (ur. 1884); GZC 1991, nr 19

CZECH Bronisław

Ur. w 1908 r. w Szopienicach, woj. katowickie. Urzędnik pocztowy w Szopienicach, po 1938 r. pracował na poczcie w Orłowej, pow. frysztański. Wraz z funkcjonariuszami policji ewakuował się na Wschód, ostatnio widziany we Lwowie. Jego nazwisko znajduje się w wykazie osób więzionych przez organa NKWD we Lwowie. Kawaler, siostra Łucja zam. w Hawierzowie.

Bor 123; Król 135; GZC 1991, nr 16; Ośrodek KARTA, Internetowe Centrum „Indeksu Represjonowanych”, Czech Bronisław, sygn. ZUB/406/30/4

FIERLA Jan Brunon

Ur. 24 VI 1906 w Orłowej, pow. frysztański, zam. w Lutyni Polskiej (obecnie Orłowa-Lutynia). Ukończył Polskie Gimnazjum Realne im. J. Słowackiego w Orłowej (1925) i rozpoczął studia teologii ewangelickiej. Żonaty, miał córkę. Po ewakuacji został aresztowany i uwięziony we Lwowie.

Bor 118; Król 134; Z 110; BŚ-M 23; Ośrodek KARTA, Internetowe Centrum „Indeksu Represjonowanych”, Firla Bruno, sygn. ZUB/15/10/13

FOLWARCZNY Jan

Ur. w 1915 r. w Łazach, pow. frysztański, urzędnik na kopalni, zaginął na Wschodzie.

Z 115; Bor 123; Kronika 1989, nr 45; GZC 1991, nr 16, 19

FRĄCZEK Eugeniusz

Ur. 1906 w Porębie, pow. frysztacki. Oficer rezerwy. Nauczyciel. Studiował i pracował w Krakowie, od wiosny 1939 r. mieszkał w Cieszynie, był inspektorem szkolnym dla pow. cieszyńskiego. Zaginął na Wschodzie.

W wykazie poległych i zmarłych żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na obczyźnie znajduje się Eugeniusz Fronczek, ur. 27 VII 1907.

Z 56; Bor 124; Przegląd Historyczno-Oświatowy 1974, nr 4; GZC 1991, nr 19; Ośrodek KARTA, Internetowe Centrum „Indeksu Represjonowanych”, Fronczek Eugeniusz, sygn. IV/W430/98

GABZDYL Teofil

Ur. 22 II 1892 w Kończycach Wielkich, pow. cieszyński. Oficer rezerwy. Ukończył Seminarium Nauczycielskie w Cieszynie. Nauczyciel. W 1938 r. przeniesiony do Cieszyna Zachodniego (Czeski Cieszyn). Zmobilizowany do 3 psp w Bielsku. Prawdopodobnie rozstrzelany przez NKWD w okolicach Gródka Jagiellońskiego.

Bor 124; GZC 1919, nr 19; Kronika 1989, nr 44, 45; Wykaz oficerów Cieszyn

GŁĄB Władysław

Ur. 22 V 1907 w Borowej, woj. lubelskie. Żołnierz 4 psp, przydzielony do formacji Czerwonego Krzyża. Zaginął w kampanii wrześniowej. Żonaty z Marią, mieszkali w Trzyńcu. Żona wysłała prośbę o informacje o zaginionym do PCK w Krakowie (otrzymano 25 XI 1939).

Syrena 2009, nr 171

HANUS Karol

Ur. 21 I 1909 w Kaczycach, pow. cieszyński. Oficer rezerwy. Nauczyciel. Kawaler. Zaginął po ewakuacji. Na tablicy pamiątkowej na budynku polskiej szkoły w Karwinie-Raju (po zamknięciu szkoły przeniesionej do Domu PZKO w Karwinie-Raju) figuruje jako ofiara Katynia 1940.

Z 158; Bor 24, 124; Mainka s. 28

IWAN Alfons

Ur. w 1904 w Karwinie, pow. frysztański, zam. w Suchej Górnej. Porucznik rezerwy. Ukończył Szkołę Przemysłową w Bielsku, gdzie mieszkał. Elektrotechnik. Zaginął w kampanii wrześniowej.

Z 80; M-BŚ, zeszyt 18, s. 30

JAROSZ Józef

Ur. 13 XII 1890, mieszkał w Karwinie. Kapitan rezerwy. Zmobilizowany do kadry oficerskiej OK I Warszawa. Jest na pierwszej liście zaginionych jeńców Kozielska, możliwe, że z Kozielska został przewieziony do Ostaszkowa, gdzie na LW 023/3 z 10 IV 1940, poz. 79, t. 3419 wpisano Jarosz Józef Jakubowicz (1890). W Księdze Cmentarnej Miednoje znajduje się Józef Jarosz, ur. 13 XII 1890 w Brzyszcach, syn Jakuba, komisarz PP.

Mo 78; Bor 26, 48; Król 117; T 124, 803; KC-M 298; Kronika 1898, nr 44; GZC 1991, nr 16; Těš 1991, nr 3, s. 15

JARZĄBKOWSKI Stefan

Ur. 8 IX 1897. Mieszkał w Glinisku, pow. zdołbunowski, woj. wołyńskie. Posterunkowy PP. Jego nazwisko znajduje się w wykazie osób aresztowanych przez organa NKWD równieńskiego obwodu w 1940 r. Wywieziony na Syberię, do obozu Jekatierinka, obwód swierdłowski. Do rodziny napisał dwa listy z więzienia i obozu. W liście z 9 V 1941 pisze, że przez komisję lekarską został uznany za inwalidę. Wnuk Ivo zam. w Ostrawie.

Bor 18, 119, 144 (list); Król 117; Ośrodek KARTA, Internetowe Centrum „Indeksu Represjonowanych”, Jarząbkowski Stefan, sygn. ZUB/411/69/5

JEZIERSKI Tadeusz Adolf

Ur. 12 II 1917 w Priesen (obecnie Brzezno p. Chomutowem, Republika Czeska), syn Eustachego i Mariany. Funkcjonariusz PP. Ukończył 6 klas szkoły powszechnej. Do PP przyjęty 15 I 1939 jako kandydat kontraktowy, przydzielony do szwadronu konnego woj. lubelskiego. Jego nazwisko znajduje się w spisie polskich policjantów sporządzonym przez organa NKWD, poz. 43.

Wojtkowski 396

JURCZEK Józef

Ur. 29 III 1901 Łazach, pow. frysztański, syn Józefa i Marianny z Chudobów. Kapitan rezerwy. Pochodził z rodziny górniczej, mieszkał w Suchoj Średniej. Ukończył Seminarium Nauczycielskie w Cieszynie, nauczyciel. Uczył w Instytucie dla Niewidomych i Głuchoniemych w Warszawie, następnie w szkołach w Wilnie i Grodnie, ostatnio w Sosnowie, pow. augustowski. Żonaty z Anną Jungą, miał syna Władysława

(zam. w Cieszynie). Dostał się do niewoli niemieckiej pod Wilnem, został przekazany stronie sowieckiej. Zaginął na Wschodzie.

Bor 66, 156-157; Król 117; GZC 1991, nr 19; Przegląd Historyczno-Oświatowy 1974, nr 4, s. 559; OAK-M; ZAO, metryka Ewangelickiego Urzędu Parafialnego w Łazach, s. 115

KASPRZAK Wojciech

Ur. 27 II 1890 w Łowęcicach, pow. średzki, woj. dolnośląskie, syn Wojciecha i Marii z Majewskich. Funkcjonariusz SG. Żonaty z Jadwigą Klimą, dzieci Anna, Marian, Józef, Antoni. W 1939 r. służył w Boguminie, mieszkał w pobliskim Pudłowie. Po ewakuacji na Wschód napisał do rodziny list (11 III 1940) i kartkę (17 VI 1940) ze Lwowa.

Jego nazwisko figuruje w Wykazie spraw prowadzonych przez organa NKWD Zachodniej Ukrainy i Białorusi pod nrem porządkowym 062476, tom 8a, strona 178, pozycja 13, numer sprawy śledczej 3995K, aresztowany UNKWD obwodu lwowskiego v 1940 r. Wnuk Stanisław zam. w Pradze.

Relacje krewnych z Pragi i Raciborza; Ośrodek KARTA, Internetowe Centrum „Indeksu Represjonowanych”, Kasprzak Wojciech, sygn. ZUB/8a/178/3

KIEDROŃ Gustaw

Ur. 10 VIII (lub 8 X) 1914 w Nieborach, pow. cieszyński, syn Jana. Oficer rezerwy. Pochodził z rodziny kupieckiej. Ukończył Polską Szkołę Wydziałową w Czeskim Cieszynie i Seminarium Nauczycielskie w Cieszynie (1934), nauczyciel. Nie znajdując pracy na Zaolziu, przeniósł się do Polski, gdzie otrzymał posadę nauczyciela w Wiśle, później Aleksandrowicach p. Bielskiem. W latach 1936-1937 odbył czynną służbę wojskową, ukończył SPR w Lidzie k. Wilna. Po 1938 r. uczył w szkole podstawowej w Tyrze, gdzie mieszkał. Zmobilizowany, ewakuował się z wojskiem na Wschód. W niewoli sowieckiej pracował w kołchozie, pisał do rodziny z Wilna i Tallina, po raz ostatni w

lutym 1940 r. Zginął prawdopodobnie 26 I 1942 w Tallinie. Brat i jedna siostra zam. w Cieszynie, siostra Helena w Katowicach.

Z 188; Bor 119; Król 135; Wykaz Cieszyn; GZC 1991, nr 19; Ośrodek KARTA, Internetowe Centrum „Indeksu Represjonowanych”, Kiedroń Gustaw, sygn. IR

KOŁOCZEK Alojzy

Ur. 5 VI 1897 w Ligocie p. Bielskiem. Przodownik PWŚl. W I wojnie służył w austriackim wojsku, od 25 XI 1918 w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, w 1922 r. przeszedł do PWŚl. Po 1938 r. pełnił służbę na Zaolziu, w Komis. Cieszyn. Mieszkał w Cieszynie Zachodnim (Czeski Cieszyn). Żonaty z Anną, dwoje dzieci (syn Albin zam. w Ostrawie). Zaginął na Wschodzie. Według dokumentu w posiadaniu rodziny, Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Stalinogrodzie (Katowice) orzeczeniem z 30 IV 1955 pozbawiło Alojzego Kołoczka prawa do zaopatrzenia emerytalnego, natomiast Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej odrzuciło prośbę o przyznanie renty żonie zaginionego.

Bor 115, 159; Król 135 (rozstrzelany w Kijowie); GZC 1991, nr 19; Těš 1993, nr 4, s. 17

KOŁODZIEJCZYK Stanisław Marian

Ur. 3 IX 1907 w Cieszynie, mgr filozofii. Podporucznik rezerwy. Absolwent Gimnazjum im. A. Osuchowskiego w Cieszynie (1925) i Politechniki w Warszawie, gdzie uzyskał tytuł magistra filozofii. Pracownik naukowy, matematyk w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Przydzielony do 22 pułku ułanów w Brodach, zaginął na Wschodzie. Siostra Stefania zam. w Cieszynie.

Mylony ze Stanisławem Kołodziejczykiem, ur. w 1903 r., porucznikiem lotnictwa, rozstrzelanym w Katyniu, lub z dwoma policjantami tego samego imienia i nazwiska (ur.

w 1897 r. i 1900 r.), rozstrzelanymi w Twerze, też z S. K. (ur. w 1908 r.) uwięzionym w Borowiczach. W ewidencji Ośrodka KARTA figuruje również Stanisław Kołodziejczyk, ur. w 1907 r., podchorąży WP, który zmarł w obozie na Workucie w republice Komi.

T 137; Bor 50; Król 118; Uwięzieni 117; KC-M 388, 389; KC-K 278; Ośrodek KARTA, Internetowe Centrum „Indeksu Represjonowanych”, Kołodziejczyk Stanisław, sygn. IV/W207

KORAŻEWSKI Leopold

Ur. w 1897 r. w Bystrzycy, pow. cieszyński, inżynier. Oficer rezerwy. Był urzędnikiem na Kopalni Nowy Szyb w Łazach, pow. frysztański, gdzie mieszkał. Żonaty, miał 1 dziecko. Zginął rzekomo pod Jarosławiem 23 XII 1939 r. Nazwisko jest podawane również w formie KORAZIŃSKI.

Z 115; Bor 120; Król 135; Zwrot, 1975, nr 8;

KORBUT Rudolf

Ur. 12 VIII 1892 w Morawskiej Ostrawie, syn Walentego i Józefy. Oficer PP. (Ojciec był urzędnikiem). Ukończył 6 klas szkoły realnej. W WP podporucznik rezerwy. W PP służył od 1 VII 1924 do 29 II 1932 w woj. nowogródzkim, od 1 VII 1932 do 30 VII 1935 był zastępcą komendanta pow. szczuczyńskiego i zastępcą kierownika Komis. w Brześciu n. Bugiem, od 31 VII 1935 kierownikiem Komis. w Pińsku. Żonaty z Zofią Chorodko, miał syna. Odznaczony Medalem 10-lecia Odzyskania Niepodległości i SKZ. Po wkroczeniu wojsk sowieckich do Pińska został 29 IX 1939 aresztowany i 6 I 1940 deportowany z miasta. Zginął na Wschodzie.

Jego nazwisko figuruje na liście proskrypcyjnej funkcjonariuszy PP sporządzonej przez organa NKWD – wykaz woj. poleskiego, poz. 12.

T 308; Bor 115; LO 209 (ur. w 1882 r.); Wojtkowski 331-332; GZC 1991, nr 19; Ośrodek KARTA, Internetowe Centrum „Indeksu Represjonowanych”, Korbut Rudolf, sygn. IR

KUBISZ Stanisław

Ur. 18 V 1898 w Kocobędzu, pow. cieszyński. Oficer rezerwy, doktor filozofii. Profesor gimnazjalny filozofii, propedeutyki i psychologii. Do 1920 r. mieszkał w Kocobędzu, później w Cieszynie i Katowicach. Ukończył studia filologiczne na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, w 1930 r. uzyskał doktorat z filozofii za studium psychologiczne „Religijność Mickiewicza”. W 1933 r. został referentem w Wydziale Oświaty Urzędu Województwa Śląskiego w Katowicach. We wrześniu 1939 r. ewakuował się do Lwowa, tam w czerwcu 1940 r. został aresztowany i wywieziony do północnej Karelii. Prawdopodobnie zimą 1940/1941 zmarł w Archangielsku na zapalenie płuc. Jego nazwisko figuruje w wykazie spraw prowadzonych przez organa NKWD Zachodniej Ukrainy i Białorusi, co potwierdza aresztowanie i deportację do Archangielska.

Bor 120; Król 135; OAK-M; BŚ-M 4; Ośrodek KARTA, Internetowe Centrum „Indeksu Represjonowanych”, Kubisz Stanisław, sygn. ZUB/399/56/7

KULA Franciszek

Ur. 11 XI 1911 w Łąkach Dolnych, woj. krakowskie, syn Stanisława i Stefanii z Placków. Posterunkowy PWŚl. (1. 6. 1938). Ukończył szkołę powszechną. W WP służył od 4 IV 1933 do 21 III 1937, uzyskał st. kaprała. Do PP przyjęty od 19 VII 1937 jako kontraktowy na szeregowego do Komp. Kand. PP w Warszawie, od 1 VI 1938 posterunkowy PP w Kdzie Rez. PP w Żyrardowie. Od 24 II 1939 przeniesiony z PP do PWŚl. na Post. Oldrzychowice, pow. cieszyński. Po ewakuacji na Wschód zaginął bez wieści.

T 314 (Kula bez imienia); Bor 90 (błędnie Michał); Król 130; Kronika 1989, nr 45 (bez imienia); GZC 1991, nr 16 (bez imienia); LO 237; APK 87

KULIG Wiktor

Ur. 18 VII 1908 w Darkowie, pow. frysztański. Funkcjonariusz policji. Zaginął bez wieści. Na liście ofiar Ostaszkowa figuruje dwukrotnie nazwisko Kulik (bez imienia).

Z 59; Mo 242; Bor 115; Król 135; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 20

ŁABAJ Franciszek

Ur. 14 VIII 1910 w Bystrzycy, pow. cieszyński, syn Jana i Ewy z Cieślaków. Posterunkowy PWŚl. Ukończył 4 klasy Polskiego Gimnazjum Realnego im. J. Słowackiego w Orłowej, robotnik w Hucie Trzynieckiej. Od 1 X 1931 do 23 XII 1932 służył w czechosłowackiej armii. Po PWŚl. przyjęty od 2 XI 1938 z przydziałem do Komis. Nowy Bogumin. Mieszkał w Wędryni, żonaty z Ewą Bobek, dzieci Wanda, Władysław, Franciszek. Zaginął na Wschodzie.

Z 45; Bor 116; Król 130; Kronika 1989, nr 51+; GZC 1991, nr 20; APK 88

MACHEJ Jan

Ur. 19 III 1882 w Rychwałdzie, pow. frysztański. Oficer rezerwy. Urzędnik na Kopalni Zofia w Porębie, pow. frysztański, do 1938 r. zam. w Polsce. Żonaty. Ostatnio widziany w Przemyśle jesienią 1939 r.

Z 162; Bor 120; Król 135; BŚ-M 21

MACURA Rudolf

Ur. 27 XII 1896 w Hażlachu, pow. cieszyński, syn Pawła i Zuzanny z Kłodów. Starszy post. PWŚl. (31 III 1939). Ukończył szkołę powszechną, rolnik. Służył w austriackiej armii (1915-1917). Od 1 XI 1923 w PWŚl. – Szkoła PWŚl. w Świętochłowicach, od 2 XI 1924 Komis. II w Katowicach, od 21 XII 1938 Komis. w Cieszynie. Żonaty z Agnieszką Weroniką Paryż, miał syna Jana. Zaginął na Wschodzie.

T 321; Bor 116; LO 238; Kronika 1989, nr 51; GZC 1991, nr 17, Wykaz Cieszyn; APK
89

MOTŁOCH Jarosław

Ur. 26 VIII 1924 w Rychwałdzie, pow. frysztański. Student. Zaginął jesienią 1939 r. prawdopodobnie pod Wilnem.

Z 162; Bor 120; Król 135

OBRACAJ Rudolf

Ur. 14 IV 1903 w Lesznej Dolnej, pow. cieszyński. Rzeźnik. Działał w polskim harcerstwie i polskiej Ochotniczej Straży Pożarnej. Kawaler. Ewakuował się 1 IX 1939 wspólnie z polskimi urzędami na Wschód, ostatnio widziany we Lwowie w listopadzie 1939 r.

GL 13. 6. 1991, s. 3

OCZKOWSKI Ludwik

Ur. 28 III 1904 w Karwinie, pow. frysztański, syn Ludwika. Urzędnik gminny i pocztowy, mieszkał w Karwinie. Ewakuował się z urzędem gminnym na Wschód. Ostatnio widział go we Lwowie szwagier Sylwester Madecki, któremu udało się wykupić z niewoli i wrócić. Jego nazwisko figuruje w wykazie spraw prowadzonych przez organa NKWD Zachodniej Białorusi i Ukrainy – aresztowanie w 1940 r. Córka Helena zam. w Opawie.

Bor 121; Król 136; Ośrodek KARTA, Internetowe Centrum „Indeksu Represjonowanych”, Oczkowski Ludwik, sygn. ZUB/403/72/8

OSTRUSZKA Józef

Ur. 15 IX 1887 w Oldrzychowicach, pow. cieszyński, syn Jerzego. Doktor prawa. Oficer rezerwy. Pochodził z rodziny rolniczej, ukończył gimnazjum w Cieszynie. Podczas I wojny walczył w Legionach Polskich. Do 1920 r. mieszkał w Oldrzychowicach, później przeniósł się do Polski. Prawnik, ostatnio prezes Sądu Okręgowego w Białymstoku. Żonaty, miał córkę. Po wkroczeniu wojsk sowieckich został (około) 20 IX 1939 aresztowany, a następnie deportowany z miasta. Ostatnią wiadomość rodzina otrzymała w maju 1941 r. z Archangielska.

BŚ-M 7; Bor 121; Król 136; Ośrodek KARTA, Internetowe Centrum „Indeksu Represjonowanych”, Ostruszka Józef, sygn. IR

PASZ Tadeusz

Ur. 14 VI 1923 w Łazach, pow. frysztański, syn Józefa. Student. Uczestnik kampanii wrześniowej 1939 r., ostatnio widziany we Lwowie. Jego nazwisko figuruje w wykazie spraw prowadzonych przez organa NKWD Zachodniej Białorusi i Ukrainy, co potwierdza

jego aresztowanie. Rodzina otrzymała wiadomość z Czerwonego Krzyża o jego śmierci „na terytorium ZSRR” w 1940 r. Brat Władysław zam. w Orłowej-Łazach.

Z 117; Bor 121, 170; Król 136; Těš 1993, nr 4, s. 14; Ośrodek KARTA, Internetowe Centrum „Indeksu Represjonowanych”, Pasz Tadeusz, sygn. ZUB/398/93/5

PISZCZEK Józef Rudolf

Ur. 18 X 1902 w Karwinie-Kopalniach, pow. frysztacki, syn Andrzeja i Marii z Szwandów. Pochodził z dziesięciorga dzieci, ojciec był stolarzem na kopalni. Po ukończeniu szkoły powszechnej pracował jako pomocnik piekarza. Ukończył Polskie Gimnazjum Realne im. J. Słowackiego w Orłowej (1921) i Szkołę Przemysłową w Karwinie (1925). Był ślusarzem na Kopalni Henryk w Karwinie (1 XII 1925-30 IV 1926), później bezrobotny, od 1 X 1927 do 30 VI 1929 pracował w Konsulacie RP w Ostrawie w charakterze pomocnika kancelaryjnego, od 1 VII 1929 do 30 VI 1930 w firmie Moritz Kohn w Czeskim Cieszynie. W latach trzydziestych XX w. był sztygarem maszynowym na Kopalni Henryk i Kopalni Jan w Karwinie. Pracował w Macierzy Szkolnej, był komendantem polskiej Ochotniczej Straży Pożarnej w Karwinie, głównym komendantem Harcerstwa Polskiego w Czechosłowacji, w stopniu harcmistrza. Odznaczony SKZ, MN. Żonaty z Janiną Kobielą, miał syna Mieczysława i córkę Jadwigę. We wrześniu wraz z rodziną ewakuował się na Wschód. W czasie nalotu pod Szczucinem pogubili się, żona z córką wróciły i mieszkały u rodziny w Stonawie, ponieważ ich dom zagarnęli Niemcy. Piszczek (z synem) dotarł do Lwowa, gdzie 23 III 1940 został aresztowany i z lwowskiego więzienia wywieziony w głąb ZSRR. Syna przyprowadził w czerwcu 1940 r. do matki pan Szlauer. W 1947 r. w Sądzie Powiatowym w Karwinie został uznany za zmarłego. Syn Mieczysław zam. w Stonawie.

Z 87; Bor 121-122; Król 136

PUSTÓWKA Alojzy

Ur. w 1895 r. w Oldrzychowicach, pow. cieszyński. Oficer rezerwy. Ukończył Seminarium Nauczycielskie w Cieszynie. Nauczyciel. Uczył w szkole powszechnej w Cieszynie, tam mieszkał. Kawaler. Zaginął po ewakuacji na Wschód.

Bor 124; Król 136; GUC 1991, nr 19; OAK-M; BŚ-M, zeszyt 7, s. 9

RASZKA Jan

Ur. 8 V 1911 w Oldrzychowicach, pow. cieszyński. Podporucznik rezerwy. Nauczyciel. Po ukończeniu Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie (1931) objął posadę nauczyciela w Wiśle-Malinie, w latach 1938-1939 uczył w Łyżbicach na Zaolziu. Był działaczem Związku Młodzieży Ewangelickiej. Zaginął na Wschodzie.

Bor 74; Król 126; Těš 1992, nr 1, s. 19

SKATULA Władysław

Ur. w 1900 r. w Cieszynie. Funkcjonariusz PWŚl. w Cieszynie. Zaginął podczas kampanii wrześniowej.

Mylony z Władysławem Skalubą, ur. 14 I 1898 w Witkowicach, rozstrzelanym w Twerze, lub z Pawłem Skatulą, ur. 15 IV 1919 w Katowicach, również rozstrzelanym w Twerze.

Bor 117, Król 136-137; GZC 1991, nr 21; OAK-M

SKOP Karol

Ur. 27 V 1900 w Zielonej, pow. lubliniecki. Funkcjonariusz SG. Służbę pełnił w Moszczenicy, pow. rybnicki, po 1938 r. służył na Zaolziu. Żonaty z Heleną, miał dwoje dzieci. Po ewakuacji znalazł się we Lwowie. W ostatnim liście do żony z 25 VI 1940 pisał, że wkrótce zostanie wywieziony na Syberię. Żona zam. w Boguminie.

Bor 124-125, 172 (wspomnienie żony); Król 136

STONAWSKI Józef

Ur. 5 II 1894 w Mostach p. Cieszynem. Przodownik PWŚl. (1 I 1928). Ukończył 4 klasy szkoły powszechnej i 2 klasy szkoły górniczej, praktykant górniczy. Służył w austriackiej armii (1914-1917), od 10 VII 1919 do 9 II 1920 w WP, od 20 III 1920 w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, od 15 VII 1922 w PWŚl. Służbę pełnił w Kdzie Pow. w Bielsku, na Post. w Rudzicy, ponownie w Kdzie Pow. i Komis. w Bielsku, na Post. w Rybniku, Radlinie i Pszowie. Rodzice mieszkali w Karwinie, on miał przynależność gminną do Rostropowic, pow. bielski. Żonaty z Joanną Białek, dzieci Bronisław, Eulalia i Władysław. Zaginął na Wschodzie.

Bor 117; Król 136; OAK-M; APK 98

STROKOSZ Józef

Ur. 13 III 1911 w Puńcowie (od 1920 r. czeski Puńców, od 1928 r. część Końskiej-Osówek), pow. cieszyński, syn Józefa i Zuzanny z domu Franek. Ukończył szkołę wydziałową w Cieszynie, wyuczył się krawcem, lecz nie znalazł pracy. Był członkiem Związku Młodzieży Katolickiej i Macierzy Szkolnej. W 1937 r. ukończył w Warszawie kurs wiedzy o Polsce. W 1938 r. przejął dowództwo drużyny Organizacji Bojowej w Trzyńcu. Ścigany przez czechosłowacką policję schronił się w Polsce, po powrocie

został aresztowany w Jabłonkowie i krótko więziony w Ostrawie. Dopiero po zajęciu Zaolzia przez Polskę otrzymał pracę w Hucie Trzynieckiej, angażował się również jako komendant grupy Przysposobienia Wojskowego w Końskiej. Odznaczony MN. Kawaler. O urodzeniu syna Kazimierza z Heleną Jaworską już się nie dowiedział. W sześć tygodni po ewakuacji na Wschód wrócił do domu; nie powiodła mu się próba przedostania się do Rumunii. By uniknąć aresztowania gestapo, ponownie uciekł na Wschód. Znalazł pracę we Lwowie, gdzie włączył się do antysowieckiego ruchu oporu. Został aresztowany, zginął prawdopodobnie w czerwcu 1941 r. podczas ewakuacji Lwowa, kiedy NKWD przed wycofaniem się z miasta wymordowało więźniów politycznych. Jego nazwisko i pseudonim „Broda” figuruje w wykazie spraw prowadzonych przez organa NKWD Zachodniej Białorusi i Ukrainy, co potwierdza jego więzienie we Lwowie w latach 1940-1941. Wzmianka o nim jest również w książce byłego więźnia Franciszka Goszczyńskiego: *Raj proletariacki*, London 1950 (więzienie Zamarstynów). Siostra Maria i syn Kazimierz zam. w Trzyńcu. Jego nazwisko znalazło się na pomniku ofiar faszyzmu w Końskiej.

Z 99; Bor 24, 122, 174-175 (wspomnienie siostry); Król 136; GZC 1991, nr 21; Těš 1993, nr 4, s. 18-19; KŚ 2002, s. 91-93; Ośrodek KARTA, Internetowe Centrum „Indeksu Represjonowanych”, Strokosz-Broda Józef, sygn. ZUB/363/197/10, KSRK/4160

SZALBOT Jan

Ur. 17 VI 1889 w Ustroniu. Oficer rezerwy. Nauczyciel. Po 1938 r. był nauczycielem i kierownikiem szkoły powszechnej w Śmiłowicach, gdzie mieszkał. Działacz polskich towarzystw społecznych i kulturalnych. Kawaler. Zaginął na Wschodzie.

Z 183; Bor 67; Król 122; GZC 1991, nr 21; OAK-M; BŚ-M 6

ŚLUSARCZYK Edward

Ur. w 1913 r. w Cieszynie. Oficer rezerwy. Ukończył Seminarium Nauczycielskie w Cieszynie (1933). Nauczyciel szkoły powszechnej w Mnichu. Zaginął bez wieści.

Król 136

ŚNIEGOŃ Alojzy

Ur. w 1895 r. w Karwinie, pow. frysztacki. Oficer rezerwy. Po 1918 r. wyprowadził się z Karwiny do Oświęcimia, po 1938 r. wrócił i pracował jako woźny w szkole ludowej w Karwinie-Nowym Jorku. Żonaty. Po ewakuacji na Wschód zaginął. Na liście jeńców Starobielska figuruje porucznik Śniegoń (bez imienia).

Mo 326; Bor 125; Król 136; OAK-M

WANIEK Alojzy [?]

Ur. w 1898 [?] r. w Karwinie, pow. frysztacki, syn Augusta i Marii z Klimków. Starszy posterunkowy służby śledczej PP w Warszawie, gdzie mieszkał. Jego nazwisko figuruje na liście proskrypcyjnej pracowników państwowej policji śledczej miasta Warszawy sporządzonej przez organa NKWD, poz. 83.

Wojtkowski 221

WILCZYŃSKI Karol Józef

Ur. 18 V 1908 w Czechosłowacji [?, według źródeł NKWD]. Podporucznik rezerwy. Magister prawa. Od 16 XI 1929 w PP woj. lwowskiego, od 1 II 1937 mianowany

podkomisarzem, od 5 II 1937 rozpoczął służbę w Urzędzie Śledczym w Białymstoku. Jego nazwisko figuruje na liście proskrypcyjnej funkcjonariuszy PP sporządzonej przez organa NKWD – wykaz woj. białostockiego, poz. 6.

Wojtkowski 303

WOŹNICA Brunon

Ur. 5 X 1917 w Raju, pow. frysztański. Oficer. Studiował w Polsce. W 1938 r. został powołany do odbycia zasadniczej służby wojskowej, wstąpił do Szkoły Podchorążych w Włodzimierzu. Kawaler, rodzice mieszkali we Frysztacie. Po raz ostatni widziano go nad Prypecią.

Bor 125; Król 136

WRANA Karol

Ur. w 1917 r., mieszkał w Cierlicku Górnym, pow. cieszyński. Funkcjonariusz PWŚl. Zaginął na Wschodzie.

Z 54; Król 136; GZC 1991, nr 21

ZAWADZKI Stanisław

Ur. w 1916 r. w Mostach p. Jabłonkowem, pow. cieszyński. Posterunkowy PWŚl. Przed 1938 r. był robotnikiem leśnym. Zaginął po kampanii wrześniowej.

Z 131; Bor 117; GZC 1991, nr 21

ZAWADZKI Zygmunt

Ur. w 1913 r. w Warszawie. Post. PWŚl. Służył na Post. Mosty p. Jabłonkowem, pow. cieszyński. Tu mieszkał i 15 VIII 1939 ożenił się. Krótco po ślubie ewakuował się i zaginął na Wschodzie.

Król 136

ŻERŻOŃ Ludwik

Ur. 17 VII 1890 w Starym Mieście, pow. frysztański, syn Józefa i Karoliny. Starszy przodownik PP. Ukończył 6 klas szkoły powszechnej. Do PP wstąpił 1 V 1920, służył w woj. tarnopolskim, 31 I 1938 przeniesiony na emeryturę. Jego nazwisko znajduje się w spisie polskich policjantów sporządzonym przez organa NKWD, poz. 353.

Wojtkowski 449

4. Pamięć ofiar Zbrodni Katyńskiej

Krewni i przyjaciele oficerów i policjantów, którzy zaginęli na Wschodzie, pieczołowicie przechowywali ostatnie listy i kartki pocztowe od swoich bliskich wysłane z sowieckich obozów jenieckich do wiosny 1940 r., kiedy to korespondencja ustała. Rozpoczęli więc poszukiwania zaginionych jeńców wojennych, wysyłając prośby do Polskiego Czerwonego Krzyża w Warszawie, Niemieckiego Czerwonego Krzyża w Berlinie i Międzynarodowego Czerwonego Krzyża w Genewie. W czasie ekshumacji w Katyniu w 1943 r. dowiedzieli się z niemieckiej prasy o tragicznym losie oficerów z obozu w Kozielsku. Więszość krewnych kontynuowała jednak poszukiwania również w pierwszych latach po wojnie, zwracając się do PCK i Towarzystwa Pomocy Polakom w Londynie, do PCK, MSZ i Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej w Warszawie, do MSZ i Ministerstwa Opieki Socjalnej w Pradze i innych instytucji. Bezskutecznie. Odpowiedź zwykle brzmiała: „*poszukiwany nie figuruje w naszej ewidencji*“, „*dotychczas o w/w wiadomości nie posiadamy*“, „*poszukiwania nie przyniosły żadnych wyników*“. Według niektórych wypowiedzi, żony zaginionych były wzywane na polecenie miejscowych urzędów do hotelu „Piast“ w Czeskim Cieszynie, gdzie poseł Trombik zalecał im, żeby zaniechały już dalszych poszukiwań¹⁰⁹.

Z czasem zaczęły pojawiać się urzędowe „uznania za zmarłego“ zaginionych mężów, ojców i synów. W niektórych dokumentach jako miejsce zgonu podany jest Ostaszków (np. Sz. Stemona, rozstrzelanego w Twerze) lub Moskwa (np. L. Febera rozstrzelanego w Charkowie)¹¹⁰. Tylko w nielicznych wypadkach nazwisko martwego zostało symbolicznie wyryte na rodzinnym grobie, np. nazwisko J. Kiszki, ofiary Katynia, i J. Markiela, ofiary Charkowa, na grobie rodzinnym na cmentarzu ewangelickim w Suchej Średniej, czy nazwiska Józefa i Karola Strokoszów na cmentarzu trzynieckim. Nazwiska niektórych ofiar znalazły się również na pomnikach ofiar faszyzmu, np. w Końskiej umieszczono nazwiska J. Kowalskiego, J. Sporysza, J. i K. Strokoszów. Na tablicy pamiątkowej na budynku polskiej szkoły w Raju (tablicę przeniesiono później do Domu

¹⁰⁹Listy w sprawie poszukiwań zobacz np. M. Borák, *Symbol Katynia. Zaolziańskie ofiary obozów i więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyn 1991, s. 144-146, 152-154, 174.

¹¹⁰M. Borák, *Symbol Katynia...*, s. 155.

PZKO) widnieją nazwiska W. Blachy i K. Hanusa, i to z prawdziwym rokiem śmierci, 1940 r., co wskazywało na śmierć z rąk sowieckich sprawców. Natomiast w Muzeum Operacji Ostrawskiej w Hrabyni, powstałym w 1980 r. (obecnie pn. Muzeum II Wojny Światowej), kilka ofiar Katynia znalazło się w Księgach Pamiątkowych Ofiar Faszyzmu, wykutych w tabliczkach symbolicznego cmentarza z nieprawdziwą datą i przyczyną śmierci, zgodnie z komunistyczną propagandą (np. K. Santarius, E. Urbańczyk).

Aczkolwiek urzędy uznały już zaginionych oficerów i policjantów za zmarłych, niektóre żony nie chciały w to uwierzyć i dalej czekały na swoich mężów. Np. Karol Dominik zamordowany w Twerze został uznany za martwego w grudniu 1947 r. Jego żona Julia czekała na niego jeszcze dziesięć lat, zanim ponownie wyszła za mąż. Olga, żona sędziego w Jabłonkowie Dr. Józefa Markiela, czekała dwadzieścia jeden lat. Helena Skopowa z Bogumina, Anna Supikowa z Bystrzycy, Emilia Gaszczykowa z Ostrawy i wiele innych już nigdy nie wyszły ponownie za mąż i same z dziećmi z trudem przebijały się przez życie. Klara Pytel, żona policjanta zamordowanego w Twerze, piętnaście lat nie otrzymywała emerytury po mężowi z uzasadnieniem, że służył w granatowej policji, stąd prawa emerytalne wygasły. Helenie Skopowej, która została sama z dwójką dzieci, odpowiedziano z Warszawy, że nie ma prawa do emerytury, ponieważ w czasie zaginięcia męża nie miała jeszcze 55 lat¹¹¹. Anna Kołoczkowa, żona policjanta, który bez wieści zaginął na Wschodzie, otrzymała z Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z Warszawy odpowiedź, że *„Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Stalinogrodzie [obecnie Katowice] orzeczeniem z dnia 30 IV 1955 nr 229 pozbawiło męża Obywatelki prawa do zaopatrzenia emerytalnego – co powoduje tym samym utratę praw pochodnych tj. i prawa Obywatelki do zaopatrzenia. Orzeczenie Prezydium jest ostateczne i nie wymaga uzasadnienia”*¹¹².

Niektórym rodzinom urzędy odebrały listy z sowieckich obozów, inni pamiątki te w obawie przed represjami sami zniszczyli lub dobrze ukryli. Reżym mścił się nawet na dzieciach zamordowanych. Np. Janowi Wöllersdorferowi z Mostów p. Czeskim Cieszyнем, synowi podpułkownika WP zamordowanego w Charkowie, odrzucono w Pradze w 1954 r. prośbę o przyjęcie na studia wyższe z takim uzasadnieniem: *„Ani Wasze pochodzenie socjalne i działalność Waszego ojca, ani dotychczasowy Wasz stosunek*

¹¹¹M. Borák, *Symbol Katynia...*, s. 171-174.

¹¹²M. Borák, *Symbol Katynia...*, s. 159.

i Waszej rodziny do spraw socjalizacji wsi nie wskazują na to, że Wasz pozytywny stosunek do ustroju ludowo-demokratycznego na tyle się umocnił, że mógłby być Wam mocnym oparciem podczas studiów na wyższej uczelni.“ Podobnie argumentowała Miejskowa Rada Narodowa w Mostach pod Czeskim Cieszynem: „Jego ojciec był polskim faszystowskim pułkownikiem w czasach Becka w funkcji lekarza wojskowego. W roku 1939 był w szeregach polskiej armii wschodniej, która zamiast walczyć przeciw niemieckiemu agresorowi walczyła przeciw Armii Radzieckiej. [...] Nie wyrażamy zgody, żeby Wöllersdorfer został przyjęty na studia wyższe, ponieważ nie mamy gwarancji, że stanie się socjalistycznym inteligentem, a także dlatego, że powinien pracować na swoim gospodarstwie rolnym.“¹¹³.

Dopiero po upadku reżymu komunistycznego w 1989 r. doszło w życiu społeczno-politycznym do zasadniczych zmian, które umożliwiły poznanie prawdy o Katyniu. W ówczesnej Czechosłowacji zapoczątkowano pierwsze badania nad ofiarami zbrodni. Na Zaolziu udało się dotrzeć do kilkunastu rodzin, które posiadały listy i kartki pocztowe od swoich bliskich, byłych jeńców sowieckich obozów. Nazwiska tych oficerów i policjantów zostały znalezione na listach ofiar Zbrodni Katyńskiej. Chcąc o tym fakcie poinformować opinię publiczną w Czechosłowacji, przygotowano już pod koniec tego roku scenariusz filmu dokumentalnego pn. „Cienie sumienia“. Scenariusz wkrótce został przyjęty do realizacji w studiu ostrawskim Telewizji Czechosłowackiej. Kręcenie zdjęć miało się odbyć także na miejscu zbrodni, w Katyniu. Strona sowiecka długi czas nie wyrażała na to zgody. Dopiero, jak Michaił Gorbaczow przyznał odpowiedzialność Związku Sowieckiego za tę zbrodnię, sztab filmowy wyjechał w kwietniu 1990 r. do Katynia. Podczas kręcenia filmu w Lesie Katyńskim członkowie sztabu spotkali się z pielgrzymami z wycieczki Rodzin Katyńskich, które przybyły tam z różnych regionów Polski. Powstała myśl założenia podobnej organizacji także na Zaolziu.

Krótko po powrocie zwołano za pośrednictwem polskiej i czeskiej prasy lokalnej oraz radia pierwsze spotkanie rodzin, krewnych, potomków i znajomych byłych jeńców Kozielska, Starobielska i Ostaszkowa oraz innych sowieckich obozów. Na spotkanie, które odbyło się 15 VI 1990 r. w Czeskim Cieszynie, przybyli nie tylko krewni ofiar z Zaolzia, ale też z innych miejscowości powiatu frydeckiego, z Ostrawy, Opawy a nawet z dalekich wschodnich Czech. W sali panowała nadzwyczaj wzruszająca atmosfera.

¹¹³M. Borák, *Symbol Katynia...*, s. 157-159.

Krewni ofiar po raz pierwszy mogli szczerze i otwarcie opowiedzieć o swoich krzywdach i bólu, którego przez te wszystkie lata nie mogli nawet okazać. Spotkanie obnażyło wiele problemów, dotąd przemilczywanych, było wyrazem oczekiwania naprawy krzywd z niedawnej przeszłości. Obecni wyrazili również chęć utworzenia związku, który pracowałby według zasad oddziału Rodziny Katyńskiej, w Polsce działających już od kilka lat. Z pomocą członków zarządu ówczesnego Stowarzyszenia „Katyń” w Katowicach uzyskano wzorcowy statut tej organizacji i na jego podstawie opracowano projekt działalności.

Do zawiązania się Stowarzyszenia „Katyń” w Czechosłowacji doszło na spotkaniu 9 III 1991 w klubie PZKO w Czeskim Cieszynie. Przyjęto projekt Statutu, wypełniono karty zgłoszeń, wybrano pierwszy, siedmioosobowy zarząd w składzie: Stanisława Ryłko, Maria Szymańska, Teresa Wojnar, Kornel Kalina, ing. Mieczysław Piszczek, Alojzy Waszek oraz inż. Jan Wöllersdorfer, który został pierwszym prezesem. Na podstawie tego Statutu Stowarzyszenie zostało 2 VII 1991 oficjalnie zarejestrowane w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Republiki Czeskiej. Początkowa liczba członków – prawie 160 osób – stopniowo malała i w dalszym ciągu maleje z powodu wieku (członkowie mają powyżej 70, 80 i 90 lat), chorób, zgonów, a także utraty wiary w jakiegokolwiek zadośćuczynienie dla rodzin ofiar Zbrodni Katyńskiej.

Obecny zarząd Stowarzyszenia „Rodzina Katyńska” w Republice Czeskiej składa się z pięciu członków. Są to Helena Miczka, Stanisława Ryłko, Mieczysław Witoszek, Henryk Wranik i inż. Józef Pilich, który jest prezesem. Oprócz zarządu działa komisja rewizyjna w składzie: Anna Popkowa, Alena Lukaczowa i Ludwik Nierostek. Stowarzyszenie ma obecnie około 60 członków, z tego 40 aktywnych, regularnie biorących udział w imprezach i spotkaniach Stowarzyszenia, opłacających składki członkowskie; około 20 członków jest już, niestety, nieaktywnych (są schorowani, nie mogą się poruszać). Niedawno zmarła Olga Markiel-Kiszkowa, ostatnia z siedmiu wdów katyńskich, które były przy założeniu Stowarzyszenia. W ostatnich latach zgłosiło się do Stowarzyszenia także kilku nowych, młodszych członków, już z generacji wnuków ofiar katyńskich, co daje pewną nadzieję na przetrwanie organizacji.

Do podstawowych celów Stowarzyszenia należy poszukiwanie i szerzenie prawdy o losach osób zaginionych w byłym Związku Sowieckim. Są również starania o zadośćuczynienie dla tych, którzy utracili tam swoich najbliższych. Cele te

Stowarzyszenie realizuje, pomagając rodzinom i krewnym w uzyskaniu informacji o losach ofiar, gromadząc dokumenty, wspomnienia oraz inne materiały o zbrodniach. W środkach masowego przekazu informuje opinię publiczną o nowych odkryciach dotyczących ofiar, urządza wykłady, spotkania, wystawy tematyczne, wyjazdy indywidualne i zbiorowe do miejsc kaźni, stara się o wybudowanie pomnika lub tablicy pamiątkowej ofiarom zbrodni.

Stowarzyszenie już od samego początku swej działalności wraz z innymi organizacjami i instytucjami urządzało wystawy o Zbrodni Katyńskiej. Pierwsza pod nazwą „Katyń” została otwarta w Klubie Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Czeskim Cieszynie z okazji Światowego Zlotu Zaolziaków już 31 VIII 1990 i trwała do 15 IX 1990. W głównym budynku wystaw Śląskiego Muzeum Krajowego w Opawie odbyła się w dniach od 14 do 31 V 1991 wystawa „Katyń – symbol zbrodni stalinizmu”. W grudniu 1991 r. została przeniesiona również do Muzeum Powiatowego w Bruntálu. Do największych wystaw kateńskich w Republice Czeskiej należała wystawa „Katyń – zbrodnia stulecia” w Muzeum Ziemi Cieszyńskiej w Czeskim Cieszynie (16 IV – 9 V 1993). W Galeryjce Domu Narodowego w Cieszynie pokazano wystawę „Katyń – prawda i pamięć” (10 IV – 29 IV 1995). Z okazji międzynarodowej konferencji naukowej w Pradze zorganizowano wystawę „Kateńskie zbrodnie – fakty nieznanne” w Węgierskim Ośrodku Kultury w Pradze (5 – 6 V 1999) i w Polskim Instytucie w Pradze (7 V – 31 V 1999); później wystawę tę otwarto również w Domu Narodowym w Cieszynie z okazji prelekcji o Katyniu (4 IV 2000). Ofiar ze Śląska Cieszyńskiego dotyczyła też wystawa „Katyń – prawda i pamięć” w Książnicy Cieszyńskiej w Cieszynie (9 IV – 28 IV 2000), przeniesiona później do Skoczowa, Ustronia i Zebrzydowic. Ostatnią wystawę „Katyń – Pamięć Narodu Polskiego /Katyń – Paměť polského národa”, przypominającą ofiary Zbrodni Kateńskiej z Zaolzia, urządzono z okazji 70 rocznicy Zbrodni Kateńskiej w galerii Teatru Cieszyńskiego w Czeskim Cieszynie (od 28 IV do 9 V 2010); później przeniesiono ją do Muzeum II Wojny Światowej w Hrabyni (18 V – 30 VI 2010), a 25 V 2011 uroczystie otwarto również w siedzibie Senatu RP w Warszawie.

Zorganizowano również dwie międzynarodowe konferencje naukowe na temat Zbrodni Kateńskiej i jej zaolziańskich ofiar. Największa pod nazwą „Katyń – zbrodnia stulecia” odbyła się 17 IV 1993 w hotelu „Piast” w Czeskim Cieszynie z udziałem

znanych historyków i znawców problematyki katyńskiej¹¹⁴. Konferencję „Nieznane fakty o Zbrodniach Katyńskich” z udziałem naukowców ze Stanów Zjednoczonych, Polski i Republiki Czeskiej urządzono w Instytucie Dziejów Współczesnych Akademii Nauk Republiki Czeskiej 5 V 1999 w Pradze¹¹⁵. Wyniki badań przedstawiono również na kilku zagranicznych konferencjach, podczas kilkudziesięciu prelekcji, wykładów, na wielu spotkaniach tematycznych itp.

Dużym zainteresowaniem widzów cieszyły się filmy dokumentalne o tematyce katyńskiej zrealizowane z udziałem Stowarzyszenia w studiu Telewizji Czeskiej w Ostrawie. Dla szerokiego ogółu film *Cienie sumienia* („Stíny svědomí”) był pierwszą informacją o Zbrodni Katyńskiej w ówczesnej Czechosłowacji. Zamieszczono w nim np. wypowiedź uczestnika delegacji pisarzy europejskich do Katynia, Dr. Kožíka, oraz byłego żołnierza Wehrmachtu S. Lorka, który w Lesie Katyńskim zrobił kilka zdjęć. W filmie wystąpili również członkowie rodzin i krewni ofiar z Zaolzia, jak również czescy historycy¹¹⁶. Godzinny dokument telewizyjny *Zbrodnie imieniem Katyń* („Zločin jménem Katyň”) prezentował tematykę Katynia poprzez losy kilku ofiar zbrodni pochodzących z ziem czeskich, mówił o bolesnym ukrywaniu prawdy, o podejmowaniu próby refleksji w rosyjskim społeczeństwie, o gotowości do skrucy w kontraście z opiniami tych współczesnych rosyjskich publicystów, którzy negują Zbrodnię Katyńską. Opowieści kilku członków Rodziny Katyńskiej w RC o losach swych najbliższych dopełniały wypowiedzi polskich, rosyjskich i czeskich historyków oraz publicystów. Film ten przyczynił się także do pełniejszego poznania przyczyn i następstw Zbrodni Katyńskiej w czeskim społeczeństwie, przypominał tragiczne losy wojenne Polaków z Zaolzia, o

¹¹⁴Np. Adam Macedoński, przewodniczący Instytutu Katyńskiego w Krakowie, Stefan Śnieżko, zastępca Prokuratora Generalnego RP, Zbigniew Mielecki, prokurator w Departamencie Prokuratury w Ministerstwie Sprawiedliwości w Warszawie, Stanisław M. Jankowski, redaktor Biuletynu Katyńskiego z Krakowa, Tadeusz Pieńkowski, redaktor Biuletynu Katyńskiego z Warszawy, Małgorzata Mycke-Domingo z Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego, Edmund Nowak z Muzeum Jeńców Wojennych w Łąbinowicach-Opolu, Andrzej Kostrzewski z Instytutu Katyńskiego w Krakowie. O konferencji zob. M. Borák, *Katyń – zločin století*. „Těšínsko” 1994, nr 1, s. 27-28.

¹¹⁵Dr Wacław Godziemba-Maliszewski z USA mówił o interpretacji zdjęć lotniczych Luftwaffe i US Air Force, ujawniających masowe groby w Związku Sowieckim, Prof. Władysław Nasiłowski z Katedry Medycyny Sądowej Akademii Medycznej w Katowicach zapoznał słuchaczy ze swoim udziałem w ekshumacji masowych grobów w Związku Sowieckim w latach dziewięćdziesiątych XX w., Prof. Simon Schochet z USA miał wykład o żydowskich ofiarach zbrodni w Katyniu, Dr Mečislav Borák z Instytutu Śląskiego w Opawie omówił ofiary Zbrodni Katyńskiej pochodzące z ziem czeskich.

¹¹⁶Scenariusz M. Borák, reżyseria Jan Flak, Československá televize Ostrava 1990, film wyemitowano 25 II 1991 w programie ČTV, 20 VIII 1991 w programie F 1, 15 V 1993, 16 V 2004 i 22 V 2004 w programie ČT 1.

czym czescy współmieszkańcy mieli tylko mgliste wyobrażenie. Zdjęcia do filmu kręcono nie tylko w Republice Czeskiej i Polsce, ale również na Białorusi, Ukrainie, w Rosji, zwłaszcza w byłych obozach w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie, w miejscach kaźni w Katyniu, Smoleńsku, Miednoje, Twerze i Charkowie. Film był w latach 2007 – 2010 wyemitowany w Czeskiej Telewizji sześciokrotnie, spotkał się z ogromnym zainteresowaniem widzów i znawców przedmiotu, zyskał wiele nagród krajowych i międzynarodowych¹¹⁷. Podobne zainteresowanie widzów wzbudził także kolejny film dokumentalny, *Czaszka („Lebka”)*¹¹⁸ o niezwyklej historii czaszki jednej z ofiar, przywiezionej z Katynia przez duńskiego lekarza Helge Tramsena. Po znalezieniu tej czaszki w Kopenhadze badania genetyczne przeprowadzone w Polsce udowodniły, że chodzi o szczątki kapitana dr. Ludwika Szymańskiego, którego córka Maria jeszcze niedawno żyła w Trzyńcu i pomagała w założeniu pierwszej zaolziańskiej Rodziny Katyńskiej. Problematyka zaolziańskich ofiar Katynia stała się również tematem kilku innych filmów, np. polskiego filmu telewizyjnego *Katyńskie echa w Czechosłowacji*¹¹⁹.

Delegacja Stowarzyszenia uczestniczyła w 2000 r. w uroczystościach poświęcenia Polskiego Cmentarza Wojennego w Miednoje, w 2009 r. została zaproszona na Światowy Zjazd Kombatantów i Osób Represjonowanych w Warszawie. Stowarzyszenie utrzymuje żywe kontakty z bratnim Kołem Polskich Kombatantów w Republice Czeskiej, Stowarzyszeniem Rodzina Katyńska w Katowicach i in. Niestety, dotychczas nie udało się zrealizować drugiego celu Statutu – doprowadzić do zadośćuczynienia dla osób,

¹¹⁷Scenariusz M. Borák i O. Toboła, reżyseria Petra Všelichová, Česká televize Ostrava 2007, film wyemitowano 11 I 2007 i 15 I 2007 w programie ČT 2, 14 I 2007 w programie ČT 1, 12 XII 2008, 5 XI 2009 i 11 IV 2010 w programie ČT 2. O nakręcaniu filmu O. Toboła, *Zbrodnia zwana Katyń. Czego w filmie nie było*. „Kalendarz Śląski” 47, 2011, s. 68-77. Wśród nagród była np. *Cena časopisu Dějiny a současnost* za najlepszy czeski dokument w kategorii nauk społecznych i humanistycznych, przyznana na 42. Międzynarodowym Festiwalu Filmów Popularno-Naukowych i Dokumentalnych *Akademie Film Olomouc* 2007, *Cena Andreje „Nikolaje” Stankoviče* za wybitne dokonanie twórcze w dziedzinie kinematografii, przyznana przez „Grupę Samozwańców” z kręgów wokół Karty 77, doroczna nagroda Związku Twórców Filmowych i Telewizyjnych (FITES) *Trilobit 2007*, przyznana za najlepsze dokonanie artystyczne w twórczości filmowej i telewizyjnej za rok ubiegły, nominacja do dorocznej nagrody telewizyjnej Czeskiej Asocjacji Filmowej i Telewizyjnej *ELSA 2007* w kategorii filmów dokumentalnych, nagroda za scenariusz do filmu w plebiscycie na najwartościowsze wydarzenie twórcze 2007 roku *Tacy jesteśmy*, organizowanym przez Kongres Polaków w RC, główna nagroda *Grand Prix* na VII Międzynarodowym Festiwalu w Bar w Czarnogórze (2007), główna nagroda *Pieczęć Wyszehradzka*, przyznana na III Przeglądzie Stacji Regionalnych Czwórki Wyszehradzkiej (2008).

¹¹⁸Scenariusz M. Borák, reżyseria Petra Všelichová, Czeska Telewizja Ostrawa 2009, wyemitowano 30 IV 2008 w programie ČT2, 2 V 2008 w programie ČT1, 13 VIII i 17 VIII 2009 w programie ČT2, 18 IV 2010 w programie ČT1.

¹¹⁹Film dokumentalny TVP Katowice 1991, reżyseria Jacek Skorus, wyemitowano 2 XII 1991 i 17 I 1992.

które straciły swoich najbliższych. Stowarzyszenie nie ma bowiem możliwości doprowadzić do zmiany woli politycznej decydentów w tej sprawie.

Udało się natomiast spełnić inny ważny cel: wybudowanie tablic z nazwiskami ofiar zbrodni. Na pomniku ofiar II wojny światowej¹²⁰ w Czeskim Cieszynie „Na Konteszyńcu” już w maju 1994 r. została umieszczona tablica pamiątkowa poświęcona ofiarom katyńskim, ufundowana ze składek zaolziańskiego społeczeństwa. Stowarzyszenie dążyło jednak do upamiętnienia nazwisk wszystkich ofiar zbrodni, powstał więc projekt imiennych tablic umieszczonych przy wspomnianym pomniku w Czeskim Cieszynie. Urząd Miasta Czeski Cieszyn zdecydował się na rekonstrukcję pomnika. Trzy lata przygotowań umożliwiły weryfikację nazwisk ofiar według przyjętych kryteriów: udokumentowane potwierdzenie mordu na danej osobie w Związku Sowieckim oraz miejsce urodzenia na Śląsku Cieszyńskim (czeskim i polskim) lub w innym miejscu obecnej Republiki Czeskiej. Te kryteria uwzględniały tylko rodaków, już nie osoby mieszkające lub pracujące na terenie dzisiejszej Republiki Czeskiej. Z tego powodu zmniejszyła się liczba osób w ewidencji zaolziańskich ofiar do 222 rodaków. Ich nazwiska zostały upamiętnione na pomniku. Do uroczystego odsłonięcia tablic z nazwiskami ofiar Katynia, Miednoje i Charkowa doszło 29 IV 2011.

¹²⁰Chodzi o pomnik międzynarodowej solidarności koalicji antyfaszystowskiej odsłonięty w 1979 r. w miejscu, gdzie w czasie wojny znajdował się nazistowski obóz jeniecki Stalag VIII B. Jego autorem jest artysta rzeźbiarz Štěpán Mikula z Bystrzycy i ing. arch. Koco Krstovsky, Grek z Macedonii.

Wykaz skrótów

40 lat – 40 lat Polskiego Gimnazjum im. J. Słowackiego w Orłowej 1909-1949. Karwina 1949
AM – Amtliches Material zum Massenmord von Katyn. Berlin 1943
APK-PWŚl – Archiwum Państwowe Katowice, zespół zbiorowy Policja Województwa Śląskiego 1922-1939
Aresztowani – Aresztowani w rejonie Lwowa i Drohobycza. Warszawa 1998 (Indeks Represjonowanych. T. VI)
BKZ – Brązowy Krzyż Zasługi
Bor – Borák Mečislav, Symbol Katynia. Czeski Cieszyn 1991
BPR – batalion podchorążych rezerwy
BŚ-M – Biblioteka Śląska w Katowicach, zbiory dr. Józefa Mazurka
CAW-AP – Centralne Archiwum Wojskowe. Warszawa, akta personalne
Del-Ś – Delowicz Jan, Śmierć przyszła wiosną. Żory 2000
Del-Z – Delowicz Jan, Zginęli na wschodzie. Żory 1995.
DOG – Dowództwo Okręgu Generalnego
DOK – Dowództwo Okręgu Korpusu
DP – dywizja piechoty
DPG – dywizja piechoty górskiej
GL – Głos Ludu. Gazeta Polaków w Czechosłowacji
Gruner – Gruner-Żarnoch Ewa, Starobielsk w oczach ocalałych jeńców. Warszawa 2008
GŚl. – Górny Śląsk
GZC – Głos Ziemi Cieszyńskiej. Tygodnik [Cieszyn]
Jeńcy zmarli – Jeńcy zmarli i zaginieni. Warszawa 1999 (Indeks Represjonowanych. T. IX)
JHP – Junackie Hufce Pracy
kand. na szer. – kandydat na szeregowego
Katyń – Katyń. Dokumenty zbrodni. T. 3 – Losy ocalałych. Warszawa 2001
KC-Ch – Charków. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego. Warszawa 2003
KC-K – Katyń. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego. Warszawa 2000
KC-M – Miednoje. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego. T. 1-2. Warszawa 2006
Kda Pow. – Komenda Powiatowa
Kda Rez. – Komenda Rezerwy
KG – Komenda Główna
KN – Krzyż Niepodległości
komp. – kompania
KOP – Korpus Ochrony Pogranicza
Koz – Kozielsk w dołach Katynia. Dzienniki Kozielskie. Pelplin-Łódź-Orchard Lake 2003
Król – Król Stefan, Cieszyńscy zamordowani w ZSRR. Kalendarz Cieszyński 2001, s. 112-137
Kronika – Kronika Beskidzka. Tygodnik [Bielsko-Biała]
KŚl – Kalendarz Śląski [Czeski Cieszyn]
KW – Krzyż Walecznych
LO – Lista Ostaszkowska. Pod red. Andrzeja Musioła. Szczepno 1993
LW – lista wywózkowa NKWD
m. – miejscowość

m. in. – między innymi
 Mainka – Mainka Alojzy, Oběti druhé světové války žalují! Český Těšín [1977]
 MGS – Muzeum Górnośląskie, filia Sosnowiec, dokumentacja oficerów WP
 MKat – Muzeum Katyńskie w Warszawie, ewidencja ofiar zbrodni
 MN – Medal Niepodległości
 Mo – Moszyński Adam, Lista Katyńska. Londyn 1982 [reprint Warszawa 1989]
 MSZ – Ministerstwo Spraw Zagranicznych
 nr – numer
 OAK-M – Archiwum Powiatowe (Okresní archiv) w Karwinie, zbiory dr. Józefa Mazurka
 Naznaczeni – Naznaczeni piętnem Ostaszkowa. Wykazy jeńców obozu ostaszkowskiego i ich rodzin. Warszawa 2000
 NKWD – Narodnyj Komissariat Wnutriennich Dieł, Ludowy Komisariat Spraw Wewnętrznych, nazwa sowieckiej Policji Państwowej
 np. – na przykład
 p. – pod
 Pam – Pamiątki znalezione w Katyniu. Paris-Warszawa 1990
 PCK – Polski Czerwony Krzyż
 PKO – Powszechna Kasa Oszczędności
 PKP – Polskie Koleje Państwowe
 PKU – Powiatowa Komenda Uzupełnień
 pn. – pod nazwą
 post. – posterunkowy
 Post. – Posterunek
 pow. – powiat
 POW – Polska Organizacja Wojskowa
 poz. – pozycja
 pp – pułk piechoty
 PP – Policja Państwowa
 psp – pułk strzelców podhalańskich
 PWŚl. – Policja Województwa Śląskiego
 PZKO – Polski Związek Kulturalno-Oświatowy, organizacja Polaków w Czechosłowacji, od 1993 r. w Republice Czeskiej
 r. – rok
 RC – Republika Czeska
 Rozstrz – Rozstrzelani w Twerze. Warszawa 1997 (Indeks Represjonowanych. T. III)
 s. – strona
 SG – Straż Graniczna
 SKZ – Srebrny Krzyż Zasługi
 SPR – Szkoła Podchorążych Rezerwy
 szer. – szeregowy
 t. –teczka personalno-dochodzeniowa NKWD, numer sprawy śledczej
 T – Tucholski Jędrzej, Mord w Katyniu. Warszawa 1991
 T. – tom
 Těš – Těšínsko. Czasopismo krajoznawcze [Czeski Cieszyń]
 Tob – Toboła Otylia, Lutyńskie tango i inne historie wojenne z Zaolzia. Czeski Cieszyń 2003

TOW – Tajna Organizacja Wojskowa

tzw. – tak zwany

U – Listy Katyńskiej ciąg dalszy. Straceni na Ukrainie. Zeszyty Katyńskie nr 4, Warszawa 1994

ur. - urodzony

Uwięzieni – Uwięzieni w Borowiczach. Warszawa 1997 (Indeks Represjonowanych. T. IV)

VM – Order Virtuti Militari

woj. – województwo

Wojtkowski – Wojtkowski Ryszard, Listy proskrypcyjne funkcjonariuszy Policji Państwowej sporządzone przez NKWD. In: Zbrodnia nie ukarana. Zeszyty Katyńskie nr 6, Warszawa 1996, s. 201-467

WP – Wojsko Polskie

WPH – Wojskowy Przegląd Historyczny

Wykaz Cieszyn – Wykaz oficerów i podchorążych Wojska Polskiego i Straży Granicznej, w tym przede wszystkim żołnierzy 4 psp w Cieszynie, oraz oficerów związanych z Ziemią Cieszyńską po obu brzegach Olzy pomordowanych w obozach kaźni NKWD. Cieszyn 1990

Z – Zahradnik Stanisław, Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej 1939-1945. Opole 1988

z d. – z domu

zam. – zamieszkały(a)

ZAO – Archiwum Krajowe (Zemský archiv) w Opawie

ZG – Zarząd Główny

ZK – Zbrodnia Katyńska. Droga do prawdy. Warszawa 1992

zob. – zobacz

Żand. – Żandarmeria

Źródła i literatura

Archiwalia

Archiwum Państwowe w Katowicach

Policja Województwa Śląskiego

Archiv bezpečnostních složek Praha (Archiwum Jednostek Bezpieczeństwa Praga)

Agenturní svazky

Archiv bezpečnostních složek, pobočka Kanice (Archiwum Jednostek Bezpieczeństwa, filia Kanice)

fond A 2/1

Biblioteka Śląska w Katowicach, Oddział Zbiorów Specjalnych

zbiory Dr J. Mazurka, sygn. R 1662 III

Centralne Archiwum Wojskowe Warszawa

Kolekcja materiałów z archiwów rosyjskich

Muzeum Górnośląskie, filia Sosnowiec

dokumentacja oficerów WP A. T. Holana, S. Kołodziejczyka, J. K. Musiała, L. Szymańskiego

Muzeum Katyńskie Warszawa

kartoteka personalna ofiar Zbrodni Katyńskiej

Muzeum Těšínska Český Těšín (Muzeum Ziemi Cieszyńskiej Czeski Cieszyn)

zbiory Dr J. Mazurka

Národní archiv Praha (Archiwum Narodowe Praga)

Zahraniční tiskový archiv (Zagraniczne Archiwum Prasowe)

Okresní archiv v Karvině (Archiwum Powiatowe w Karwinie)

zbiory Dr J. Mazurka, sygn. kart. II HS 16 844/39 a, b, c

Ośrodek KARTA Warszawa

Indeks Represjonowanych, Centrum informacji o obywatelach polskich represjonowanych w ZSRR

Památník ostravské operace v Hrabyni (Muzeum Operacji Ostrawskiej w Hrabyni)

Księga pamiątkowa męczeństwa bojowników antyfaszystowskich spośród mieszkańców okręgu północnomorawskiego

Zemský archiv v Opavě (Archiwum Krajowe w Opawie)

metryki urodzenia katolickich i ewangelickich urzędów parafialnych gmin Śląska Cieszyńskiego

Archiwalne zbiory prywatne

Józefa Burka z Ustronia

Józefa Kazika z Czeskiego Cieszyna

członków Stowarzyszenia „Rodzina Katyńska” w Czechosłowacji i innych krewnych ofiar

Źródła i opracowania drukowane

AKULIČEV Aleksandr, PAMJATNYCH Aleksej: Katyń: potwierdit' ili oprowiergnuť. „Moskowskie Nowosti” 1989, nr 21, s. 16

Amtliches Material zum Massenmord von Katyn. Berlin 1943

Andrej Žarnov (1903-1982). Zborník o živote a diele univerzitného profesora MUDr. Františka Šubíka. Red. J. M. Rydlo. Bratislava 2008

Aresztowani w rejonie Lwowa i Drohobycza. Warszawa 1998 (Indeks Represjonowanych. T. VI)

Augenzeuge berichtet über die Massengräber von Katyn. „Der neue Tag” 19 VIII 1943

AUGLY E.: Katynský les: obžaloba Němců. „Nová doba” [Chicago] 1 II 1944

(b): Stowarzyszenie Katyń. „Głos Ziemi Cieszyńskiej” 1991, nr 12, s. 1

Básníkovo katynské „viděl jsem”. Dr. Kožík popisuje své dojmy ze zájezdu do Katynu. „České slovo” 8 V 1943, s. 4

Biuletyn okolicznościowy 4 psp w Cieszynie z okazji 50. rocznicy napaści hitlerowskiej na Polskę i wybuchu II wojny światowej. Red. J. Matysiak, T. Zubek, A. Tomica. Cieszyn 1989

BORÁK Mečislav: Bylísmý w Katyniu. „Głos Ludu” 9 VI 1990, s. 4

BORÁK Mečislav: České stopy v Gulagu. Z výzkumu perzekuce Čechů a občanů ČSR v Sovětském svazu. Opava 2003, s. 95-101

BORÁK Mečislav: Českoslovenští občané z území dnešní České republiky perzekvovaní v SSSR. W: Perzekuce občanů z území dnešní České republiky v SSSR. Praha 2003, s. 99-106

BORÁK Mečislav: Dlaczego kłamał Franciszek Hajek? „Biuletyn Katyński” 42, 1997, s. 55-69

BORÁK Mečislav: Echa katyńskie. „Kalendarz Śląski” 29, 1993, s. 49-52

BORÁK Mečislav: Ewangelicy ze Śląska Cieszyńskiego wśród ofiar Katynia, Ostaszkowa i Miednoje. W: Trzysta lat tolerancji na Śląsku Cieszyńskim. Red. Renata Czyż, Wacław Gojniczek, Daniel Spratek. Cieszyn 2011, s. 226-234

BORÁK Mečislav: Formy i rozmiar represji wobec Czechów i mieszkańców ziem czeskich w Związku Radzieckim do 1956 r. Stan Badań. W: Represje sowieckie wobec narodów Europy 1944-1956. Pod red. Dariusza Roguta i Arkadiusza Adamczyka. Żelów 2005, s. 323-341

- BORÁK Mečislav: Katyn dans la mémoire des Tchéques et des Polonais de Silésie. „La „Nouvelle Alternative. Revue pour les droits et les libertés démocratiques en Europe de l'Est”, Paris 1993, nr 32, s. 28-31
- BORÁK Mečislav: Katyň – neznámé souvislosti. „Těšínsko” 1991, nr 3, s.10-15
- BORÁK Mečislav: Katyň – zločin století. „Těšínsko” 1994, nr 1, s. 27-28
- BORÁK Mečislav: Katyńskie blizny. Z listów czytelników o ofiarach obozów w ZSSR. „Głos Ludu” 19 VII, 26 VII, 2 VIII, 9 VIII, 16 VIII, 30 VIII, 6 IX, 13 IX i 20 IX 1990
- BORÁK Mečislav: Katyňský zločin a jeho oběti z Těšínského Slezska. „Časopis Slezského zemského muzea”, série B, 5, 2006, nr 3, s. 218-250
- BORÁK Mečislav: Masakr v Katyńském lese. „Magazín Nové svobody” 1990, nr 18, s. 5; nr 19, s. 5; nr 31, s. 5
- BORÁK Mečislav: Mrtví od Charkova. Občané z Těšínska v Katyni číslo 2. „Těšínsko” 1992, nr 1, s. 16-22
- BORÁK Mečislav: Na tropie nieznanych losów. „Głos Ludu” 9 V 1996
- BORÁK Mečislav: Największa zbrodnia w historii Zaolzia. Podróż do Miednoje. „Kalendarz Śląski” 37, 2001, s. 106-111
- BORÁK Mečislav: Nie tylko Katyń. „Głos Ludu” 12 IV, 21 IV, 27 IV, 29 IV, 3 V, 10 V, 12 V, 17 V i 12 VII 1990, 24 I 1991
- BORÁK Mečislav: Oběti katyňského zločinu z Bystřice. W: GAURA Karel, Bystřice nad Olší/Bystrzyca nad Olzą. Od minulosti k přítomnosti jedné z největších obcí na Těšínsku. Bystřice 2007, s. 236
- BORÁK Mečislav: Obyvatelé Těšínska obětmi táborů a věznic v SSSR (výsledky výzkumu). „Slezský sborník” 90, 1992, nr 2, s. 108-120
- BORÁK Mečislav: Ofiary zbrodni katyńskich w Republice Czeskiej w świetle nowych ustaleń. „Łambinowicki Rocznik Muzealny” 30, 2007, s. 63-84
- BORÁK Mečislav: Ostravští rodáci obětmi zločinu NKVD v Katyni. „Ostrava. Příspěvky k dějinám a současnosti Ostravy a Ostravska”, 17, 1995, s. 152-163
- BORÁK Mečislav: Pamięć Katynia po obu stronach Śląska. W: Z pamięcią ku przyszłości. Rydułtowy 2007, s. 107-126
- BORÁK Mečislav: Popravy jako součást politických represí v SSSR a dosud zjištěné oběti z řad Čechů a československých občanů, W: Perzekuce československých občanů v Sovětském svazu (1918-1956). Cz. I – Vězni a popravení. Opava 2007, s. 117-236
- BORÁK, Mečislav: Svědectví ze Slovenska. „Těšínsko” 37, 1994, nr 3, s. 18-20
- BORÁK Mečislav: Symbol Katynia. Czeski Cieszyn 1991
- BORÁK, Mečislav: Tragédie slezských policistů. „Těšínsko” 36, 1993, nr 4, s. 11-19
- BORÁK Mečislav: Trzy spowiedzi Franciszka Kozika. „Suplement. Pismo Stowarzyszenia Autorów Polskich w Krakowie”, 1993, nr 22, s. 3-7

- BORÁK Mečislav: Vraždy v Katyňském lese. Ostrava 1991, 123 s.
- BORÁK Mečislav: Varování z Katyně. „Moravskoslezský večerník“, 14 V 1991, nr 34, s. 3
- BORÁK Mečislav: Zaginęli bez wieści? Katyń – krwawa „biała plama” historii. „Głos Ludu” 27 I, 3 II i 5 IV 1990
- BORÁK Mečislav: Záhada katyňských lebek. „Acta Historica Universitatis Silesianae Opaviensis” 1, 2008, Confinia Silesiae (K životnímu jubileu Rudolfa Žáčka), s. 511-532
- BORÁK Mečislav: Zaolziańskie ofiary Katynia. „Łambinowicki Rocznik Muzealny” 15, 1992, s. 20-27
- BORÁK Mečislav: Zločin v Katyni a jeho české a slovenské souvislosti. W: Evropa mezi Německem a Ruskem. Sborník prací k sedmdesátinám Jaroslava Valenty. Red. M. Šesták a E. Voráček. Praha 2000, s. 505-522
- BORÁK Mečislav: Zápisky z Katyně. „Moravskoslezský den” 17-19 V, 21-25 V 1990
- BOROVÍČKA Václav Pavel: Vraždy ve státním zájmu. Praha 1992, s. 99-118
- BRACHACZEK Tadeusz: Ta krew nie może zostać zapomniana. „Głos Ziemi Cieszyńskiej” 1991, nr 16, 17, 19-21
- BROŹEK Ludwik – HAJDUK Ryszard – TARG Alojzy – RECHOWOCH Henryk: Materiały do listy strat kultury polskiej na Śląsku w latach 1939-1945. „Zaranie Śląskie” XXXIII 1960, nr 4, s. 629-651
- Charków. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego. Warszawa 2003
- Cesty a osudy bohumínských odbojářů. Bohumín [1995]
- Чехи в Галичині. Lwów 1998
- ČOBEJOVÁ Eva: Katynská tragédie a slovenský básnik. „Život” 1990, nr 22, s. 20-21
- čp-: Nezvratné svědectví o Katyni. „České slovo” 7 V 1943, s. 2
- 40 lat Polskiego Gimnazjum J. Słowackiego w Orłowej 1909-1949. Karwina 1949
- DANEL Robert: Najmłodszy legionista. „Głos Ziemi Cieszyńskiej” 1989, nr 14, s. 4
- DANEL Robert: Słuch po nich zaginął. Antoni Marcinek. „Głos Ziemi Cieszyńskiej” 1989, nr 44, s. 7
- DANEL Robert: Słuch po nich zaginął. Fryderyk Król. „Głos Ziemi Cieszyńskiej” 1989, nr 45, s. 4
- DANEL Robert: Zaginęli bez wieści. „Głos Ziemi Cieszyńskiej” 1989, nr 38, s. 4; nr 39, s. 4
- DELOWICZ Jan: Śmierć przyszła wiosną. Mieszkańcy ziemi rybnicko-wodzisławskiej z obozów Kozielsk, Starobielsk, Ostaszków zamordowani w roku 1940 w Katyniu, Charkowie i Kalininie. Żory 2000
- DELOWICZ Jan: Zginęli na wschodzie. Kozielsk, Starobielsk, Ostaszków. Żory 1995
- DŁUGAJCZYK Edward: Inwentarz akt Policji Województwa Śląskiego [1911] 1922 – 1939. Katowice 2010

- DŁUGAJCZYK Edward: Kancelaria i pozostałość aktowa Policji Województwa Śląskiego (1922-1939). „Archeion” 88, 1990, s. 24-25
- Dokumentacja Katyńska (do druku podał Stefan Melak). Część 1-37. Rzeczpospolita 1990, nr 137 – 1991, nr 70 (sobotnie wyd.)
- Dokumenty Katyńskie. Wstęp Marek Tarczyński, tłumaczył Fryderyk Zbiniewicz (do druku przygotowali Helena Malanowska i Czesław Szafran). „Wojskowy Przegląd Historyczny” XXXV, 1990, nr 3-4, s. 290-313
- Dovíme se pravdu o G. Husákovi? „Ostravský večerník” 9 IV 1990, s. 2
- Evropští básníci u katynských hrobů. „České slovo” 27 IV 1943, s. 2
- Evropští spisovatelé o katynské vraždě. František Kožík mezi účastníky výpravy. „České slovo” 30 IV 1943
- Epitafia Katyńskie. Pro memoria. „Wojskowy Przegląd Historyczny” 1989-1996
- FRANEK Józef: Z Azji do Europy przez Afrykę i Amerykę. Z niedokończonego pamiętnika kombatanta. Czeski Cieszyn 2003
- FROLÍK Josef: Špión vypovídá. Wyd. 5. Praha 1990
- GAJOWNICZEK Zuzanna: Lista Starobielska. Cz. I. „Wojskowy Przegląd Historyczny” 1992, nr 4, s. 285-304; Cz. II. „Wojskowy Przegląd Historyczny” 1993, nr 1, s. 283-323
- GIZA Jan: Nowosądecka lista Katyńska. Kraków 1991
- GODYŃ Zygmunt: Straty spośród kawalerzystów i pancernych z rąk sowieckich w II wojnie światowej. Londyn 1976
- GOLEC Józef, BOJDA Stefania: Słownik biograficzny Ziemi Cieszyńskiej. Cieszyn 1993
- GOMOLA Jan: Objevil jsem Katyň. Unikátní zpověď Čecha, který sloužil u Wehrmachtu. Praha 2009
- GOSZCZYŃSKI Franciszek: Raj proletariacki. London 1950
- (gr): Nie wolno nam zapomnieć. Głos Ludu 12 III 1991, s. 1-2
- GRUNER-ŻARNOCH Ewa: Starobielsk w oczach ocalałych jeńców. Warszawa 2008
- GUNDUROV A. S.: Po Goebbelsových stopách. „Slovanský přehled” 38, 1952, nr 5, s. 170-171
- HÁJEK František: Důkazy katynské. Praha 1946
- HARZ Maria: Materiały do bibliografii zbrodni katyńskiej za okres kwiecień 1943 – wrzesień 1989. „Wojskowy Przegląd Historyczny” XXXIV, 1989, nr 4, s. 234-263
- HUBMANN H.: Dokument Katyn. „Signal” 1943, nr 12, s. 15-18
- HVÍŽDALA Karel, NEFF Onřej: „Přál jsem si, aby nás sestřelili“, vypráví František Kožík o návštěvě v Katynu. „Víkend Mladé fronty”, nr 21 z 26 V 1990
- Indeks Represjonowanych. T. 1-18, Warszawa 1995-2010
- J. J. [Jaroslav Jírů]: Katyn. „Lidové noviny” 1989, nr 9, s. 14
- JABLONICKÝ Jozef: Husák v rezistencii. „Soudobé dějiny” 1, 1994, nr 2-3, s. 222-235

- JABLONICKÝ Jozef: Samizdat o Odboji. Bratislava 2004
- JANIK Tomasz: Ostaszków 1990. Sprawozdanie z podróży. „Wojskowy Przegląd Historyczny” XXXVI, 1991, nr 1, s. 314-320
- Jeńcy zmarli i zaginieli. Warszawa 1999 (Indeks Represjonowanych. T. IX)
- JANOWSKI Edward: Katyńska nekropola. „Wojskowy Przegląd Historyczny” XXXV 1990, nr 3-4, s. 261-285
- JANOWSKI Edward: Spojrzenie za katyński płot. „Dziennik Zachodni” 13-16 IV 1990
- K. J.: Przeżył Starobielsk. „Głos Ziemi Cieszyńskiej” 1990, nr 27, s. 4
- K. Š.: Zůstal skromným člověkem. „Národní osvobození” 2010, nr 24, s. 5
- KAISER Gerd: Státní zločin – státní tajemství. Praha 2003
- KAPLAN Karel: Nebezpečná bezpečnost. Brno 1999
- KARA Leszek: Pamięci zaolziańskich ofiar Katynia. „Głos Ludu” 19 VI 1990, s. 1-2
- KARA Leszek: Tułacz z Karwiny. „Zwrot 1990”, nr 11, s. 18-19
- KARA Leszek: W hołdzie ofiarom Katynia. „Głos Ludu” 4 IX 1990, s.1-2
- KARA Leszek: Zaolziańska Rodzina Katyńska. „Głos Ludu” 16 VI 1990, s.1
- Katyń. Dokumenty zbrodni. T. 1-4. Warszawa 1995-2006
- Katyń. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego. Warszawa 2000
- Katyń. Lista ofiar i zaginionych jeńców obozów Kozielsk, Ostaszków, Starobielsk. Wstęp i opracowanie Andrzej Leszek Szczepniak. Warszawa 1989
- Katyń – Pamięć Narodu/Katyň – Paměť národa. Red. Marian Steffek. Český Těšín 2010
- Katyń. Relacje, wspomnienia, publicystyka. Wstęp i opracowanie Andrzej Leszek Szczepniak. Warszawa 1989
- Katyń. Wybór publicystyki 1943-1988. London 1988
- Katyń, Starobielsk, Ostaszków, Kozielsk. Najnowsze dokumenty NKWD. Paris 1990
- KAZIK Józef: Rodzina Katyńska coraz liczniejsza. „Głos Ludu” 4 VII 1990, s. 2
- KISZA Bogdan: Uwagi o historii i jej nauczaniu ciąg dalszy. „Głos Ludu” 28 XII 1989, s. 3
- KLIMSZA Halina: Cmentarze jako źródła wiedzy historycznej. „Zwrot” 1991, nr 6, s. 32-34
- KNYT Agnieszka: Represjonowani – imiennie. „Karta” 2000, nr 31, s. 142-145.
- KOVÁCS István: Piłsudski... Katyň... Solidarita... Klíčové pojmy polských dějin 20. století. Praha 2010
- KOŽÍK František: Co jsem viděl v Katynu. „Svět” 1943, nr 18, s. 3 (również „Výběr” 1943, nr 5, s. 565-569)
- KOŽÍK František: Svědectví o „katynském případě”. „Rudé právo” 14 III 1952, s. 3 (również „Práce” 12 III 1952, „Literární noviny” 15 III 1952)
- KOŽÍK František: Vzpomínky. Praha 1995

- KRAUTSCHNEIDEROVÁ, Daniela: Zbrodnie Katyńska w albumie rodzinnym Tabęckich. Olomouc 1997 (praca seminaryjna, Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, Katedra slavistiky, sekce polské filologie)
- Kozielsk w dołach Katynia. Dzienniki Kozielskie. Pelplin-Łódź-Orchard Lake 2003
- KRÓL Stefan: Cieszyńscy zamordowani w ZSRR, „Kalendarz Cieszyński” 2001, s. 112-137
- LANC Oskar: Końska i okolice teraz i w przeszłości. Trzyniec 1999
- Księga Katyńska. Cz. 1 – Ostaszków. Oprac. W. Starościak. Katowice 1995
- LAWRENCE W. H.: Katynské hroby obžalobou nacistov. „Ludový denník” [Pittsburgh], 3 II 1944
- LEINWALD Artur: Dokumenty obrony Lwowa. Warszawa 1997
- Lista Katyńska. Jeńcy obozów Kozielsk, Ostaszków, Starobielsk zaginiony w Rosji Sowieckiej. Opr. Adam Moszyński. Wyd. I. Warszawa 1989 (reprint wyd. IV, Londyn 1982)
- Lista Ostaszkowska. Spis polskich policjantów i funkcjonariuszy służb granicznych zamordowanych i zaginionych po 1 września 1939 roku. Pod red. Andrzeja Misiuka. Szczepiń 1993
- Lista Starobielska. Oprac. Z. Gajowniczek. Cz. I-II. „Wojskowy Przegląd Historyczny” 1992, nr 4, s. 285-304, 1993, nr 1, s. 283-323
- Listy Katyńskiej ciąg dalszy. Straceni na Ukrainie. „Zeszyty Katyńskie” nr 4, Warszawa 1994
- Listy wywózkowe z obozu w Kozielsku. Wstęp Marek Tarczyński. „Wojskowy Przegląd Historyczny” 1990, nr 3-4, s. 313-387
- ŁABUZ Marian: Sprawy Katyńskiej cd. „Kronika” [Bielsko-Biała] 1989, nr 41, s. 5
- ŁABUZ Marian: Ślężacy zamordowani w ZSRR (Ostaszków – Kozielsk – Starobielsk). Cz. I. „Zaranie Śląskie” 54, 1991, nr 1-2, s. 111-129
- ŁABUZ Marian: Śmierć Cieszyńian i Bielszczan w ZSRR. „Kronika” [Bielsko Biała], cz. 1 Starobielsk – 1989, nr 43, s. 7; cz. 2 Katyń – 1989, nr 44, s. 7; cz. 3 Ostaszków – 1989, nr 45, s. 7
- MACISZEWSKI Jarema: Katyń – nieznane dokumenty przekazane Jaruzelskiemu przez Gorbaczowa. „Polityka” 1990, nr 17, s. 3
- MACURA Józef: Lista strat nauczycielstwa polskiego czechosłowackiej części Śląska Cieszyńskiego w okresie II wojny światowej. „Przegląd Historyczno-Oświatowy” 1974, nr 4
- MADAJCZYK Czesław: Dramat Katyński. Warszawa 1989
- MAINKA Alojzy: Oběti druhé světové války žalují! Český Těšín [1977]
- MAINKA Alojzy: Ofiary w mundurze wojskowym. „Zwrot” 1976, nr 8, s. 3-6
- MALCZYK Jerzy – POPOWSKI Sławomir: Archiwa przemówiły. „Przegląd Tygodniowy” 1990, nr 19, s. 1, 11, 12
- MARTYNEK, Władysław: Pamiętnik Sybiraka. Czeski Cieszyń 1997
- Das Massenmord im Walde von Katyn. Ein Tatsachenbericht auf Grund amtlicher Unterlagen, Berlin 1943

- MATYSIAK Józef: Ofiara Katynia. „Głos Ziemi Cieszyńskiej” 1990, nr 18
- MATYSIAK Józef: Kozielsk-Katyń, Ostaszków-Bołogoj, Starobielsk-Dergacze 1939-1945-1990. Cieszyn. Komitet organizacyjny Podhalan 4 psp odsłonięcia tablicy pamiątkowej ofiar obozów jenieckich i łagrów 1990
- Miednoje. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego. T. 1-2. Warszawa 2006
- MIKULSKI Teofil: Biogramy jeńców. Wrocław 1999
- MONTFORT Henri de: Masakra w Katyniu. Zbrodnia rosyjska czy niemiecka? Warszawa 1999
- MOSZYŃSKI Adam: Lista Katyńska. Londyn 1982 [reprint Warszawa 1989]
- MOŚ K. B.: Strzelcy podhalańscy 1918-1939. Kraków 1989
- NAVRÁTIL Boleslav: Nebyla to jen Katyň. „Moravskoslezský den” l XII 1990, s. 1
- NAVRÁTIL Boleslav: Objevena Katyň číslo 2. Občané z Těšínska v hrobech u Charkova. „Moravskoslezský den” 8 VIII 1991, s. 1-2
- Naznaczeni piętnem Ostaszkowa. Wykazy jeńców obozu ostaszkowskiego i ich rodzin. Warszawa 2000
- Norimberský proces. Sborník materiálů. T. I. Praha 1953
- OCHMAN Karol: Fryderyk Król. „Głos Ziemi Cieszyńskiej” 1989, nr 45, s. 4
- OCHMAN Karol: Pedagog i żołnierz. „Kalendarz Cieszyński” 1991, s. 97-98
- ORLOF Ewa: Dyplomacja polska wobec sprawy słowackiej w latach 1938-1939. Kraków 1980
- Ostatnia droga. Białystok 1998
- p-: Dva roky ve spárech bolševiků. Odysea Ostravana v rudém pekle. „České slovo” 15 VIII 1941
- Pamiętniki znalezione w Katyniu. Wstęp Janusz Zawodny. Wyd. 2. Paris-Warszawa 1990
- PARDEL Alexander: Ako to bolo pred Katynom? „Gardista” 13 V 1943
- PASZ Franciszek: Zaginieni Cieszyniaczy. „Katolik” 1989, nr 27, s. 12
- PAUL Allen: Katyň. Stalinský masakr a triumf pravdy. Praha 2008
- PAWLAK Jerzy: Ostatnie lądowanie. Warszawa 1994
- PAVLIČ Jiří: O osudu vězněných v SSSR. „Hlas revoluce” 1990, nr 24, s. 3
- PIEŃKOWSKI Tadeusz: Droga do dołów śmierci w Lesie Katyńskim. „Wojskowy Przegląd Historyczny” XXXV, 1990, nr 1-2, s. 331-343
- PIEŃKOWSKI Tadeusz: Doły śmierci i cmentarze polskich oficerów w Lesie Katyńskim. „Wojskowy Przegląd Historyczny” XXXIV, 1989, nr 4, s. 214-233
- PIEŃKOWSKI Tadeusz: W odpowiedzi p. Jerzemu Smorawińskiemu. „Wojskowy Przegląd Historyczny” XXXV, 1990, nr 1-2, s. 446-447
- PINDÓR Jan: List do redakcji. „Zwrot” 1991, nr 3, s. 71
- POPKOWA Anna: Również po moim ojcu ślad zginął... „Głos Ziemi Cieszyńskiej” 5 V 1990, s. 4

POSPÍŠIL Jaroslav: Nesmiřitelní. Vizovice 1992

Pro memoria. Epitafia Katyńskie. „Wojskowy Przegląd Historyczny” XXXIV, 1989, nr 2, s. 409-422 nr 4, s. 264-317; XXXV, 1990, nr 1-2, s. 364-445, nr 3-4, s. 388-438; XXXVI, 1991, nr 1, s. 321-430

Profesor dr. Hájek o Katynu. Český lékař o místě, kudy šla hrůza bolševických zvěrstev. „České slovo” 6 V 1943, s. 1

(r): Odhalená pravda. Rozhovor s historikem dr. Mečislavem Borákem. „Moravskoslezský den” 20 IV 1990, s. 4

RAŠLA Anton: Polní prokurátor vzpomíná. Vzpomínky na léta 1938-1945. Praha 1967

RICHTER Karel: Zločin, který unikl trestu. Masakr v Katyni. Praha 2008

ROMAN W. K.: Żandarmi polscy zamordowani na wschodzie. Wrzesień 1939 – maj 1940. „Wojskowy Przegląd Historyczny” ILI, 1996, nr 3

ROMANIV Oleg, FEDUSZCZAK Inna: Zachidnoukrainska tragedija 1941. Lwów-New York 2002

Rozstrzelani w Twerze. Warszawa 1997 (Indeks Represjonowanych. T. III)

RUBAS M. J.: Katyńska lista strat polskich formacji granicznych. Żołnierze Korpusu Ochrony Pogranicza i funkcjonariusze Straży Granicznej pomordowani i zaginieni na wschodzie na przełomie lat 1939/1940. Warszawa 2000

RUBASIŃSKI Teofil Ryszard: Uwagi w sprawie topografii Lasu Katyńskiego. „Wojskowy Przegląd Historyczny” XXXV, 1990, nr 3-4, s. 286-289

SANTARIUS Kazimierz: Kiedy się z nami żegnał, miałam osiem lat. „Głos Ludu” 7 VI 1990, s. 4

SIEMIENAS Justyn: Byłem jeńcem Ostaszkowa. „Wojskowy Przegląd Historyczny” XXXVI, 1991, nr 1, s. 307-313

SMORAWIŃSKI Jerzy: W sprawie lokalizacji dołów śmierci i cmentarzy polskich oficerów w Lesie Katyńskim. „Wojskowy Przegląd Historyczny” XXXV, 1990, nr 1-2, s. 356-363

So war es in Katyn. Ausländische Journalisten schildern ihre Eindrücke. „Völkischer Beobachter” 23 IV 1943

Spisovatel dr. Kožík o svých dojmech z Katynu. „České slovo” 3 V 1943, s. 2

STEHLÍK Michal: Katyň 1943. Protektorátní propaganda, zákulisí a osudy českých svědků. „Paměť a dějiny” 2010, nr 4, s. 5-21

STROKOSZ Otmar: W Armii Krajowej – z Zaolzia przez okupowany Lwów do III-ciej Rzeczypospolitej. Kraków 1994

SVOBODNÝ Petr: František Hájek. Český profesor soudního lékařství v Katyni. „Historia Universitatis Carolinae Pragensis” 48, 2008, nr 2, s. 33-51

SZCZEŚNIAK A. L.: Katyń. Relacje, wspomnienia, publicystyka. Warszawa 1989

Śląska lista ofiar Golgoty Wschodu. Oprac. J. Filar, P. Śmigielski. Dodatek specjalny do „Dzienniku Zachodniego”, 8/9 kwietnia 2000 r.

- ŠVIDRNOCH Milan: Masové hroby v Katyni objevil jako první! Neuvěřitelný příběh českého vojáka wehrmachtu. „Ostrava” 2006, r. 8, č. 6, s. 1 a 15
- TARCZYŃSKI Marek – TUCHOLSKI Jędrzej: Z metodyki i organizacji badań nad wykazami imiennymi i życiorysami kатыńczyków. „Wojskowy Przegląd Historyczny” XXXIV, 1989, nr 2, s. 405-409
- TICHÁ Věra: Po boku mužů. Praha 1966
- TOBOŁA Otylia: Byliśmy w Katyniu... „Zwrot” 1990, nr 7, s. 22-28
- TOBOŁA Otylia: Dzieje fotografii z choinkę. „Zwrot” 1990, nr 12, s. 15-18
- TOBOŁA Otylia: Ich drogi wiodły do Lwowa. „Głos Ludu”, 24 IX 1994
- TOBOŁA Otylia: Jeńcy Starobielska. „Zwrot” 1990, nr 9, s. 16-19; nr 10, s. 22-25
- TOBOŁA Otylia: Lutyńskie tango i inne historie wojenne z Zaolzia. Czeski Cieszyn 2003
- TOBOŁA Otylia: Notatnik ppor. Andrzeja Riegera z Witkowic. „Głos Ludu” 9 VI 1990, s. 4
- TOBOŁA Otylia: Ostatnia posada dyrektora Budnika. „Zwrot” 1991, nr 8, s. 8-13
- TOBOŁA Otylia: Uratował mi życie... „Głos Ludu” 24 IX 1994
- TOBOŁA Otylia: W Ostaszkowie... „Zwrot” 1990, nr 6, s. 20-24
- TOBOŁA Otylia: Wojenny prolog Józefa Łupińskiego. „Zwrot” 1991, nr 1, s. 18-21
- TOBOŁA Otylia: Wyboiste lata pana Józefa. „Zwrot” 1990, nr 4, s. 41-45
- TOBOŁA Otylia: Zbrodnia zwana Katyń. Czego w filmie nie było. „Kalendarz Śląski” 47, 2011, s. 68-77
- TRZNADEL Jacek: Topografia Katyńska. „Wojskowy Przegląd Historyczny” XXXV, 1990, nr 1-2, s. 447-451
- TUCHOLSKI Jędrzej: Konieczność naukowej weryfikacji dokumentów. „Rzeczpospolita” 29 IX, 6 X 1990, s. 5
- TUCHOLSKI Jędrzej: Mord w Katyniu. Kozielsk. Ostaszków. Starobielsk. Lista ofiar. Warszawa 1991
- TUCHOLSKI Jędrzej: Transporty śmierci ze Starobielska i Kozielska. Kwiecień-maj 1940 r. „Wojskowy Przegląd Historyczny”, XXXVI 1991, nr 1, s. 284-299
- TUCHOLSKI Jędrzej: Udokumentujmy ofiary Katynia. „Głos Ziemi Cieszyńskiej” 1989, nr 17, s. 2
- Účastník vyšetřování v Katynu. Význačný lékař MUDr. F. Hájek. „České slovo” 8 V 1943, s.1
- Usvědčení lháři. Prohlášení univ. prof. Františka Hájka. „Rudé právo” 11 III 1952, s. 2, również „Lidová demokracie” 9 III 1952.
- Uwięzieni w Borowiczach. Warszawa 1997 (Indeks Represjonowanych. T. IV)
- WASILEWSKI Wiktor: Sovětsko-německá spolupráce a kатыňský zločin. „Paměť a dějiny” 4, 2010, nr 4, s. 22-41
- WERNIC Andrzej: Rosyjskie listy śmierci. „Rzeczpospolita” 14 VII 1990

- WERTH Alexander: Od Stalingradu po Berlín. Rusko vo vojne 1941-1945. Część II. Bratislava 1969
- WIELHORSKI Janusz: Kawaleria polska i bronie towarzyszące w kampanii wrześniowej 1939. Londyn 1979
- WIĘZIK Anna: Jeden z wielu. „Głos Ziemi Cieszyńskiej” 1988, nr 45
- WOJTKOWSKI Ryszard: Listy proskrypcyjne funkcjonariuszy Policji Państwowej sporządzone przez NKWD. W: Zbrodnia nie ukarana. Katyń – Twer – Charków. „Zeszyty Katyńskie” nr 6, Warszawa 1996, s. 201-467
- WOŁĄGIEWICZ Ryszard: Katyń w albumach rodzinnych. Szczecin 1991
- WOŁĄGIEWICZ Ryszard: Między Kozielskiem i Katyniem. O konsekwencjach poznawczych prac wykopaliskowych w Lesie Katyńskim w 1943 r. „Wojskowy Przegląd Historyczny” XXXV, 1990, nr 1-2, s. 344-356
- Wykaz oficerów i podchorążych Wojska Polskiego i Straży Granicznej, w tym przede wszystkim żołnierzy 4 psp w Cieszynie, oraz oficerów związanych z Ziemią Cieszyńską po obu brzegach Olzy pomordowanych w obozach kaźni NKWD. Cieszyn, Komitet organizacyjny Podhalan 4 psp odsłonięcia tablicy pamiątkowej ofiar obozów jenieckich i łagrów 1990
- Wykaz pomordowanych funkcjonariuszy Policji Państwowej w obozie Ostaszków w roku 1940 przez NKWD. Cieszyn, Komitet organizacyjny Podhalan 4 psp odsłonięcia tablicy pamiątkowej ofiar obozów jenieckich i łagrów 1990
- ZAHRADNIK Stanisław: Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej (w byłych powiatach czeskocieszyńskim i frysztackim) 1939-1945. Opole 1988
- ZAWODNY Janusz Kazimierz: Katyń. Wstęp Zbigniew Brzeziński. Wyd. 2. Lublin-Paris 1989
- Zbrodnia Katyńska. Droga do prawdy. Warszawa 1992
- Zbrodnia Katyńska w świetle dokumentów. Wstęp Władysław Anders. Wyd. 10. London 1982
- Ze sovětského zajetí do polské armády. Vzpomínky Józefa Franka. Red. Jiří Friedl. Praha 2010
- Zpráva zvláštní komise pro zjištění a vyšetření okolností, za kterých byli německými fašistickými vetřelci postříleni v Katyňském lese zajatí polští důstojníci. Moskva 1944
- ŽAVORONKOV Gennadij: Tajny Katyňskogo lesa. „Moskowskie Nowosti” 1989, nr 32, s. 16